

PADISÁK MIHÁLY

KANÓC, AZ EMBERSZELÍDÍTŐ

TARTALOM

ELSŐ FEJEZET

Kanóc sziporkázni akar - A Londonból érkezett - Vetélytársak - Összecsapás röhögéssel - "A tengeri medve" - "Messziről jött ember akármit mondhat" - Méltó válasz

MÁSODIK FEJEZET

Az ebédlőasztal szagot kap - Nagyi és a szörnyetegek - Egy ronda hüllő fejről is eszünkbe juthat egy szép lány - Hajósbőrönd a suliban - Kanóc megdicsőül - Névtelen üzenet

HARMADIK FEJEZET

Minden csoda három napig tart - Villogj, ha tudsz! - Plakátot olvasni jó - "Kedves Mirella!"

NEGYEDIK FEJEZET

Cirkusz! Cirkusz!! Cirkusz!!! - Bokszos odavág, s ettől Csöpi díszvendég lesz - Mónit észreveszik - Tohonya és az oroszlánok - Kanóc begerjed - A nagy ötlet - Embert kell szelídíteni!

ÖTÖDIK FEJEZET

Kanóc, a világszám! - "Szelídítsd meg őt!" - Morcos, a matek-oroszlán - "Te, szemfényvesztő!" - Tohonya elszánja magát - Legjobb védekezés a támadás - Remény és kétségek között - "Hiszek benned!"

HATODIK FEJEZET

Az acélkék Porsche - Kanóc akcióba lép - "A kocsi nem isten! A gyerek is ember!" - Ordítós Győző kirohan - Ingyencirkusz a telepen - A gyanú

HETEDIK FEJEZET

Menyus, a hírharang - Ez még csak a kezdet - Jelszó: sajtóembargó! - Megfigyelőállás a hatodikon - Kanóc az oroszlánbarlangban - Második menet - Nem vagyunk spiclik! - Szövetségesek és cinkostársak - Cselvetés - Kislány babakocsival - Megsemmisülés - A megadás jele

NYOLCADIK FEJEZET

Üröm az örömben - Elmegy a cirkusz - Bokszoszt meg kell szelídíteni! - Rongy vagy zászló? - Kettesben - A szelídítés tudománya - A család aggódni kezd

KILENCEDIK FEJEZET

Lesben - Móni titka - Ne félj tőle! - Bokszos bekapja a horgot - Repülj, képzelet! - Nagybátyám, a "mester" - "Szólok neki!"

TIZEDIK FEJEZET

Könnyelmű ígéret - Nagybácsi kerestetik - Apa, a szövetséges - Tedd meg! - A sértés - "Ne haragudj, amiért undok voltam!" - Botrány a matekórán - A Kanóc-féle egyenlet - Sajnálát és csodálat

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Telefonhajsza - A mester és segédje - Bokszos reményei - Most vagy soha! - Edzőteremben - Hadd csináljam velük! - Jegénye, vállalod? - Bokszz!! - Padlóra küldve - A lemaradó - Nyugi, fiú! - Akkor is köszönöm...

TIZENKETTEDIK FEJEZET

"Várj a jelzett helyen!" - Ketten a kiserdőben - Vallomás - Én bízom benned! - Nem vagyok egyedül...

TIZENHARMADIK FEJEZET

A titok kipattan - Kérdés és visszhang - Szelídítés megrendelésre? - Ajánlatok és ajánlattevők - Ezt nem vállalom - Mi történt Mónival? - Szökevény a lépcsőházban - Hány méter magas a tető? - Nem engedem! - Többé nem megyek haza!

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Egy kétségbeesett apa - Ez rettenetes! - Menyus a fejét rázza - Halló, mentők! - A rendőrségen - Te vagy az oka! - Egy tiszta lelkiismeretű

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

Rendőrautó az iskola előtt - Menyus tényleg mindent tud - Tohonya elsüvölti magát - Segítsünk nyomozni! - Detektívek az osztályban - Ki látta utoljára? - Gyanús jelek - Pamacs testcsele

TIZENHATODIK FEJEZET

Csatárláncban - Tohonya önállósítja magát - Az apa gyanús - Keresztkérdések tüzeiben - Miért? - Szavamat adom - Előzzük meg a rendőrséget! - Kupaktanács - A nagy nyomozás, avagy a Móni-hadművelet - Kanóc zavarba jön

TIZENHETEDIK FEJEZET

Rejtőző az éjszakában - Hosszú, hosszú nap - Mi lehet Kanóccal? - Tohonya nyomoz - Gyanús alibi - “De jó, hogy itt vagy!” - A rendőrség közleménye - Hallgatni fogok! - Az üzenet - Hazatérés - Édes kislányom!

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

Bombameglepetés! - Osztályvulkán kráterében - Boglyas közbelép - Kapeller igazán rendes - Nehéz nap - Zűrös fizikaóra - Morcos lecsap - Kanócban megszólalnak a dobok - Bárány, az áldozat - Oroszlánketrechen - A szabadító

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

Kanóc, az EMBERSZELÍDÍTŐ - Köszönöm! - A kézfogás - Móni mégis vallomást tesz - Megkönnyebbülés - Tohonya kideríti a titkot - Rendben, fiú!

HUSZADIK FEJEZET

Morcos kapitulál - Tanúk nélkül - A tanár is ember - Teréz napján - Hurrá, autózni megyünk! - Hová lett a cirkusz? - Csöpi énekel - Jó élni!

ELSŐ FEJEZET

*Kanóc sziporkázni akar - A Londonból érkezett - Vetélytársak - Összecsapás röhögéssel -
"A tengeri medve" - "Messziről jött ember akármit mondhat" - Méltó válasz*

A szeptember egyetlen igazán boldog nappal ajándékozta meg a tanulónépséget, a többi már robotos hétköznap.

Piros betűvel csupán a tanévkezdőt jelzik; az még az újratálkozás, a fecserészés és a dicsekvések nevetésektől gyöngyöző, hátbavágásoktól pufogó vidám ünnepe.

Kanóc ma sziporkázni akart. Lángra gyújtani a tekinteteket és a fantáziákat, fellobbantani a csodálatot, az elismerést, s fürdeni a dicsőségben, úgy, mint azt előre eltervezte. Elvégre mögötte állt az irigylésre méltó NAGY KALAND, amit a szürke közemberke csupán könyvek lapjairól s a sokat próbáltak elbeszéléseiből élvezhet végig, méla s többnyire meddő sóvárgással. Neki azonban megadatott. Nem is zárja magába, hiszen mit ér a legizgalmasabb kaland, ha nincs hallgatóság, aki áhítattal issza a HŐS ajkáról a színesre pingált valóságot.

A nyúlánk, szőkésbarna fiú vérbeli hajóskapitányhoz illő határozottsággal lépett be a kitárt kertkapun. A nyárfákkal szegélyezett iskolaudvaron zsidvasárra emlékeztető hangulat uralkodott. Csak a leendő elsősök feszengtek megilletődötten az emelvény előtt sorakozó tornapadokon, szüleiket keresgélve riadt tekintetükkel.

Ebben a pillanatban még senki sem tudta, hogy megjelent körükben a TENGERI MEDVE, Cápasziget magyar meghódítója, aki csupán tegnapelőtt tért haza az Adriáról gazdag zsákmányával. Keblét várakozás feszíti, s egy kis kék igazolványtok nyomja. Benne Mirella, a hollóhajú dalmát halászlány fényképe, aki ott maradt a feledhetetlen nyárral, ott, ahol még most is mélykék az ég, s langyosan fodrozódik a tenger.

Kanóc azonban nem ér rá ábrándozni, pillanatokon belül színre lép. Látszólagos nyugalma ellenére némi feszültséget érez magában, akár a színészek premier előtt, amikor még minden bizonytalan, s csupán reményként él bennük a siker.

Tény és való, hogy hősünk az átlagosnál sokkal jobban áhítja, hogy bámulat, sőt! közcsodálat fogadja tetteit. Más gyerek is van így ezzel, de kevesen tesznek érte annyit, mint Kanóc, az újpalotai Pepita-iskola immár hetedik osztályos növendéke.

Igaz, eddigi tettei nem mindig találtak osztatlan helyesléssel, beleütköztek a felnőttek értetlenségének vasműfalába, de tagadhatatlan, hogy emlékezetes esetek voltak. Még negyedikben egyszer tizenegy aranyhörcsögöt eresztett szét az osztályban, s mindenki azokat vadászta; ötödikben a bűvészet rabságában egyszer még az osztálykönyvet is eltüntette, tavaly Ági nővére színes ábrákkal ékesített szexis könyvével keltett közizgalmat, no meg azzal, hogy fogadásból felmászott egy utcai ostoronyeles lámpaoszlopra, csupán lejönni nem tudott róla a tűzoltók segítségével.

Volt. Elmúlt. A nyáron kinőtt az ilyen gyerekségekből. Megedzette a tenger. S amit tett, az nem holmi gyerekes bolondság, hanem igazi, férfias cselekedet.

Ahogy ismeri a srácokat, nem is marad el majd a bámulat, csupán egyvalakitől tart: Kapeller Dinitől. Ő az osztály esze, a tanárok üdvöskéje, csak éppen kibírni nehéz. Van benne valami elviselhetetlen

fontoskodás, tudálékosság, s bár nem henceg sohasem, de érezni, hogy ott lebeg valahol egy-két fejjel az osztály színe fölött a levegőben, elnéző, szinte megbocsátó mosollyal tekingetve lefelé, de csak fél szemmel, mert a másik felfelé vigyáz, s rászégeződik Dini ki tudja milyen magasröptű célkitűzéseire.

Nos, Dini biztos, hogy nem hagyja megjegyzés nélkül Kanóc legújabb tetteit, s ráadásul neki is minden bizonnyal akadnak élményei, hiszen ők a nyár elején Angliába készültek. S alighanem Albionról is lehet annyit szónokolni, mint az Adriáról. Vagyis: a siker érdekében meg kell küzdeni Dini magasröptű beszámolójával. Be kell bizonyítani, hogy mással is megeshetnek érdekes dolgok.

Kanóc még odahaza gondosan kiszámította, hogy nem érkezik túl korán, hanem csak akkor, amikor már összeverődtek a srácok, túl vannak az első összeröhögéseken, s akad fülük befogadni a NAGY KALANDOT. Amit természetesen ő szállít.

Alighanem Kapeller is számolt, s megelőzte Kanócot, aki tekintetével máris fölfedezte őt. Ott állt a tornaterem szélső ablaka alatt, a hetedik a-sok gyűrűjében, jól fésülten, szemüvegesen, s kezével mértéktartóan gesztikulálva magyarázott valamit.

- Na tessék! Megelőzött! - villant fel Kanócban, s kicsit haragudott magára, amiért nem érkezett legalább öt perccel korábban. Bár teljesen mindegy. Kapeller így is, úgy is elmondaná a magáét, a küzdelem elől nem lehet kitérni, azt vállalni kell. S győzni!

Egyelőre azonban mi mást lehet tenni, be kell állni a hallgatóság közé, s lesni a kedvező alkalmat, amikor átveheti a szót.

Kapeller beszélt. Kicsit fennkölt volt, s csöppet leereszkedő, de tagadhatatlanul érdekes. Belülről tüzelte a család angomániája, a Szigetország és a világnyelv mérhetetlen és fenntartás nélküli csodálata. Mi sem természetesebb, mint az, hogy a Royal Shakespeare Companyt, a Towert, a Cityt meg a Hyde parkot tökéletes angolsággal ejtette ki, s legfeljebb Kunigunda néni, az angoltanárnő deríthette volna ki, hogy Britannia lelkes propagátora még angolul is affektál egy kicsit.

Még Pircsi, a Szexbomba is odaadón hallgatta, pedig különben Dini szóba sem jöhet nála, hiszen ő csakis a kajakos, deltás fiúkat kedveli, főleg, ha már legalább nyolcadikosok.

A fésülhetetlenül göndör hajú Boglyas meg úgy fülelt, hogy tán még egy ékezetet sem mulasztott el. Kanóc azonnal megállapította magában, hogy tisztára piszokság Boglyas áhítatos figyelme, hiszen közösen utálták Kapellert. Csakhogy Boglyas az iskolarádió szerkesztő bizottsági tagja, tudósítója, s ellenszenvét semmivé foszlatta a "nagy riport" lehetősége. Már is egész tízperces műsort tervezett Dinivel, aki végső soron mégiscsak osztálytársa, s akár szereti, akár nem, de a 7. a hírnevét öregbíti. S ez igazán nem kicsiség egy olyan iskolában, amelynek ezernégyszáz tanulója van, s a legtöbb évfolyamban nemhogy d, de még e osztály is található. Itt minden osztálynak csipkednie kell magát, ha hírnévre akar szert tenni.

Kanóc odaállt Boglyas mögé, s köszöntésül megbökte. A göndör hajú hátrafordult, elvigyorodott, s könyökével visszabökött. Ezenkívül csak néhány bágyadt intés jelezte innen-onnan, hogy mások is nyugtázták hősünk érkezését. Ennyi és nem több. Elvégre Kapeller éppen VIII. Henriknél tartott, aki a Towerbe záratta, majd lefejeztette két feleségét is, s az sokkal érdekesebb. Mondta, csak mondta folyékonyan, mintha csak bemagolta volna az egész útikönyvet betűről betűre, hogy rázúdíthassa a tisztelt hallgatóságra, hadd épüljenek rajta, elvégre ők úgysem jutnak el Londonba, s ha igen, akkor sem veszik maguknak a fáradságot, hogy hozzáolvassanak. Ahhoz lusták és bugyuták. Okításra szorulnak, s igazán legyenek hálásak érte, amiért leereszkedik közéjük, s koptatja érettük értékes hangszálait.

Lehet, hogy a srácoknak botfűlük van, vagy Kanócé különösen érzékeny, de nagyon birizgálja őt Dini fennkölt modora. Igazán megérdemelne érte egy fricskát, hogy lejjebb adja. De hogyan?

Az iskolai kórus tagjai lassan szállingózni kezdtek az emelvény mellett felállított dobogóra, s ezt észrevéve Dini viszonylag gyorsan és rutinosan véget vetett a rögtönzött kiselőadásnak.

“Most!” - dobbant meg valami Kanócban. Itt a kedvező pillanat. A hallgatóság még együtt van, még figyel, most kell megfogni őket. S azért Dininek sem ártana az a fricska.

Lassan, kényelmesen, érdeklődést mutatva Kapellerhez fordult, s jó hangosan, hogy a körülállók hallják, megkérdezte:

- Mondd csak, Dini, az ismereteidet mind a *Nagy-Britannia útikönyvből* szerezted, vagy más forrásmunkát is használtál?

A “forrásmunkát” jól kihangsúlyozta, hogy megérezzék, másnak is lehet sütnivalója, más is tudhat egyet-mást. Kanóc ugyanis falta a könyveket, s a teljes Panoráma meg az Útikalandok sorozat megvolt nekik odahaza.

Kapellert kissé meghökkentette a kérdés, de pillanatokon belül megfelelt:

- Természetesen más forrásmunkáim is voltak. És ugyebár mondanom sem kell, személyes tapasztalataim. Azok a legfontosabbak.

- No, persze - bólintott rá helyeslőleg a kérdező, aki elhatározta, kicsit megforgatja Dinit. Hátha lead valamennyit nagyképűségéből.

Vagy annyira nagyképű lesz, hogy még a süketek is észreveszik.

A lehető leghétköznapibban folytatta az érdeklődést.

- S mondd csak, Oxfordban nem jártál véletlenül?

Dini válasza imponálóan lehengerlő volt.

- Jártam. Magától értetődik, hogy ez is benne volt útiprogramunkban.

Az a “magától értetődik” olyan fensőbbeséges hangsúlyt kapott, hogy még Tohonya is felkapta rá fejét.

Kanóc szeme felcsillant, mint a horgászé, amikor pedzeni kezdi a halacska a csalit.

- Sejtettem, hogy jártál - jegyezte meg tárgyilagosan, ám ez a nyugodt, céltudatos, valami hátsó szándékot tükröző hang kezdte idegesíteni a másikat.

- Honnan sejtetted?

Kanóc idegei megfeszültek. Szakasztott, mint a horgászé, amikor a hal ráharap a csalira, csupán be kell rántani a pecabotot. Csakhogy itt sem szabad elsietni. Jobb egy kicsit kivárni, jobb, ha a kérdés egy kicsit lóg a levegőben, csigázza a hallgatóság kíváncsiságát. Leheletnyi csend, majd Kanóc a gúny legcsekélyebb árnyalata nélkül, halálkomolyan, akár egy tudós, aki vitathatatlan tényről állapít meg, kijelentette:

- Éreztem a “kiájtésdról”.

Nem ejtést mondott, hanem “ájtést”, kissé angolosan húzva az ájt, hogy még a botfűlűek is megérezzék.

Kapeller abban a pillanatban elpirult.

Ez annyira szembeszökő volt, hogy még Tohonya agytekervényeit is mozgásba hozta.

- Éreztem, hogy van valami abban a londoni előadásban - magyarázta harsányan a körülötte állóknak -, csak azt nem tudtam, mi a furcsa. De most már világos. Oxfordi volt a kiájtése!

Ő is "ájtést" mondott. Igaz, nem angolosan, hanem kissé palócos akcentussal, mivelhogy a nyarat Nógrádban töltötte.

Erre a palóc-angolosra aztán már kiböfönt a nevetés.

Ilyen változékony a közhangulat. Az imént még oly lebilincselőnek tűnő előadás kezdett veszíteni valódi értékéből, olvadt, mint a jégcsap, s mindez olyan groteszk kis semmiségtől, mint az angolosan ejtett szavak, amelyek hiába úgy tökéletesek, ahogy Dini ejti őket, ha van bennük valami bántó nagyképűségtüske, amely szinte észrevétlenül bebújik az ember bőre alá, s csak akkor veszi észre bökését, amikor rátenyerel.

Aztán jön valaki, aki meglátja a tüskét, kihúzza, nagyító alá rakja, s felmutatja, hogy mindenki lássa.

Ilyenkor zsugorodni kezd az érték, s elefántta dagad a bolhányi hiba. Az imént még lelkesen bámuló hallgatóság pedig egyszerűen nevet.

- Igenis, oxfordi a kiejtésem. Chris néni, akitől magánórákat veszek, Oxfordban végzett. Aszerint is tanít.

Ezt kár volt mondania. Ez már hencegésízű volt, nem állták meg kuncogás nélkül.

Kanóc magában sajnálta egy kicsit Kapellert, aki alapjában véve igazán jót akart, s tisztelni való nyelvtanulási buzgalmaért, csak ne volna annyira vérlázítóan fensőbbes. Egy kis fricskába nem hal bele.

Igaz, Kanóc is azt áhította, hogy órá figyeljenek, egy kicsit csodálják, egy kicsit irigyeljük is, de attól még nem nézi le se Boglyast, se Dugót, se Tohonyát, de még a mindig berezelt Bárány Jóskát sem, aki, ördög tudja, miért, de mindig tele van kék meg zöld foltokkal, amiket hiába takargat, hiszen a tornaórán úgyis pucéran virítanak a karján meg a lábán, még az ülepére is jutnak jócskán, persze az csak vetkőzés közben látszik az öltözőben, ha véletlenül odapillant az ember. Bárány Jóska most röhögött. Teli torokból, pedig máskor mindig keserves pofát vág, mint akit nyúznak.

Kapeller Dini viszont megbántódott. Kezdett lassan hátrahúzódní a kör közepéről, be a többiek közé, hogy elvegyülhessen a tömegben, mely, lám, mily hűtlen és hálátlan. Az imént még lesték szavát, mint Miltiadészét a perzsákon aratott győzelem után, hogy azután álnokul elúzhessék a náluknál különbet.

Kanócnak esze ágában sem volt elúzni vetélytársát. Sőt! Azt kívánta, hogy maradjon s fültanúja legyen annak, hogy mással is történhetnek érdekes dolgok, s nem csupán szülői segédlettel, hanem attól függetlenül, a maga erejéből is.

Szerénységet parancsolva magára, minden előadói modorosságtól, nagyképűségtől mentesen, mintha csakis Kapellerhez szólna, mondotta:

- Biztos, szép is az az Anglia, bár én a régiségeknél meg a múzeumoknál jobban kedvelem a szabad tengert.

- Te talán ott voltál? - kérdezte kissé kíváncsian, ám mégis némi hitetlenkedő lenézéssel Pircsi, a Szexbomba.

- Ott. Igaz, hogy nem a Csendes-óceánon, csak itt az Adrián, de az is igazi tenger, nem úgy, mint a Balaton.

A lány szeme fölcsillant. Hangjából szempillantás alatt eltűnt a lekezelő tónus, s kezdte észrevenni Kanócot. Menten megállapította, hogy nőtt is, erősödött is a nyáron, van olyan magas, mint ő, ha nem magasabb, s szőkésbarna, rövidre nyírt hajával, kék szemével, egyenes vonalú szájával egész helyes fiú. Igaz, a füle kissé eláll, viszont olyan határozott, akaratos álla van. S alapvetően fehér bőre ellenére egészen barnára sült. Barnább, mint ő, pedig mit strapálta magát napozással.

- Ezt a színt ott szedted össze?

- Ott. No persze napozásra igazán nem volt időm.

Ez a “nem volt időm” kijelentése egész sejtelmesen hangzott. Szükszavúságával menten megindította a fantáziákat, dolgozni kezdtek az agytekervények, hiszen ez a szó, hogy tenger, igazán alkalmas arra, hogy fellelkesítsen minden valamirevaló pesti lakótelepi gyereket. S a gyorsabban gondolkozók felől máris felröppentek az első kérdések.

- Tényleg sós a tengervíz?

- Ha nem tudsz úszni, és iszod, akkor igen.

- Pecáztál a tengerben?

S most robbant az első petárda.

- Keveset. Inkább szigonnyal halásztam a víz alatt.

- Szigonnyal? Igazán?!

- Meg szigonypuskával.

- Nem hülyéskedsz?

- Hazahoztam. Megnézheted.

- Ugye nekem is megmutatod? - fuvolázott törleszkedően Pircsi. Ki akarta a fiút sajtátítani. Kanócról azonban lepattogott minden fuvolázás, törleszkedés, csábmosoly. Szükszavúan csak ennyit felelt a szépségnek:

- Mindenki megnézheti a szigonypuskát, aki kíváncsi rá. Te is.

A lányt mintha leforrázták volna. A többiek viszont csak úgy ontották kérdéseiket.

- Hajóztál is a tengeren?

- Hajóztam. Amikor a Cáva-szigetre mentünk, magam vezettem a *Kornatot*.

- Cáva-szigetreee?

- Oda. Kis lakatlan sziget volt.

Kapeller Dinivel ellentétben Kanóc nem kerített nagy feneket a dolgoknak, de a szüksézsavúság mögött mindenki világosan érezhette: ha akarna, órák hosszat beszélhetne mindarról, ami történt vele.

Leendő riporterhez illően Boglyas kérdezett a legtöbbet, s máris elhatározta: ha London megér egy iskolarádiós adást, akkor Kanóc tengeri útjáról legalább öt folytatásos sorozatot kell készítenie.

Az “Oxfordit” bántotta a szégyen, és mardosta az irigység. Lám, hogy elfordult tőle a figyelem. Azt

is megállapította magában, hogy amaz alaposan fel tudja csigázni az érdeklődést, de semmit nem mond el részletesen, semmit nem magyaráz. Így viszont erősen kérdéses, hogy valóban megtörténtek-e vele azok a dolgok, melyekre utal, vagy csak szájhösködik. Az lenne csak az igazi bukás, ha kiderülne. No de majd ő kiugratja a nyulat a bokorból. Közelebb furakodott a beszélőhöz, odaállt eléje.

- Te az imént azt kérdezted tőlem, jártam-e Oxfordban? Tudod jól, hogy jártam. Én jártam. De arra felelj nekem, te ismered-e a közmondást, mely szerint: "Messziről jött ember akármit mondhat." Mert ahogy hallgatlak, ez jár a fejemben.

Ezzel megsemmisítő pillantást vetett Kanócra, mintha csak hazugságon kapta volna.

Úgy látszik, a harag rossz tanácsadó. Amaz rezzenéstelenül állta tekintetét.

- Ismerem.

- Helyes! És mi a véleményed róla?!

A kérdés ott lógott a levegőben, kezdett befurakodni az agyakba, hogy kételkedést, bizonytalanságot keltsen az annyira ingatag koponyákban.

Kanóc felemelte fejét, körülnézett, s megszólalt tisztán csengő hangon, hogy mindenki hallhassa.

- Tudod mit, Dini: ha Ázalag is úgy akarja, az első biológiaórára behozom azt a tengeri gyűjteményt, amit az iskola szertárának gyűjtöttem.

A tömeg fellelegzett. Valami ilyet vártak. Valami rendkívülit!

Kanóc nem szólt többet, csak elindult a nyolcadik b-szek felé, az ő osztályfőnökük Ázalag. A magasabbak meg az ágaskodók látták, amint Kanóc odalép hozzá, kérdez valamit, a tanár pedig bólint.

- Behozza! - rebegte alkalmi közvetítőként a hosszú Homolya, s mindenki úgy érezte, valami nagy esemény szem- és fültanúja lehetett.

Csak az Oxfordi semmisült meg a mai nap folyamán immár másodszor. S ezúttal a saját gyanakvása döfte le őt.

Kanóc az igazi nagyemberekhez illő szerénységgel, szótlánul tért vissza. Csak belül, ahol úgysem látszik, dobolt, kalapált gyorsabban a szíve.

Azt dobogta: "Győzelem! Győzelem!"

Az örömmámorban nem sajdult belé, hogy a nagyon is mulandó diadal mellé szerzett magának egy nem lebecsülendő ellenséget.

MÁSODIK FEJEZET

Az ebédlőasztal szagot kap - Nagyi és a szörnyetegek - Egy ronda hulló fejről is eszünkbe juthat egy szép lány - Hajósbőrönd a suliban - Kanóc megdicsőül - Névtelen üzenet

Titkon minden ember - akár gyerek, akár felnőtt - élete nagy napjára vágyik. Van, aki eléri, van, aki nem.

Kanóc úgy érezte, elérkezett a nagy nap. Igaz, máskor is érzett hasonlót, de ennyire még soha. Már tegnap délután kezdte fészegetni, amikor az előszobaszekrény aljából előhalászta a Levranka szigetéről hozott, gondosan összekötözött porszívódobozt, amelyben tengeri zsákmányát tartotta. Célszerűnek tartotta, ha átnézi, átválogatja s átrakja a hamburgi hajósbőröndbe, amely ugyan sokkal nagyobb és nehezebb, de mégiscsak más igazi tengeri medvéhez illően megjelenni a nagy napon, hajóstáskával, mint egy kissé viharvert, összekoszolt s helyenként gyanús színezetű dobozzal.

Úgy találta, a rakodásra legalkalmasabb a hallban a nagy étkezőasztal, azon minden elfér, legfeljebb letakarja újságpapírral, hogy ne törjön ki a botrány, amikor nagyi felébred délutáni szunyókálásából.

Apu, anyu dolgozik, Ági nővére valahol lófrál, mert az egyetemisták mázlisták, nekik még nem kezdődött meg a robot. Napközben nagyi tartja odahaza a frontot, uralva a konyhát, a kamrát, gondoskodik a család jólétéről. Este azután fogja magát, felül a buszra, alig öt megálló Pestújhely, ott lakik özvegyen, egy kétlakásos családi házban.

Csak olyankor éjszakázik náluk, ha apu vagy anyu vidékre vagy külföldre utazik. Az ilyesmi pedig egy külkereskedővel meg egy idegenvezetővel gyakorta megesik. Ilyenkor a nagyi: - nna, feláldozom értetek a nyugalmamat! - felkiáltással addig marad, amíg csak szükséges. S ami azt illeti, nem is érzi magát nagyon szerencsétlennek miatta.

Kanóc igyekezett halkán rakodni. A magnóját sem kapcsolta be, csend volt, csak a nappaliból hallatszott át a kanapén alvó nagyi olykor fűrészelésre emlékeztető horkolása.

A fiú megnyugodva hallotta, miközben az asztal kezdett megtelni a különféle tengeri kagylókkal, tengeri csillagokkal, sünökkel, rákokkal, amiket annak idején még Mirellával együtt gondosan kiszárítottak a napon.

- Már nem is büdösek - állapította meg Kanóc -, legfeljebb egy kis illatuk van. De ami a fő, nem ment tönkre semmi.

Lassan, egyenként kezdte őket csomagolni. Úgy találta, e célra igazán alkalmatlan az újságpapír, jobb, ha hoz a konyhaszekrényből néhány ív puha selyempapírt meg zsírpapírt, elvégre ha már egyszer az ember ad az iskolájának, akkor ne legyen szükkeblű.

Annyira belemerült a csomagolásba, hogy észre sem vette, elhallgatott a horkolás, még az ajtó nyitását sem érzékelte, csupán azt, amikor a háta mögött nagyi kétségbeesetten sipákolni kezdett:

- Jézus-Mária, mi van itt?! Mik ezek a szörnyetegek... és ez a szag?...

Kanóc felsóhajtott, s elkezdte nagyi nevelését. Rettenetes, néha mennyi baja van az embernek a felmenőivel. Képtelenek megérteni az ember cselekedeteit.

- De nagy, ezek nem szörnyetegek, ez a tengeri gyűjteményem. Mindenféle értékes tengeri élőlények...

- Hisz ezek dögök...

- Persze hogy dögök, élve igazán nem hozhattam haza őket. Ennek a ráknak ollója is van.

Nagyi gyanakodva méregette a fiú kezében lévő szörnyeteget, s ami biztos, biztos, kissé hátrébb húzódott.

- Mit akarsz velük kezdeni...? Tudod, hogy nincs már hely a lakásban.

- De nagy, említettem, amikor megjöttünk, s odaadtam neked a kagyló nyakláncot, hogy az iskolának is hoztam egyet-mást...

- Ja, tényleg, már emlékszem... - hangzott kissé megenyhülten, hiszen azzal az ajándékkal nagy már az összes szomszédokat végigházalta, ugyan nézzék már meg, mit hozott neki az unokája a tengerről.

- És már szaguk sincs, ahhoz képest, amilyen volt, amikor száradtak...

- Nana...!

- Jó, jó, holnap úgyis beviszem őket a suliba. Eddig meg igazán nem zavartak senkit az előszobaszekrényben.

- Aha! - hangzott sokat sejtetően, s nagyiban menten megvilágosodott, mi volt az a furcsa, ismeretlen dögzag, ami megütötte az orrát, amikor belépett a lakásba. - De azért jobb lesz, ha éjjelre kirakod az erkélyre az egész hóbelevancot...

- Kirakom, persze hogy kirakom, de csak ha bepakoltam - mondta Kanóc a lehető legszelídebb hangján, amiből azonban nagy pontosan megérezte, hogy itt ő most tökéletesen fölösleges. Még néhány gyanakodó pillantást vetett a dögökre, s miközben indult kifelé, azon töprengett, hogy legjobb lesz, ha hypóval mossa majd le az ebédlőasztalt, mert hiába takarta le ez a kölyök, azért csak nem árt, ha fertőtleníti.

Kanóc felsóhajtott és folytatta. Aztán átment szobájába, behozta a *Tengeri állatok* című Búvár zsebkönyvet, hogy néhány csigát azonosítsa még.

Öt óra lett, mire befejezte. Összekattintotta a bőröndöt, kulcsra zárta, kicipelte az erkélyre, ahol délután már árnyék van. Nagyi, aki alighanem leste már, mikor léphet színre, megjelent a takarítóeszközökkel az ebédlőben.

Erre Kanóc tapintatosan visszavonult szobájába, s töprengeni kezdett, hogyan is lesz holnap. Azt még gondosan meg kell tervezni.

Igaz, van valami lecke is, majd abba is belenéz, de ki a csuda tud ilyenkor nyugodtan tanulni...

Iskolába menet majd megszakadt. Szerencse, hogy a sulis nincs túl messze, s vállra akaszthatós iskolatáskája van, könnyű vászonból, így szabad a jobb keze, amelyet ugyancsak húz a hajós bőrönd.

Tohonya kaptat a nyomában, tőlük a második lépcsőházban lakik, többnyire egy időben indulnak. Kilép, hogy utolérje Kanócot, s rákérdezzen, mi van. Tohonya nagydarab melák, s inkább kényelmes, mint lusta, de tagadhatatlanul kíváncsi természetű. Nagy példaképe Piedone, a százvalahány kilós nápolyi rendőrfelügyelő, annyi kalandfilm hőse. Járás közben igyekszik utánozni a jeles férfiú lezser, kissé gorillaszerű hintázó járását. Szeretne olyan jól bunyózni, mint a híres zsaru,

no és annyi sikeres nyomozást lebonyolítani. Idővel persze. Kicsit loholva kilép, s máris odaért Kanóc mellé.

- Szia!

- Szia, Tohonya!

- Nem nehéz?

- Látod.

Látja.

- Segítsek?

- Egy füle van.

- Vihetem én is.

- Még mit nem! Nem fél téglák vannak benne, hanem kényes jószágok - tiltakozik Kanóc. Egy pillanatra ugyan kísértésbe esik, hogy engedjen az unszolásnak, s könnyítsen terhén, de győz benne a büszkeség. Dehogyan adja oda! Ne a Tohonyát bámulják, amikor belibeg a suliba, hanem őt.

- Ha nem, hát nem - von vállat a másik, s mennek egymás mellett.

Az iskola felé csordogáló gyerekpatakok lassan hömpölygő folyóba érnek össze, s a lakótelep hatalmas sávházai szakadatlanul öntik az utánpótlást.

Kanócot sokan megbámulják.

Megjegyzések is röpködnek: - Mi az a nehéz? - Vas vagy papír? - Nem arra van a MÉH, hallod-e! - Kié volt az a táska? Öregapádé?! Az anyját, mi az a kezében?!...

E szellemeskedések tudnivalóan irigységet jeleznek. S kíváncsiságot. Kivált, amikor Kanóc néha visszafelel:

- Vak vagy, kisapám?! Nem látod, hogy hajósbőrönd?

A portán ácsingázó ügyeletesek közül az egyik szelíden megérdeklődte:

- Csak nem pokolgép van benne?

- De igen. Ketyeg, mint az agyad - dörmögte Tohonya, szelíden félretolta az okvetetlenkedőt.

Az osztály ajtaját Dugó tárta ki Kanóc előtt.

- Parancsolj, kapitány!

Az osztályban zsinatolók egyből odatódultak. Talán még föl is borítják, ha Tohonya eléje nem ugrik teljes terjedelmével, s nem szirénázik fülsiketítően:

- Félre, hülyék! Nem fél téglá van benne, hanem a tengeri cucc!

Követve a nagy példaképet, szétsöpörte Kanóc előtt a tömeget, előrenyomultak egészen a sarokban álló szekrényig, ahol is Tohonya harsány - szabad lesz! - kiáltással kiragadta Kanóc kezéből a hajósbőröndöt, s könnyűszerrel felrakta a szekrény tetejére.

- Úgy ni! - jelentette ki elégedetten, majd a szekrény elé állva nyomatékosan kinyilatkoztatta: - Csak a testemen keresztül, apuskáim, csak a testemen keresztül!

Ez hatott. Tohonya ugyanis már tavaly, hatodikos korában odamázolta az okvetetlenkedő

nyolcadikosokat a falhoz, ha nagyon nagyra voltak magukkal.

Az első óra fizika volt Morcossal, aki matekot is tanított nekik, s így olykor naponta kétszer is szerencsájuk lehetett hozzá. Már amennyire szerencsének nevezhető a vele való találkozás. Alacsony, köpcös, szögletes szürom-bököm alkatú és modorú ember, rászolgált becenevére. Állítólag csak itt a suliban ilyen tüskés, odahaza nem. Beszélnek, főz, sőt mosogat is. Meglehet. Ki tudja? Tény, hogy óráin szűkszavúan, de jól elmagyarázza a dolgokat, ha kell, akár háromszor is, de utána nincs mese a felelésnél. Szerencsére a feleléstől még messze voltak, a tavalyi anyagot kezdték rohamléptekben ismételni, hogy mielőbb rátérhessenek az ideire. S a sima, osztályzás nélküli órán még Morcosnál sem jön rá senkire az idegbaj.

Második óra volt az élővilág. Bokros Csaba tanítja, de már a tavalyi nyolcadikosok sem emlékeztek vissza rá, mikor ragadt rá az "Ázalag" becenev. Szürke szemű, szikár ember, valaha kutató biológus akart lenni, de betelt a szak, s így tanár lett. Eleme a vizsgálódás, kutatás. Főten, ahol lakik, valóságos kis botanikus kertje van. Nyugodt természetű tanár, igazából véve nem mindenkinek tartja óráit, inkább csak az érdeklődőkre akar hatni. Azokra, akikben fölfedezi a rokon lelket. Egy nem köznapis kérdés, s Ázalag úgy belemerül a magyarázatba, hogy fele óra is elmegy vele. Egy érdekes lepke vagy bogár, s negyedórát is eltölt, amíg rávezeti a társaságot, hogyan kell meghatározni.

Ilyesformán szinte bizonyos, hogy a mai órán kukkot sem tanulnak majd a tanterv szerinti anyagból. Békés, boldog "meseóra" lesz, s ehhez Kanóc szállítja az anyagot. Ezt még Bodzsár is világosan tudja, pedig ő két tárgyból pótvizgázott.

Becsöngettek. Csendes duruzsolással vártak a tanárt.

Ázalag jött, s kapásból meglátta a szekrény tetején a bőröndöt.

Intett, hogy üljenek le, s menten Kanócot kereste tekintetével.

- Örülök, hogy behoztad. És milyen jó hajósbőröndöd van. Honnan szerezted?

- Apa hozta Hamburgból... felelt készségesen a fiú, az osztály pedig megállapította, hogy Ázalag, úgy látszik, nemcsak a biológiához ért.

- No, lássuk csak, mit rejteget. Bizonyára kincsek lapulnak benne.

- Levehetem - ugrott tőle szokatlan gyorsasággal Tohonya, s a bőröndöt könnyed mozdulattal rátette a tanári asztalra, éppen az osztálykönyv tetejére.

- Úgy ni! - jelentette ki, s helyére ment.

"Most következem" - gondolta Kanóc, amikor Boglyas fölállt, s tisztelettel megkérte Ázalagot, hadd vegye fel magnóra a következő pillanatok.

- Tetszik tudni, az iskolarádió részére. Adássorozat lesz belőle.

Ekkor kezdett el fészkelődni az osztály is.

S ekkor sajdult bele Kanócba, hogy most... igen, most, ez mégiscsak történelmi pillanat. Ez a NAGY NAP. Amit előre és száz variációban elképzelt magában, azóta, mióta az első tengeri sünt lefejtette a szigeten, a Sün-öböl egyik sziklájáról.

Érdekes módon, Ázalag mintha csak megérezte volna, mi játszódik le Kanócban.

- No édes fiam - tette a vállára a kezét. - Te ebben a hajósbőröndben valószínűleg nagyon érdekes és értékes dolgokat hoztál. Alkalmassint kemény munka árán. Mielőtt kipakolnád, úgy illő, hogy

meghallgassunk, hol tettél rájuk szert, hogyan s milyen körülmények között. Ül le, fiam, nyugodtan, oda az asztalhoz, én meg beülök hallgatónak a helyedre.

Mindenki felszisszent.

Ilyen még nem fordult elő Ázalaggal. Az órát el lehetett húzni, de a tanári asztalhoz eddig még nem ülhetett le senki.

Kanóc majd elszédült a meglepetéstől. Még szerencse, hogy keze ügyében volt a szék karfája...

- De tanár úr, kérem... én... - hebegte meglepetten.

- Semmi de, édes fiam. Hetedikes vagy már. Maholnap középiskolás. Kezdd csak el nyugodtan.

- Nyugi... kezdd már - szállt felé a biztatás az osztály felől, csupán egy epés megjegyzés csúszott be az ösztönzés kórusába.

- Ha tudna beszélni - hangzott valahonnan az ablak felőli sorból. Az Oxfordi hangja volt. Kanóc világosan kihallotta a többieké közül.

Megszorította a szék karfáját, akárha Branko bácsi szigonyának nyele volna, szemével az Oxfordi felé villantott, s elkezdte. Szépen, folyékonyan, zavar és dadogás nélkül, mintha csak igazi, felnőtt világutazó volna.

Elmondta, hogy a nyáron a jugoszláv tengerpart több száz szigete közül az egyikre, Levrankára vetette sorsa, nővérel egy halász tengerparti házában éltek, innen járt fölfedező útra a szigeten és az öblökben. S annyi érdekes, szokatlan dolgot látott, hogy arra gondolt, gyűjtenie kéne az iskolai szertárnak, hogy mások is láthassák.

Nem cifrázta, nem kerített nagy feneket a dolgoknak, hiszen maguk a tények is érdekesek voltak.

Aztán maga sem tudta, hogyan, de egyszer csak fölállt, kinyitotta a bőröndöt, belenyúlt, s úgy folytatta:

- Első zsákmányom ez a tengeri süni volt, egy kis öbölben, körülbelül háromméternyire a víz alatt lévő sziklapadról vágtam le a törömmel.

Zörgött a nagy süteményes papírja, amikor kibontotta.

A srácok a nyakukat nyújtogatva bámulták.

Előkerültek a csörögére száradt tengeri csillagok, seregnyi kagyló meg a rákok.

Amikor legvégül a hatalmas pókhoz hasonló tarisznyarókot mutatta fel jobb kezében, bal keze mutatóujját odatette a rák ollójához.

- Ha ez most élne, ollójával akár csontig bevághatná az ujjamat. De most már nem bánt - s letette az asztalra.

Ázalag kezdett el tapsolni. Aztán a srácok is rákapcsoltak, s Kanóc, aki annyiszor elképzelte, hogyan fog majd integetni, hajlongani, a taps hallatán majd elsüllyedt szégyenében. Aztán valahogy erőt vett magán, s meghajolt. Mint ahogy Kapeller szokott. Csak neki sokkal jobb volt az alakja, mint amannak.

A taps felerősödött, tartott egy darabig, majd szünni kezdett.

Ázalag ekkor felállt, kiment a katedrához.

Az osztály felé fordult, úgy mondta:

- Amint hallottátok, egész jó kis előadás volt. - Az asztalra mutatott. - S igazán remek gyűjtemény. Ez a tarisznyarák pedig - a kezébe véve nézegette -, úgy látszik, különlegesen szép példány. - Visszatette az asztalra, s kezet nyújtott Kanócnak.

- Gratulálok, édes fiam. Csak így tovább. A gyűjteményt pedig a magam nevében köszönöm. Remélem, az iskola részéről sem marad el a köszönet. És... ha megkérhetnék, szeretném, ha a tanárban is kitennéd, hadd lássák a kollégák is. Délután pedig segíthetnél, hogy méltó helyet találjunk nekik a szertárban.

Boglyas kezdett el éljenezni. Nem azért, mert Kanóc ugyebár az ő haverja, hanem azért, mert ilyen még nem volt, talán az iskola fennállása óta. Ez olyan szép, hogy az ember legszívesebben elbógné magát, legalábbis Boglyas, akinek érzékeny, együttérző szíve volt, és nagyon tudott lelkesedni. Meg aztán tényleg bőgnivaló, hogy éppen a legünnepebb pillanatban fogyott el a tekerce. Hát nem rettenetes!

Pedig még nem volt vége.

Ázalag leintve az általános lelkesedést, csöndesen, a hangjában érezhető meghatottsággal mondta:

- Örülök, hogy ti is méltányoljátok. És jó, ha megjegyzitek, hogy valamikor régen, a nagy múzeumokká fejlődő gyűjteményeket is valahogy így kezdték el megalapozni. De erről még majd beszélgetünk. Máskor... Ül le a helyedre, fiam... majdnem elment az óra, és haladnunk is kéne... Vegyétek csak elő a könyveket... nyissátok ki...

Rakodás, lapozás. Kanóc elindul a helyére.

Középen, az utolsó előtti padban ül. Amint megy hátrafelé, érzi, hogy kezek érnek a kezéhez. Egy-egy érintés, futó kis szorítás.

Kanócot elönti a forróság.

Leül.

S bocsássa meg neki Ázalag, ez a drága ember, de most nem tudja elővenni a tankönyvét, nem tudja fellapozni. Nincs hozzá semmi, de semmi ereje. Legszívesebben ráborulna a padra, és elbógné magát örömeiben. Nem teheti. Ül, csak ül, látja a srácokat, hallja Ázalag hangját, valahonnan nagyon távolról, de nem érzékeli, mit beszél. Ül, csak ül, valami csendes duruzsolásban, gondolatok nélkül, mintha csak most is ott ülne a mólón, nézve a vizet, hallgatva a hullámok locsogását.

Arra riadt fel, hogy Dugó cédulát adott neki hátra. Nem is egyet, kettőt.

Az egyiket a neve állott. Szakasztott úgy, mint az osztálykönyvben. S kézírással.

Az írást megismerte, hiszen sokszor látta már, felelések közben a táblán. Kiírt, szabályos, majdnem felnőttírás volt. A Kapelleré.

Rövid, szinte távirati szöveg:

Oxfordból üzenik: az egész oké volt. De jól jegyezd meg: *Egyszer volt Budán kutyavásár!*

Így, aláhúzva, felkiáltójellel. S a majdnem miniszteri aláírás:

Kapeller Dénes

Arra nézett. Tekintete találkozott Oxfordiével. Kicsit gunyorosan nézett, s mintha üzenne a

pillantásával. Valami olyan tükröződik benne, hogy “vak tyúk is talál szemet”, vagy más ilyesmi, amiben világosan benne van, hogy ez egyszer, először az életben sikerült valami Kanócnak, de az egész csupán véletlen, vakszerencse, amelyre nem szolgált rá s amelyhez hasonló sikert soha többé nem ér el életében. Mert nem képes rá. Tehetségtelen hozzá... vagy lusta... vagy akarattalan, egyszóval: alkalmatlan.

Kanóc megpróbálta magáról egy vállrándítással lesöpörni azt a gunyoros tekintetet, amely dicsősége tetőfokán kérdőjelezi meg őt, de az ilyen gyanakvást nem lehet vállrándítással elintézni. Arra választ kell adni. Nem egy szemvillanással vagy intéssel, hanem valami újabb nagy dobással, amely bizonyíthat.

Mereven a másik szeme közé nézett. Nem félt a kihívástól. Lássuk, ki bírja tovább.

Egyszerre hagyták abba. Akkor, amikor Ázalag a házi feladatot diktálta.

Miután Kanóc leírta, megint Kapeller felé nézett, de ő már el volt foglalva magával. Viszont itt volt még Kanócnál a másik cédula. Összehajtogatott füzetlap, rajta nyomtatott betűkkel a címzés:

KANÓCNAK!

Kihajtogatta. A levél belsejében, ugyancsak nyomtatott betűkkel ez állt:

NAGY VOLTÁL.

M.

Semmi több.

“M”. Ki lehet az az M?

Nézegeti a sráccokat, s próbál rájönni. Mivel nem tudni, hogy az M betű vezetéknevet vagy keresztnévet jelöl, gondolnia kell mindkét variációra.

Számításba jön két fiú, Molnár Miska és Mangold Márton. Ők duplán is M betűsök. Csakhogy a Miskától inkább három baráti hátbaveregetésre telik, Marci pedig megkérdezné, maradt-e még a szigeten elhoznivaló? S a lányok? Menyus Márti biztos, hogy nem írt. Inkább karon fogja majd őt a tízpercben, s főzi, hogy meséljen tovább. Mondja a részleteket is. Varga Marika sem lehetett. A Mari nem ír névtelenül. Még dicséretet sem. Ő mindig odaáll, ha akar valamit. A Szabó Mici? Á! Őt nem is érdekli az ilyesmi. Őt csak a tánc érdekli, a természethez csak annyi köze van, amennyit a tányérjára tesz belőle. Marad még Szücs Móni. A Móni? Ugyan! Csendes, visszahúzódó, alig beszél a tízpercben. Kizárt dolog, hogy levelezzen. S éppen vele? Hiszen két év alatt, amióta Móni idejár, három szót nem váltottak egymással.

De akkor ki lehetett? S miért dicsérte?

Itt valami titok lappang.

De mi?

HARMADIK FEJEZET

Minden csoda három napig tart - Villogj, ha tudsz! - Plakátot olvasni jó - "Kedves Mirella!"

Az élet leginkább hétköznapiokból áll.

Alig egy hét múltán ezt állapította meg magában Kanóc, bár az is lehet, hogy egyik híres ember mondása, és már olvasta valahol.

A NAGY NAPON lubickolt a dicsőségben. A nagyszünetben Ázalag végighordozta őt gyűjteményével együtt a tanáriban, lelkesen magyarázva a kollégáknak, hogy micsoda becses ritkaságokra tett szert az Ő révén az iskolai szertár.

Olyasmikre, amikről nemhogy a kerület, de még a főváros iskoláiban álmodni sem mernek.

Pamacs, az ofő is odaszegődött melléje, mint az árnyék, hogy mindenki láthassa, milyen gyerekek járnak az ő osztályába. Kicsit hiú ember volt a rajztanár, de kenyérre lehetett kenni. Bohém művészlélek, nyaranta festeget, részt vett már három művész-tanár közös kiállításon is képeivel, s minden álma az önálló kiállítás a Vigadó Galériában, ünnepélyes megnyitóval, sajtóval, rádióval, tévével s óriási sikerrel, amely egyértelműen megállapítja, hogy íme, megszületett a kor zseniális festője. Csupán az a baj, hogy Pamacs immár vagy tizenöt esztendeje keresgéli önmagát. Váltogatja témáit, festett portrékat, tájképeket, szinte évente vacillált az Alföld és a hegyvidékek között, de annyian megelőzték már, hogy képeivel nem tudott semmi újat mondani a hozzáértőknek. Kanóc dicsőségének visszfényében, látván a gyűjteményt, motoszkálni kezdett benne, hátha a tenger lenne az igazi témája. Változatos világ, tobzódó színek, a fény és árnyék vad kontrasztjai, igen, azt kéne jövőre megpróbálnia.

Utolsó órája saját osztályában volt, ahol is ékesen méltatta Kanócot, majd ő is meséltetett vele. Legfőképpen a sziget természeti leírása érdekelte, sziklák, növényzet, öböl, halászházak, bárkák meg efféle. S olyan gyakorlati dolgok, mint az, hogyan lehet oda eljutni, mennyibe kerül, ilyesmi. Mintha Kanóc is komplett idegenforgalmi szakember lenne, akár az édesanyja.

Mindegy. Az óra elmúlt, a nap is, s a 7. a feje zsongott Levranka szigetétől.

Másnap jöttek a srácok.

Ki erre, ki arra volt kíváncsi, végigasszisztálták Boglyas riporter kérdéseit, megtekintették a Kanóc által behozott fényképeket.

Tengerjárónk közben gondosan figyelte az M betűsöket, de azok szakasztott úgy viselkedtek, amint azt magában analizálta. Miska hátba vágta, Marci irigyelte, Márti agyonlocogta kérdéseivel, Marika tudomásul vette, Micit az érdekelte, volt-e a szigeten is diszkó vagy sem, Szücs Móni pedig nem kérdezett semmit. Igaz, ma reggel, amikor egyszerre értek az iskola kapujához, már messziről köszöntötte őt.

- Szevasz, Kanóc! - mondta barátságosan, de semmi több. Nem szegődött mellé, nem kérdezett semmit. Pedig ha kérdezzet, Kanóc igazán szívesen válaszolt volna. Közben esetleg ráterelte volna a szót a titokzatos cédulára is, de így? Miért éppen Móni írta volna?

A harmadik naptól kipurcantak a kérdések, megkezdődött a taposómalom.

Kanóc körül halványodni kezdett a glória. Fogyott, mint a fagyalt, amelyből mindenkinek jutott egy jó nyalintásra való, mígnem ott marad az üres, kissé latyakos tölcsér, amelyet be kell kapni, hogy rá ne folyjon az emberre a szirupos lé.

Kanóc elcsendesedett. Titokban azt képzelte, tovább tart a dolog, valahogy minden megváltozik körülötte, más lesz, több lesz, mint annak előtte volt, de hiába. Szép csendesen szürkülni kezdett, halványodtak, bágyadtak színei, mint az őszi ég.

Még Kapellernek sem vágott vissza azért a levélért, amiben azt írta: "Egyszer volt Budán kutyavásár!"

Mit is mondhatott volna rá? Az ilyesmire nem lehet mit mondani, az ilyen megjegyzés tetteket, bizonyítást kíván. Azt, hogy az ember megmutassa, nem is úgy van, mert igenis máskor is, mást is tud, nemcsak gyűjteni s letenni az iskola asztalára.

De mit tehetne?

Ördög tudja.

Csendesen figyelni kezdte, ki mivel igyekszik villogni?

Dugónál tiszta sor. Tornászni jár a Dózsába, hetenként négy tréning, gyötri magát, a nyáron is edzőtáborban volt, s ha minden jól megy, indulhat majd a serdülő országoson. Igaz, az még nem olimpiai aranyérem, de kezdetnek nem rossz. Ráadásul minden tornaórán Dugót kéri meg Bozsó, mutassa be az új gyakorlatot. S Dugó minden nehézség nélkül megteszi, azután visszaáll a helyére. Pedig milyen alacsony, ő hátulról a harmadik a tornasorban.

Taródi Zsolt autót bütykölt magának. Igaz, csak fából, targoncakerekkel, motorja sincs, s csak lejtőn lefelé gurul, de lehet kormányozni, van fékje, csomagtartója, kilencvöltes elemmel szirénája, sőt még párnázott ülése is, hogy a deszka ne törje az ülepét.

Kezdetnek ez sem rossz. Lehet, hogy jövőre go-kartot bütyköl, igazi motorral.

Az Oxfordi meg minden órán villog. Ha valamit már senki nem tud, a tanárok mindig őt szólítják. Csak tornából meg gyakorlatiból halványabb, de az úgysem számít, mert Pamacs úgyis mindig kisírja neki a kollégáknál a kitűnőt. S az angolra is úgy ráhajtott, hogy jövőre le akarja tenni az alapfokú nyelvvizsgát. Állítólag már nincs korhatárhoz kötve.

Még a Szexbomba sem csak riszálja magát, de keresett egy irodalmi színpadot is, ahol szavalhat, énekelhet.

Varga Mari fő vöröskeresztes lett, Boglyast naponta feldobja az iskolarádió, Tohonya beiratkozik karatézni, mondván, hogy jól jön az még neki.

Állati sokan nyüzsögnek.

Neki is kéne, de mit csináljon?

Kanóc kínlódik. Önmagával.

Megy keresztül a parkon, a kezében szatyor - a nagyki küldte a Csemegébe vásárolni -, s közben száguldoznak gondolatai.

Fényes dolog lenne, mondjuk, az Oxfordit lefőzni, feje van hozzá, csak nincs elég türelme ahhoz, hogy fél délután ott üljön a tanulnivaló mellett. Inkább összeolvas mindenfélét, regényt is, Búvárt is,

meg más tudományosat, ami érdeklí, de csakis azt, ami kedvére való. Képtelen türelmesen kotlani a muszájdolgok mellett. Lehet, hogy ez nem jó, de valahogy ilyen a természete. Igazán le kéne már ülni egyszer az apuval, jót dumcsizni ezekről a dolgokról, de egyre csak halogatja. Mindegy. Majd csak lesz valahogy.

Odaér a telepi bevásárlóközpontoz. Itt a Csemege, a Patyolat, a Gelka, a fodrász, presszó, zöldséges meg vadonatúj pavilonban egy maszek bazáros, akinél a műanyag pisztolytól a rágógumiig mindenfélét lehet kapni. Kis téren beton virágtartók, néhány pad. Nem annyira világvárosi, mint a tízemeletes házak, de a telepre, úgy látszik, ez jutott. A Csemege bejárata előtt csődület. Srácok bámulnak valamit.

Kanóc kilép, odaáll közékük.

Lécekből eszkábált tartón farostlemeztábla, rajta plakát rikít. Azt olvassák.

Külföldi útjáról hazatért a
HUNGÁRIA NAGYCIRKUSZ.
Világszámok!

Az ifjabb nemzedék felcsigázva olvassa a plakátot. Tárgyalják egymás között. A tapasztaltabb ráérősök elindulnak a városszéli kiserdő felé, hogy láthassák, amikor a cirkusz megérkezik. Biztos ma jön, hiszen holnapra hirdetik az első előadást.

Kanóc többször is végigolvassa a plakátot.

Imádja a cirkuszt. Kevés annál mozgalmasabb dolog van a világon. S máris elhatározza: - Ott a helyem az első előadáson!

Aztán igyekszik a bevásárlással, ne érhesse szó a ház elejét, s odahaza is csipkedi majd magát, hiszen nem mindegy az, fedezik-e a belépő költségeit, vagy a zsebpénzéből kell kiguberálnia.

Ötször is megkérdi nagyit: - mit kell segíteni? - de nagyit nem igényel semmi segítséget. Olyan a természete, hogy azt hiszi, csak az a jó, amit maga csinál meg.

- Eredj, csináld meg a leckédet! - ez a válasza, ami kitűnő ürügy arra, hogy Kanóc bevonuljon a szobájába, magára húzza az ajtót.

Kirakja heverőjére a könyveket, tanszereket - kis íróasztalán el sem férnének -, ha valaki benyit, lássa: most szorgos munka folyik.

Majd. Először ábrándozik egy kicsit.

Közben benyit a nagyit. Egyik kezében képeslap, a másikban egy tányéron szőlő. Egyen az a gyerek, hogy legyen ereje tanulni. S leteszi a lapot is:

- Neked jött.

Kanóc rácsap. Színes lap, rajta a Szent Ilja-hegy, háttérben a tenger.

Megdobban a szíve.

Nézi a szöveget.

Kedves Kanóc!

Remélem, szerencsésen megérkeztél. Írtál már? Mert én még nem kaptam meg.

Üdvözöl: Mirella.

Nagyi kissé megsimítja halántékán őszülő haját, megigazítja a szemüvegét, lesi a hatást. Pontosan tudja, kitől érkezett a lap, hiszen végighallgatta a részletes útibeszámolót. Kissé gyanakodva kérdi:

- Írtál már neki?

Szerencse, hogy Kanóc nem pirulós fajta, most biztos elvörösödne.

- Persze hogy írtam - felel gyanús gyorsasággal, aztán bizonygatva megerősíti -, természetes, hogy írtam. Erre a lapra is fogok válaszolni.

Nagyin látszik, hogy nem győzte meg teljesen a válasz, kissé csóválja a fejét, s amikor kimegy az ajtón, még visszaszól:

- Remélem, úgy is lesz...

Kanóc nyel egyet, de ezt már nem látja nagyi.

“Piszok alak vagyok - gondolja a fiú -, nem elég, hogy eddig nem írtam, ráadásul még hazudtam is. Igaz, nem akarattal, csak úgy ösztönösen, de muszáj volt, különben jön a lelkifröccs. De most...”

Előszedi fiókja aljáról a fontosabb célokra őrzött fehér papírt, amit anyutól kunyorált el, odatesz egy lapot az asztalra, leül, hogy válaszoljon.

De mit írjon?

Nem szokott levelezni.

Pedig annyi mindent kéne leírni. Mindent, ami történt vele, meg amit érez. Egész regényt.

Csakhogy Mirella ott a szigeten el sem tudja képzelni, milyen egy tízemeletes ház meg egy ilyen nagyváros, hiszen még villamoson sem ült soha.

Ül. Töpreng.

Aztán előveszi a piros golyóstollat, s felírja a megszólítást:

“Kedves MIRELLA!

Itt megakad. Mi a fenét írjon? Talán nem is kell sokat írnia, hiszen Mirellával hallgatva is olyan jól megértették egymást. Csakhogy ezer kilométer távolságból egész más.

Sóhajt, aztán előkotorássza zsebéből Mirella fényképét. Fülel, nem közeleg-e nagyi. Nem. Kiteszi a képet maga elé. Hátha segít. Még egy sóhaj, s elkezd:

Szerencsésen megérkeztünk. A gyűjtemény is. A srácok nagyon megcsodálták. A tanárok örültek. Nagy siker volt. Idehaza minden rendben. Holnap megyek cirkuszba. *Jó lenne, ha Te is jöhetnél velem!*

Ez utóbbit aláhúzza. Ebből Mirella mindent megérthet. Más úgyszemint írhat, mert Marija néniék is biztos elolvassák.

Majd megírom, milyen volt. Meg küldök képeslapokat is.

Úgy ni! Most már csak el kéne búcsúzni. De hogyan? Aztán nagy elszántsággal mégiscsak leírja:

SZERETETTEL ÜDVÖZÖL:
Kanóc.”

Elolvassa a művet. Nem olyan, mint amilyennek szeretné. Írása sem valami fényes, elég rondán hányja egymás mellé a betűket. És talán a “szeretettel” elé is oda kellett volna írni, hogy SOK, de

majd legközelebb. És igazán piszokság, hogy Marija néniéről egy kukkot sem említ. Pedig kéne. Előveszi a fekete tollat. S alulra odabiggyeszi:

“Utóirat.

Marija nénit, Branko bácsit és Mato bátyádat is üdvözlöm.”

Kész. Ez megvolt. Borítékot szed elő. Összehajtogatja a levelet, beleteszi, leragasztja a borítékot.

Este majd megkéri Ágit, segítsen pontosan megcímezni, odaérjen a szigetre. De jobb, ha így adja oda, leragasztva. A nővérenek semmi köze hozzá, hogy ő mit ír Mirellának. Elvégre ő sem szokta neki megmutatni a szerelmes leveleit.

Gondosan visszateszi a kék igazolványtokba Mirella fényképét, aztán odarakja az asztalra a matekfeladatlapot. Hiába, Morcosnak is meg kell adni a magáét. S nem is dolog a matek, ő legalábbis érti. Érti úgy, mint a Kapeller, vagy legalábbis majdnem úgy. S órá ne nézzen többet sohasem gúnyosan az Oxfordi, akinek igazán meg kéne egyszer mutatnia, hogy másodszor is lehet Budán kutyavásár!

NEGYEDIK FEJEZET

*Cirkusz! Cirkusz!! Cirkusz!!! - Boksos odavág, s ettől Csöpi díszvendég lesz -
Mónit észreveszik - Tohonya és az oroszlánok - Kanóc begerjed - A nagy ötlet -
Embert kell szelídíteni!*

A cirkusz sátorkupolája diadalmasan magasodott a kiserdő fái fölé. Az acélkék műanyag csúszkáltak a napsugarak, a két hatalmas tartógerenda vége peckes-pirosan meredt ki belőle az ég felé, alul acélhuzalok serege feszítette a hívogató monstrumot a földbe vert vasövekhez, s a fehér elemekből varázslatos gyorsasággal összeállított kerítés egész kis várost fogott közre. A kisebb-nagyobb lakókocsik előtt BMW-k, Opelek, mikrobuszok, hátul az állatok hatalmas szállítókoszijai, felszerelést szállító pótkocsis teherautók, külön karámban peckes járású lovak élvezték a kora őszi napsütést, a kerítésen kívül motorokat, autókat s csábító repülőgépeket keringőztetett egy körhinta, a céllövöldében légpuskák pukkantak, a hangszórókból áradt a pezsdítő zene, s az egész összekeveredett a gyülekező közönség feszült, várakozásteljes zivajával.

Mennyivel más az ilyen modernségében is romantikusan vonzó vándorcirkusz, mint az ősi mutatványosságok kőbe, vasba és betonba ágyazott, színházszerű állandó hajlékai.

Ennek külön levegője van. Itt még jelen van az ősi varázs, a cirkuszosok előadás előtti nyüzsgése, itt még ló- és oroszlánzagot libbent orrodba a rebbenő szellő, szinte a levegőben vibrál a lélegzetelállító produkcióra készülő, erejét, bátorságát próbára tevő ember naponta meg-megismétlődő hősi erőfeszítése.

S e csodás, különleges és vonzó világ bűvkörében immár százak báméskodtak, várakoztak, irigykedtek.

Alig néhány felnőtt - ők még dolgoznak - és rengeteg gyerek. Kisebbség és nagyobbak, nagytetvérikbe kapaszkodók, nyurga, pattanásos kamaszok cigarettafüstöt fújva, s vihogó csitrik, a legfeltűnőbb, legvonzóbb szerelésekben.

A lakótelep életében mindig esemény a cirkusz. Itt megyeszékhelynyi embernek nem épült fel egyetlen mozi sem, művelődési ház sincs, csak néhány klub, játszótér, sportpályák.

S az ember - de legkiváltképp a gyermek - oly éhes a látványosságra, az eseményre.

Ezt tudják a cirkuszosok is. Évente kétszer pontosan megjelennek. Egyszer kora tavasszal, a külföldi turné előtt, mikor még fűteni kell a hatalmas sátrat, s egyszer ősz tájban, amikor hazatérnek Európa országútjairól. Tudják, hogy ez a lakótelep a maga hatvanezer lakosával hat előadás, hat telt ház, hatezer fizető néző. S hatezer pénzzel nem mérhető lelkes csodálat, hatezer pár tenyér szünni nem akaró tapsvihara.

Kanóc a kerítés előtt állva itta be szemével a látványt. Sok osztálytársa, ismerőse volt itt. Érdekes, hogy még Szücs Mónival is találkozott, pedig ő nem is mondta délelőtt a suliban, hogy eljön. Igaz, azt sem, hogy nem. Csupán az Oxfordi húzta az orrát a cirkusz hallatán, s jegyezte meg, hogy ő inkább az operába jár, az nemesebb időtöltés. Fene a nemességét! Még ha igaza is van. Különben is kinek hiányzik a folytonos okoskodásával.

Amint ott áll és nézgelődik, egyszerre csak ismerős hangot hall. Kissé pösztő, vékony gyerekhang, sírósan könyörög:

- Ne... ne vedd el tőlem!... Anyu nekem adta, a cirkuszra... Te is kaptál... hallod... nem adom! Neee!... fáj!

Mire egy ugyancsak ismerős, már csaknem férfias, erőszakos kamaszhang;

- Ne murizz, Csöpi, mert megkapod a magadét!

- Megmondlak anyunak!

- Te fogod megbánni!

- Cirkuszra kaptam!

- Megmondod, hogy elvesztetted. Majd kapsz megint, és megnézed holnap. De nekem ma kell, világos?!

Kanóc rögtön észrevette a huzakodókat. Az alacsony, lenszőke, orra körül kissé szeplős kislányt és bátyját, a közepes termetű, ugyanolyan szőke, csontos kamaszt, aki éppen akkor csavarta ki húga kezéből a pénzt.

Mindkettőjüket jól ismeri. Ott laknak a szomszéd lépcsőházban. Csöpit néha elvitte már egy kicsit bicajozni, mert nekik nincs, bátyja, a Bokszos pedig tavaly végzett náluk. Erős, kötekedő srác, marhára tud bokszolni, innen kapta a nevét is. Nem sokból állt nála, hogy kieressze az öklét.

- Neee... ez fáj... - mondja a cérnahang, s szipogva, sírósan nézegeti immár üres kezét, amellyel az imént még a cirkuszjegy árát markolászta.

De az már a fiú kezében volt, éppen a zsebébe gyűrte.

Kanócot elöntötte a düh. Nem sokat mérlegelt, közelebb lépett hozzájuk, s érezhető indulattal tört ki belőle:

- Mért piszkoskodsz a húgoddal?!

- No nézd csak... - lépett közelebb hozzá amaz. - Téged meg ki kérdezett?

- Senki.

- Akkor meg mit pofázol bele a más dolgába? Az én húgom, vagy nem?...

Odalépett Kanóchoz, s a kezével kicsit fölnyomta az állát.

- A tied, de akkor is...

A kéz egyre följebb nyomta, hogy Kanócnak már ágaskodnia kellett.

- Kuss! Vagy kapsz egyet!

Már többen észrevették a huzakodást. De túlságosan jól ismerték Bokszost a telepen ahhoz, hogy közbe merjenek avatkozni, felnőtt pedig nem volt a közelben. Igaz, azok elmennek az ilyesmi mellett.

Kanóc nyaka egészen megfeszült, szólni sem tudott. Ekkor Bokszos hirtelen eleresztette.

- Máskor vigyázz, kisapám, hogy kihez szólsz... - s leporolta kezét, mint aki a maga részéről befejezte az ügyet.

Kanócot azonban fűtötte a düh és a megaláztatás.

- Vedd tudomásul, hogy akkor is pizsokság...

Még be sem fejezte, a másik máris ütött. Ököllet. Nem a fejére, hanem pontosan kiszámított jobb lengőütéssel Kanóc bal felkarjára. Erősen, hogy a megütött egészen belerendült.

Kanóc felszisszent, de nem szólt, s nem is vágott vissza. Pedig most igazából ütnie kéne, azután lesz, ami lesz, de bal karját mozdítani sem tudta, s a másikkal is teljesen hiábavaló lenne. Bokszos úgylis akkor üti meg őt, amikor akarja.

Összeszorította száját.

A másiknak, úgy látszik, ennyi elég volt.

- Ez volt a figyelmeztetés. Jó, ha megjegyzed.

Fölényes pillantást vetett áldozatára, majd ráfordult hűgára.

- Te meg ne böggj... megértetted... a pénzt pedig sajnos elvesztetted... világos?... És megmondod a muternak, hogy én cirkusz helyett bementem a sportcsarnokba... Majd valamikor előfordulok...

S könnyedén, láthatólag minden lelkiismeret-furdalás nélkül otthagya a terepet.

Nem akadt senki, aki eléje álljon.

Kanóc ottmaradt sajjó karjával, még sajjóbb tehetetlenségével és a hüppögő Csöpiével.

Közelebb lépett hozzá, s szelíden mondta:

- Ne sírj...

A hüppögés szipogássá szelídült, aztán elhallgatott. A kis kócos szőke konokul megmarkolta két kezével a cirkusz kerítését, s égő szemmel, némán bámult befelé.

Kanóc nézte könnytől maszatos arcát, melyre keserű, tehetetlen sóvárgás ült ki, a kerítéssel immár előle elzárt csodavilág iránt. S ez még rosszabb volt, mintha bömbölve bögne.

A fiú nem tudta, mit kezdjen vele. Érezte, hiábavaló a vigasztalás. Meg sem kísérelte. Csak halkán megjegyezte:

- Majd holnap megnézed...

A kislány moccanatlanul nézett tovább befelé a kerítésen, s szárazon, koravéneen csak annyit mondott:

- Nem nézem meg.

Hallgatott. Kanóc is. Kis idő múltán a gyerek megint megszólalt:

- Nem kérek pénzt az anyutól. Úgylis kevés van neki.

S Kanócba belevillant, hogy tényleg, a Csöpiéket az anyjuk egyedül neveli. Az apjuk otthagya őket. Bokszosra mondták is tavaly a suliban, azért olyan durva, mert hátrányos helyzetű gyerek.

A fiú még jobban kezdte sajnálni a kislányt. Valahogy segíteni kéne rajta. Látszik a tekintetén, a sóvárgásán, hogy majd elpusztul a cirkusz után.

Mi lenne, ha ő nem menne most cirkuszba. Megvenné a jegyet Csöpinek, neki pedig van otthon zsebpénze, legfeljebb eljönne holnap. Igen, így lesz jó. Ez a megoldás.

- Te Csöpi - érintette meg a vállát -, én megveszem neked a jegyet.

Semmi válasz.

- Én már úgylis láttam őket, meg aztán nekem úgysem olyan érdekes, mint neked lenne.

- Nem kell! - rándult meg ekkor a kislány válla.

- Miért nem?

- Csak!

- Nagyon szeretném, ha elfogadnád... Igazán... becsszóra...

- Nem!

- Na... Csöpi... hallgass rám...

Akkor a kislány, még mindig markolva a cirkusz kerítését, feléje fordította a fejét.

- Helyetted nem megyek! Te rendes voltál... A bátyám volt piszok... én nem akarok piszok lenni...

Elöntötte szemét a könny, s erre gyorsan elkapta fejét, úgy bámult arra befelé, de nem sokat látott, még a sátor is elmosódott előtte, mert szemét bepárásították könnyei.

Kanóc mindenáron segíteni akart, de hogyan tegye, ha ebben a csöpp kis szösziben olyan nagy lélek lakik. Még a bátyja ütéséért is ő akar vezekelni.

Ekkor hirtelen eszébe jutott valami. S tárgyilagosan, hogy még a szájalom szikrája se érződhessek a hangján, ezt mondta:

- Rendben. Nem fizetlek be. De - s ekkor kis szünetet tartott - ha megkérem a cirkuszosokat, és beengednek téged, akkor bejössz?

Rövid hallgatás. Halk, motyogó válasz:

- Ha megkéred őket?...

- Igen, megkérem őket, és akkor...

- De csak ha te is bejössz a cirkuszba... - hangzott gyanakvóan...

- Persze hogy bemegyek... veled együtt... csak te jegy nélkül... no... Csöpi... mondd már, hogy akkor bejössz...

Nagy, felszabadult sóhaj:

- Akkor be.

- Jó, megyek, elintézem... Várj meg itt... jövök érted...

Otthagyva védencét elindult. Tudta, hogy segítenie kell, hogy a gyerek bizakodva várja, de hogyan segítsen. Meg kéne keresni az igazgatót, elmondani neki, biztos, hogy beeresztené Csöpit, hiszen egy gyerek ide vagy oda, igazán nem számít, de az igazgató nagy ember, elfoglalt, a portások be sem eresztik hozzá, nekik ki van adva, hogy kérjék a jegyet, mindenkitől kérjék, s ne nézzék azt, hogy van pénze, vagy elvették tőle, nekik csak a jegyet kell nézni, hogy érvényes, és nem a gyerekek arcát, hogy mi van arra írva.

De... de ha valahogy befizetné, előre odaadná a jegyet a portásnak, és megbeszélne vele, hogy azt a kislányt...

Igen! Ez a megoldás!

Előveszi pénztárcáját. Számolja a benne levőt. A cirkuszjegy árán kívül csak a fagyipénz van benne. Az kevés. S már nincs elég idő, hogy hazaszaladjon elhozni abból a barna bársonytárcából, amelyben megtakarított pénzét őrizgeti.

Ekkor egy lányhang megszólalt mellette:

- Segíteni akarsz rajta?

- Igen - felelt önkéntelenül, és felnézett. A Szücs Móni állt mellette. A fiú meglepődött:

- Honnan tudtad?

- Láttam, ami történt.

- Mindent?

- Mindent. És igazán rendes voltál, hogy megmondtad a Bokszosnak...

- Ugyan! Mit mondtam meg?! És vissza se mertem ütni - fakadt ki Kanócból még az iménti keserűség.

- Agyonvert volna. Te megtetted, amit tudtál...

S szemével a fiú tekintetét kereste. Megtalálta. Egy pillanatig nézték egymást.

Móninak meleg barna szeme volt, kicsit sötétebb a hajánál, s nyugodt, állhatatos, tiszta nézése. Érdekes, hogy Kanóc eddig még sosem vette észre. Csak most. S volt benne valami megnyugtató. S a hangjában is.

- Be akarsz fizetni?

- Be, de nem hagyja. Csak akkor jön, ha a cirkuszosok beengedik. Azt mondta, helyettem nem...

- Mennyi van nálad?

- Csak a fagyipénzem...

- Nálam van egy tízes...

- Kevés.

- Tudod mit, megkérdezzük a többieket. Vannak még az osztályból.

Ketten együtt indultak el.

Nem volt szükség hosszú mesére. Bokszost mindenki ismerte, és a hűgán mindenki akart segíteni.

Öt percbe sem tellett, s megvolt a jegy ára.

Pénztár.

Tárgyalás a jegyszedővel. Kicsit csodálkozik, aztán megvonja a vállát, bólint, s zsebre vágja Csöpi jegyét.

Szinte természetes, hogy Mónival ketten mennek Csöpiért.

- Rendben! Beszéltem a főnökkel! - mondja sugárzó diadallal Kanóc, miközben röstelli magát Móni előtt, hogy hazudni kénytelen. - Ingyen beeresztenek. Díszvendég leszel... - S rámosolyog.

- Én? Díszvendég?

- Persze hogy az. Csak gyere...

- Gyere csak, minden rendben - biztatja Móni is, s kézen fogja a kislányt. Aztán Kanóc is.

Mennek a bejárat felé, hármasan, együtt.

Amikor a jegyszédőhöz érnek, Kanóc tiszteletteljesen köszön, s megszólal:

- Itt a díszvendég.

Alig felnőtt, libériás fiatalember a jegyszédő. Veszi a lapot, s kissé cinkos mosollyal rájátszik:

- Áááá! Megérkezett a díszvendég! Tessék, csak tessék! - azzal félreáll, s színpadias mozdulattal mutatja az ígéret földjére vezető utat.

Csöpi megilletődötten elindul. Arcán felsugárzik a mosoly, s lelkéből szakad ki szabad-szárnyalóan az eddig sárba tiport öröm.

- Díszvendég... én?... díszvendég?...

S látható rajta, hogy bensejében a koravén gyötrődéseket lassan elnyomja az ünnepi harsonák hangja, melyek most mind, mind csakis őt köszöntik.

Kanóc szavát hallja a harsonák között, amint bizonygatja, megerősíti azt, ami immár muzsikál benne.

- Persze hogy díszvendég, hiszen hallottad, hogy az vagy, díszvendég...

S fogja Kanóc a gyerek kezét, éppen a bal kezével, s most valahogy nem is érzi, hogy megütötték, pedig egész biztos, hogy holnaputánra megkékül annak az ütésnek a helye...

Remek előadás volt.

Már a kezdete is. Nem voltak számozott helyek, ki-ki oda ült, ahol hely jutott. A 7. a-sok valahogy egy bandába keveredtek. Csöpi pedig ott trónolt Kanóc és Móni között, élvezve, hogy a cirkuszban lehet, hogy a nagyok között lehet, akik befogadták; ehetett minden cukorból, pedig gyakran kínálták, s amikor nem látta eléggé a porondot, s ágaskodni kezdett, hol egyik szomszédja vette az ölébe, hol a másik.

Pergett a műsor.

Bartolini mester, "a levegő királya" visszafojtott lélegzetek közepette röpködött egyik trapézról a másikra a cirkusz kupolájában, a bohóc csetlett-botlott, hogy meg kellett rajta szakadni, Hókusz, a varázslókirály pedig annyi mindent varázsolt, hogy még felsorolni sem lehet. A bumfordi medve esetlen bájjal biciklizett, az éneklő kutyákat meg kellett zabálni, de az est fénypontja mégis Fatime és Ali volt.

Fatime fiatal, húsz év körüli nő lehetett, fekete hajú, kis, aranyfletteres fürdőruhaféle volt csak rajta, s az arcán fátyol. Négy markos porondszolga hozta be két ládában a kígyókat. Sejtelmes keleti zene, trillázó fuvolák, s a karcsú az egyik ládából karjánál vastagabb óriáskígyót vett elő. Lassú mozdulatokkal, tánclejtésben a dereka köré tekerte, mint valami övet. A másik kígyó a csípőjét övezte, a harmadik a mellét, s a legnagyobbat, egy combvastagságút a vállára tekerte. Ott állt a csöppnyi nő, combig kígyó tekerve, melyek bármelyikének szorítása halálos.

A nézők hátán hideg futkározott végig, szinte magukon érezték a kígyók bűvös érintését.

- Brr! - szaladt végig a reszketés Csöpin, előttük a hosszú Homolya pedig elomló bámulattal rebegte:

- Legalább egy mázsa kígyó van rajta!

Homolya ugyanis mindent súlyban számolt; a szülei zöldségesek a telepi vásárcsarnokban.

De még ez is csak a bevezető volt Ali oroszlánszámához. Nyolc félelmetes fenevaddal dolgozott, a porond közepén összerakott hatalmas vasketrecben.

Járatta őket pallóhídon, ültek felágaskodva, csupán a két hátsó lábukon, ugrottak tüzes karikán, a legnagyobb - Szimba - az idomár mellére tett vaslapra telepedett, majd Ali az oroslán kitátott szájába dugta a fejét, s végül sorba állítva oroslánjait, Szimbával a nyakában köszönte meg a dübörgő tapsot.

Kanóc szeme úgy csüngött Alin, mintha nem is ember lenne ott, hanem a megtestesült csoda. Az erő és bátorság rettenthetetlen csodája, akinek akarata acél, mely leigazza az oroslánokat, lenyűgözi az embereket.

Aztán a nagy csodálat közben, amikor felmordult az egyik fenevad, észrevette Ali kezében a vaspálcát. S tekintete a ketrecen kívülre villant, ahol ott állt Ali segítője, beavatkozásra készen.

- Fél? Vagy csak biztosít? Vagy vaspálcájától félnek az oroslánok? Azzal éri el, hogy engedelmeskednek? Vagy másként? De hogyan? Mi a titka az engedelmességre szoktatásnak? Rendkívüli ember-e Ali, vagy más is megtehetné? Miért kockáztatja az életét? A pénzért? A tapsokért? Vagy valami belső kényszer?

Egyszerre csak azt vette észre, hogy már nem is a mutatvány izgatja jobban, hanem maga a titok. Alié, Fatiméé és a többieké. Mivel és hogyan sugározzák át akarataikat kutyára, medvére, óriáskígyóra, oroslánra?

Kanóc egyre határozottabban kezdte érezni, hogy az egészben ez a titok vagy folyamat - vagy nem is tudja, minek nevezheti -, ez a legizgalmasabb.

Amikor a művészek felvonulásával véget ért az előadás, elhallgatott a zene, kihunytak a porondra irányított reflektorok, s megindult az imént tomboló közönség, még akkor is ez foglalkoztatta.

Nemcsak benne élt az előadás. Másokban is. Az ismerősök csoportokba verődtek, mindenki beszélni akart, kinyilvánítani véleményét, megosztani gondolatait, kicserélni nézeteit.

Homolya változatlanul Fatime leglelkesebb szószólója volt.

- Képzeljétek, srácok, legalább egy fejjel alacsonyabb nálam az a csaj, és egy mázsa kígyót tartott. Felét sem bírnám el.

- Feltéve, ha mernéd - szólt közbe tárgyilagosan Boglyas, aki még ide is magnóval érkezett, hogy a felvett zajkulisszára otthon majd szabályos cirkuszi beszámolót kanyarítson.

Dugót Corelli mester és az artisták foglalkoztatták. Magában azt méricskélte, végre tudna-e hajtani bármelyikük egy nemzetközi szintű gyűrű- vagy nyújtógyakorlatot. Aztán különösebb magyarázkodás nélkül csak annyit mondott:

- Tudjátok, azért ebből a Corelliből sem lenne olimpiai bajnok!

- De még mennyire hogy lenne! - vette védelmébe Molnár, s erre kitört az általános vita arról, mennyiben mérhetők a sportteljesítmények a cirkuszi produkciókhoz.

Végül is nagyjából megállapodtak abban, hogy több a légtornász meg az artista, mint ahány olimpiai bajnok akad világszerte.

- Az lehet - mondta lassan, ráérősen Tohonya -, de megnézném azt a birkózót, aki Ali után csinálná

az oroszlánszámot.

- Birkózó nem - szállta meg Molnárt az ellentmondás szelleme -, de azért nem kell hasra esni az Ali előtt.

- Ki esik hasra - horkant fel Tohonya -, de azért baromi erő meg bátorság kell hozzá! Ha én egyszer kipróbálhatnám...

- Nem lennél nyomozó, mi?

- Tudod mit?! Nem lennék, ha elmehetnék oroszlánszelídítőnek. Még te is tapsolnál, te fafej.

- Vagy te! És arra nem gondolsz, hány oroszlánszelídítő van a világon? Sok, apuskám, sok! Azt hiszed, te lennél az egyedüli? Figyeld csak meg a tévében, a cirkuszokban hány oroszlánszelídítő van.

- Na és?! Másból nincs több?! Mindenből akad. De attól az oroszlánszelídítő még oroszlánszelídítő!

Kanóc hallgatta a vitát, s akkor hirtelen beleszúrt valami. Aztán fájni kezdett.

Igen, ez a siker mennyivel más, mint az, hogy ő összegyűjtött ott a szigeten néhány tengeri állatot, kiszárította őket, s hazahozta.

Nem is egészen az ő érdeme. Anyunak köszönheti, hogy a szigetre került, Áginak, hogy hagyta őt egy kicsit mozogni, a jó szerencsének, hogy éppen Branko bácsi házába kerültek, és Mirellának azt, hogy hülyéskedés helyett épkezláb dolgok is az eszébe jutottak.

És ha, teszem fel, a Dugó kerül a szigetre? Vagy a Mangold? Vagy a Tohonya? S velük találkozik Mirella?

Ők talán nem gyűjtenek?

Ők talán nem hozzák haza?

Ők talán nem csodáltatják magukat a suliban?

De igen.

S talán van valami abban, hogy az Oxfordi nem sokra tartja az egészséget. No persze biztos irigy, de azért valamit kapisgál. Tudja róla, hogy ő eddig még sosem produkált olyan nagyot, olyan igazit. Talán nem is fog soha. Lehet, hogy csak egyszer tapsolták meg igazán életében. Akkor is csak egy osztály. Mi az az egy osztály? Semmi. Itt ma délután ezer ember tapsolt. Este is annyian lesznek. Kétezer ember minden áldott nap.

Mennyivel több tehát, amit Corelli, Ali vagy akár a bohóc is csinál, mint amit ő tett. Pedig ők is csak emberek. Elkezdtek valahogy. Ugyanúgy más is elkezdheti.

Akár ő is. De mivel? És hogyan?

Járt az agya, mint a motolla. Egészen begerjedt, érezte, hogy itt keresni lehet valamit, valami perspektívát, értelmet, célt, amivel megint s immár tartósan és véglegesen kitűnhet a nagy átlag közül.

Artista legyen? Bűvész? Bohóc? Vagy valamilyen szelídítő? Utóbbi lenne a legjobb. De mi lenne az igazi? Kuttyák? Á, az olyan nőies. Pónik? Az is. Medve? Víziló? Oroszlán? Honnan szerezzen? Meg aztán mindegyiknek van egy hátulütője. Az, hogy mindig ugyanazzal az állattal vagy állatokkal dolgozik. Sokáig. Évekig. Mindennap egyformán. Nem... ez neki unalmas lenne... Valahogy úgy

kéne, hogy mindig mást kéne szelídíteni... hol ezt, hol azt... de mit?

Cirkuszi képek futkároztak gyorsított film gyanánt a képzeletében, látta magát számtalan alakban, szerepben, de csak futottak tovább a képek végtelenül, s egyik sem állt meg úgy igazából:

Ábrándozásából Csöpi riasztotta fel.

- Te Kanóc... - fogta meg a karját. Éppen ott, ahol az ütés érte. Belesajdult a fájdalom.

- Ne ott... és mondd csak...

A kislány ránézett, kócos szősz haján megvillantak a lebukó nap sugarai, s kicsit szeplős homloka alatt kékeszürkén tündököltek Kanócra a szemei.

- Ugye jól kitoltunk a bátyámmal? - kérdezte cinkosan, s valami meghatározhatatlan, kedves, zabálni való, huncut derű áradt belőle.

- Ki - bólintott rá Kanóc.

- Megpukkad este, ha megmondom neki, hogy mégis voltam cirkuszban. Díszvendég voltam! Ő sosem volt díszvendég. Nem is lesz! Csak az a kár, hogy anyunak nem mondhatom el. Mert akkor mindent el kéne mondani, és akkor megint rajtam állna bosszút. Mindig engem bánt. Én vagyok a kisebb...

Erre Kanóc is megint érezni kezdte a karját, de még inkább azt, hogy ő is kiszolgáltatott. S ha jobban belegondolunk egy kicsit, mindenki kiszolgáltatott. Ezen kéne valahogy segíteni.

- Te Kanóc - folytatta a kislány, akit, úgy látszik, hasonló gondolatok foglalkoztattak -, igazán beszélhetnél ott a cirkuszban a főnökkel, hogy szóljon Alinak.

- Alinak? Miért?

- Hát hogy szelídítse meg a bátyámat... Hű, az csuda jó lenne!

- Szelídíteni? Embert? - hökkent meg Kanóc.

- Azt. Miért ne? Ha oroszlánt lehet... Az embernek nincs olyan hegyes foga... meg mancsa sem... meg nem is olyan erős... Kanóc, ugye beszélsz a cirkuszban a főnökkel?

- Beszélek. Persze hogy beszélek. Holnap. Feltéve, ha otthon lesz.

- Az csudi jó lesz...

- És ha nem lesz otthon?

- Akkor majd kitalálok valamit. Jó?

- Jó.

A kislány megfogta Kanóc kezét, s a jövődő boldog biztonságával a szívében ment mellette, a beszélgető, vitatkozó többiek közt. Úgy el voltak foglalva egymással, hogy oda sem figyeltek a kislány szavaira. Csak Móni hallotta meg, aki ott ment mellettük, titokban Kanócot figyelte, olyan csüggeszkedő tekintettel, mint ahogy csak azon függünk, aki valamiért nagyon érdekel bennünket. De Kanóc nem vette észre.

Elkezdte őt nyomni az iménti ígéret, de legfőképpen az a határtalan bizalom, amely Csöpi kis tenyerének szorításából áradt.

- Hm... tényleg... az tényleg jó lenne... embert szelídíteni... Szakasztott úgy, mint ahogy az oroszlánt

is meg lehet. Pedig az tényleg vadabb és erősebb... Csakhogy az ember nem oroszlán... Az ember sokféle... Ki ilyen, ki olyan... Verekedős, harapós, goromba, bosszúálló...

Ha meg lehetne őket szelídíteni?!

De miért is ne!

Az állatszselídítésnek is van titka. Csak azt már megtalálták. Az emberszelídítést, úgy látszik, még nem. Meg kéne találni... igen, meg kéne találni...

Míntha villám csapott volna bele: neki, Kanócnak kéne megtalálnia! Igen! Úgy van! S akkor a titok birtokában ő lehetne a világ legelső és egyetlen emberszelídítője! Óriási! Világsiker! Ez több, mint a gyűjtemény, több, mint a cirkuszi mutatvány, ez világhír, Nobel-díj, örök dicsőség, bronzszobor a Hősök terén... Kanócról elnevezett utcák és terek szerte az országban, méltatók, hálás utókor, "unokáink leborulnak", akár a *Nemzeti dalban*, meg minden, de minden.

Megvan! Megvan a nagy ötlet! Több, mint ötlet! Életcél! Amiért érdemes hajtani, mert egyedülálló, egyetlen, amiből nem volt és nincs is több a világon!

Körülhordozta tekintetét. Mentek, összevissza csoportban hazafelé a telepre, majd a fél osztály, tárgyalnak, veszekszenek, vitatkoznak, s még nem tudják, hogy most, az előző pillanatban történt valami nagy, valami fontos, amire egykor még határtalanul büszkék lehetnek, s nagypapa-, nagymamakorukban is emlegetik, hogy "igen, kisunokám, én is ott voltam, akkor, azon a napon. És Ő, a nemzet nagyja nekem is osztálytársam volt..."

No persze, azért ahhoz tudomást kéne szerezniök a nagy elhatározásról.

Ki kéne hirdetni. Mit hirdetni? Kinyilatkoztatni! De legalábbis óvatosan elejteni, hogy később hivatkozni lehessen majd rá. "Emlékeztek, akkor, hazafelé megmondtam..."

Lesni kezdi az alkalmat.

Nem sokáig kellett várnia.

Tohonya, aki nem tudott megszabadulni Ali bűvöletétől, alighanem hosszas töprengés és vívódás eredményeként kinyilatkoztatta:

- Srácok, én holnap sulis után megkeresem a cirkuszban őt, és megkérdem, hogyan lehetne belőlem oroszlánszelídítő.

A nagy elhatározásokat követő leheletnyi csend beállt. Boglyas villámgyorsan felmérte, hogy Tohonyával kéne tartania, természetesen magnóval, hiszen oroszlánszelídítővel még soha senki nem készített interjút az iskolarádió részéről.

Ekkor szólalt meg Kanóc:

- Sok sikert, Tohonya! Igazán örülök, ha te leszel a hatezer-kétszázhuszonhatodik oroszlánszelídítő. Biz isten megnézlek, sőt megtapsollak.

- Kösz! - mondta hálásan tohonya, aki nem kapcsolt elég gyorsan.

- Szívesen! - kapaszkodott bele Kanóc, aztán rejtelmesen folytatta: - Hanem tudjátok, mi volna az igazi... az egyedülálló...

- Mi?... Mondd csak!... Ki vele! - ösztökélték kíváncsian.

- Olyan szelídítés, ami még nem volt.

- Minden volt már! - tromfolta le Mangold.
- Azt mondod?
- Azt.
- Hát én tudok neked olyat mondani, ami még nem volt.
- Kizárt dolog.
- Akkor mondom.

S Kanóc halkan, kissé sejtelmesen, mint aki megosztja bizalmasaival a NAGY TITKOT, csak ennyit mondott:

- *Embert* kéne szelídíteni.

Meghökken csend. Mindent vártak, csak nem. Utána kitört az általános hangzavar:

- Megőrültél?... Hülyeség! Meg vagy te húzatva?... - Hogyan képzeld? Ostorral?!... Ketreceben vagy anélkül?... - Igaza van, a Morcosra ráférne a szelídítés!...

A nagy hangzavart egy vékony gyerekhang próbálta túlkiabálni. A Csöpié.

- Igenis meg kéne a Boksoszt szelídíteni! - Így mondta: - "Boksoszt", s nem úgy, hogy a bátyámat.

Bokszos neve hallatán kissé alábbhagyott a túl heves eszmecsere. Megcsendesedtek. Dugó pedig egyenest kijelentette:

- Az bizony nem volna rossz. Ráférne.
- Másra talán nem? - csatlakozott Menyus Márti. Persze lehet, hogy csak azért, mert imponál neki a Dugó.

A közhangulat lassan megfordult, s azon kezdtek tanakodni, kit és miért kellene megszelídíteni.

Kanóc nem szólt bele. Figyelt, hátha jó ötleteket szerezhethet.

Amint figyelt, Móni érintette meg a karját.

Ránézett.

A lány halkan, hogy a többiek ne hallják, megkérdezte:

- Komolyan gondoltad?
- Miért ne? Talán te is hülyeségnek tartod?

Móni nézte a fiút, látta rajta, hogy ugrásra készen védelmezné a magáét, pedig tőle igazán nem kell semmit sem védelmeznie.

- Nem, én nem tartom hülyeségnek. - S Kanóc tekintetét kereste, hogy ne csak a szavából hallja, a szeméből is láthassa, valóban úgy van, amint mondja.

S ahogy egymásba kapcsolódott a szembogaruk, Kanócon végigfutott valami. Ezzel a tekintettel már találkozott... Ez a tekintet ismerős... rokon... ebben ott tükröződik valami nagy, nagy, igazi egyetértés, amilyen...

Mirella! Igen! Mirella nézett így rá. Ő tudott így nézni.

De hiszen ez itt nem Mirella, hanem Móni... S nem is fekete a szeme, hanem barna... De a nézése...

Kanóc egy pillanat alatt megzavarodott. Nem értette, hogy lehet ez.

De teljesen világosan és minden sejtjében érezte, amikor a lány ezt mondta. Egészen halkán, és csakis neki:

- Nagyon jó lenne, ha az embereket is meg lehetne szelídíteni. Nagyon, nagyon jó lenne! - és óriásit sóhajtott hozzá, mint akinek valami nagyon nyomja a szívét. De nem mondott többet.

Ez volt az a pillanat, amikor Kanóc világosan megérezte, ki írta neki Ázalag óráján azt a cédulát. Kit takart az a titokzatos M. betű? Mónit!

Egyszer talán majd megkérdi tőle, de ez itt most nem az a pillanat.

Sokan vannak, nagy a ricsaj, az ilyesmihez pedig csend kell, nyugalom, olyan hely, ahol csak ketten vannak, ahol semmi sem zavarja, hogy érzés az érzésbe kapaszkodják, s összefogóddzanak, mint az egymásra tekergőző erdei folyondárok.

Mentek szótlánul egymás mellett, néha zavartan a cipőjüket nézték, mint akiket rajtakaptak valamin, aztán fogyni kezdtek körülöttük a többiek, majd Móni is elmaradt Kanóc mellől minden búcsúzkodás nélkül, mert ő is hazaérkezett. Csak Csöpi trappolt mellette, melegedve erős, védelmező közelségén, mígnem az ő lépcsőházukhoz értek.

Akkor a kislány búcsúzás meg köszönetés helyett csak annyit mondott:

- Kanóc... Hajolj le egy kicsit hozzám... Adok egy puszit!

Lehajolt.

Füle egészen megcsendült a cuppanástól, s arcán érezte a kislány gyermekajkának kicsit nyálas nedvességét.

- Kösz! - simogatta meg kissé atyáskodva a haját.

- Én is! - felelte Csöpi, aztán felszaladva a kapuhoz vezető nyolc lépcsőn, visszafordult.

- Ugye holnap beszélsz a cirkuszosokkal?

- Persze hogy beszélek, hiszen megígértem.

Csöpit elnyelte a végtelen hosszú, tízemeletes sávház egyik kapuja. Csak cérnahangjának csilingelése visszhangzott Kanócban, s az a könnyen odavetett, de hogyan is teljesíthető ígéret nyomta a szívét.

ÖTÖDIK FEJEZET

*Kanóc, a világszám! - "Szelídítsd meg őt!" - Morcos, a matek-oroszlán -
"Te, szemfényvesztő!" - Tohonya elszánja magát - Legjobb védekezés a támadás -
Remény és kétségek között - "Hiszek benned!"*

Az éjszaka az álom birodalma. Végtelen térségein szabadon száguldozhat a nappali valóságok béklyójában vergődő képzelet. Ott nincs idő, tér, szabály, ott megszűnik a törvény, a logika, s nincs semmi korlát sem, csak álom van, sokszínű álom.

Kanóc este sokáig ébren volt. Töprengett. Majd a fáradtság ráterítette szürke fátylát, nehezítette szempilláit, s átbúvólta abba a másik, színesebb világba.

Pompázatos, végtelen mezőn járt. Világos tavasz-zöld volt ott minden, a fűben kicsiny margaréták nyíltak, méhek döngtek, s fentről, a kék égből néha egy-egy halványsárga akáclevél libegett alá lepkeként. Amikor kinyújtotta kezét, hogy elkapjon egyet, csodálkozva vette észre, hogy nem a kockás kirándulóinge van rajta, hanem valami csupa arany-ezüst lebernyeg, csillogó üvegyöngyökkel, a kezében pedig, szinte hozzáragadva, piciny, csillagként szikrázó pálca.

Aztán emberek jöttek a rétre; mindenfelől, áradó, színes hömpölygéssel, mintha május elseje lenne, kisgyerekek ültek az apák vállán, integettek, ő pedig hirtelen fölemelkedett a levegőbe, pedig szárnya sem volt, csak lebegett, rá egy óriási cirkusz tetejére. Ült rajta, kitárta karjait, s az a sok nép mind integetett neki, s mentek, csak mentek, be a cirkuszba, és még mindig jöttek, és mindenki befért, csak Csöpi nem, mert a Boksos odarakott eléje egy kis darab fehér kerítést, amit hiába próbált megkerülni, mindig eléje táncolt, és nem engedte tovább.

Akkor ő leintett a csillagpálcával, s hirtelen köddé vált a kerítés.

Lent a sátorban megszólalt egy pattogós cirkuszi induló, ő pedig ott volt a cirkusz sötétbe burkolódzott kupolájában. Ült egy trapézon, hintázott, és nézte, van-e odalent ismerőse. Mind ott volt. Házbeliek és látásból ismerősök, s arrébb ott ült az egész iskola.

Közben lent az arénában megjelent a porondmester. Kicsit hasonlított apura, csak cylinder volt a fején, hegyesre pödört bajusza volt, frakkot viselt, lovaglónadrágot meg lakkcsizmát. Aztán megszólalt. De Branko bácsi enyhén reszelős hangján, olaszos temperamentummal pergő nyelvvél, kissé éneklős hangsúllyal.

- Nagyérdemű közönség! Tisztelt publikum! Tudom, hogy önök mindannyian vendégünket, a világhíres, az utolérhetetlen, az egyedülálló nagy attrakciót lesik. Következzék tehát máris a szelídítés koronázatlan királya!

Ekkor felmutat a cirkusz kupolájára, mely ebben a pillanatban már teljes megvilágításban úszik, miközben a porondmester hangja mindent betölt:

- Kanóc, az emberszelídítő!

Mennydörgésként felrobajló taps, ő a trapézon lengve integet, majd megállítja a trapéz lengését, bal kézzel könnyedén megragadja a levezető kötelet, s jobb kezében csillagpálcájával integetve, könnyedén siklik alá a porondra.

Dübörög a taps, a porondmester tízszer is rákezdene, de széttapsolják a szavait. Végül is ő könnyörül meg rajta. Kezével int, s erre csend lesz.

- Merszi - köszöni meg franciául a porondmester, s ismét a közönséghez fordul. - Az egyedülálló produkciót - mint mindenütt a világon - mindenféle biztosítás, tehát vaspálca, ketrec vagy robbanógolyóra töltött fegyver nélkül hajtja végre a mester. De kérem önöket, ne féljenek, ne reszkessenek, ne aggódjanak. Ahol ő ott van, ott önök mindannyian biztonságban érezhetik magukat.

Következik tehát ő, Kanóc, az emberszelídítő!

Ismét dübörög a taps.

Nagyvonalúan leinti. Unja a tapsot. Jöjjön a lényeg. Csengő hangon megszólal. Szava mikrofon nélkül is betölti az egész térséget.

- Uraim és hölgyeim! Amint önök azt bizonyára tudják, produkcióm az emberszelídítés. De mutatványomat nem holmi ketrecben tartott, cukorkával, csokoládéval megszelídített vagy ütlegekkel megfélemlített, jól idomított emberekkel hajtom végre. Nem, uraim és hölgyeim! Én mindig és mindenütt azokat szelídítem meg, akik önöket inzultálják, megfélemlítik, bántalmazzák vagy elnyomatásuk alatt tartják. Önök tudják, hogy kik ezek.

Kérem segítségüket! Mondják meg itt, most, fennhangon, kiket kell megszelídíteni, s én megszelídítem őket.

Ne féljenek, hogy őszinteségükért bárki is bosszút állhat önökön. Azért vagyok itt én. A legvadabb ember is olyan lesz a szelídítés végére, mint a kezes bárány.

Önökön a sor, kedves közönségünk, mondják, csak mondják...

Körüljáratja szemét.

Döbrent, néma csend.

Az emberek gyanakodva méregetik egymást, majd lesunyják fejüket. Nem szól senki.

Csengő hangon kérdi a tömeget:

- Félnék tőlük? - s int a csillagos bottal. Erre mindenkiben megpendül valami, s a sok kis pendülés egymásba olvadva, hosszan rezeg a levegőben.

- Feleljenek, kérem... félnék tőlük?

- Félnünk - hangzik fel kórusban.

- Azért állok itt, hogy ezt megszüntessem. De ahhoz tudnom kell, hogy ki kitől fél... Nos, hadd halljuk...

A második sorban feláll egy vészna asszony. Kicsit hasonlít a Bárány Jóskára, a nézése is olyan, s éppen úgy tele van kék és zöld foltokkal a karja. S most, hogy rávetődnek a reflektorok, a foltok foszforeszkálni kezdenek.

- A férjemtől félek. Nem rossz ember, de amikor berúg, akkor üt. Mindnyájunkat. A gyerekeken szokta kezdeni, de olyankor én eléje állok, és sikoltozni kezdek, hogy ne bántsa őket... Olyankor rám záporoznak az ütlegek...

- Értem, asszonyom. Hol van most a férje?

- Itt, te piszok! - áll fel a vészna kis nő mellett egy köpcös alak. Kék atlétatrikót visel, s látni, amint

dagadnak az izmai. - És majd megmutatom neked, hogy kit szelídítesz meg. Szétverem a pofádat! - s megindul az emberszelídítő felé.

Egy intés a csillagos pálcával, egy kis pendülés, s a kötekedő - csodák csodája - máris ott van a porondon, egy szakasztott olyan emelvényen, mint amelyet az oroszszelídítők használnak. Ott guggol némán, csak néha villantja elő fogait...

Elragadtatott taps. De a szelídítő nem azt figyeli, hanem azt a vézna asszonyt. Érdekes módon megszűnik az ütlegek helyének foszforeszkálása, s látni való, hogy a foltok is eltűntek karjáról.

A közönséghez fordul.

- Tovább! Tessék, csak tessék, itt a nagy alkalom!

Kisfiú, valahonnan távolabbról.

- Én a boltos nénitől félek. Mindig kevesebbet ad vissza, mint amennyi visszajár. Otthon az anyukám pedig azt hiszi, elfagyaltotztam. Egyszer szóltam a boltos néninek, de rám ripakodott.

- Elhallgatsz! Adta szemtelen kölyke! - pattan fel ekkor a nézőtéren egy terebélyes asszonyság. - Miket beszél? Mi vagyok én? Talán csaló?! Vagy tolvaj?! Na megállj csak, kölyök, most odamegyek, és...

Intés, pendülés, s az asszonyság ott tátogott a színpadon, a második emelvényen.

Már idő sem volt a tapsot elkezdni, olyan gyorsan pattant fel egy fiatalember.

- A művezetőmet kell megszelídíteni. Folyton ordibál, mindenféleképpen lehord bennünket, mindenféle állatnak, pedig mi mindent megteszünk, hogy...

- Cingár! Te barom! Befogod a pofádat, isten marhája! No majd gondoskodom rólad! Olyan melót osztok rád, hogy a hidegvízre-valót sem keresed meg, te ökör...

S az ordibáló, hadonászó, felpaprikázott fejű alak kiguvadó szemmel a következő intés, pendülés után máris ott guggolt megszelídülve a családverő mellett.

Most már szinte egymás szájából kapkodták ki a szót az emberek. S a porondon lévő kis emelvényeket lassan elfoglalták azok, akikre nagyon ráfér a szelídítés.

Még Boksos is odakerült, mert Csöpi bemondta őt, s hiába indult el fenyegetődzve a porond felé, egy intés a csillagpálcával, egy pendülés, s a félelmetes kötekedő máris tehetetlen volt.

Egy emelvény volt már csak üres.

- Már csak egyet, uraim és hölgyeim, már csak egyet ültethetek oda - intette türelemre a felbolydult közönséget a szelídítő, amikor ismerős hang süvített feléje. Nem tudta, kié, de ismerős. Naponta hallja. Ezt kiáltotta:

- A Morcost... a Morcost kell megszelídíteni!

S arról, ahol a sulibeliek ültek, ütemesen felhangzott:

- Morcost!... Morcost!... Morcost!...

Ekkor körülnézett, de Morcos nem ült a többiek között, Morcos nem volt sehol.

- Hol van Morcos? - szólt oda a diákoknak, s a közönség csodálkozott, hogy a világhíresség milyen jó kapcsolatban van itt ezekkel a kis iskolás gyerekekkel.

- Nincs itt. Eltűnt! - kiabált egy Boglyas formájú srác, de ekkor a porondbejáró irányából vérszomjas ordítás hallatszott, szétnyílt a bársonykárpit, s berontott Morcos. A szokott világosszürke ruhája volt rajta, de nem két lábon jött, mint az emberek, hanem négykézlábra ereszkedve. Nadrágjából hátul pamacsos oroszlánfarok állt ki, rákötve ott himbálódzott egy osztálykönyv, elől pedig oroszlánsörény övezte emberarcát. Csattogó foga között golyóstollat rezegtetett. A szelídítőnek rontott egyenest, ám intés, pendülés, és Morcos máris ott ült az imént még üres emelvényen négykézláb, s szelíden ropogtatta a golyóstollat, mint kiskutyák a lerágott csirkecsontot.

Taps. Dobogás. Hogy-voltozás.

Intés az emelvények felé. S a megszelídített emberek kézre állnak az emelvényen, tapsolnak a lábukkal. Tapsol a boltosnő, Bokszos, Morcos és mindegyik. Ütemesen, akár a közönség.

Hajlongás. Tombolás.

Kanócon végigömlik valami végtelen nyugodt, elégedett öröm. Igen. Ez az. Erre vágyott. Ez ő. Ezt tudja nyújtani. Többet, mint bárki más.

S ekkor a nagy ünneplésbe villámcsapásként vág bele egy kissé fölényes, éles és bántó gyermekhang:

- Csend! Csend legyen!

Nem látni, ki kiált, de a hang mintha hasonlítana Kapelleréhez, csak az ereje ezerszeres.

Az ünneplő tömeg fülébe sívít e hang, tekergetik a fejüket, honnan jöhet, azután elhallgatnak.

S a hang, amelynek nincs gazdája, betölti az egész, világnyi nagy cirkuszsátrat.

- Te szelídítő! Tudod, mi ez? Kóklerség! Szemfényvesztés! Arra felelj nekünk, hogy azok, ott, ha leszállnak a dobogóról és visszamennek a helyükre, akkor már más emberek lesznek? Mert az a lényeg. Ez így csak csepűrágás! Te csepűrágó!

Keresi a hang forrását, hogy megfeleljen neki, hogy odavágja, a mutatvány sikerült, a közönség megkapta, amit várt, mi köze hozzá, hogy a továbbiakban mi történik, de sehol senki, csak az a hang. Zeng, csak zeng, nem lehet elhallgattatni. De honnan jön?

A közönség pedig, mely az imént még tombolt neki, most döbbenetül ül.

Aztán felhangzik egy gyermekhang, olyan, mint Csöpié, s aggódva kérdi:

- Mi lesz aztán?

Az emberek átveszik, s halkán, megriadva kérdik maguktól, szomszédjuktól, ismerőstől és ismeretlentől:

- Mi lesz aztán?

Az a mindent túlbeszélő hang pedig csak mondja a magáét.

S ekkor a világhíres, a páratlan, az egyedülálló emberszelídítő azt veszi észre, hogy belőle, önmagából tör elő az a hang. Pedig csukva a szája, s mégis...

Mintha csak a szívéből lüktetne elő, fékezhetetlen áradással.

A melléhez kap, hogy megfogja, elhallgattassa.

Ekkor kiesik kezéből a csillagfényű pálca.

Aláhull a porondra, ezer darabra törik, s csillagai szanaszét gurulnak. S már nem csilingelnek, hanem

csörömpölnek. Hangosan, bádogszerű, hol tompa, hol csikorgó fémes hangzással.

Erre a hangra, mint adott jelre, az eddig engedelmesen kushadó "megszelídítettek" leszállnak emelvényükről, s dühödt, embermarcangoló, feltartóztathatatlan haraggal megindulnak Kanóc felé.

Hátrálni kezd... jönnek... hátrál előlük... jönnek... hátrál... s nincs tovább... rávetik magukat, ő kétségbeesetten felkiált: neee!... de hiába... mind rajta van már, s ő zuhan... zuhan...

Arra ébredt, hogy alaposan megütötte magát. Ott hevert fekhelye előtt, próbált kimászni összegubancolódtott takarója alól, miközben ismét hallotta azt a csikorgást, amit a szétguruló csillagok idéztek elő. Odafülett. Aztán csattanás, brummogás. Csak a szemetesautó üríti a tárolókat.

Kanóc csatakosan mászik vissza az ágyra.

Odakint szürkül. A nyitott ablakon ébresztő-hűvösen árad be a hajnal. Tűnik az álom, az ébredés elvágta a képeket, a rémeket, csak a gondolatot, az emléket nem tudta kettévágni, az itt maradt a napkezdeti hideg józanságban, amikor kitisztuló fejjel minden mérlegre kerül: álom is, valóság is.

Kanócban még élénken élnek az álmokképek, csatázva az ébrenlét gondolataival.

Van ideje.

S mire a nagyszobában, szüleinél megszólal az ébresztő, Kanócban már megérett az elhatározás.

Azt a tegnapi ötletet, az emberszelídítést igyekszik elaltatni. A suliban bölcsen hallgat majd róla, remélhetőleg más sem hozza elő, szépen elfelejtődik, mint annyi minden marhaság, amit olykor össze szoktak hordani. Legfeljebb nem fogják őt cirkuszban ünnepelni mint világraszóló produkciót. Inkább meghagyja Tohonyának az áhított oroszlánokat. Az már kitaposott út.

Anyát meglepte, hogy fia ma milyen hamar kiugrott az ágyból.

Némán fogyasztotta el reggeli kakaóját, nem volt beszédes kedvében. Nem taglalta a sulit, nem morgott, hogy már menni kell, nem is örült neki. Amikor eljött az ideje, vette táskáját, s indult. Zúgolódás nélkül, mint aki beletörődött a kikerülhetetlen hétköznapiakba.

Az utcán összeakadt Csöpivel. Oly kicsinek, törekenynek tűnt, mintha az a nagy hátitáska tartaná és tolná előre a libbenő kis kék iskolaköpenyt s fölötte a lenszöke fejecskét.

- Szia! - próbált Kanóccal lépést tartani, mert azért ami biztos, biztos, emlékezteti őt arra, ami neki a lehető legfontosabb.

- Ugye nem felejtetted el?

- Mí? - kérdi Kanóc, pedig ő is tudja.

- Azt, hogy beszélsz a cirkuszosokkal, a bátyám miatt...

Nem felel. Hasogat bensejében a másik reménye, de tudja, hogy hiábavaló dolog. Mit is mondhatna a cirkuszosoknak? Kiröhögnék. A kislány azonban nem éri be a semmivel.

- Ugye beszélsz?

- Persze hogy beszélek - pirul benne a szükséges hazugság, amit megkísérel máris valahogy igazra fordítani. - Csak akkor mit tegyek, ha nem állnak velem szóba? Vagy nem vállalják a dolgot?... Esetleg nem értenek hozzá?...

- Biztos értenek - rebben aggódva.

- Reméljük.

- Vagy ha nem... - ébred az új vigasz - te mondtad tegnap, hogy fogsz embert szelídíteni. Majd te megszelídítetted a Bokszost...

Hallgatás.

- Na... ugye megszelídítetted?

Képtelen nemet mondani, de az igen sem bújik elő összeszoruló torkán. Bizonytalanul motyogja:

- Majd meglátjuk...

Világosan látja, hogy a gyerek tekintete nagyon befelhősödött ettől a választól.

Mennek.

Tohonya éri őket utól. Köszöntik egymást, aztán Kanóc észreveszi, hogy társa ma valahogy más, mint a többi reggelen. De mitől?

Jobban szemügyre veszi.

Tohonya nem a szokásos színeveztetett farmerban van, hanem vasalt nadrág van rajta, s a kigombolt iskolásköpeny alól világosan látszik, hogy az ünnepi garbóját vette fel. S a magatartásán, egész valóján érződik valami ünnepélyesség.

- Hát te? - néz rá.

- Suli után elmegyek a cirkuszba - feleli Tohonya. - Akkor még talán ráér az Ali. Beszélek vele, adjon tanácsot.

- Ezért öltöztél ki?

- Nem is öltöztem ki. Csak magamra vettem valami elfogadhatóbb göncöt. Láss, hogy kivel van dolga.

Kanócban elkezd forogni valami, ami egyre csak azt mondja - lám, a Tohonya betartja... lám, a Tohonya betartja... lám, a Tohonya betartja...

Próbálta magától elhessegetni a gondolatot, nehezen sikerült, s a hangulata teljesen elromlott. Baljós sejtések ébredtek benne. Jobb szeretett volna megállni, megfordulni, hazamenni vagy bárhová máshova, ahol nem kerülhet a kíváncsian érdeklődő szemek keresztútjába. Világosan megérezte, lesznek, akik számon tartják tegnapi ötletét, szakasztott úgy, mint ahogy a kislány az ígérletét vagy Tohonya a saját elhatározását.

Nyert volna, ha fogad rá. Az osztályban a tegnapi cirkuszelőadás volt a téma. Igyekezett szürkén a helyére osonni, leülni, elmélyedni valamelyik tankönyvben, mint akinek nincs fontosabb dolga, s tegnap ott sem volt a nagy eseményen.

Ritkán sikerül éppen úgy, ahogy szeretnénk.

Mangold - aki Oxfordi padtársa - éppen teljes hangerővel mesélte egész embergyűrű közepette, hogy "egyes emberek agyát hogy megindítja a cirkusz". Lám csak, Tohonya oroszlánokat, Kanóc pedig embereket akar szelídíteni. Ami bár meghökkentő, de mégis van benne valami. Mi erről a tisztelt padtárs véleménye?

Kapeller - mint aki tudja, hogy számít a véleménye - előtte alaposan megrágtta magában a választ. Majd kissé tudálékosan s nem is minden gúny nélkül kifejtette véleményét:

- Szerintem blöff az egész. Feltűnési viszketegség.

Hangját kissé megemelte, ügyelve arra, hogy mondandója a padjában gubbasztó címzettig is eljusson, noha az úgy tett, mintha nem figyelne ide. Pedig nagyon is fülelt.

Így azt is észrevette, hogy menten akadtak fogadatlan prókátorai, akik védelmére keltek. Mint például Boglyas is.

- Ugyan, Oxfordi! Ezt te azért intézed el ilyen egyszerűen, mert nem kedveled Kanócot. Mivelhogy az évnýtón...

- Nem szokásom az elfogultság! Vedd tudomásul! - vágott vissza amaz kissé ingerülten, amiből teljesen nyilvánvalóvá vált, hogy csupán annyira érdektelen, mint a futballbíró, akit mérkőzés előtt az egyik csapat lepénzelt.

- Látom rajtad!

- Mit látsz?

- A pártatlanságot. Rád van írva.

- No jó! Akkor kifejtem. Először is: az állatokat nem szelídítik, hanem idomítják. Bizonyos feltételes reflexeket alakítanak ki bennük, s jutalmazás reményében vagy büntetéstől félve teszik, amit tesznek. Csakhogy az ember nem kutya! Az ember gondolkozó lény. No persze, már aki!

A megjegyzés már megint kissé bökösen nagyképű volt, a sértődősebbek akár mind magukra vehették volna köpeny gyanánt.

- Ilyesformán - hangzott a folytatás - az embert lehet nevelni, oktatni, felvilágosítani, megfélemlíteni, terrorizálni, de szelídíteni?

- Nem mindegy az, minek nevezzük? - kérdezett közbe ekkor Szücs Móni, aki akkor állt oda a körbe, amikor meghallotta, hogy az az undok okoska Kanócon köszörüli a nyelvét. Pedig az neki - még ha nem mondja is - nem közömbös.

- Nem. Nevezzük nevén a dolgokat. Pontosan...

- Elvileg igazad van, de ez most szörszálhasogatás - szólt közbe ismét Boglyas.

- Szerintem igenis az a lényeg - szólt közbe ismét Móni - hogy megváltoztassuk, megjavítsuk azt, aki erre rászorul. Vagy nem ez a lényeg?

Oxfordi nem hagyta magát:

- A lényeg ez, de a pontos meghatározások hiánya mindig félreértésekhez vezet. No meg - s ezt kifejezetten Kanóc felé fordulva mondta, mert bosszantotta, hogy amaz meg sem moccan - felületességre vall.

Kanócot ostorcsapásként érte a minősítés. Fájt, neki. Fájt, mert érezte, van igazság benne. Csakhogy ő azt az igazságot, ami nem is olyan igazi igazság, csak félig az, el nem ismerheti, mert akkor örökre vége. Akkor ő - míg osztály az osztály - bukott ember marad.

Kanócban forni kezd a düh. Haragszik önmagára, amiért ilyen csávába került, s a másokra, amiért ezt ilyen gyalázatosan kihasználja. Most már ő sem gunnyaszthat szótlanul a helyén, mint Toldi Miklós, mikor György bátyjának csatlósai rajta élcelődtek. Most már neki is meg kell ragadnia azt a malomkövet, hogy odavágja, még akkor is, ha a kő önmagára üthet vissza.

A szemek rászegeződnek.

Várják, mit felel:

Pörög az agya, mint a magnószalag, Kapeller Dini gyenge pontját kerepi. Azt, ami a győzelem reményében támadható benne.

Megvan!

Lehet, hogy ez az egyetlen gyenge pontja, de ez mindenkinek a bögyiben van. Az egész osztálynak.

Közelebb lép ellenlábasaához.

- Kösz a kioktatást. És tudod mit? Lehet, hogy nem pontosak a kifejezéseim, sőt! az is lehet, hogy nem vagyok olyan precíz, mint "egyesekek", de azt megmondhatom, neked és mindenkinek - hordozza körül tekintetét -, hogy az ötletemben igenis van valami. Valami, ami nagyon is jól jönne mindenkinek. Mert sokan rászorulnának...

Ahogy mondja, egyre jobban belelendül. S azt, hogy a nagy ötletre igenis rászorulna az emberiség, már határozottan érzi. Meggyőződéssel. Szavából is érezni. S most már nem is a visszavágás dühe hevíti, hanem a megtalált és kimondott igazság kezdi őt fűteni.

- Nagyon sokan. Nem is sorolom. Pedig lehetne...

- Igaza van! - szólt közbe bátortalanul, de esendőségében is mély hitellel a kis Bárány Jóska, akin csak trikó van a rövid ujjúra vágott, kinőtt, tavalyelőtti iskolaköpeny alatt, s akinek karján csak azért nem rikítanak tompalila foltjai, mert a köpeny kéksége elnyomja őket.

"Mint álmomban az az asszony!" - villan meg Kanócban, s már tudja, miért volt az a nő annyira ismerős. Bárány Jóska gyötört arca, szomorú szeme világított ki belőle. S az ütésnyomok. Mintha csak az anyja lenne. Igen, mintha csak...

S nézi Bárány Jóskát, aki megriadva saját hangjától s attól, hogy ő közbe mert szólni, gyorsan visszahúzódik a többiek árnyékába.

Kanóc Kapellerre néz. Egyenesen a szeme közé.

- Hallottad, Dini... nemcsak tőlem, s azt is tudod, hogy olyan való igaz, mint a te oxfordi utad... Az meglehet, hogy az ötletet nem tudom jól megvalósítani, de hogy kéne, hogy jó, azt csak a rosszindulat vitatja.

- Megmondom én neked itt a többiek előtt - ragadta el a hév -, hogy lehet, hogy te jobb fej vagy nálam meg a többieknél is, csak tudod, mi a te bajod? Az, hogy annyit sem érdeklünk téged, mint körmöm alatt a piszok. Téged csak a saját dolgod érdekel. Azért nem akarod érteni a mienket.

- Nono! azért nem egészen... - hangzott a bágyadt tiltakozás, de az ilyesmi többet árt, mint használ.

- Juszt is éljen az emberszéliűdítő! - kiáltotta Homolya, és sokan helyeseltek neki.

- Mutasd meg neki! Mutasd meg, Kanóc! - kezdte őt biztatni Tohonya, s végül már egészen kis kórus zsongta, duruzsolta a fülébe, "mutasd meg neki".

Kanóc csak állt közöttük, ott kavargott, viaskodott benne az éjszakai álmok, a szükség, a siker, a tehetetlenség, a kudarc, Csöpi tekintete, Bárány Jóska kék foltjai, Dini gúnyos lenézése, ott vergődött láthatatlanul remény és kétségek közepette, s nem merte rávágni hirtelen - mint egy

hétrel ezelőtt tette volna - azt, hogy “megmutatom!”

Kanócra, a lobbanékony, hirtelen lelkesedő, melegszívű Kanócra ezúttal béklyót raktak saját kétségei, s torkát kezdte szorongatni a kimondandó szó felelőssége.

Hosszú, hosszú unszolásra, lassan s meglepően csendesen mondta csak ki:

- Jól van. Megpróbálom.

Ezt várták tőle. Talán egy kicsit határozottabban, biztatóbban, de végül is csak elhangzott a körülmények kikényszerítette fogadalom.

Az Oxfordi hallgatott. Csak magában gondolta: “Majd meglátjuk.”

Becsöngettek.

Morcos jött be matekórát tartani.

Óra elején Kanóc kapott egy cédulát. Nyomtatott betűkkel ez állt rajta.

HISZEK BENNED. SZÁMÍTHATSZ RÁM.

Az aláírás nem csupán egy M betű volt, hanem egy névrövidítés: MÓ.

Pontosan tudta, ki küldte.

Jólesett neki.

HATODIK FEJEZET

*Az acélkék Porsche - Kanóc akcióba lép - "A kocsi nem isten! A gyerek is ember!" -
Ordítós Győző kirohan - Ingyencirkusz a telepen - A gyanú*

Jó volt kitódulni az iskolából. Melegen sütött még a szeptemberi nap, a bágyadt-kékre haloványult égen sehol egy felhő, a lakótelep házai napfényben virítanak, csábítónak ígérkezett a délután.

Kanóc Boglyas és Tohonya társaságában rója a parkon keresztül hazafelé vezető betont. Nekik, hármójuknak nem a játékon jár az eszük. Tohonya nem is ebédel, egyenest megy tovább a cirkuszba, Alihoz, a jövőre jeles riporter pedig vele tart, csak fölugrik előbb a magnójáért. Hiába, aki akar valamit, annak áldoznia kell érte. Kanóc is azt teszi majd. Mese nincs, az emberszelídítést - ha másként nem, elképzeléseket gyártva - valahol el kell kezdeni. Az igazat megvallva nem tudja, hogyan fogjon hozzá.

Tanácsalanságában egy diónyi kavicsot rugdalgat, passzolja Tohonyának, de ő csak legyint.

- Hagyd, most nincs kedvem hozzá...

- Drukkolsz, mi? - jegyzi meg Boglyas, inkább megállapítva, mint kérdezve.

- Mért, te nem? Oroszlánszelídítőnél még te sem voltál.

- Az igaz. De majd csak lesz valahogy.

- Az biztos. Minden kiderül. Egyszer minden kiderül bölcselkedik közbe Kanóc, aki pontosan érzi, hogy a másik kettővel teljesen egy hullámhosszon vannak, ki-ki telve a saját gondjával, de nagyon jó, hogy mindhármójuknak van valami megoldanivalója. Ez is összehoz, még ha nem is egy és ugyanaz.

- Tudod már, kivel kezdod? - érdeklődik Boglyas.

- Még nem - felel őszintén, előttük igazán nem kell megjátszania magát. - Igazság szerint Csöpinek megígértem, hogy a Bokszossal kezdek valamit, de szerintem nagyon nehéz eset.

- Az. Bár biztos, hogy mindegyik nehéz.

- Biztos.

- Délután nekiülök és kigubizok valamit.

Válasz nincs. Mindhárman a délutánra gondolnak.

Ott mennek már a nyolc lépcsőházas, tízemeletes, irdatlan hosszú sávház előtt, a járdán. Mellettük teljes hosszban autóparkoló, most félig üres, de estére úgy megtelik, hogy még a járdára is jut a kocsiból. Pedig amikor néhány éve a telepre költöztek, csak itt-ott állt egy-egy kocsi.

Köznap autók. Ladák, Skodák, Wartburgok, Trabantok, néha egy-egy mikrobusz, olykor kamion, de időnként akad külföldi rendszámú kocsi is, főleg a nyugatiak érdekesek. Különböző márkák, olykor egy-egy autósoda, aminek a kedvéért érdemes megállni, körüljárni, nézegetni a

műszerfalat, a sebességmérőjét, hogy mennyit tud, kicsit ránehezdedve próbálgatni a rugózását, s vágyakozóan megsimogatni a karosszériát. Kanóc különösen szerette a kocsikat. Otthon van egy kártyapaklija, csupa autóval, egyik oldalt a képük, márkájuk, a másikon az összes műszaki adataik. Hengerúrtartalom, sebesség, lökettérfogat meg a többi. No persze azért a valóságban sokkal izgalmasabbak, mint képen.

Itt a környéken csupán egyetlen igazán izgalmas kocsi van, egy acélkék Porsche. A gazdája egy lépcsőházban lakik velük, fent a hatodikon. A tarkóján meg a homlokán már kopaszodó, középtermetű, erős testalkatú ember, öblös hangú, veszekedős természetű. Valamilyen fura vezetéknevű Győző, de a gyerekek maguk között csak "Ordítós Győző"-nek becézik. Mindig őket hajkurássza az autójától, pedig senki sem akarja megenni, nézni pedig igazán szabad.

Kanóc gyakran nézi. Nekik Trabantjuk van, ami tökéletesen megfelel, anyuék el sem cserélnék ilyen drága kocsira, de azért jó lenne egyszer ebbe is beleülni. No persze ez teljességgel elképzelhetetlen. Ordítós Győző úr még a porszemeket is kitessékeli belőle, nemhogy egy gyereket. Nekik nincs gyerekük.

A Porsche most is ott parkol, orrával a járda felé fordítva. Acélkéken ragyog, mintha csak színes tükörből lenne az egész.

Önkéntelenül is megállnak előtte, s mindhárman nézi:

- Jó kis járgány.
- Azt meghiszem.
- Elfogadnám, ha hozzám vágnák.

Kanóc odamegy az első ablakhoz, s ki tudja hányadszor benéz rajta. A műszerfalat csodálja. Lehajol, hogy alaposabban szemügyre vehesse, közben kezével hozzáér a kocsihoz.

S ekkor fentről, a hatodikról, az egyik nyitott ablakból felharsan a fura nevű Győző úr ordítása:

- Takarodsz el a kocsitól! Mit képzelsz, te kölyök!

Kanóc az első hang hallatán ellép, mintha ott sem volna. Már késő. Az ordítást egy bögrére való víz követi. Ott loccsan le a megugró Kanóc nyomán, csupán a lábszárára jut belőle néhány cseppnyi.

- Vadállat! - sziszeget Boglyas.
- Vadabb, mint az oroszlánok! - kontráz Tohonya. - Ketrebe kéne zárni, aztán vasrudat neki.

Kanóc biztonságos távolságból fölfelé néz, de nem lát az ablakban senkit. Nem morog, nem átkozódik, csak belülről rázza valami hirtelen támadt izgalom. A felháborodás.

"Gyalázat! Micsoda alattomos eljárás. Kiabál, s figyelmeztetés nélkül tettelegességre vetemedik. Előre megfontolt szándékkal! Mert hogy az a víz ott állt valahol a keze ügyében, az ablakpárkányon, az tuti. Aljasság! Szólni kéne apának. Vagy mégsem? Kár fölidegesíteni őt. Igen, kár. Ki kell ötleni valami méltó büntetést. Olyat, amitől falra mászik a tag."

S agya máris örölni kezd. Alig hallja Boglyas kérdését.

- Ki ez a pasas?
- Tudom is én. Valami ügynök vagy mi. Állítólag csavarokkal.

- Aha! Azért van ilyenkor is idehaza.
- Biztos. Van telefonja, itthon van az irodája.
- Megérdemelne egy kis oroszlánszelídítést - dörmögi Tohonya, miközben fölfelé bámul.
- Meg - kapja fel a gondolatot Boglyas, s menten megtoldja. - Tudod mit, Kanóc, rajta kéne kezdeni!
- Mondasz valamit. De hogyan?
- A gyenge pontján.
- Az a kocsi. Az az istene.
- Akkor a kocsival kéne valamit kezdeni. De mit?

Kanóc érzi, hogy jó nyomon járnak. A kocsival kell valamit umbuldálni. Persze csak annyit, hogy ne legyen zúr belőle. Valami igazán jó ötlet kéne. Ki fogja sütni. Ki, a mindent! Az a bögre víz bosszúért kiált. S nem csupán rajta esett a sérelem. Győző úr másokkal is ordít, másokat is szid, káromkodik, s ráadásul most már nem éri be a szóval. De nem a felnőttekkel veszekszik, csak a gyerekekkel. Mert azok gyengébbek. Azok nem üthetnek vissza. No megállj csak, Ordítós Győző!

- Min gondolkozol? - hallja ekkor Boglyast.
- A bosszún.
- Ha kell, besegítek - ajánlkozik rögtön Tohonya.
- Én is - csatlakozik a göndör hajú. - Csak találd ki, mi legyen, aztán szólj, ha kellünk.
- Szólok. Legyetek nyugodtak.

Elválnak. Kanóc visszafelé indul, haza, ahol már várja a nagy a finom ebéddel, azok ketten pedig mennek tovább a kiserdőhöz, ahol a cirkuszosok talán már készülődnek a ma délutáni előadásra.

Ebéd után muszáj volt nekiülni a leckének. Nagyinak szokása, hogy be-benéz Kanócra. Kellemetlen szokás, de képtelenség róla leszoktatni. Anyu és apu már első osztályban arra nevelték, hogy magától végezze el munkáját, ami nagyjából sikerült is, de nagy, ő más. Csak akkor nyugszik meg, amikor látja, hogy a könyvek, füzetek elrakva, a táska pedig becsatolva várja a másnapot. Akkor viszont nyugodtan lefekszik szundikálni.

Kanóc nagyon csipkedte magát, hogy ez a boldog, nyugalmas pillanat mihamarabb bekövetkezzék. Nagy lefeküdt, megszűnt a lakásban a szöszmögés, Kanóc pedig rágógumit szedett elő a fiókjából, kettőt is a szájába tolt, s rágni kezdte. Ez erőteljesen serkenti a gondolkozását, s a lehető legjobb ötletekhez segíti őt hozzá. Igaz, ezektől az ötletektől családja mindig rettegett, nem is szerették, ha elmélyülten rágózott, féltek a következményektől.

Most nem volt jelen aggályoskodó, s a fiút elkezdtek körülgomolyogni gondolatai, akár a színes ködök a menő együtteseket. Most már csak az kell, hogy a nagy gomolygásból előtűnjék valami.

Előtűnt.

“Megvan!” - csapott a homlokára Kanóc, megforgatta az ötletet, rajzlapokat szedett elő, meg a filctollkészletét, s gőzerővel nekilátott terve előkészületeinek.

“No megállj, te Ordítós Győző úr, leszel te még csendesbeszédű kisfiú is!” - mosolyodott el kajánul.

S négy emelettel feljebb, ott a hatodikon, az acélkék Porsche gazdája nem is sejtette, hogy készül már részére a csapda...

Délután öt felé járt. Ilyenkor a legnagyobb a nyüzsgés a telepen. Munkából jövő felnőttek, óvodás gyerekeket kézen fogva vezető anyák, napköziből jövő, bevásárolni induló iskolások; trécselő vagy a betonasztaloknál kártyázó, sakkozó nyugdíjasok; s egymás után térnek haza a kocsik is, sietvén, hogy jusson nekik hely a parkolóban.

Kanóc lent ödöngött a ház előtt. Leste a kedvező pillanatot. Elérkezett. A fiú habozás nélkül cselekedett, majd ártatlanul arrébb lejtett, mint aki ott sem volt. Vagy ötven méterrel arrébb megállt, megfordult, figyelt.

Nem sokat kellett várnia, az acélkék Porsche melletti üres parkolóba kék Skoda állt be. Kanócnak ismerős a kocsis. Somogyi szomszédé, aki kedélyes, barátságos, jóindulatú ember, két középiskolás lány atyja. Nyitja az ajtót, kiszáll a kocsiból, becsukja az ajtót, s már éppen indulna felfelé, amikor tekintete megakad a Porsche szélvédő üvegjén. Az ablaktörlők alá beszorítva fehér kartonc sík, rajta vérpiros, nyomtatott betűkkel felirat:

A KOCSI NEM ISTEN! - A GYEREK IS EMBER!

Nézi a feliratot, s elmosolyodik. Ismeri a kocsit is, gazdáját is. Ugyanis ő a lakásszövetkezet igazgatóságában a műszaki ember, ismeri a lakásokat is, lakókat is. Emlékszik rá, amikor beköltöztek - van már vagy tíz éve -, annak az embernek még csak Trabantja volt, s valami vaskereskedést vezetett. Élelmes ember volt, mert amikor a házbeli javításokhoz csavarra, csőre, kilincsre meg más szerelvényekre volt szükség, Győző lakótárs mindig tudott keríteni. Voltak összeköttetései, kapcsolatai.

Alighanem azok révén ütött be neki a nagy üzlet is. Elvállalta valami tsz-melléküzemág csavar-és öntvényüzemének képviselőjét. Jó bolt lehet, a néhai Trabant Porschét fialt, a kényes és féltett Porsche pedig gorombaságot.

Már lakógyűlésen is fölmerült Győző modora, de csak falra hányták a borsót, mert az érdekelt úgysem volt jelen. Amikor meg eljutott hozzá a fölhördülés híre, csak annyit üzent vissza, ne vele törődjenek, hanem a gyerekeikkel.

Most, aztán úgy tűnik, valamelyik nebuló megsokallta az ordítózást, s így akar bosszút állni.

Az ugyanis nyilvánvaló, hogy gyerek tehette. Az írás is, a szöveg is arra vall.

Ahogy áll, a feliraton mosolyogva, hamarosan társai akadnak. Beérkező autósok, anyák, bevásárolni indulók, de főleg gyerekek. A Porsche tulajdonosát mind ismerik, s most kárörvendve röhögnek a feliraton. Akad, aki felnéz, s várja, hogy az ablakban feltűnjön a tulaj, hiszen ismert szokása, hogy fél szeme mindig a kocsin van.

Nem kell soká várniuk. A hatodikon, az ablakban feltűnik Ordítós Győző feje.

Látván a csődületet, meghökken, kijebb hajol, s nem tévedés, az ő kocsiját veszi körül a tömeg, s valami van a szélvédőn.

Egy perc sem telt el belé, s papuccsal lábán, valami csíkos selyem házikabátban kiront, miként

Zrínyi Sziget várából a törökre. Csak éppen kardot nem forgat kezében, s háromszáz aranyát sem házikabátja zsebében tartja, hanem biztonságosabb helyen.

- Mi az?! Mi történik itt?! - ront feldúltan a szépen összegyűlt, kedélyes egyetértéssel mulató tömegbe.

Utat nyitnak neki, s ő ott áll imádott kocsija előtt, melynek szélvédőjén - ó, minő gyalázat! - ott rikít piros betűkkel a felirat, mely agyába kergeti a vért, mely becsületébe gázol, mely nevetségessé teszi.

Kanóc is ott áll már a tömegben. Közvetlen közletről lesi a hatást.

Frenetikus!

Ordítós Győző úr paprikavörösen rántja ki a feliratot, rázza kezében, mint valami harci lobogót, a karton kigyózáva lebeg, miközben a feldúlt sértett szájából gyűlölettel fröcsögnek a szavak:

- Ki volt az?! Ki tette ezt?! Ki volt az a gyalázatos?!

Előrelép, legszívesebben nekimenne a gyerekek gyűrűjének, de idejében meggondolja, hiszen felnőttek is vannak itt, de azért csak mondja, képtelen türtőztetni magát:

- Melyik büdös kölyök volt az?! Mondjátok meg! Kettéhasítom!

Kanóc, látva a Porsche tulajdonosának tombolását, megállapítja, hogy megvadítania már sikerült - igaz, ez is volt tervének első része -, de hogy meg fog-e szelídülni? Hm... Az még kérdéses.

- Rohadt kölykök! Büdös csavargók! - száll az égi áldás, miközben az ordítózó, ha már a tettes nincs a keze között, legalább a kartonlapot tépdési darabokra, dobja le és tiporja.

- Melyik volt az? - indulna neki tank gyanánt a tömegnek a felbőszült bika, de Somogyi megfogja a karját.

- Ugyan, szomszéd... ne csinálja már az arénát... Azt mondja meg, történt valami baja a kocsijának?

Amaz egy pillanatra meghökken.

- Nem. Nem történt...

- Na látja... Akkor meg?

- De máskor már történt! Összetapogatják... összefogdossák a koszos praclijukkal... és ez mind semmi... volt már, amikor végighúzták az oldalát! Kétezer forint egy kiló metallkék festék... Kétezer... meg a munka... meg a bosszúság...

- Az nem gyerek volt...

- Ezekről minden kitelik... látom én, amit látok...

- Na látja, az a maga baja. Mindig csak azt lesi, mi történik... már amikor itthon van... vagyis gyakran...

- Kénytelen az ember.

- Ugyan, szomszéd! Ha ennyire ideges, akkor miért nem tart Skodát... Látja, nekem sosincs ilyen gondom. Aki feltűnő kocsit tart, számoljon azzal, hogy körülcsodálják, vagy nem azért vette?

- De kérem, nekem az üzletvitelemhez...

Somogyit kezdi bosszantani az ostoba nagyképűség, s nagyon határozottan válaszol a másíknak:

- Az üzletviteléhez... az üzletviteléhez... Mit gondol, talán a kliensei nem is fogadnák, ha nem Porschéból kiszállva keresné fel őket? Ugyan, szomszéd! Kellett maga Trabantból is... Én legalábbis emlékszem még rá... és jobban tenné, ha abbahagyná a dühöngést, mielőtt az egész környék magán röhög.

- De... de kérem... - hápog a kiokított. Nincs hozzászokva ahhoz, hogy őt teremtsék le. Pedig még nincs vége.

Somogyi máris intézkedni kezd. Először az ő karjára teszi kezét, nyugtatólag, úgy gyöszköli:

- Én mondom magának, jobb, ha most fölmege, és lehúti magát... ti meg, gyerekek, ne báméskodjatok, menjetek arrébb... vége az ingyencirkusznak.

S tessékeli őket arrébb.

Oszlani kezd a tömeg, Somogyi pedig fölmege.

Győző úr még marad. Ott téblábol kicsit a kocsi mellett, körbejárja, nincs-e rajta karcolás vagy fogdosás nyoma, de semmi. Csak az a felirat volt, amely ott hever foszlányokra tépve, megtaposva, s egyik-másik darabját emelgetni kezdi a feltámadó szél.

Álldogál még egy kicsit, aztán ő is fölmege. Igaz, ötpercenként megjelenik az ablakban, letekint, hogy meggyőződjék, minden rendben. Azt azonban nem látja, hogy a fagyalbokrok sűrűjéből figyelő szempár szegeződik ablakára.

Kanóc szeme.

S hat óra tájban, amikor villanásnyira ismét tiszta a terep, Kanóc megint cselekszik. Az inge alatt összetekerve tartott újabb feliratról lekerül a befűzőgumi, s az írás oda kerül, ahová szánták. Elhelyezője pedig nyugodtan, ártatlanul tovább sétál.

Amikor Győző úr letekint, azt hiszi, káprázik a szeme. De nem, ismét virít valami a Porsche szélvédőjén.

Rohanás.

Majd földönti Terelmesnét, aki éppen három gyerekét sétáltatja, s ott haladnak el a Porsche előtt. Terelmesné szerfölött tűzrőlpattant fiatalasszony, s akkora szája van, hogy ha az első megereszti beszélőkéjét, még a tizediken is visszhangzik a lépcsőház.

- Bunkó! Nem tud vigyázni?! - ripakodik rá a csörtető Győző úrra, s nézi, mi az oka a nagy sietségnek.

Amaz a "bunkó" hallatán megtorpan, az ilyet képtelen szó nélkül hagyni.

- Nekem szólt?

- Nem is a váci percesnek! - hangzik megejtő közvetlenséggel. - Vagy nem maga akart földönteni? Még szerencse, hogy nem a gyerekeimet ütötte el. Hol hordja maga a szemeit? A bokáján?

Oly ellentmondást nem tűrően pattogott feléje a szóáradat, hogy, noha álláig is alig ér a cserfes fekete asszonyka, jobbnak látja, ha behúzza nyakát, gondosan megkerüli őt, úgy igyekszik kocsija felé.

A környéken tébláboló srácok közül a kajla fülű Csanyik pedig elordítja magát:

- Srácok! Ingyencirkuuuus!

A kiáltás végigsüvölt, s villámgyorsan megvan az eredménye.

Akik végigélvezték az első felvonást, már pontosan ismerik az előadás színhelyét, a többi meg fut arrafelé, amerre fut a többi. Egy kis látványosság mindig jól jön. Legyen az tüzeset, verekedés, családi rumli vagy bármi más, ami eseményt jelent a lakótelep szürke hétköznapjaiban.

S Győző úrnak a karmolásra kész, háromgyermekes anyatigris és a cirkuszt áhító trappoló tömeg között hirtelen lúdbőrözni kezd a háta.

Nem szól, csak némán mutatja az asszonykának a kocsiján ékeskedő, felháborító feliratot, intésével magyarázva, hogy ez volt sietségének oka.

- Mit mutogat?! Tudok én olvasni? - pattog az amazon. - És mit idegeskedik, akárki is írta, igaza van. Az a rossebes, flancos kocsi tényleg nem isten. Csak magának! De tudja, hogy miért? Azért, mert nincsen gyereke!

Lesújtó pillantást vet a megdöbbsent Győző úrra, s máris szerető anyává vedlik.

- Andriska, Mártonka, add a kezed... Andika, te is gyere, megyünk a játszótérre, itt hagyjuk a csúnya bácsit.

S mennek. Még visszahallatszik, amint Andika kérdi az anyját:

- Mért csúnya a bácsi? Mert részeges? Olyan piros az arca...

- Nem részeges, kicsim. Rosszabb. Nem szereti a gyerekeket.

S mennek a homokozó felé, nem törődve a viharral, amelyet Győző úr bensejében kavartak.

A legérzékenyebb pontján találták őt telibe. Ott, hogy nincs neki gyereke. Igazán nem tehet róla. S ha jobban belegondol, a kocsi nála tényleg egy kicsit gyerekpótló.

De akkor is gyalázat az a felirat! Nevetségessé teszi! Ezzel lehetetlenné válik az egész környéken.

Körülnéz. Biztonságos távolból gyerekszemek szegeződnek rá. Lesik, mi következik.

Nem. Rajta most nem fognak röhögni - határozza el magában. Lassú, tempós mozdulattal fölhajtja az ablaktörlőt, kiveszi a kartoncsíkot, visszahajtja a törlőket, s a csíkot felmutatva csak ennyit kérdez:

- Melyiktek volt az, gazemberek?

Semmi válasz. Magával cipelve a feliratot, elindul. Ekkor utána süvölt egy hang:

- Gazember, aki mondja!

Villámgyorsan sarkon fordul.

Nem tudja, melyiknek rontson neki. Mindegyiknek mégsem lehet. S kezdi érezni, hogy ennyi ellenében tehetetlen.

Fenyegetőleg hordozza körül tekintetét, de mindegyik állja. Nem tehet mást, otthagyja őket, szentül elhatározva, hogy kideríti, melyik csibész az, de annak aztán nem lesz irgalom.

Alighogy hátat fordít, ismét egy hang:

- A gyerek is ember!

Megfordul. Csönd. Melyik lehetett az? Úgy rémlik, mintha a hang ismerős lenne valahonnan. Igen... mintha a másodikon lakó külkereskedő fiának hangjához hasonlítana... de persze, más is lehetett... igaz, hogy az a fiú ma délben is ott téblábolt a kocsija mellett a barátaival. Még rájuk is kiáltott, meg a vizesbögrét is...

S keresni kezdte Kanócot a tömegben.

Ott volt.

Vizsgálóbírói szigorral nézte.

Kanóc a legteljesebb ártatlansággal pillantott rá vissza.

Elhatározta, hogy szemmel tartja majd. S azt is, hogy mondjanak bármit, is a háta mögött, még egyszer nem ül fel nekik, még egyszer nem fordul meg.

Immár harmadszor indult haza.

Ezúttal teljesen más hang kezdte rá:

- A gyerek is ember!

Ketten-hárman csatlakoztak, s ugyanazt kiáltották, de ő nem fordult meg. Csak a kezét szorította ökölbe.

Aznap már nem történt semmi. Persze lehet, hogy csak azért, mert addig ült zúgó fejjel az ablak mellett, lesve az alattomos merénylőt, míg csak el nem aludt az utolsó villany is a házkockák ablakszemeiben.

Kanóc addigra már az igazak álmát aludta. Érezte, hogy számítása kezd bevalni, csak ki kell várni a végét. Igaz, hogy Ordítós Győző alighanem gyanakszik rá, de annyi baj legyen. Holnap el fogja altatni gyanúját. Igaz, ehhez segítőtársra lesz szüksége, akit beavat a dologba, de tudta, hogy Boglyasra is, Tohonyára is bizton számíthat.

HETEDIK FEJEZET

*Menyus, a hírharang - Ez még csak a kezdet - Jelszó: sajtóembargó! -
Megfigyelőállás a hatodikon - Kanóc az oroszlánbarlangban - Második menet -
Nem vagyunk spiclik! - Szövetségesek és cinkostársak - Cselvetés -
Kislány babakocsival - Megsemmisülés - A megadás jele*

Reggel, amikor Kanóc belépett az osztályba, éppen Menyus Márti tartotta szóval a társaságot.

Márti alacsony, kövérkés kislány, olyan se válla, se dereka, se csípője, egybeszabott, mint valami tuskó. De a beszélőkéje, az túltesz három életrevaló piaci kofáén is. Ő az osztály szövegládája, hozza-viszi a híreket, mindig szaglászik, mindig szimatol, mindenkit igyekszik szóra bírni, hogy a hallottakat megfelelő helyen és időben s természetesen megfelelően élénk tálalásban továbbadja.

Ott lakik Kanócéktól nem messzire, abban a toronyházban, amelyben Móniék is laknak. S előtte való nap ő is ott volt a Porsche körüli csődületben. No persze csak azt tudhatta, aminek szem- és fültanúja volt, de az is éppen elég volt ahhoz, hogy bőbeszédű lelkesedéssel tálalja, mik történtek.

Hősünk beállt a hallgatóság gyűrűjébe, mint akinek semmi köze az egészhez, pedig keble ugyancsak dagadozott. Ez valahogy olyan - gondolta -, mint amikor a réges-régi időkben megszülettek a hősi énekek. Történt valami nagy cselekedet, s aztán akadtak regösök, igricek, akik elkezdtek terjeszteni a nép körében. Igaz, hogy Menyus Márti nem egészen olyan, mint amilyen egy regös lehetett, de változnak az idők, változnak a regösök.

Meg aztán az előadottakból egyelőre még hiányzik a lényeg, maga a hős, aki végrehajtja a cselekedetet, s akit meg kell énekelni.

Vali néni, a kedves fiatal magyartanár nő alighanem jó munkát végzett, mert többen is hiányolni kezdték a történet mozgatórugóját.

- Nem tudod, ki volt? - pedzegették, de erre vonatkozólag Márti is legalább olyan tanácstalan volt, mint a vérig sértett Ordítós Győző úr.

Igaz, Márti nem árulkodós, csak fecsegő, de amit megtud, az olyan, mintha bementék volna a rádióban.

Kanóc művének betetőzéséhez viszont nélkülözhetetlen volt a szigorú titoktartás.

Igaz, hogy a történet előadása közben Boglyas is, Tohonya is rápillantott, s kérdően felhúzták kissé szemöldöküket, de barátjuk alig észrevehető szemrebbenéssel jelezte, síri csönd, egy kukkot sem.

Óra előtt azért Boglyas félrehívta egy pillanatra.

- Hallom, működtél...

- Ühüm. De még csak a kezdet. És ti? Beszéltek Alival?

- Beszélünk. Nagyon kedves volt. Megmutatta az oroszlánokat, név szerint is mind a nyolcat, és

mondta, hogy mindegyiknek más a természete... S aszerint kell velük bánni. Aztán megkérdezte Tohonyát, be merne-e menni vele Szimbához, merthogy az a legszelídebb. Tohonya elindult, de amikor Ali kinyitotta a ketrecajtót, és belépett, Tohonya berezelt. Erre a szelídítő mondta, hogy akkor inkább ne erőltesse, mert az állat megérzi, ha félnek tőle. Ez volt. De jobb, ha nem szólsz miatta a Tohonyának, piszkosul összetört a lelkivilága. Visszafelé egész úton szidta magát, hogy milyen marha, itt volt a nagy lehetőség, és elpasszolta...

- Van az úgy néha.

- Hajaj! Én sem tudom, mit kezdjek a riporttal. Az lett volna a csúcsa, amikor Tohonya belép a ketrecbe... Most aztán lőhetem...

- Az biztos. Elvégre az ember nem adhatja ki a haverját.

- Nem is. Remélem, te bátrabb vagy...

- Ha az oroszlánketrecre gondolsz, oda én sem léptem volna be...

- Megsúgom: én sem!

- Hanem tudod mit, Boglyas, nekem elkelve délután egy kis segítség az emberszelídítéshez... Majd a nagyszünetben megbeszéljük, jó?... De teljes titoktartás.

- Vagyis sajtóembargó.

- Micsoda?

- Sajtóembargó. Vagyis kuss az egészről, amíg nem engedélyezik a nyilvánosságra hozatalt.

- Ja? Akkor hát a jelszó: embargó...

Délután Kanóc nagy legnagobb meglepetésére kivonult az erkélyre a tanulnivalókkal, mondván, hogy ki kell használni a jó időt. Ezzel nagy egyetértett, de mintha csak érezte volna, hogy valami hátsó szándék lapul a dolog mögött.

Lapult is. Ugyanis az acélkék Porsche nem állt a ház előtt. Ordítós Győző alighanem üzleti úton van vele. Ebben az esetben pedig Kanóc szelídítési terve időben nagyon is kitolódik. A fiú tehát ül az erkélyen, fél szeme a történelemkönyvön, a másikkal pedig lesi, jön-e a Porsche.

Szemben, a második házban Boglyas ugyancsak készenlétben áll. Nekik ugyan nincs erkélyük, így csak az ablakot nyithatja ki, egyrészt, hogy maga is ki-kilessen, másrészt, mert megbeszélték, hogy Kanóc tükörrel jelez majd neki, ha van valami újság.

Lassan cammog a délután, sehol semmi.

Már kezdődik a délutáni csúcs, és még mindig semmi.

S ekkor, igen, ekkor Kanóc megpillantja az acélkék Porschét. Elegánsan bekanyarodik a ház elé, megáll. Győző úr kiszáll, becsukja, gondosan ellenőrzi, körüljárja, gyanakodva körülnéz, de sehol sem lát ólálkodó alakot, így hát elindul fölfelé.

Alighogy beteszi a lábát a kapun, Kanóc áttükröz Boglyasnak.

Boglyas göndör feje megjelenik az ablakban. Kanóc lemutat a kocsira, majd szétterpesztett ujjakkal felmutatja mindkét kezét. Barátja bólint, hogy értette.

Mialatt mindez történik, Ordítós Győző mit sem sejtve áll a liftben, amely viszi őt fel, a hatodikra. Igaz, nem teljesen nyugodt, tart tőle, hogy a tegnapi merénylő megint jelentkezik, de most majd alaposan túljár az eszén. Kinyitja az ablakot, de nem mutatkozik, hanem felszereli azt a visszapillantó tükröt, amelyet táskájában hozott, azon keresztül figyeli majd a terepet. Főleg azt a másodion lakó szőke fiút, mert az valahogy gyanús neki. No de korábban keljen fel, aki túl akar járni az ő eszén.

Hazaérve azonnal cselekszik. Nem eszik, nem iszik, szerel. Aztán odahúzza a fotelt az ablak közelébe, beletelepszik, s elégedetten állapítja meg, a visszapillantó tökéletesen működik. Teljes egészében látni benne a Porschét, de még a környékét is. Elhatározza, hogy még étkezni is itt fog a megfigyelőállásban, s akkor próbálja meg valaki megközelíteni a kocsiját. Tetten éri a gazembert, legyen akárki fia.

Győző úr elégedetten üldögél, lesi az utcát.

Azt viszont igazán nem láthatja, hogy négy emelettel alattuk Kanóc az órájára néz, kilép az ajtón, beszáll a liftbe, s elindul a hatodik felé. Ott kiszáll, ismét az órájára néz, vár még egy percet, majd megnyomja a csöngőt. Igaz, nem berreg fel semmi, hanem harangjáték hallatszik. Jobb háztartásokban ilyen harangocskával kímélik fülüket a kényeskedők.

Pillanatnyi szünet, majd bentről csoszogás, nyílik az ajtó, és Ordítós Győző úr szinte dermedt meglepetéssel, mint aki kísértetre gondol, s az megjelenik előtte, bámul Kanócra.

A fiú szőkén, frissen fésült hajjal s a háromhetes csecsemő kitisztult, ártatlan arckifejezésével néz rá. S udvariasan, ahogy csak a tánc- és illemtanárok oktathatták egykoron, megszólal:

- Kezét csókolom, Győző bácsi!

- Szervusz! - hangzik önkéntelenül, inkább csak a meglepetéstől, de a következő pillanatban már nem tagadja meg önmagát.

- Mi az? Mit keresel itt?

- Én semmit... csak... vagyis... - hangzik fel angyali zavarral.

- Na mi az, ki vele, nem érek rá.

- Tudom... tudom én, kérem, hogy Győző bácsi nagyon elfoglalt ember, sok a dolga, és én igazán nem is akarom feltartani, csak egy pillanatra jöttem fel, hogy... - s bámul befelé a nyitott előszobaajtón, melynek felét elfoglalja a természetes férfi. Igaz, nem reménykedik abban, hogy betessékelik, de hátha.

A másiknak esze ágában sincs.

- Mondd csak, ki vele - hallatszik kissé enyhébben, hiszen a tiszteletteljes, udvarias zavarra nem lehet gorombasággal reagálni.

- De ugye nem tetszik rám megharagudni érte...

- Miért?

- Amit mondok.

- Az attól függ - hangzik diplomatikusan, de érezni, hogy Győző úr kézben tartott, bár kissé leeresztett töltött fegyverrel várja a következőket.

- Én bízom Győző bácsi megfontoltságában - hangzik szinte felnőttes komolysággal.

- Hát igen... abban bízhatasz... de siess már, mondtam, hogy nem érek rá.
- Igenis. Mondom már... szóval... tegnap, amikor az az izé... hogyishívják volt ott lent, akkor...
- Akkor?
- Akkor én úgy éreztem, tetszik tudni, amikor a Győző bácsi olyan vasvillaszemekkel...
- Mivel?!
- Bocsanat, szóval olyan erősen rám nézett, úgy éreztem, hogy haragudni tetszik rám, pedig én, kérem, tessék elhinni, sohasem bánthanám a Győző bácsi Porschéjét. Soha, kérem. Igaz, volt már, amikor megsimogattam, de kérem, ne tessék azért rám haragudni, de én nagyon szeretem az autókat, és...
- És?
- És nekem van egy autós-kártyám is, ahol megvan minden márka, meg nagy autós könyvem is...
- Tényleg? - nézett rá kissé megenyhülten Győző úr. Elvégre aki az autót szereti...
- Tényleg. Meg egy csomó matchbox kocsim is van, de ugyebár azok nem igaziak... De Győző bácsi kocsija az olyan... de olyan...
- Folytasd...
- Olyan, hogy nincs hozzá hasonló az egész telepen...

S Kanóc hangjából olyan őszintén áradt a Porsche csodálata - ami, az igazat megvallva, nem is esett nehezére -, hogy Győző úr egészen megenyhült tőle. Hát amikor még hozzátette:

- Sőt! Talán egész Budapesten sem...
- Khm... khm... az meglehet... meglehet... na persze vigyázok is rá, és azt hiszem, teljesen érthető - s megint megkeményedett a hangja -, ha nem szeretem, ha mellette kószáltak vagy tapogatóztok. Ezt azért jó, ha te is megjegyzed... bár úgy látom, te tényleg nem rosszindulatból...
- Ugyan! Hogy tetszik képzelni! - süttött a felháborodás Kanócból. - Még hogy én? Én, akinek élete vágya, hogy egyszer... legalább egyetlenegyszer... egy picikét... egész picikét beleülhessek egy ilyen kocsiba... Mert nekünk ugye csak Trabantunk van... de hát azt nemhogy egy napon, de még egy hónapban sem lehet emlegetni egy Porschéval.
- Nem... azt tényleg nem... De azért akkor se fogdosd, és mondd meg a barátainak, hogy ők se fogdossák.
- Igenis, kérem... és megmondom nekik... de ugye nem tetszik rám haragudni.
- Nem, nem, csak eridj már, mondtam, hogy dolgom van...
- Igenis... Kezét csókolom!

Az ajtó becsukódott. Kanóc az órájára nézett. Három percig beszélgettek. Várt még egy pillanatig, aztán odaállt a lift elé, s amikor bentről a lakásból dühödt csörtetést hallott, megnyomta a lift gombját.

A lift éppen akkor érkezett, amikor kivágódott az ajtó, és paprikavörösen megjelent Győző úr.

- A barátaid! A gazemberek! Már megint! - fújtatott, s a gyereket félresöpörve nyomakodott be a liftbe. Kanóc alig tudott mögötte beosonni.

- Miért? Mi történt?! - kérdezte meglepetten.

- Hogy mi?! Gyere és nézd!

Kanóc engedelmeskedett a nem éppen szívélyes invitálásnak, annál is inkább, mert Győző úr már úgyis benyomta a földszintet jelző gombot.

Odalent Zrínyi újabb kirohanása következett a féltett kocsihoz, melynek szélvédőjén ott éktelenkedett a tegnapi két felirat szakasztott pontos mása.

A KOCSI NEM ISTEN! - A GYEREK IS EMBER!

A tettesnek pedig hült helye. Bottal ütheti a nyomát, ha ugyan van neki. Gyanúsított igazán sok akad, mert amint a környékbeli gyerekek megpillantják őt, máris közelebb, ám biztonságosabb távolba húzódnak, s várják a fejleményeket.

- Gazemberek! Melyiktek volt az?! - ordítaná, aztán inkább nyel egyet, de még mindig paprikavörös. Agya lüktet, mit is kezdhetne ennyi gyerekekkel. Melyik volt a sok közül? Egyetlenegyőről, Kanócról tudja biztosan, hogy nem lehetett. De a többi?!

Hirtelen eszébe ötlik valami.

Próba szerencse! És megszólal.

Igyekszik nem dühösen, de azért így is érdesen bántó a hangja.

- Aki látta közületek, hogy ki volt, és megmondja, azt megjutalmazom. Nagyon megjutalmazom.

Fagyos csend.

Aztán a kajla fülű Csanyik, akinek sipítóan éles hangja van, megszólal:

- Én nem láttam, ki volt. De ha láttam volna is... nem mondanám meg - és már szinte szirénázza:

- Mi nem vagyunk spiclik!

Kimondta. Igaz, messzebről s futásra készen, de kimondta.

- Úgy van! Igaza van! Nem vagyunk spiclik! - hangzik innen is, onnan is.

Győző úr úgy érzi, teljességgel tehetetlen ennyi ellenében. Mit érne azzal, ha egyet elkapna közülük. S különben sem teheti magát nevetségessé azzal, hogy felnőtt létére rohángszik a csúfolódó kölykök után.

Tempósan leszedi a kocsirol a feliratot, összetekeri, körüljárja a kocsit - karcolásnak, maszatnak nyoma sincs rajta -, s elindul befelé.

Kanóc kissé megbiccenti fejét a többiek közt ácsingózó Boglyas felé, s elindul Győző úr után, aki szokatlanul lassan, s talán kissé letörten távozik.

S mögötte - idézve a feliratot - elhangzik az első kiáltás:

- A gyerek is ember!

Aztán egy újabb hang, megint egy újabb, majd több egyszerre, de nem fordul meg, inkább megnyújtja lépteit, hogy hamarabb eltűnjön a kapuban, s ne hallja őket.

A lift előtt veszi észre, hogy Kanóc ott van a nyomában. Megvárja.

- Látod? A barátaid! - mondja lesújtóan. - Hallottad, hogy pimaszkodnak az emberrel. Hallottad?

- Hallottam... de megértem őket. Az egész azért van, mert Győző bácsi mindig kiabál velük... vagyishogy velünk...

- Kiabálok. Persze hogy kiabálok, hiszen a szép szó nem használ. Arra nem gondolsz, hogy baja eshet annak a drága kocsinak? Aminek - te magad mondtad - nincs párja a fővárosban. Azt meg kell védenem. És meg is fogom. Elkapom azt, amelyik szórakozik velem...

- Sokan vannak... nehéz...

- De azt a gyalázkodó feliratot, azt ugyanaz a kéz írta... S ugyanaz teszi oda. No de a visszapillantó tükörben egyszer majd meglátom...

- Visszapillantó tükörben? - csodálkozik Kanóc.

- Abban. Jó ötlet, mi? Azt meghiszem. Ő nem látja, hogy figyelem, én mégis látom. Az imént is láthattam volna, ha nem éppen akkor tartasz föl az ajtóban...

- Ezek szerint én lennék az oka, hogy nem sikerült kideríteni? Ó! Sajnálom, nagyon sajnálom... Ne tessék haragudni, és sok szerencsét...

Beszélgetés közben a lift felért a hatodikra. Győző úr kiszállt, sietett vissza tükre elé, nem sejtve, hogy mire belepillant, már úgylis elkésett.

- A felirat! Megint egy! - s elöntötte a verejték. Vissza, le! Leszedni! Leszedni!

Szinte fel sem tűnt neki, hogy Kanóc még ott szöszmög a lifttel.

- Megint... Megint... - hörögte Győző úr.

- Mi történt megint?

- A felirat!

- Hogy mik vannak?!

- Leszedem. Ne röhögjön rajtam a környék. Igen ám, és ha azalatt, amíg feljövök, ismét kiraknak egyet... Tudod mit?

- Tessék mondani.

- Megtennéd nekem azt a szívességet, hogy lemennél és fölhoznád? Legalább azalatt figyelhetném, ahogy újat tegyenek ki. Vagy ha igen, látnám, ki az...

- Nem szívesen... de azért...

- Nem leszek hálátlan...

- Ugyan! Minek néz engem Győző bácsi! Fölhozom a cédulát jutalom nélkül is.

Lement, odasétált a kocsihoz, aztán mintha hímes tojáshoz nyúlna, megemelte az ablaktörlőket, s kivette a feliratot.

Közben óvatosan a fagyalbokrok felé pillantott, s szeme találkozott Boglyas meglepett tekintetével.

Nem jelezhetett neki, mert tudta, hogy Győző úr minden mozdulatát látja.

Összetekerte a feliratot, s lassan elindult a kapu felé.

Az esővédő tető alatt, ahová nem érhet le a visszapillantó tükör hatósugara, megállt, s kezével

jelzett Boglyasnak, hogy mára elég, az embargóakciót felfüggeszti.

S vitte a feliratot a hatodikra.

Megnyomta a gombot. Megint a bim-bam... de nem nyitott ajtót senki. Csak egy kiabáló hang hallatszott őrhelyéről:

- Dobd be a postaládába!

Kész. Ennyi az egész.

Kanóc fejét ingatva indult lefelé.

“Egy köszönöm azért kijárt volna - dohogott, de aztán rögtön elmosolyodott. - Milyen klasszak is voltak a srácok, amint ott álltak szemben Ordítós Győzővel.” Pedig be sem avatta őket senki. Csak úgy látszik, érezték, hogy értük teszi, aki teszi. És ahogy a Csanyik odavágta, hogy “Nem vagyok spicli!” - haláli! Egyszerűen haláli klassz! Ki se nézte volna belőle...

Reggel a suliban Boglyas ezzel esett neki:

- Miért fújtad le tegnap?! Pedig már puhult...

- Csak kicsit. De már gondolkozik.

- Hát akkor? Addig kell ütni, amíg meleg. Kiraktam volna még egy-két feliratot, amíg teljesen bedilizik...

- Aha! Csakhogy nem is olyan buta a tag. Ravasz, mint a róka. Tudod, mit szerelt fel az ablakba? Visszapillantó tükröt. Azzal figyeli a kocsi környékét. Azért nem jelezhettem, csak a kapu előtt.

- Hm. Akkor megint el kell csalni a tükör mellől.

- El. Csakhogy ha én még egyszer eltávolítom, akkor gyanakodhat rám. Az pedig mindent elrontana...

- Semmi vész. Szólok Tohonyának, aztán ha megjött Ordítós Győző, akkor majd megyünk a házba papírt gyűjteni.

- Remek, Boglyas, remek!

- Bízd csak ránk! El lesz boronálva!

- Az eltávolítása. Csakhogy ezúttal nekem ismét gyanún felül kell állnom. Megint kell valaki, aki elhelyezi a feliratot, amíg ti becsöngettek, én meg az erkélyen tanuló Láska, hogy én sem lehettem.

- Te vagy a főnök. Keríts valakit.

Szerencse, hogy a következő matekórán nem szólította a Morcos. Nem a közelítő értékű számok osztása járt az eszében. Gondolatban végigvette, kit kérhetne meg. Olyasvalakit, aki nem fél és tud hallgatni. Sorra vette majd a fél osztályt, de kit ezért, kit azért vetett el. Végül is Móninál kötött ki. Talán ő. Igaz, nem tudja, van-e elég bátorsága hozzá, de az biztos, ha nem is vállalja, hallgat róla, s ez is valami.

Tízpercben megkereste őt. Érdekes, hogy már harmadik éve járnak egy osztályba, de eddig valahogy sohasem jöttek össze azért, hogy valamit megbeszéljenek egymással. Bár Móni a lányokkal sem sokat pusmog, nem beszél magáról, körülményeiről, nincs barátnője, fiú barátjáról mégúgy sem tudni. Egészében véve van benne valami titokzatos.

Móni a nyitott sarokablak mellett állt. Nézett ki az ablakon az udvarra, s amint arcára sütött a nap, kifejezetten szép volt. Kanóc titokban bámulta is vagy fél percig, mielőtt odalépett hozzá. Mellé könyökölt, s azonnal a tárgyra tért:

- Mondd, Móni, tudsz te hallgatni?

A lány csodálkozva ránézett, nem tudván, mit akarhat tőle, hogy így ráront, aztán valami titkolt sóhajjal a hangjában felelt:

- Mást se tudok, mint hallgatni.

A fiú meghökkent.

- Mást se? Hogy érted ezt?

- Nem mindegy? Úgysem azért kerestél meg, hogy erről faggass.

- Ez igaz.

- Na látod. Akkor mégiscsak az a jobb, ha én hallgatok, és te beszélsz. Biztos, hogy akarsz valamit mondani.

- Akarok. De titok. Nem adod tovább?!

- Ééén?

- Jó, jó, nem akartalak bántani, csak biztos akartam lenni.

- Biztos lehetsz.

- Ugyanis az emberszelídítésről van szó.

- Ordítós Győző úr? - kérdezte a lány, de oly határozottan, mint aki biztos benne.

- Ő. De honnan tudtad?

- Gondoltam.

- Miből?

- Abból, hogy már régóta figyelek.

- Figyelsz? Miért?

- Nem mindegy? Csak.

Amint nézték egymást, Kanócot mintha megbirizgálta volna valami.

- Csak? És ha nem mindegy?

- Hagyjuk ezt most. Nem ezért kerestél, hanem Ordítós Győző miatt - zökkenetett vissza Kanócot eredeti célkitűzéséhez.

- Igen. Szükségem van egy megbíráható segítségre.

- Miről van szó?

Kanóc leadta.

Móni habozás nélkül válaszolt:

- Vállalom.

- Nem félsz?

Móni szemrehányóan nézett rá.

- Csak azért kérdezel ilyesmiket, mert nem ismersz. Vállaltam, megcsinálom.

- Kösz!

Becsöngettek. Indultak az osztályba, a közben Kanócba beleötlött, hogy ilyen nagy elhatározások alkalmával szobás kezét fogni. És Móninak olyan formás kis keze van. Jó lenne sokáig a kezében tartani...

Este fél hat. Olyan, mint a többi. Csupán Győző úr kucorog a fotelban, a visszapillantó tükröt bámulva.

Megszólal a giling-galang. Valaki jön. Már megint! Ki az ördög lehet? Ha megint az a tegnapi szőke a másodikról, s azalatt, amíg föltartja, történik odalent valami, akkor csal az az ártatlan tekintete.

Kimegy. Az ajtó előtt két fiú úttörő-egyenruhában, nyakkendőben. Egy kisebb meg egy birkózó külsejű. A kezükben spárgaszatyor, félig tele újságpapírossal.

- Kezét csókolom! - köszönnek tisztességtudóan. - Papírgyűjtés van az iskolában, és tetszik tudni, az őrök versenyben vannak...

- Szép, szép, inkább versenyezzetek, mint komiszkodjatok, de nincs papírom. És időm sincs!

S becsukja orruk előtt az ajtót.

- Udvariatlan alak! - mondja Boglyas Tohonyának, és becsöngetnek a szomszéd lakásba. Hadd lássa az a fölfuvalkodott, amikor kiment a lakásából, hogy nemcsak falból csöngettek be nála, másnál is gyűjtenek.

Éppen a szomszédasszonyt kérdezték a papír miatt, amikor kivágódott az ajtó, s Győző úr meg sem várva a liftet, robogott lefelé a lépcsőn.

- Szerencse, hogy vasbeton, különben leszakadna - jegyezte meg halk gúnnyal Boglyas.

- Nagyon kilehetnek az idegei.

- Nem csodálom. Az ő baja. Igazán megérdemli. Na gyere, Tohonya, mi már megtettük a magunkét. Úgy látszik, Móni is.

Móni ott sétál a ház előtt. Gyermekkocsit tol, mint valami kismama, rámosolyog a picire, cuppogat neki, s amikor Győző úr kiment a kapun, majd elsodorja őket.

A lány ijedten felsikolt, s testével védi a babakocsit.

Győző úr idejében irányt változtat - s valami bocsánatfélélet mormog futtában.

A Porschén ismét ott virít a felirat.

Bele kell örülni! Nem vesztette el talán ha egy percig a szeme elől, és azalatt történt. Mintha csak ipari tévét szereltek volna a lakásába, hogy azon lessék ki a megfelelő pillanatot.

Körülnéz, hátha fölfedez valaki gyanúsat.

Senki. Mindössze az a gyereklány tologatja a babakocsit, amelyben eleven csecsemő vagy kised

- ki tudja? - gögicsél, fent a másodikon, az erkélyen elmélyülten tanul az az ismerős szöke, a papírgyűjtők nem lehettek, azok a szomszédasszonyánál házaltak... de akkor ki volt?

Pedig valaki volt. És szervezeten figyelik őt. Igen, most, hogy a kocsin megjelent a felirat, mintha csak a föld alól jönnének elő, bokrokból, autók mögül, kapualjából látványosságra éhes kölykök tűnnek fel, közelednek hozzá, de egyikük sem a keze ügyéig. S szinte már kórusban hallatszik:

- A gyerek is ember!... A gyerek is ember!... A gyerek is ember!...

Már egészen zakatol az agya tőle. Mintha valami nagy tölcseren keresztül fakanállal gyömöszölnék a nyitott fejébe, olyan élesen hallja.

Az arra járó felnőttek is meg-megállnak, figyelik, de egyikük sem szól a kölykökre, csak gúnyosan méregetik őt, s ez már szinte kibíráhatatlan.

Már föl sem hajtja az ablaktörlőket, csak kirántja alóluk a kartoncsíkot azokkal a rettenetes betűkkel, lobogtatja, mint valami zászlót, s elindul az egyik gyerekcsoport felé. Ahogy halad, azok úgy hátrálnak. A háta mögött pedig úgy jönnek előre a nyomában.

Ő pedig nem szidalmaz senkit, nem ordít, szinte már sírósan könyörgésre vált a hangja, úgy mondja:

- Hagyjatok békén... nem halljátok... hagyjatok békén! Mért bántotok?... Mért pont engem?...

S akkor a sipítóan éles hang, melyről nem tudja, hogy viselőjét Csanyiknak hívják, csak a kajla fülét látja, amelyet ha a kezébe kaphatna, megcibálná, mint ahogy hirtelen orkán kap bele a vitorlába, biztonságos távolból szirénázza:

- Nem mi kezdtünk el ordítani a bácsival!

- Úgy van! - szól a kórus, majd rázendít a teljes zenekar: - A gyerek is ember! A gyerek is ember!

S ekkor valahonnan fönről, a második emelet erkélyéről, mintha csak az Úr hangja lenne, felharsan:

- Hahó, srácok! Hagyjatok abbaaa! Hagyjatok abba!!

Többször is kiáltani kell, amíg elcsendesednek. Akkor immár kisebb hangerővel megismétli:

- Hagyjatok abba! A bácsi a védelmem alatt áll.

Páran röhögni kezdenek. Aztán egy hang:

- Mi az, hogy a védelmed alatt? És milyen alapon?

- Azon az alapon, hogy látjátok, hogy nem kiabál már... Akkor pedig nem igazság, hogy ti...

- Mond valamit... Jól löki a szót... Jó, jó, kisapám, edd meg a bácsidat...

S a társaság lassan oszlani kezd.

Győző úr ott áll leforrázva, megszegyenítve, zúgó aggyal, s ő, akinek hangjától rettegetek a környék csemetéi, most egy kölyök szavának köszönheti, hogy abbahagyták a csúfolását.

Kezében az összegyűrődött kartonlappal lassan elindul a kapu felé. Még a Porschéhoz sem megy vissza, körül sem járja, nem karcos-e vagy maszatos, mindegy, most minden mindegy, érzi a

tekinteteket a hátában, amint vert seregként elkotródik.

Szinte nem is érti, a liften miért a másodikat nyomta be.

A lift megáll. Gondolkozik egy kicsit, hogy benyomja-e a hatodikat, vagy kiszálljon. Úgy dönt, hogy mégis kiszáll. Becsönget a külkereskedőékhez.

A nagyit nyit ajtót.

- Kezét csókolom! - mondja zavartan -, kérem, én a kisfiukat...

- Az unokámat...

- Igen, az unokáját, őt keresem...

Az öregasszony bekiált:

- Kanóc! Egy bácsi keres.

A fiú valami könyvvel a kezében jelenik meg. Mutatóujja bent van a lapok közt, könyvjelzőnek, hogy lássék, mennyire elmélyülten olvasott.

- Kezét csókolom! - köszön olyan tiszteletteljesen, hogy még a nagyit is elégedett.

- Lehetne veled pár szót váltani? - kérdi Győző úr rekedten.

- Tessék befáradni! - szívélyeskedik a nagyit, s kiadja az utasítást -, Kanóc, fiacskám, vezesd be a bácsit a szobádba - majd kissé gyanakodva hozzáteszi: - Remélem, elfogadható rend van nálad...

- Nyugodt lehetsz, nagyit...

- Tessék csak, uram... ott, az előszobából balra.

Benyit az idegen lakás idegen szobájába. Heverő, íróasztal, ruhásszekrény, könyvespolcok, kisszekrény, rajta magnó, a falon poszterek és ismeretlen nagyságok képmásai. Csak egy szék van, az íróasztal mellett.

Kanóc azt kínálja neki, üljön le. Ő maga a heverőre telepszik.

Nézi a gyereket. Nagyon nehéz neki elkezdni. Aztán valahogy erőt vesz magán, és csak annyit mond:

- Köszönöm, kisfiú... köszönöm, hogy szóltál nekik...

Kanóc egy kicsit sajnálja, amint itt ül összetörten. De aztán felvillan benne az arc, amikor még Ordítós Győző volt, s már egyre kevésbé sajnálja. Megérdemelte. Ennyit és nem többet... Vagy... nem sokkal többet.

- Ugyan, bácsi... hiszen természetes volt... és valahogy úgy magától jött.

- Láttam. Rád se nagyon akartak hallgatni...

- Aztán bejött valahogy. Szerencse dolga - vonja meg a vállat a fiú, és elmosolyodik. Valahogy olyan érdekesen huncut mosolya van. Ha lenne fia, nem bánná, ha annak is ilyen lenne. De nincs. Mindegy. Most már mindegy.

- Az - bólint rá a férfi, majd aggodalmasan kérdi: - Mit gondolsz, abba hagyják?

A fiú mindkét vállát felhúzza.

- Lehetséges. No persze, gondolom, attól is függ, lesz-e újabb cédula?

- Gondolod, hogy lesz?
- Szerintem azon múlik, hogy az illető tudja-e, hogy a bácsi nem kiabál többet a srácokkal.
- Megpróbálom.
- Akkor tudatni kéne vele.
- De hogyan? Elvégre nem írhatom ki keresztbe a kocsimra, hogy srácok, nem kiabálok többet veletek. Akkor meg azon röhögne az egész környék.
- Írja ki a bácsi virágnyelven.
- Hogyan?
- Virágnyelven. Vagyis nem betűkkel, hanem mondjuk, tessék kitűzni a kocsira egy fehér zászlót.
- Zászlót?
- Vagy valami fehér rongydarabot. Mondjuk, az ablaktörlő alá. Abból nyilvánvaló lesz, hogy a bácsi békét akar kötni.
- Békét?! Nyugalmat akarok, fiam, nyugalmat. Gondolod, hogy elég lesz az a fehér ruha?
- Szerintem aki odatette azt - a férfi kezében lefegő feliratra mutat -, biztos van annyira éles eszű, hogy megértse.
- Bár igazad lenne!

Nagy sóhaj. Győző úr feláll. Mielőtt elindulna, még valami eszébe jut.

- Neked pedig köszönöm... És ha akarsz, valamelyik nap megkocsikáztatlak kissé a Porschéval.
- Igazán?!
- Igazán!
- Kösz szépen, Győző bácsi! Nem is hittem, hogy ilyen rendes tetszik lenni...

Pedig nem is olyan rendes. Csupán megszokta, hogy a szolgálatért borraivalót kell adni.

A fiú kikíséri az ajtóig. Csak amikor elment, akkor veszi észre, hogy a kicsit gyűrött kartoncsík itt maradt. Elhatározza, hogy elteszi emlékebe. Elfér a többi között, van még legalább egy tucat a szekrényben.

Az motoszkál a fejében, mit szólnak majd a srácok, amikor a hangját vesztett Győző úr mellett feszítve végigfurikáztatja magát a Porschéval a telepen. Nagy szám lesz. Állati nagy szám! Valóságos diadalmenet. Csak azt kéne még valahogy megumbuldálni, hogy Boglyas, Tohonya és Móni is beülhessenek. Óriási lenne! És igazán megérdemelnék.

Negyedóra múlva, amikor behozta cuccait az erkélyről, meglepődéssel látta, hogy az acélkék Porsche ablaktörlője alatt - hanyagul, mintha csak ott feledték volna - vakító fehér törlőruha lapul.

“A fehér zászló!” - somolygott elégedetten. Legszívesebben lerohant volna, hogy elhozza diadalmi jelnek, hogy bevigye a suliba, s meglobogtassa az osztálynak, itt van, itt az első diadalmi jelvény.

Előre elképzelte a Menyus Márti arcát, amint azzal az idélen gömbölyű képével, arcát fölfújva

körülkérdezi a részletekért, amiket úgysem mond el neki - szakmai titok -, miközben vigyorogva vállon veregeti. - Kanóc, hát te voltál? Igazán nem szép tőled, hogy nem szóltál nekem előre!...

NYOLCADIK FEJEZET

*Üröm az örömben - Elmegy a cirkusz - Bokszt meg kell szelídíteni! -
Rongy vagy zászló? - Kettesben - A szelídítés tudománya - A család aggódni kezd*

Gyakran van, hogy az örömben örömben is vegyül. Pedig milyen jól kezdődött a nap.

Kanóc hajnalban felriadt. Meggyújtotta ágylámpáját, az órára nézett. Négyet mutatott. Eloltotta a lámpát, az ablakhoz ment, kinyitotta. Odalent némaság, sehol egy lélek, csak az ostoronyelek árasztották hideg fényüket az alattuk gubbasztó autóseregre. A Porsche villany alatt volt. Jól látszott a fehér zászló.

“Most kell elhozni! - villant fel Kanócban -, most még Győző úr is alszik.”

Az ötletet tett követte. Kanóc papucsot húzott a lábára, s halkán, hogy senkit fel ne riasszon, kilépett az előszobába, villanyt sem gyújtott, tapogatva odament a fogashoz, magára vette Ági pongyoláját, fejére tette apu kalapját, s kiosont. Gyalog óvakodott le a lépcsőn, tolvajként nyitotta ki a házkaput, alig néhány lépés, s máris a kezében volt Győző úr megadásának kézzelfogható jele. Surranás vissza. Senki sem vette észre. Még az ágylámpáját sem kattintotta fel, a kintről beszüremelő fényénél tette be a fehér kendőt iskolatáskájába.

Gondolta, alszik még egy sort, de képzelődni kezdett, tervezgette magában a diadalt. Tízféleképpen is végigpergett szeme előtt, míg belefáradt, s ismét el tudott aludni.

Amikor anya ébresztgette, kicsit kába volt, de a hideg víz meg a forró kakaó felébresztette.

A szokott időben indult a suliba.

Alighogy kilép a kapun, Csöpibe botlik. Az elsős kislány kicsit álmosan hunyorog a napba, melynek sugarai megvillannak lenszőke hajján.

Megpillantja Kanócot. Felé irányozza lépteit. Megáll előtte, fölnéz rá, s bánatosan, mint akinek állandóan csak ez jár az eszében, megszólal:

- Ma elmegy a cirkusz.

Ebben az egy mondatban több szemrehányás van, mint nagyfi félórás lelkifröccsében.

S a diadalra készülő Kanóc kissé behúzza nyakát, úgy mondja:

- Tudom.

- És az Ali tegnap se volt nálunk. Pedig vártam. Biztos nem szóltál neki, hogy szelídítse meg a Bokszt.

- Tényleg nem szóltam - ismeri be a fiú, majd magyarázkodni kezd. - De a Boglyas meg a Tohonya járt nála, ők megkérdezték, Ali csak oroszlánokkal foglalkozik, emberekkel nem.

- Kár! - sóhajt a gyerek, s valahonnan egész mélyről kiszakad belőle a kérdés: - Akkor velem most mi lesz? Tegnap is pofon vágott. Itt ni. - S mutatja az arcát, melyen semmi nyoma az ütésnek, de az ütések mindig belül hagynak maradandóbb nyomot.

A kislány tekintete szorongatni kezdi Kanóc belsejét. Lelkiismeret-furdalása támadt, hogy amíg Győző úrral foglalkozott, teljesen megfeledkezett Csöpinek tett ígéretéről. Igaz, hogy csak két napig, de világosan érzi, hogy a gyerek, még ha nem mondja is, csalódott benne.

Meg kéne vigasztalni valahogy, de mit ér a simogató szó ott, ahol csak a tettek köthetik be a sebeket.

“Bokszt is meg kell szelídíteni! - dönti el magában -, ha Győző urat sikerült, miért ne sikerülhetne a kislány bátyját is.”

Szelíden a vállára teszi a kezét.

- Nem sokáig fog már verni - mondja halkán, félig a gyereket biztatja vele, félig magamagát.

- Biztos? - hangzik ekkor felcsillanó reménnyel, de nem szól rá semmit, csak bólint a fejével.

A kislány még figyelni őt egy kicsit, s mennek tovább. Szótlatlanul. Egymás mellett.

Útközben Kanócot egyre jobban kezdi nyomasztani ígérete, s lassan-lassan eluralkodik rajta, annyira, hogy még az előre elképzelt diadalmas bevonulást is szétfújja, mint hirtelen támadt szél az őszi ködöket.

Pedig Menyus Márti élénken ecseteli a tegnapi történeteket, s a lelkes hallgatóságnak már más sem hiányzik, mint az, hogy odaálljon Márti mellé, s megkérdezze tőle:

- Aztán tudod-e már, ki tette?

- Nem - nézne rá a szövegláda, mire kihúzná magát, ahogy csak bírja, s csak ennyit mondana:

- Akkor nézz rám!

Csupán ennyi kéne, hogy learassa a dicsőséget, amelyre teljes egészében rászolgált, de valahogy nem fűlik a foga hozzá.

Pedig Boglyas, Tohonya és Móni - a beavatott segítők is lesik, hogy kimondja az utolsó szót, aztán jöhet a diadalmámor rózsaszínű langyosvize, amelyben lubickolhatnak együtt, közösen, amíg csak ki nem hűl, el nem múlik, mint a háromnapos csodák szoktak.

Kanóc azonban nem szól. Hagyja Mártit, hadd szövegeljen, találgassanak csak, különben is, nem csupán az ő egyedüli érdeme az egész, s nem is csak a segítőké, beledolgozott abba minden környékbeli srác, a kajla fülű Csanyiknak pedig külön érdemrend járna azért, amiért olyan karakánul viselkedett. Ő odaállt Győző úr elé - igaz, futásra készen -, és a szemébe vágta, ami a bögyében volt, mialatt a nagy emberszelídítő csupán a háttérben szövögette a szálakat, mint pók a hálóját. Igaz, enélkül semmi sem lett volna, de talán mégsem ez az igazi. Egy ötlet volt csupán, amely szerencsésen bejött, semmi több. Az eredmény pedig túlszárnyalta a várakozásokat. Ez a pusztaság igazság.

Ekképpen fortyogtak hősünkben a gondolatok, miként a nagy pöfögő, bugyogó szilvalekvárja a lábasban. Ám egyszer az alatt is kialszik a tűz, lecsillapodik, elsimul, miként a gondolatok. S előretolakszik valami újabb, valami más.

Mire véget ért a történelemóra, s elérkezett a szünet, Kanóc sem tudta elviselni a teljes névtelenséget, valahogy mégiscsak tudtára akarta adni a társaságnak, hogy azért némi köze van a dologhoz. Ezt segítői miatt is meg kell tennie. Csak éppen valahogy finoman, szerényen, hivalkodás nélkül, ám mégis hatásosan.

Utolsónak ment ki az osztályból. Mielőtt távozott volna, elővette táskájából a fehér kendőt, s odakötötte a farácsos osztályfaliújság egyik lécére. Az jó feltűnő hely, majd észreveszik. Ha más nem, az Oxfordi, a faliújság szerkesztője és féltő atyja.

Jól számított. Bejövet Kapeller felháborodva vette észre szeretve pátyolgotott remekművén a vadidegen s az ő tudta nélkül odakerült bizonytalan rendeltetésű textildarabot.

- Ezt a rongyot meg ki kötötte ide?! - süvöltötte tőle szokatlan ingerültséggel.

Azonnal feléje terelődött a figyelem. Állt, s kezében lobogtatta a "bűnjelet".

A "rongy" kifejezés határozottan szíven ütötte Kanócot. Van ennek a Dininek szeme? Tudja ez, hogy mit néz rongynak? Vagy nincs semmi fantáziája? Még hogy rongy! Mit képzelsz ez?!

- Az neked rongy?! - állt elé, s megemelte hangját.

- Mi más lenne?

- Például fehér zászló. Ha lenne hozzá szemed, láthatnád.

- Eeez? Zászlóóó? Legfeljebb ha kendő.

A huzakodásra mindenki odafigyelt, de csupán a három beavatott segítőtárs sejtette, mire fog Kanóc kilyukadni.

A többiek csupán várták, mi következik, hiszen sejthető, hogy az a fehér akármilyen nemhiába került oda a faliújságra.

- Jó, legyen kendő - mondta Kanóc a felháborodott faliújság-szerkesztőnek, majd hirtelen támadásba lendült. - És mondd meg, te nagyokos, minek a jele a fehér kendő?

- A megadásé - vágta rá amaz habozás nélkül.

- Úgy van! Akkor most úgy nézd azt a kendőt, hogy az Ordítós Győző acélkék Porschéjára volt kitéve.

- Hova?

- Hallottad! És remélem, tudod, hogy ez mit jelent? Azt, hogy megadta magát. Vagy ha úgy tetszik, bármennyire is hihetetlen neked, megszelídült.

Ez utóbbi szó mintha csak jel volna arra, hogy mindenki egyszerre kezdjen el beszélni.

Meglepetés, csodálat, ováció.

S a hangzavar kellős közepén ott állt egymással szemben a két vetélytárs. Kanóc, akiről immár vitathatatlanul nyilvánvaló, hogy a múltkor nem a levegőbe beszélt, s a még mindig hitetlenkedő, meglepett Kapeller, aki kételkedve rakosgatja a kendőt egyik kezéből a másikba, nézegeti, mustrálja, mintha csak azt várná, mikor foszlik semmivé, magával víve Kanóc tettének még a nyomát is.

A kendő azonban nem tűnt el. S Kapeller esze is képes volt villámgyorsan váltani. Hiába a benne lakó kételkedés, fenntartás Kanóc iránt, a kendő tény. Ordítós Győzöt mindenki ismeri, s az utóbbi két nap eseményeit még annak is fújta Menyus Márti, akinek bedugult a füle.

Ebből pedig nyilvánvaló, hogy Kanócnak nemcsak szája van, s nem csupán első hallásra zavarosnak tűnő ideái, de határozottan van benne valami titokzatos képesség is. Ösztön vagy akármilyen, de van. S aki ezt tagadná, nevetségessé válhat.

Nem örült túlzottan a zajos sikernek, de igyekezett sportszerűen eljárni. Odanyomta a zászlót Kanóc kezébe, aki inkább csak a szájmozgásáról tudta leolvasni a hangzavarban, amint Dini ezt mondta:

- Lengesd meg nekik!

Hm. Jó ötlet. Még akkor is, ha Oxforditól származik. És rendes tőle.

Meglengette a kendőt.

Tájfunként söpört végig az osztályon az ováció. A tájfunt pedig nincs ember, aki megállíthatná. Az ovációt viszont egy pillanat alatt elvágta Morcos, aki a folyosóra kizengő fegyelmetlenségtől komor ábrázattal nyitotta rá a hetedik a-ra az ajtót.

Arckifejezésétől mindenki ott rekedt a szó, amelyik hangnál éppen tartott. Mintha borotvával nyisszantották volna el.

Nem volt ünneplés, csak drukk, hogy Morcos mivel torolja majd meg a fékevesztett fogadtatást.

Röpdolgozatot íratott. S a matematika-röpdolgozat rendkívül alkalmas eszköz arra, hogy kordában tartsa az elkódorgó gondolatokat. Mire kicsöngettek, elszállt a kérdések, felkiáltások nagyja, többen orroltak is Kanócra, hiszen voltaképpen neki, vagyishogy a kendőjének köszönhető Morcos vérengzése.

Az ünneplés így egész csendes és szolid lett, nem volt diadalmenet, pajzsra emelés meg más efféle zajos ünneplés, de sokan elismerték, hogy Kanóc állta cirkuszelőadás utáni fogadalmát.

Még Dini is odajött hozzá - ami igazán rendes volt tőle -, s megjegyezte:

- Kezdetnek nem rossz. Bár azt, hogy kimeríti-e a szelídítés kritériumát, nem tudom eldönteni. De ha akarsz, írhatnál egy cikket a faliújságra. "A felnőttnevelés módszerei" vagy valami hasonló címmel.

- Kösz! De a műhelytitkaimat nem teregetem ki.

- Kérlek!

Ennyiben maradtak. Az osztálynak sem tartott részletes, minden titokra kiterjedő beszámolót, csak segítőtársait gyűjtötte össze a nagyszünetben, nekik számolt be Győző úr szerfölköt alázatos látogatásáról. S természetesen megköszönte nekik, amit tettek.

A Porsche-utazást azonban nem említette, azzal még vár, hátha ők is részesülhetnek majd belőle. Legyen nekik meglepetés.

Végül valahogy kettesben maradtak Mónival. Nem szándékosan, csak úgy adódott. Körülöttük ugyan zsongott a tízperc futkosással, lökdösődéssel fűszerezett napi zsvajva, de az ilyesmi csak annak a fülét sérti, aki nem jár nap mint nap iskolába.

Kanóc érezte, hogy sok mindent kéne mondania Móninak, meg kérdezni is tőle, de az ilyen négy szemközti beszélgetéseket a legnehezebb elkezdeni. Főleg, ha a beszélgetőtárs lány, csinos, s ráadásul még tetszik is. Meg rendes, megbízható segítő. Tegnap is milyen jól csinálta azzal a gyerekkocsival. Azt nem is említette előre. Azt kell legelőször is megkérdezni tőle.

- Te Móni, tegnap délután nagy voltál. És az a gyerekkocsi! Óriási ötlet volt! Honnan szerezted a srácot?

- Az öcsém - mondja csendesen a lány.

- Neked öcséd is van? Nem is tudtam.

- Június végén született a testvérem. Te meg nem voltál a nyáron idehaza.

- Az igaz. Te meg nem is mondtad.

- Kérdez is tőlem valaki valamit. Ugyan!... - s Móni arca elkomolyodott. Végigfutott rajta, hogy ő csak ötödikben került ide ebbe az iskolába mint "új lány", s a régiek valahogy még mindig nem fogadták be igazán. Lehet, hogy ő is hibás benne, amiért olyan zárkózott, olyan nehezen oldódó, de ki ne lenne zárkózott azok után, amik negyedikben történtek vele. Még most is fáj. S a fájdalmát nem teregeti ki az ember a világnak. Kanócnak talán elmondaná. Egyszer. Majd. Már régóta tetszik neki a fiú eleveisége. s szeretne rá ebben-abbban hasonlítani, de az ember ilyet nem szokott elmondani, legfeljebb a legjobb barátnőjének - ha van - vagy az édesanyjának, ha él. Móni nem él. Még negyedikes korában halt meg. Amíg élt, ő a régi iskolájában, a régi osztályában sokkal jobban föltaálta magát. Aztán mintha valami eltört volna benne. Azóta is keresgéli a cserepeit.

Kanóc nagyon nézi őt. Szeretne a gondolataiban olvasni, de nem tud. Érzi, hogy itt valami titok lappang, a visszahúzódó magányosságának oka van, amin olyan jó lenne segíteni.

- Én szívesen kérdeznék... - mondja sután, s legszívesebben megfogná közben a lány kezét, aki talán el sem a húzná, de az iskola folyosója nem alkalmas az ilyesmire, holnapra a Menyus Márti már végigkürtölné vele az egész iskolát, s csámcsogna rajta, hogy szerelmesek egymásba, pedig nem is igaz, neki ott van a Mirella - aki titok, s akinek a fényképe most is nála van -, de azért a Móni is tetszik neki, s ahányszor csak ránéz, valahogy sajnálja, és szeretné vigasztalni. Nem tudja, miért, de így érzi.

- Komolyan mondd? - néz fel rá a lány. Jó fél fejjel alacsonyabb nála, úgy az orráig érhet.

- Persze hogy komolyan.

Móni mintha elmosolyodna.

- Jó. Akkor majd beszélgetünk. De nem itt. Itt feltűnő lenne.

- Az.

- Talán valamikor délután, amikor Bélucit sétáltatom. Nekem kell őt sétáltatnom. A mostohámnak nincs türelme hozzá. Én meg szeretek vele lenni. Olyan jól el tudok vele beszélgetni... Még az se baj, hogy nem válaszol, csak azt mondja: bee... meg prrr... ennyit tud csak. Ráérsz délután?

Kanóc már rábólintana, hogy igen, persze, örömmel, aztán felrémlik benne a Csöpinek tett ígéret, ami megint megmarkolja, s nem engedti azt felelni, amit szíve szerint mondana.

- Még nem tudom - feleli. - Tudod, a Csöpinek megígértem, hogy csinálok valamit a Bokszossal. És ma reggel is megállított...

Alig észrevehető kis sóhaj volt a válasz, utána meg az önvigasztalás.

- Jó. Akkor majd holnap. Vagy holnapután. Amikor lesz időd.

- Lesz időm. Egész biztos, lesz majd... - mondja Kanóc, s valahogy maga is kívánja, hogy ez az idő minél hamarabb bekövetkezzék.

Hazafelé mégis egész úton Csöpi matatott az agyában. Meg Bokszos. Meg az ígérete. Bárhogy is forgatta, sehogyan sem tudott zöldágra vergődni a szelídítést illetően. Úgy látszik, ahhoz is szakértelem kell, gint mindenhez. Azt kéne megszerezni. De hogyan? Megkérdi Ágit. Hátha mond valami okosat.

Ebéd után. amikor Ági a szobájába vonul, utánakuncsorog. Erről nővére már pontosan tudja, mi következik.

- Mi van, Öcsi? Segítség kell? Mi nem megy, a fizika vagy a történelem?

- Á, azokkal semmi gáz - felel Kanóc fölényesen.

- Hát akkor? Nem tudod elkezdni a fogalmazást, vagy netán, egész véletlenül intőt kaptál?

Ági ugyanis nyolc évvel idősebb nála, a család teljes jogú felnőtt tagja, olykor ő jár el a szülői értekezletekre, érdemjegyeket ír alá az ellenőrzőben - főleg ha anyuék utaznak -, s ha valami nagy zűr van, vállalja apuéknél a villámhárító szerepét. Elvégre az égzengés is csöndesebb, ha távolodik, s olyankor már nem kell tartani villámcsapástól sem.

- Intőt? Ééén? - mondja sértődötten Kanóc, mintha még sosem fordult volna elő. Igaz, csak minden szökőévben, de már előadódott...

- Meddig akarsz még csigázni?

- Semmeddig.

- Nyögd már ki!

- Szóval arról van szó, hogy szeretnék tudományos alapon foglalkozni a szelídítéssel.

- Mivel?

- Szelídítéssel.

- Ez meg hogy jutott az eszedbe? - Bár voltaképpen semmin sincs meglepődve Kanóccal kapcsolatban. Tőle minden kitelik.

- Hogy jutott? Egyszerű. Voltam a cirkuszban, láttam a különféle állatszeliidítési számokat, és elkezdett érdekelni a dolog.

- Vagy úgy! És mondd csak, elárulnád, hogy miket szeretnél szelídíteni? Aranyhörcsögök már voltak a lakásban, nyúl is akadt, meg papagáj, de előre kijelentem, hogy az egereket ki nem állom. Még ha történetesen fehér egerek is.

- Ó, azok aranyosak! Piros a szemük! - lelkesedik Kanóc, de az egész voltaképpen csak elterelő hadművelet.

- Akkor se hozz a lakásba!

- Nyugi, nem hozok. Csupán elméletileg érdekel az ügy.

- Biztos?

- Nem hiszel nekem?

- Tudod mit? Csak félig.

- Jó. De eldöntened végre, hogy gyanakodsz vagy segítesz?

- Segítek, persze hogy segítek. Vagyis inkább tanácsot adok. Amint tudod, én igazán nem

vagyok idomításügyi szakértő. Ha az lennék, te már rég mintapéldány lennél.

- Hagyd a személyeskedést. Szeretnék figyelmeztetni rá, hogy tanácsot kértem.

- Rendben. Javaslatom: fölkeresed és elvonulsz a kerületi gyermekkönyvtárba. Megkéred a könyvtárost, hogy a szakkatalógus alapján adjon neked olyan könyvet, amely teljes mértékben kielégíti tudományos érdeklődésedet.

- Kösz! Ennyit magamtól is kisütöttem volna.

- Akkor miért nem sütötted ki?

- Miért? Miért? Mert akkor éppen nem jutott az eszembe.

- Na látod. És szia, dolgom van.

- Szia! És azért kösz!

- Szívesen, máskor is!

Becsukja az ajtót, szobájába vonul, s bár igazán semmi kedve sincs a tananyaghoz, de előszedi, legyen hamar túl rajta, s a nagyit se dohogjon a nyakán.

Sietősen dolgozik, s talán felületesebben is, mint kéne, no de az vesse rá az első követ, akinek semmi hézag sem akad a tudásán.

Fél óra alatt túlesett az egész mindenségen.

Nagyi még mosogat, amikor benyit hozzá a konyhába.

- Csókolom, nagyit, megyek a gyerekkönyvtárba...

- Először a leckéd!

- Nyugi, nagyit, lecke ámen, táská bepakolva!

- Micsoda modor! Csak tudnám, hol tanulod.

- Ragad rám, nagyit, ragad. Benne van a levegőben, mint a bacik meg a vírusok...

- Már megint bolondozol! Eridj, de alá ne szaladj valaminek...

S Kanóc megy az utcán. Nagyokat lélegzik, minden porcikájában ott vibrál a szabadság édes érzete, mára már lerázott minden nyűgöt, foglalkozhat azzal, ami neki most a legfontosabb.

Jókedvűen nyit be a könyvtárba. Máskor is jár ide, pedig odahaza is van könyve. A könyvtár mégis más. Itt a polcok telis-tele, lehet nézgelődni, bogarászni, válogatni, belelapozni, beleolvasni, vagy ha akar, akár neki is ülhet az olvasósarokban. Legjobban a kalandosokat szereti, meg a tudományosakat. Az érzelgősöket nem. Az lányoknak való. Régebben a meséket szerette, azokból már kinőtt.

Böngészi a szabadpolcot. Hiába.

Végül is csak odamegy Éva nénihez, a könyvtároshoz, aki rengeteget tud, akár egy lexikon, és mindent roppant tudálékosan mond, és olyan érdekesen mély hangja van, mintha bácsi lenne.

Amikor először járt itt, kicsit furcsa volt neki, de már megszokta. S amikor kevesen vannak, és ráér, egész jól el lehet vele beszélgetni. Mindenfélét tud. A rómaiakat is, a csillagokat is, meg ha kell, Afrikáról vagy arról, hogyan kell verset olvasni ahhoz, hogy élvezni tudjuk.

Sajnos, ma elég sokan vannak, nincs idő dumcsizni, csak röviden kérheti, amit keres.

- No, Kanóc? Mit nem találtál?

- Valami olyan könyvét keresek, ami a szelídítésről vagyis hogy az idomításról szól.

- Idomításról?

- Arról. Hogyan kell valakit megszelídíteni.

- Valakit? Talán valamit? - javítja ki a fiút. - Biztos valamelyik állatra gondolsz. De melyikre? Nagyon sok, állatokról szóló könyvünk van.

- Nekem kifejezetten az idomításról kéne... Mondjuk... mondjuk...

Kanóc nyel egyet. Elvégre nem mondhatja azt, hogy emberidomítási szakkönyvet keres, bár az az igazság, de fél, hogy kinevetik.

- ...mondjuk az oroszán idomításáról.

- Kifejezetten idomítási szakkönyvünk nincs. De nagyon érdekes az *Oroszlánhűség* vagy az *Elza kölykei*.

- Olvastam őket. Más kéne.

- Ajánlom Konrad Lorenz könyvét. *A Salamon király gyűrűje* címűt. Rengeteg állatmegfigyelés van benne. De nagyon érdekes könyvünk van a papagájról vagy a kutyáról. Abban például szó van a kutyák idomításáról is...

A fiú a fejét ingatja. Valahogy úgy érzi, egyik sem az igazi, egyik sem az, amelyiket ő szeretné. Így hát mégiscsak kénytelen kiböki, lesz, ami lesz.

- Emberről nincs? Amiben embert szelídítenek?

- Embert? Hogy képzeled? Az ember nem állat. Az embert nevelik. Az emberrel a pedagógia foglalkozik, meg a lélektan. De az nem gyermekkönyvtári anyag, azért szakkönyvtárba kell menned. Viszont jobb, ha tudod, hogy e tárgyból sok száz könyvet írtak, de azok neked egyelőre kissé magasak.

Kanóc láthatólag elszontyolodik, s teljesen elbizonytalanodva jegyzi meg:

- Nekem csak egy kéne. Az, amiben minden benne van.

- Olyat sajnos nem ismerek - ingatja fejét a könyvtárosnő, s látni rajta, hogy most nincs ideje hosszan magyarázgatni, mert ott állnak Kanóc mögött mások is.

- Kár... nagy kár... - mondja a fiú. - De most már mindegy. Tessék ideadni azt a kutyaszelídítési könyvet... Az is jobb lesz a semminél...

Megkapja. Lapozza. Sóhajt.

Hazafelé már korántsem olyan derűs a délután. Kanócot nyomni kezdi a vállalt feladat súlya.

Otthon elvonul, végigvágja magát heverőjén, s lelkiismeretesen nekiesik a könyvnek.

Nagyon érdekes. Csak éppen arra nem talál tanácsot, amit keres. Vastag könyv, hátha mire a végére ér, mégiscsak okosabb lesz. Talán akad valami, amit emberre is lehet alkalmazni. Azt puha grafitceruzával megjegyzi, aztán kiírja, s kiradírozza a ceruzajelel.

Vacsoráig olvas, majd gyorsan megfürdik, s bebújik az ágyba.

Kezében a könyv és a ceruza.

Annyira feszülten olvas, hogy nem is érzékeli, amikor belefáradt, s kezéből kiesik a könyv, le a heverő mellé, ő pedig az égő kisvillany fényénél alszik.

Tíz óra is elmúlt, amikor anyja, látva a világosságot, benyit hozzá. Majd bejön apja is.

Anyja megigazítja rajta a paplant, megsimogatja.

- Látod - mondja férjének -, már megint könyvvel a kezében aludt el. Nézzük csak, mi ez az izgalmas?

Felveszik a földről. Nézik:

A kutya tenyésztése, tartása, kiképzése.

Egyik helyen a könyv könnyen nyílik. Érezhető, hogy ott szinte kifordították. S a szöveg mellett ceruzajel. Olvassák a szöveget:

“Az idomítás folyamán figyelembe kell vennünk a kutya egyéniségét. Lehetőleg még az idomítás előtt vagy annak kezdetén meg kell ismernünk a természetét. Lágyabb, avagy keményebb, ellenszegülőbb természete van-e, mert ehhez kell viszonyítanunk vele szemben hanglejtésünket és egész magatartásunkat.”

Az apa elmosolyodik.

- Ohó! Látom már, mit kér majd születésnapjára. Kutyát.

- Szó sem lehet róla - aggályoskodik az anya -, hogy aztán tele legyen kutyaszőrrel az egész lakás. No nem! Szó sem lehet róla! Még ha kertes házban lagnánk, esetleg...

- Pedig állítólag a kutya neveli a gazdáját...

- Neveli, de meddig? Amíg rá nem un! És nagyon megkérlek, te se légy a gyerekhez engedékeny...

- Pedig ha jobban meggondoljuk...

- Semmit nem gondolunk meg. Még jó, hogy nem oroszlánt akar!

Kanóc mit sem hall a családi aggodalmakból. Nem is álmodik semmit. Ahhoz túlságosan elfáradt. S holnap is lesz egy nap, amikor - ha meg meri tenni - Bokszos szemébe kell néznie!

KILENCEDIK FEJEZET

*Lesben - Móni titka - Ne félj tőle! - Bokszos bekapja a horgot - Repülj, képzelet! -
Nagybátyám, a "mester" - "Szólok neki!"*

"Könnyű az oroszszelídítőnek! - medítál magában Kanóc. - Megszerzi az oroszlánkölyköt, ketrecben, magához szoktatja, neveli, idomítja - ketrecben -, táplálja, eteti, míg megszokja az a vadállat, hogy gazdájától függ léte, majd ha elérkezik az idő, a porondon végrehajtja vele a mutatványt, közönség előtt - ugyancsak ketrecben. Vagyis a szelídítés tárgya az idők folyamán szinte hozzá idomul, s ami a legfőbb, mindig kéznél van.

Nem úgy, mint Bokszos! Őt ki kell fürkészni, be kell cserkészni, mint Afrika nagyvadjaikat, azután elébe kell állni, pusztán kézzel, fegyvertelenül, bízva a jó sorsban s az elképzelt terv sikerében. Kegyetlenül nehéz feladat."

Kanóc már harmadik napja lesi őt. Sajnos, mindig bizonytalan az érkezése, ezt megtudakolta Csöpitől. A bátyja ipari tanuló egy vízvezeték-szerelőnél, akinek munkaidejét a dugulások, csőrepedések kiszámíthatatlansága alakítja, hiszen a maszek nem állami, s a sürgős beavatkozás mindig több pénzt hoz neki a konyhára. Ilyenkor a tanulónak is csurran-csöppen egy kis kedvcsináló borralaló a mestertől.

Hősünk türelmes várakozásait nem fizeti senki. Azokkal csupán a saját lelkiismeretének, adott szavának kell elszámolnia, de az nagyobb úr a legcsábosabb anyagi javaknál.

Délután öt óra. A fiú ott téblábol Csöpiék lépcsőháza előtt, les jobbra-balra, de Bokszosnak nyoma sincs. Kicsit úgy érzi magát, mint tévékrimikben a mesterdetektív, aki lesi, csak lesi a gyanúsítottat, mindhiába.

Még jó szerencse, hogy ilyentáiban megjelenik Móni a gyerekkocsival, kicsit ácsingóznak, beszélgetnek, toligatják Bélucit, de ez sem igazi megnyugvás, ha közben fél szemmel figyelni kell, s közben az ember torkában föl-le jár a gombóc, hogy mi lesz, amikor Bokszos tényleg megjelenik.

Móni igazán rendes, érzi Kanóc feszültségét, igyekszik rajta a maga módján segíteni, holott neki magának lenne szüksége támaszra. Szeretné kibeszélni, kipanaszkodni magát egyszer végre valakinek; Kanócnak, aki nemcsak imponál neki, hanem úgy érzi, szereti is. De nem tudja, hogyan mutassa ki. Még sosem volt fiúja, s nincs, akitől megkérdezze, hogyan viselkedjen.

Móni ma szokatlanul hallgatag. S Kanóc nem vak, látja rajta, hogy mielőtt lejött, sírhatott, aztán lemosta arcáról a könnyeket, de szeme pirossága azért árulkodik. Anélkül hogy okát tudná, munkálni kezd benne a sajnálat. Egyrészt azért, mert Kanóc érző szívű lélek, nem tud közömbös maradni mások gondjai láttán, másrészt, mert érzi Móni hallgatag ragaszkodását, amely benne sem múlik visszhangtalanul. S bár Mirella fényképét még mindig magánál hordja, egyre többször gondol Mónira. Szeret vele lenni. Még úgy is, hogy érzi, vannak előtte titkai.

- Történt valami? - kérdi csendesen.

- Á! Semmi... - hangzik kissé zavartan.

- Látom rajtad.

A lány kissé lehajtja fejét, babrál nivalója támad a babakocsin.

- Mondom, hogy semmi...

- Móni, te sírtál...

- Én?

- Te. Azt hiszed, nem látszik meg a szemedben?

- Csak egy kicsit... egészen kicsit...

- Akkor mégiscsak történt valami...

- Hidd el, semmi... - próbál kibújni a fiú faggatásából, de nem sikerül. Érti magán az együttérző tekintetet, s ez meglágyítja tiltakozását. Nem nagyon, csupán egy sóhaj erejéig.

- Semmi különös nem történt...

Ahogy kiejti ezt a rövid kis mondatot, a hangsúly valahogy a "különös" szara kerül. S ez nem kerül el a fiú figyelmét.

- Semmi "különös"? Eszerint gyakran történik valami? Valami, amitől...

Nem fejezi be a mondatot. A "sírsz" szót nem mondja ki. Minek? Az ember magában szokott bőgni, szégyelli mások előtt. Ő is szakasztott úgy van vele, ha nagy ritkán rájön a sírhatnék.

A lány érzi a tapintatot. S a segítőkészséget is. De ki tud őrajta segíteni? Senki. Egyedül apu tudna, ha akarna. De amióta elvette Helgát, ő is megváltozott. Ezelőtt régen minden más volt odahaza. Akkor még volt szeretet. S akkor is ott lengett s levegőben, amikor sem a kezek, sem a szavak nem simogattak. Helga körül minden megfagyott. Hogy lehet az, hogy apu nem érzi? Vagy őhöz más? Vagy megvakította az, hogy Helga megszülte neki Bélucit, aki fiú, nem pedig lány, mint ő, aki még kicsi, akit ajnározni kell, miközben vele nem törődik senki, az ő bánatát nem látja más, csak a négy fal. Sójajait, elötörő könnyeit pedig elrejtje este a paplan. A paplan, amely még anyué volt. Magához szoríthatja, csókolhatja, panaszkodhat neki, csak hogy a paplan néma, nem válaszol.

Kanóc ösztönösen hozzáér a lány karjához. Móni megrezzen, de nem húzza el. A fiúra pillant. Szeméből süt az iménti kérdés s a biztatás: - Mondd csak, hallgatlak, megértelek.

Jó volna most elkezdni és mondani, csak mondani szakadatlanul, amíg elötör belőle minden keserűség, de a szemérmesség nagy úr. Lakatot tesz az ember szájára, összes csomózza a nyelvét, hogy csak lassan lehessen a dolgokat kibogozni, türelemmel kiváró szeretet árán.

Móni a biztató tekintet láttán nem maradhat teljesen néma. Így szűkszavúan csak ennyit mond:

- Ma a szokottnál is ridegebb volt.

- Kicsoda?

- Helga, a mostohaanyám.

Nagy sóhajjal, de kimondta. S mintha kövek görögnének alá.

- A mostohaanyád?

- Ő!

- Megütött?

- Á! Rosszabb. Szóval ver. Meg tekintettel. Minden szavával és minden pillantásával. Soha semmi sem jó neki, és mindennek én vagyok az oka...

- Ma mi történt?

- Semmi különös. Csak ő fújta fel. Én mosogattam, mert meg kell tanulnom a házimunkát, ő bent a szobában olvasott, mert GYES-en van. Béluci bent aludt. Aztán leejtettem a fedőt, a pici felriadt.

- Murizott érte?

- Nem kiabált. Csak kijött, rám nézett, mint egy vizsgálóbíró, és kijelentette, hogy szántszándékkal nem hagyom aludni azt a szegény gyereket. És sziszegve megkérdezte, mért gyűlölöm Bélucit? Ez jobban fájt, mintha megütött volna. Mert Bélucit én nagyon szeretem. A kistestvérem. Még akkor is, ha ő szülte. Az a szegény igazán nem tehet róla, hogy olyan az anyja.

- Milyen? Veszekedős?

- Nem. Inkább olyan, mint a kő. Mint a hideg, szürke kő. A szeme, a nézése is olyan. Csak az apu nem látja. Mert körülötte ott sűrög. Neki kedveskedve teszi oda a vacsorát. És az apu észre sem veszi, hogy nekem csak úgy odalöki... de én tudom... érzem.

Elhallgatott. Volna még sok minden, ami kikívánkozik, de talán ez is túl sok volt. És igazán nem akarta Kanócot terhelni a maga bajával, de nem tehet róla, hogy ennyi minden kizuttyant belőle. Igaz, most már egy kicsit könnyebb is, nem feszít annyira belülről az a csomó, amely egészen a sírásig tudja az embert szorongatni.

Kanóc megfogja a karját, fogja szelíden, megnyugtatólag, s mert nem jut semmi vigasztalóbb az eszébe, csöndesen hajtogatni kezdi:

- Szegény kis Mónika... szegény kis Mónika...

Voltaképpen rettenetesen rossz, megalázó, ha sajnálják az embert, de ahogy Kanóc mondogatja, az szinte simogat. Móni minden porcikáján végigszalad a szó simogatása, s Kanóc keze a karján akaratlanul megbizsergeti, hogy szinte beleremeg.

A fiú érzi rezzenését. Ujjai, mintha maguktól tennék, kissé szorosabban kulcsolódnak a lány karjára.

Nem szólnak. Minek? Akármit is mondanának, csak elrontaná a dolgot. Azt a valamit, ami most mintha összekapcsolná őket.

Ám ekkor, ebben a meghitt, fennkölt pillanatban, amikor jó lenne sokáig állni így és hallgatni s érezni egymást, a főtér irányából, a buszmegálló felől feltűnik Bokszos.

Lassan, kissé lomposan hintáztatva testét, jön kimért léptekkel. Jókedvű, mert Bardócz úr adott neki egy ötvenest a "jattból", s a pénz mindig jól jön. Bokszos nagyon szerette a pénzt, s még sosem volt neki annyi, hogy legalább félig elég lett volna. Odahaza is csak a családi sóherság, az anyja keresete, a gyerektartás hol megjön, hol nem. Most, hogy a faterja megint bent van a sitten, megjön. Pontosan lefogják a rabkeresményéből, küldik a családnak, de az anyja fogához veri a garast rosszabb napokra. Mindegy! Most jó kedve van. A jatt melegíti.

Móni vette őt először észre.

- A Bokszos! - sápadt el hirtelen, s kihúzta karját a fiú kezéből.

“Végre!” - lúdbőrözött végig Kanóc testén az izgalom, s érezte, mint kalapál a szíve.

- Ne félj tőle - rebegette a lány, miként valaha a várúrnő, amikor csatába küldé lovagját, az ádáz s ráadásul sokkal erősebb ellent egyetlen rohammal elsöpörni.

Kanóc már annyit sem tudott válaszolni, hogy “nyugi, nem félek”, annyira elfogta a harctéri idegesség. Igenis félt, vagy - ha finoman fogalmazunk - tartott a másiktól, de azért férfi a férfi, hogy úrrá legyen futásra csábító, gyarló ösztönein. Úrrá lett. S még mielőtt Bokszos észrevehette volna őt - ki törődik holmi porszemekkel! -, lassan, mintha csak véletlenül csellengene erre, megindult szembe a Bokszos nevű kemény öklű oroszlánnal, puszta kézzel, hegyes vaspálca és egyéb ösztökélő és védőszerszámok nélkül, hogy megszelídítse őt.

Bokszos nem sejtett semmit.

Ne is sejtсен.

Kanóc tervének első része ugyanis így hangzott: “Először is szóba állni vele, s elaltatni gyanúját.” Igen, ez a legfontosabb. Ha ez nem sikerül, akkor nincs tovább. S miután izgága, kötekedő természetű alak, csak galambszelíden lehet megkönyékezni. Úgy, hogy se szó, se hangsúly, se semmi ne ingerelhesse.

A szemben haladók minden lassúságuk ellenére vészesen közeledtek egymáshoz. Pontosabban, csupán Kanócban dobolt riadót az izgalom, Bokszos egyszerűen átnézett rajta.

“Elhalad mellettem, és akkor vége a tervnek... - dörömbölt a szelídítő agyában, amikor már háromlépésnyire megközelítették egymást. - Most... most kell cselekedni!... Itt a nagy pillanat!”

A “nagy pillanatok” többnyire kártyavárként temetik maguk alá az előzetes képzelgéseket. Bekövetkeznek, aztán terv ide, terv oda, meglódnak az események, s rohanni kezdenek a maguk útján. S ha az embernek volt meghatározott célja, és sikerül közben meg-megforgatni a kormánykereket, akkor nem borul fel az elképzelés. De különben...

Az első szót még az előre kitervelt forgatókönyv sugallta.

- Szervusz, Bokszos! - mondta háromlépésnyiről, tiszteletteljes fejbiccentéssel kísérve Kanóc.

A másik csak ekkor vette észre, hogy a világon van.

- Szia! - mondta meghökkenően, egy szikrányit lassítva amúgy is lassú, himbáló járását, feléje fordult, megnézte, de máris lépett volna tovább.

- Bocsánat... egy pillanatra - tartóztatta egy szinte alázatosan csendülő hang -, tényleg csak egy pillanatra...

- No, mi van, öcsi? - S megállt.

“Sikerült megállítani!” - villant fel Kanócban, s ez lökést adott a továbbiakhoz.

- Semmi, Bokszos... semmi... - kezdte bizonytalanul Kanóc, s e bizonytalanságát igazán nem kellett színlelnie, akadozott magától is, akár a rossz gyújtású motor, de valahogy csak megindult.

- Csak... azt akartam mondani, hogy elnézést kérek, amiért a múltkor... ott a cirkusznál belebeszéltem... a hogy is mondjam... a családi dolgaidba...

- Jaa! - emlékszik már a másik is. Igazán nem tartja számon, kit mikor és miért oszt ki. A jelentősebb eseteket csak-csak... De ezt?... Hol van már...

- Igazán csak véletlenül...

A másiknak hízeleg, hogy ennyire respektálják, s napok múltán maga a sértett kér bocsánatot.

Ilyen még valahogy nem adódott Bokszos kemény öklű múltjában.

- Rá se ránts, öcsi! Megkaptad a figyelmeztetést. Vagy nem?

- De... de igen...

- Akkor minden oké! Megkékült legalább?

- Ó, már sárga...

- Semmi vész. Legalább megjegyzed, igaz?

- Megjegyeztem... állati nagy ütésed van.

Hangjában elismerés cseng, s a dicséret belemuzsikál a másik fülébe, diadalt harangozva az éberség nagy elaltatójának, az emberi önteltségnek.

- Az van! - kontráz, felemeli jobbját, ökölbe szorítja, elégedetten nézegeti.

“Most... most kéne továbblépni!” - gyullad fel Kanócban egy láthatatlan piros lámpa. S lép.

- Tudod, Bokszos, csak azt nem értem, hogy például a Csöpi hogy bírja ki, ha megütöd, hiszen még nekem is elég volt.

A másik meghökken, talán szimatot fog, de mégsem, látja maga előtt Kanócot behúzott vállal, kissé összement testtartással, teljes megadást, elismerést árasztva az ő nagyságának, s erre kegyeskedik válaszolni:

- A Csöpi? Hát először is: a Csöpi a húgom. Ő csak olyan családi adagot kap. Másodszor: kicsi is. Kisebbit kap. Harmadszor: csak akkor kap, ha nagyon pimasz. Elvégre testvéri érzés is van a világon. Vili?!

- Tökéletesen. Szóval neki csak kicsit?

- Úgy van.

- És amit nekem adtál, az milyen volt? Nagy?

- Naagy? Közepes, öcsi, közepes! Ha nagyot ütöttem volna, akkor repülsz!

- Óriási! - lelkendezik Kanóc, mintha nem is az ő karja lenne még most is sárga attól a bizonyos ütéstől, s elégedetten állapítja meg, hogy Bokszos agya kicsivel hátrább jár, mint az ökle. De a terve is erre épült. S máris hangzik a következő lelkendező kérdés: - Ezek szerint te pontosan tudod, mikor mekkorát ütsz?

- Egész pontosan! - hangzik a szakmát értők göggyével az ámuló laikusnak.

- Szinte hihetetlen!

- Akarod, hogy kipróbáljam? - kérdi a másik, de látszik, hogy csak ugratja.

- Kösz! Elhiszem, ha mondod!

- Na látod! Nem is vagy buta kisfiú!

- Ugyan - szabadkozik szerényen Kanóc -, hozzád képest... én...

- Jól van, öcsi, nincs köztünk harag...

- Én egy pillanatig sem haragudtam... Igazán én tehettem csak róla, hogy lekevertél...

- Jó, jó, így van... de hát... tudod - s egy kicsit mintha mentegetődzne -, nekem akkor jobban kellett az a pénz...

Azt már nem teszi utána, hogy mire. Az kizárólag reá tartozik. Aznap volt az ERŐPARÁDÉ című nagy nemzetközi show a Sportcsarnokban. Bokszolók, birkózók, karatések, súlyemelők, megannyi erős ember látványos bemutatója, s oda neki, Bokszosnak el kellett mennie. S igazán nem ő tehetett róla, hogy oda drágább a beugró, mint a cirkuszba. Éppen annyi hiányzott neki, amennyi akkor a hűgánál volt. Igaz, hogy befelé a buszon... - most világosan felrémlik benne - magában sajnálta kicsit Csöpit, ha nem is halt bele a nagy sajnálatba. Mindegy, mindez már nem tartozik ide. Fátylat reá!

Kanóc megérezte, hogy most jó lenne témát váltani, pontosabban rátérni a másik gyengéjére. Vagyis a bokszra. Világosan tudta, hogy a csontos szökének ez az érzékeny pontja. Ezen keresztül lehet őt megfogni, vagy sehogy. S terve is erre alapult. Mintha csak a másikhöz kapcsolódva jutott volna eszébe, lassan, nagyon hangsúlyosan jelentette ki:

- Pénz?! Tudod, Bokszos, a te öklödben állati sok pénz van...

- Hogy érted ezt?

- Úgy, hogy akinek ilyen ökle van, mint neked, az nagyon sokra vihetné...

- Azt mondod?

- Biztos! Itt kukuljak meg, ha belőled nem lenne állati híres ember... nagy bokszoló! Nagyon nagy bokszoló!

A tüskét elhelyezte. S leste a hatást.

A másik forgatni kezdte magában a szavakat. Voltaképpen valamikor már ábrándozott róla, aztán valahogy kútba esett. Utána kellett volna járni, vagy mi, meg a faterjával is akkor voltak a zűrök, aztán elaludt az egész. Hanem azért a másik ne higgye, hogy ő találta fel a spanyolviaszt. S nyomatékosan feleli:

- Magam is gondoltam már rá!

- Remek! Vagyis hogy gondolhattam volna, hogy már te is gondoltál rá! És?

- És... és... - a másik nem tudja, mit válaszoljon erre. Az igazat nem mondhatja. A felnőttek nagyképű fensőbbiségével igyekeznek elkenni a dolgot.

- Tudod, öcsi, nem elég a tehetség. Nem vagyok benne a brancsban... nincs összeköttetésem... Az kell... mindenütt az kell...

S úgy bólint hozzá, olyan önsajnálattal, hogy maga is hinni kezdi, amit mondott. Annyiszor hallja, tapasztalja, miért lenne a bokszban másként.

Ez a válasz nem szerepelt Kanóc előzetes számításaiban. Mellbe vágta, akárha Bokszos ökle lett volna. Mellbe vágta s felvillanyozta.

“Most!... most lehet valamit keresni! De hogyan?” - s motollaként kergetőznek gondolatai. Ha most lekötelezhetné ezt a bunkóöklüt azzal, ami fontos neki, akkor... akkor meg volna mentve Csöpi meg mindenki, mert akkor Bokszos nem őket püfölné, hanem a homokzsákot, meg azokat,

akik vissza is tudnak ütni neki.

S Kanóc, fellelkesülve a kínálkozó lehetőségtől, szabadjára engedi képzelőerejét, amely mindig segít neki elrugaszkodni a valóságtól, csak a célt látja ilyenkor, s az eszközt, a hozzá vezető utat keresve, mit számít az, ha letér a realitások merev vágányairól.

Másodpercig sem tart, s megszületik a sokat sejtető válasz.

- Nekem van összeköttetésem.

- Neked? Hova?

- Hova? Hát a bokszhoz!

Kimondta. Most már mindegy. Lesz, ami lesz. Egyik szó kövesse a másikat, ha már lúd, legyen kövér.

- A bokszhoz?

- Oda.

Olyan meggyőzően állítja, hogy lassan ringatni kezdi a másik természetes gyanakvását.

- Nem hülyéskedsz? - kérdi azért a biztonság kedvéért -, mert akkor... - s mutatja az öklét.

- Ééén? Ugyaaan?! S éppen veled? - nincs megállás, most már folytatnia kell. - A nagybátyám edző.

- Edző?

- Az. És sokszoros válogatott.

- Ha azt mondd, hogy maga a Papp Laci a nagybátyád, akkor ütök.

- Nem mondom. De a nagybátyám is a Papp Laci tanítványa. És ő is mester. És éppen azzal foglalkozik, hogy tehetségeket bányászik ki... igen... mert tudod, gyakran mondja, amikor nálunk van...

- Jár hozzátok?

- Persze hogy jár... hiszen a nagybátyám...

S pillanatnyi elakadás után most már teljesen folyékonyan tódulnak egymásra a szavak:

- Hagyod, hogy végigmondjam?... Szóval mondja, hogy az a legszebb, amikor az ember talál egy csiszolatlan gyémántot, akit munkába vehet, megtaníthat a bunyózás minden fortélyára, aztán felmutathat a bajnokságon, először csak az országoson, aztán a válogatottban, sőt az olimpián...

- Olimpián? - kezd csúszkálni Bokszos ádámcsutkája.

- Ott. Az olimpián! Tényleg! Milyen jól is hangzanék, amint felhangzik: "Olimpiai bajnok: Bokszos, Magyarország!"

- Hát az tényleg jól hangzanék - kezdi beleélni magát a másik is, s észre sem veszi, hogy Kanóc hallgatása közben önkéntelenül tördelni kezdi kezét. A kicsi látja, s rárag gyorsan még egy lapáttal:

- Te, Bokszos! Hátha éppen te vagy az a csiszolatlan gyémánt, akit a nagybátyám emleget! Ilyen ököllet!

Megáll a lehelet.

Csönd.

S Bokszos, a nagy Bokszos, a telep rettegett verekedője, izgalomtól elfúló hangon, kérve, sőt szinte pítizve mondja:

- Te, öcsi... beszélj a nagybátyáddal az érdekemben...

“Uramfia! Ha ezt a pillanatot filmre vagy legalábbis magnóra lehetett volna venni! Nem igaz! Nincs ember, aki elképzelhette volna! És íme!”

Kanóc küszködik önmagával, hogy el ne öntse a diadalmámor, hogy el ne borítsa gondolatait, mert azokra most nagyobb szüksége van, mint életében eddig bármikor...

- Beszélhetek - mondja lassan, elnyújtottan, kissé kényszeredetten -, de...

- De?...

- De tudod, a nagybátyám nagyon finnyás szakember. Azt tartja, hogy aki bunyós akar lenni, az a ringben mutassa meg, milyen az ökle, és hagyja békén a mazsolákat. A kettő valahogy nem megy össze... Érted, Bokszos? Nem megy össze!

Csönd.

A másik kissé magába roskad. Gondolkozik. Aztán kinyögi.

- Ha nem, hát nem. És ha ugyebár a ringben lehetne...

- Csak a ringben!

- Jól van, na, értem én...

- Otthon sem... családirag... még kicsit sem...

- Az a legkevesebb... meg aztán... az az igazság, hogy azt úgyis mindig megbánom...

- Akkor hát...

- Beszélisz a nagybratyóddal?

- Üsse kő! Szólok neki!

Oly biztatólag, olyan lelkesen mondja a győzelem mámorában, hogy fel sem ötlük most benne, hogyan teljesíti majd légből kapott ígéretét. Csak áll nekiperulva, s hallgatja, amint Bokszos hálálkodik.

- Kösz! És számíthatsz rám!

S barátságosan háton legyinti Kanócot, aki diadalban égve is úgy érzi, mintha ló rúgta volna meg.

TIZEDIK FEJEZET

*Könnymű ígéret - Nagybácsi kerestetik - Apa, a szövetséges - Tedd meg! -
A sértés - "Ne haragudj, amiért undok voltam!" - Botrány a matekórán -
A Kanóc-féle egyenlet - Sajnálát és csodálat*

Kanóc nem tudott aludni.

A kiadós hátbavágás még csak hagyta volna, de ígérete ébren tartotta.

Így, utólag végiggondolva, nem is értette egészen, hogyan is juthatott el a nem létező nagybácsiig. Olyan volt, mint a kezdő korcsolyázó, aki megindul a jégen, botlik egyet, s csúszik, csak csúszik, mígnem nagyot zuhan, s elterül, mint a béka, várva, hogy valaki fölsegítse.

Az éjszaka néma volt, csak a közeli távfűtőmű brummogott halkán, alig hallhatóan. Nem szálltak megváltó kis angyalok a lakótelep fölött, hogy segítségére siessenek, egyetlen kiút van csak: nagybácsit kell keríteni! Olyat, aki ráadásul bokszedző! De hogyan?

Képtelen volt kiötleni.

Már jóval elmúlt éjfél, s benne, akár egy öreg, zakatoló vízimalom, szakadatlanul örölt a gondolat: "Nagybácsit kell keríteni... nagybácsit kell keríteni..."

De honnan kerítsen nagybácsit? Ki segíthet rajta?

S akkor belévigyint, hogy apu. Apuval kell beszélni. Ha valaki segíthet, úgy ő az egyetlen. Ő okos, megfontolt, megértő. Nem fog murizni, mint Ági tenné, nem korholja, mint anyu tenné, nem sopánkodik, mint nagyi, hanem meghallgat és segít. De hogy mondja el neki az egészet? Főleg a hazugságot. Apu nagyon utálja a hazugságot. Még ha csak tódítás is. Ez pedig több annál. Ez hazug ígéret. A másik becsapása, megtévesztése. Hogy lehetne ezt úgy elmondani, hogy mégse kelljen elmondani?

Ismét töri a fejét, míg belekábul s elalszik.

Reggel alig tudták felébreszteni. Anyu rázogatta, míg nagy nehezen kinyitotta szemét.

- Ébredj, iskolába kell menni... - hallotta, de nehezen, vagy harmadszorra, negyedszerre jutott el csak a tudatáig. Amikor végre felfogta, az iskola mellett azonnal beugrott neki az, hogy apu... apuval kell beszélni...

Fölült, riadtan kérdezte:

- Apu? Apu még itthon van?

- Itthon. Borotválkozik.

Fölugrott az ágyból.

Anyja csodálkozva nézett utána, amikor eltűnt a fürdőszoba irányában, s fejét csóválta: "Már megint mit csinált, hogy ilyen sürgősen akar az apjával beszélni? Majd kiderül..."

S hagyta, hogy négyszemközt találkozzanak, nem ment utána.

Kanóc egy pillanatra megállt a fürdőszoba előtt. Háromujjnyira nyitva volt az ajtó, beláthatott a résen. Apja a tükör előtt állt, a borotvahabot kente az arcára. Van villanyborotvája is, de azt nem szereti, megmaradt a zsiletnél.

A fiú kissé nagyobbra nyitja a rést.

- Apu...

- Hm...

- Bejöhetek?

- Gyere.

Becsusszan. A fürdőszoba kicsi, szűkre méretezték, a kádon és a mosdón kívül éppen csak elfér a mosógép, s egy ember nyugodtan mozoghat. Kettőnek már szűk. Kivált, ha az érkező gondosan behúzza maga mögött az ajtót, hogy egy szó se hallatsszék ki a kíváncsi külvilágba. A fiú áttornássza magát a mosógép és apu háta között a kádig, s ráül a szélére, hogy minél kevesebb helyet foglaljon. Meg aztán így nem is kell szemtől szembe pironkodnia, apja csak a tükörből látja őt, saját arca és a borotvahab között.

- No, mi az, nagyon sürgős? - kérdi apu, aki igazán mester abban, hogy tapintatosan megkönnyítse a négy szemközti vallomásokat.

- Nagyon.

- Estig sem ér rá?

- Nem.

- Hm. Akkor valóban sürgős. De akkor ne totojázz vele, különben mind a ketten elkésünk.

Ezt Kanóc is tudja. Kevés az idő, nincs mese, most villám tárgyalás következik. De talán jobb is így, nincs idő faggatódzásra, hosszas lelkizésre, csupán a puszta tények közlésére s a legszükségesebb tanácsokra.

Nagy lélegzetet vesz, s kinyögi:

- Apu, kéne nekem egy boksztréner nagybácsi...

A kérdés ezúttal nem mellbe, hanem hátba vágja a gyermeki óhajokban-sóhajokban már nagyon is edzett családfőt. Szerencse, hogy jó széles háta van, kibírja. De nehezen.

Megáll a kezében a zsilett, meghökkenően fordul hátra. Arra azért ügyel, hogy fiát bele ne sodorja a fürdőkádba.

- Ki kéne neked? - érdeklődik lehetőleg nyugodtan, bár a kérés szokatlansága maximális kíváncsiságra sarkallóan ingerli.

- Egy boksztréner nagybácsi. De nagyon!

A kérés világos. Nem lehet félreérteni. Itt valami nagy zúr lehet. Jobb lesz tréfával feloldani.

- Rögbiedző nagynéni nem kéne? Most mondd, mert jobb, ha egyszerre kéred őket.

Kanóc kivételesen nem neveti el magát.

- Apu, ez komoly. Halálkomoly.

- Aha. De ha jól sejtem, te is tudod, hogy csupán két nagybátyád van, és legfeljebb tollaslabdázni

tudnak. Akkor, ha nagyon megerőltetik magukat.

- Tudom, apu... és én a nagybácsit nem is pontosan nagybácsinak gondoltam. Lehet valami ismeretlen unokatestvér vagy távoli rokon is, akire ráfoghatjuk, hogy nagybácsi...

- Mért fontos ez neked?

- Hosszú ügy. Nincs idő most elmagyarázni... De nagyon fontos...

Rövid töprengés. Egyrészt a kérés ismeretlen okán, más. részt sorra kell venni az oldalági rokonságot. Hiába.

- A rokonok közt sincs bokszedző.

- És a barátaid... vagy az ismerőseid között? - hangzik egyre elhalóbb reménnyel.

- Ott aztán végképp nincs.

- Esetleg a gyermekkori iskolatársaid között?

- Az meglehet, de legalább negyedév, amíg ki lehetne nyomozni.

- Akkor végem van - hangzik teljesen csüggedten, szinte már csak az hiányzik, hogy megszólaljon utána a temetési gyászinduló.

- Én is úgy gondolom - mondja apu szánalommal, befejezi a borotválkozást, szesszel dörzsöli be arcát, megfordul, s odadobja a megmentő szalmaszálat kétségbezuhanat fiának.

- Hacsak nem informálsz legalább nagy vonalakban arról, hogy mi történt. Akkor talán kisüthetünk valamit.

Biztatóan nézi a fiút, aki érzi, hogy apjából - aki a bokszolók közt biztos nehézsúlyú lenne - csak úgy árad a nyugalom, a biztonság. Jó lenne odabújni széles mellére, úgy, mint kiskorában, de az akkor volt. Az idő meg a hely úgysem lenne alkalmas rá.

“Nincs mese, be kell vallani” - dönti el máris. Még ha nehéz is.

- Apu... én megígértem valakinek, hogy beprotezsálom a nagybátyámnál, aki bokszedző.

- Húha!

- Húha bizony! - s óriási sóhaj. Válaszként egy szelíd, együttérző atyai kérdés:

- És most aggódsz, hogy az illető puhára ver?

- Erről van szó - hangzik őszintén, immár kertelés nélkül. Nem is lenne sok értelme, mert az apu valahogy mindig ráérez, rátapint a dolgokra. Mintha csak tudná, mi a helyzet.

- S most mit kívánsz tőlem? Azt, hogy álljak elé, s védjelek meg tőle, ami nem lenne egyszerű, főleg, ha nem vagyok itthon? Vagy azt, hogy én hozzam helyre a te hazugságodat?

- Az utóbbit - hangzik nagyon halkán, érezhető büntudattal.

- Hm... te ígérgetsz, és én hozzam helyre...

- Még az egyszer...

- Édes fiam... ismerjük egymást jó néhány éve.

- Tudom, apa... azért is szóltam...

Az apa befelé mosolyodik el. Örül az elismerésnek is, a bizalomnak is. Csakhogy nem állhat mindig a fiú mellett. A maga dolgaiban a talpára kell állítani.

- Azt jól tetted. Bár tévedsz, ha azt hiszed, hogy én most nekiállok, és azonnal keríték egy bokszedzőt. Mert gondolom, ez a lényeg, s nem az, hogy nagybácsid legyen.

- Ez a lényeg.

Kanóc vállára teszi kezét. Erős keze van, sportolt valamikor.

- Akkor pedig, édes fiam, nincs más hátra, mint az, hogy kerítesz saját magad egy edzőt, aki befogadja a te verekedős barátodat.

- Nem barátom.

- Akkor ismerősödet. Mindegy. A lényeg az, hogy ki amit ígért, állja is.

- De hogyan? - hangzik kétségbeesetten, szinte már a pityergés határán.

Apja érzi, de nem hatódik meg tőle. Nyugodt hangon, minden kioktató szándék nélkül, mintegy csak megemlíti:

- Nézd, ha nekem kéne megoldanom a dolgot, én előszedném a telefonkönyvet, felhívnám az Ökölvívó-szövetséget, a sportegyesületeket, s addig talpalnék, amíg megtalálom az alkalmas "nagybácsit"... Szerintem akad a városban legalább tíz, húsz... csak meg kell keresni legalább azt az egyet...

Reménysugár kezd pislákolni a fiú előtt, majd újabb aggály.

- Megkeresem... de legalább a telefonokat... egy felnőttnek mégiscsak könnyebben válaszolnak...

- Nem, fiam. A telefonokat is neked kell intézned. Viszont nagyanyádnak szólok, hogy hagyjon nyugodtan telefonálni, én bízalak meg vele. Rendben?

Letörten hangzik a bizonytalansággal teli válasz:

- Megpróbálhatom...

A suliban sem koptak el gondjai. Móni már várta, mikor érkezik.

- Mi volt a Bokszossal? - esett neki, s jó szerencse, hogy négyszemközt, nem az egész népség füle hallatára.

Kanóc legszívesebben kitalálta volna az egész beszélgetést meg az éjszakát s a reggelt is, hiszen olyan jó lenne kibeszélni magából az egészet, felböfögni, mint csecsemő a tejet, amely már túlon túl sok neki, s megfekszi a gyomrát. Nem teheti. Elvégre férfi, s egy férfiú még a legnehezebb helyzetekben is tartsa magát.

Így csupán teljesen kurta válasszal kellett a lánynak beérnie.

- Mi lett volna? Megbeszéltük, hogy jobb lenne, ha nem a téren játszaná meg magát, hanem egyesületben bokszolna.

- És?

- Hozzá fogom őt segíteni.

- Te? Hogyan?

- Én. És majd meglátod.

S mintha valami kisördög telepedett volna beléje, hozzátette:

- Aki kíváncsi, hamar megöregszik.

Nem mondta sértő hangszúllyal, nem is annak szánta, mégis sértés kerekedett belőle.

Móni homloka alig észrevehetően összerándult, s szíve kezdett összezárulni, mint a kinyílt tulipán, amikor éjszakai fagyok kezdik dermedzeni.

- Kérlek - válaszolta leforrázottan, s hirtelen összecsukódtak szirmai.

Hiába, egyetlen pillanat alatt tönkre lehet tenni jól induló dolgokat, egyetlen mondattal, szóval vagy akár tekintettel. S utána lesheted s kapaszkodhatsz, amíg helyrehozod, ha helyrehozható.

Móni elődalgott. Vitte magában az új sebet a tegnapi esti mellé. Mert tegnap este ismét történt valami, ami őt nem hagyta aludni, s amit egyetlen emberrel tudott volna és akart megosztani: Kanóccal. S lám, még ő is megütötte. Nem ökölrel, hanem a szavával, a bizalmatlanságával, hányavetiségével. Hát nincs a világon senki, akihez bizalommal odamehetne elmondani, hogy nagyon fáj neki az egész élete, úgy, ahogy van, s ha ez így megy tovább, akkor tesz majd valamit, amitől rádöbbennek azok, akik bántották őt, s azok is, akik nem védték meg, hogy milyen nagyot vétkeztek ellene.

Beborította őt fekete takarójával az elkeseredés. Palástja alatt besurrant a mosdóba, bezárkózott, s hullani kezdtek a könnyei.

Csak becsengetéskor fojtotta őket magába. Lemosta arcát, zsebkendőjével leszárította kissé, s lapítva ment be a helyére. Alig valamivel előzte meg Morcost, aki jött már matekórát tartani. Az óra eleji feszengésben, izgalomban senkinek sem tűnt fel Móni kisírt szeme, fásult tekintete, senki nem kérdezte, senki nem sajnálta. Egyes-egyedül Kanóc vette észre, hogy történt valami. Móni feje tartása, szeme árulkodott.

A fiú szerette volna magát felpofozni, amiért olyan ökör volt, olyan figyelmetlen, olyan sértő, mert biztos, hogy a lány miatt sírt. Legszívesebben odamenne hozzá, mellére vonná fejét, megsimogatná, csak simogatná, de akkor mit szólna az osztály, mit tenne Morcos, s vajon eltűrné-e az, akit vigasztalni szeretne. Biztos, hogy nem tűrné. Most már ezt is elrontotta, éppúgy, mint ahogy Bokszossal is elsúrta a dolgot. Legalább egy rohadt kis cédulát kéne írnia Móninak, most azonnal, s elküldeni, hogy az vigasztalja. De mit írjon rá?

El sem érnek hozzá az óra zajai, úgy töpreng. Aztán kitép két lapot a matekfüzet közepéből, s a jobb belső oldalra elmélyülten, a tőle telhető legszebb írással felírja:

Ne haragudj, amiért undok voltam!

Nem írja alá, aki kapja, úgyis fogja tudni, ki küldte, s azt is, hogy miért. S talán azt is megérzi belőle, hogy az illető már nagyon, de nagyon megbánta, amiért olyan piszokul viselkedett vele szemben.

Éppen a címzést akarta ráírni, amikor közvetlenül a padja mellett megreccsent Morcos hangja:

- Levelezünk?... Levelezünk?

Az osztály felnyerít, a terem hirtelen forogni kezd, s Kanóc a focikapusok villámgyors reflexeit túlszárnyalva hirtelen ráborul a féltett üzenetre, hogy testével védelmezze azt.

Kaján tekintetek hányják őt vasvillahegyre, hiszen balek volt, amikor nem figyelt fel a veszélyre, nem vette észre Morcos közeledését, sem a pisszegéseket, aki pedig ilyen mamlasz, azon kénytelen az ember röhögni. Eszébe sem jut olyankor, hogy vele is előfordulhatna.

- Micsoda titok! Micsoda titok!! - csóválja fejét Morcos a fiú fölött, s kezével igyekszik hozzáférni a cédulához.

Kanóc keze kétségbeesetten szorítja a cédulát a padhoz, ám mindhiába, Morcos vasvilla-pillantásául elernyed, s a kockás papírra írt üzenet ott lobog a tanár kezében.

Tohonya legszívesebben kikapná belőle, hiszen Morcos közvetlen az ő közelében áll, ám a tanárnak nem mehet neki.

Boglyas részvevő pillantásokat lövell Kanóc felé, ő azonban úgysem veszi észre.

Még azt sem látja, hogy Móni rettegve összehúzza magát, mintha csak érezné, az a levél öneki íródott. Mi lesz, ha kiderül? Elsüllyed. Legjobb lenne kiugrani az ablakon, és szállni, csak szállni lebegve lefelé, mint a nyárfák sárga levelei.

S ekkor Morcos tüntetőleg a szeme elé emeli a cédulát, s fanyar iróniával recsegi:

- Lássuk csak, hogyan hangzik a Kanóc-féle egyenlet. Bizonyára nagyon érdekes és újszerű, hiszen jeles matematikus műve. Íme a példa: "Ne haragudj, amiért undok voltam!"

Ismét derültség. Kuncogás, moraj, vihogás, kacaj és nyerítés keveredik. S az egész felett ott lebeg az ösztönös kíváncsiság is: "Ki ne haragudjon? És miért ne?"

Kutató tekintetek pásztázzák egymást, a másik szeméből igyekeznek kiolvasni az áruló jelet, Menyus Márti már előre hegyezte nyelvét az újabb sztorin, amikor a legilletékesebb szájból, Morcoséból fölhangzik, sőt hangot kap a legteljesebb közóhaj:

- Ha szabad lesz érdeklődnöm, hol az egyenlet másik oldala? Vagy - a gyengébbek kedvéért -: ki a boldog címzett?

Elül a röhögés.

- Talán felállnál, ha kérdezlek.

Feláll.

Hallgat.

- Nos?

Összezárt ajkak.

- Szóval titok!

Némaság.

- Sejtettem. No, akkor ne firtassuk! De! - és Morcos megemeli a hangját - egy jeles matematikus-tól, akit tavaly is versenyre küldtem, nem ezt várom el. A szerelmi ügyeket tessék iskolán kívül lebonyolítani! Megértetted?!

Öklelő pillantás.

Lesütött szemek.

Bizonytalan motyogás.

- És máskor ne forduljon elő. Több figyelmet kérek az óráimon! Ez mindenkinek szól!

S körülhordozza tekintetét, mint Napóleon hadseregén a wagrami csata előtt.

A hadvezéri tekintet előtt mindenki kissé behúzza nyakát, s az imént még Kanóc rovasára röhögő osztály vert seregként pártol el Morcos-Napóleontól, átállván megalázott társa oldalára. Érezték, túlzott a bántás, a megszegyenítés, ez így már nem igazság. Szóvá tenni azonban még gondolatban sem merte senki.

Dermedt hangulat. Csikorgó fagy. Déli-sark.

A jégkristállyá összeállt csendet rozmárbögésként tört szét Morcos hangja:

- Feleléssel folytatjuk.

A csend darabokra törik, cserepei padnyikorgássá, feszengéssé, sóhajokká, mocorgássá válnak.

Csak Kanóc áll moccanatlanul.

Belehasít a fülébe:

- Maradj csak állva. Először te felelsz.

Kérdés. Sürgetés.

Nincs egy ép gondolata.

Bezúg.

Amikor leültetik, mintha megindulna fölötte a mennyezet, omlik, csak omlik zúgó fejére, hogy egészen betemesse.

Arca hamuszürke.

Az egész osztály szeméből árad felé a sajnálat.

Csak egy szempár tüzel feléje égő csodálattal. Az az egy, amelyet - úgy érzi - meg kell védelmeznie tűzzel-vassal az egész világ ellenében.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

*Telefonhajsza - A mester és segédje - Bokszos reményei - Most vagy soha! -
Edzőteremben - Hadd csináljam velük! - Jegenye, vállalod? - Bokszz!! -
Padlóra küldve - A lemaradó - Nyugi, fiú! - Akkor is köszönöm...*

Távoli hang a telefonkagylóból.

- Népstadion.

- Halló... kérem szépen, én az Ökölvívó-szövetséget keresem.

- Kapcsolom.

Csönd. Majd tutulás hallatszik, monoton egyhangúsággal. Már másodszor jár így.

Kanóc előtt golyóstoll, papír, foga rágógumit rág, teljes intenzitással, mintha mócsing lenne, de nyelve készenlétben, hogy idegcsillapítóját félrelökve bármelyik pillanatban beszélhessen.

Egyelőre nincs kivel.

Várákozás, idegeskedés.

Attól fél, hogy ilyen nagy helyen szóba sem állnak vele. Mégiscsak gyerek. Igaz, kiskora óta használja a telefont, de ez már tárgyalás. Felnőttekkel, életbevágóan fontos ügyben. Mi lesz, ha eltanácsolják? Ó, az rettenetes lenne.

Berregés a kagylóban. Egyszer... kétszer... háromszor...

Rögtön fölveszik. És akkor... Jaj!...

Gyorsan kiszedi a rágógumit szájából, s a papír sapkára ragasztja.

Felvették! Női hang:

- Ökölvívó-szövetség. Kit kapcsoljak?

- Kezét csókolom... Kérem szépen, itt Kanóc beszél... vagyishogy egy iskolás, Budapestről...

- Mit akarsz, kisfiú? - kérdi a hang biztatóan. Kicsit hasonlít anya hangjára, vagyis lehet, hogy annak a nőnek is van gyereke, és meg fogja őt érteni.

Nagy levegőt vesz, mintha víz alá merülne, majd rákezd:

- Kérem szépen, én azt a bácsit vagy nénit keresem, aki az iskolások boksztanulásával foglalkozik... ha van ilyen...

- Vagyis az utánpótlással. Hogyne lenne. Várj, kapcsolom.

Vár. Kapcsolás.

Férfi hang.

Újból leadja a szöveget.

- Mit szeretnél? - hangzik olyan se hidegen, se melegen.

- Szeretném megtudni, hogy ha egy gyerek... egy iskolás bokszolni szeretne... úgy igazából, komolyan, hová menjen...

- Bármelyik egyesülethez, amelynek ökölvívó-szakosztálya van. Célszerű, ha a lakóhelyéhez legközelebbihez, de mehet másikkhoz is.

- És azt honnan tudhatom meg, hogy melyik egyesületeknek...

- Várj! Van nálad írószer?

- Van.

- Jegyezd!

Diktálja. A fiú alig győzi jegyezni. Ismerős és ismeretlen sportegyletek nevét hallja, de ettől szikrányival sem lesz okosabb. Melyik a legjobb? Melyik lehet az igazi? Amint befejezi a hang, rákérdez:

- Kérem szépen, ha a bácsi küldené a fiát bokszolni, melyiket tetszene neki javasolni?

Halk nevetés. Derűs hang.

- Hallod, kisöreg, nem vagy elveszett gyerek...

A dicséret hallatán Kanócon vérhullám tódul végig. Startra kész ceruzával lesi a választ.

- Szerintem a Lobogó SE utánpótlás-szakosztálya a legjobb. - Kiemelt sportegyesület, van ökölvívócsarnokuk, jó a felszerelés, és vezető edzőjük is kiváló.

S mondja a nevet.

Kanóc ugyan nem sportoló, de a tévében látta már őt, amint ott segédkezett Papp Laci oldalán válogatott mérkőzéseken, a ring mellett. S azt is tudja, hogy sokszoros bajnok és olimpiai érmes. Vagyis "mester"!

Éppen ilyenre vágyott.

Boldogan hálálkodik, s amikor leteszi a kagylót, teljesen kipirult az arca.

Szóba álltak vele. Nem is volt olyan nehéz.

Jóval az edzés előtt odaért a kapott címre, s szerencséje volt, röviddel utána érkezett meg kocsijával a mester. Felismerte. Szakasztott olyan volt, mint a tévében. Mokány, középtermetű, göndörös hajú, napsütött arcú. Nadrágban, garbóban volt, de a ruha dacára is érződött mozgásán az erő.

Ruganyos léptekkel indult az ökölvívócsarnok bejárata felé, amikor Kanóc eléje állt. Gombóc volt a torkában, úgy nyögte ki:

- Kezét csókolom... egy pillanatra, ha...

- Szevasz, fiú, hogy hívnak?

- Kanóc...

A mester elnevette magát.

- Ez igen! Még a nevedet is elfelejtetted. Nem baj, fiú, majd eszedbe jut. Bár, különben, elég itt a Kanóc is... Gondolom, bokszolni akarsz?

- Nem én... a barátom... vagyis hogy az ismerősöm...

- Akkor miért nem ő jött? Talán fél?

- A Bokszos? Á! Ő nem félős. Végigveri az egész telepet.

- Végig?

- De még mennyire! Mindenkit meg tud verni. Egy ütés, és kész az illető.

A mesternek kissé összehúzódik a szeme. Amikor még versenyző volt, ellenfelei ettől a pillanattól féltek. Tudták, hogy a következő pillanatban támadni fog.

Most nem támad. Csupán kérdez:

- És mondd csak, s kisebbeket is veri az a nagybunyós srác?

- Még a saját hűgát is.

- No jó! Hozd csak el holnap, majd megnézzük a fiút. És te? Te nem akarsz egy kicsit beszállni?

Kanócban felrémlik Bokszos ökle, s zavartan kitér az invitálás elől:

- Nem is tudom... erre nem is gondoltam... de, vagyis...

Kanóc habogni kezd, zavartan téblábol, látszik rajta, nyomja valami a bögyét, de csak annyit nyög ki: - csakhogy...

- Ki vele, fiú! A bokszoló szemtől szembe küzd, nem hátulról...

- Baj van... Ugyanis a Bokszos azt hiszi, ide protekció kell, és én megígértem neki, hogy beprotezsálom...

- Protezsáloed?... Ez jó! - és a mester hangosan kacag. Aztán odakiált egy most érkező bajszos fiatalembernek:

- Laci! Gyere csak ide!

Jön. Alacsony, karcsú, kisportolt, legfeljebb, ha huszonöt éves lehet, orra alatt piciny, borotvált bajusz, képe mosolygós.

- Mondd csak, Laci, úgy az elmúlt negyedévben kik protezsáltak be hozzánk srácokat.

- Két régi bokszoló. A Hudák meg a Bozsér.

- No, akkor lesz egy új protezsáltunk is, ez a srác hozza holnap. Merthogy, tudod, fiam, a többiek, akik idejárnak, anélkül is idetaláltak. Mindegy. Hozd azt a nagy bunyós srácot, körültagogatjuk egy kicsit... És ne engem keressetek, hanem őt... Laci bácsit, ő vezeti a serdülők edzését...

Mennek be egymás mellett, járásukról lerí az erő nyújtotta magabiztosság. Derűsek, jókedvűek, érzik rajtuk, hogy az ökölvívócsarnokba, melynek ajtaján belépnek, hazaérkeztek.

Kanóc csak bámul utánuk, s már rég eltűntek, amikor felötlik neki, hogy nem is kérdezte a mestert, vállalja-e, hogy Bokszos előtt a nagybátyja lesz. Igaz, ha eszében tartja, akkor sem merte volna őt megkérdezni. Amit elért nála, így is főnyeremény.

Bokszos kezet csókolhat érte. Ha ugyan ezek itt dagadtra nem verik majd a száját. Igazán megérdemelné!

Amikor másnap késő délután beléptek a Lobogó SE ökölvívócsarnokának üvegajtáján, a mindig nagymellényű Bokszos olyan volt Kanóc mellett, mint a kisfiú, akit apja először visz iskolába. Úrrá lett rajta az ismeretlentől való félelem.

Igaz, nem egyik pillanatról a másikra, hanem szép lassan. Az este, amikor Kanóc szólt neki, hogy minden oké, másnap mehetnek, először meglepődött. Nem volt hozzászoktatva, hogy állják a neki adott szót. S inkább úgyis csak remélte, mint hitte Kanóc ígéretét. S lám, mégiscsak igaz!

Mialatt a vacsorát ette, már nem a tányérját látta maga előtt, hanem sportmezes alakok vonultak előtte. Mindegyik duzzadt az erőtől. S a sor végén magát is ott látta közöttük.

Elmosolyodott.

Ez feltűnt anyjának, mivel ritkán szokott mosolyogni. Inkább csak komor, szűkbeszédű, érdes a szava, nemcsak hűgához, hozzá is. Megérik rajta az apai kéz hiánya. Nagyon megérik. Pedig amikor összekerültek férjével, milyen jókezü szerszámlakatos volt a Karcsi. Nem is volt. semmi bajuk az égegyvilágon, míg meg nem veszett az autók után. Először csak kocsikázni vitt el éjszakára egyet, majd összeakadt azokkal, akik rávették, kezdjen el nekik mindenféle kulcsokat csinálni.

Amikor letartóztatták, akkor tudta csak meg, miféle kulcsok is voltak. Másfél évet kapott.

Kivárta.

Az ember ígérte, minden úgy lesz, mint régen.

Nem tudta megállni. A cimborák, meg újabbak is a börtönből, ismét megkeresték. S éjszakára is eltűnt velük.

Megint ül. Már három éve. S ő még csak nem is reménykedik, hogy megjavul. Igaz, nem vált el, de ide vissza ne jöjjön. Soha többet. Még ebből a fiúból is gazembert nevel.

Pedig lám, milyen helyes fiú, ha mosolyog.

Bokszos ajkán sokáig ott tanyázott a remény. Még akkor is jókedvű volt, amikor szólt anyjának, hogy holnapra adja vele az iskolai tornafölszerelését, mert munka után nem jön haza.

- Hová mész? - kérdezte riadtan az anyja.

- Tréningre! - hangzott a diadalmas válasz, de több semmi.

A térre sem ment le csellengeni, s korábban feküdt a szokottnál. Igaz, el nem aludt, csak feküdt a szoba sötétjében.

Feküdt, s nézte a mennyezetet, melyre be-bevágott egy-egy gépkocsi reflektorának fénye.

“Olyanok, mint az én életemben a holnapi nap - gondolta. - Igen, szakasztott olyanok.”

Fészkelődött egy keveset, majd összekulcsolta két keze ujjait, s képzelődött. Látta magát sokféle alakban. Fényesebbnél fényesebb versenyeken, hol győzedelmi dobogón állt, hol az öklét emelték a magasba győztesként. Nagy volt, mosolygós, és saját kocsin járt.

Jó érzés volt.

Aztán meghallotta az utcáról a fölöttük lakó Bárány Józsefet. Részegen danászott, majd abbahagyta s káromkodott, nem találka a kapukulcsát. Majd csörrent a kulcs, leejthette, újabb

káromkodás, keresgélés, csörrenés, nyikordulás. Két perc múlva odafentről ordítózás, zuhanás, sivalkodás. Megint üti a családot.

Igaz, ő is oda szokott csapni, de nem így. Kiszámítottan, s éppen akkorát, amekkorát kell.

Jajgatás.

Nem először hall ilyet, most mégis beleborzong.

Aztán felvillan benne, hiszen ő is megütötte Csöpít, pedig az sírt, hogy fáj.

S ebbe is bele kell borzongani.

Ő is ilyen szemét alak lesz, mint a Bárány? Nem, az nem lehet.

Nem is.

Holnap elmegy, s akkor majd meglátják, mekkora tehetség.

Biztos fölkarolják. Miért ne karolnák? Kell holnapután is a bajnok. Azért még áldozhatnak is...

Ezen egy kicsit felkuncog. Elképzeli őket, amint éppen fizetnek neki, amiért bunyózik.

Nem jönne rosszul.

Először is megvenné a motorkerékpárt... Újat! Meg a fekete motorosruhát hozzá, úgy repesztene a telepi menőkkel.

Sok ilyesmi jutott még eszébe, mielőtt elaludt.

Az éjszaka azonban magával vitte az ábrándokat, s itt maradt a reggel.

Kicsit szürkén, kicsit fázósan a nyafogó Csöpivel, kialvatlan anyjával, Bardócz úr dohogásával, s egyszeriben úgy rátelepedett, úgy elkezdte nyomni, hogy egyre csak azt érezte, úgyszincs belőle szabadulás.

Eddig sem volt szerencséje az életével, most sem lesz.

Tessék-lássék megnézik, aztán hazaküldik, s nem lesz fényes ring meg érem meg dohány, semmi sem lesz, minden marad, ahogy van. De akkor ő nekimegy az első útjába akadó srácnak, és fásírttá veri.

Amint közeledett a délután, egyre idegesebb lett, s egyre bizonytalanabb. Ereje fogyott, kétségei nőttek. Szinte csak a maga árnyéka volt, amikor találkozott Kanóccal.

- Mi van, beteg vagy? - kérdezte az "öcsi".

- Á, csak fáj a fogam az éjjel - hazudta neki. Aztán szerette volna tőle kitudni, mit beszélgettek a nagybátyjával róla, meg hogy lehet-e reménye, de Kanóc mindenre csak azt mondta:

- Majd meglátod...

Máskor lekever az ilyen válaszáért, most szó nélkül hagyta. S amikor meglátta a tornacsarnok homlokzatán a feliratot, egészen csendes lett.

"Most vagy soha!" - hasított belé, s Kanócot maga elé engedve beléptek az üvegajtón.

Portás. Kanóc Laci bácsit kérdi, mutatják, merre menjenek.

Folyosó. Szertár. Benne tucatszám lógnak a bokszkesztyűk. Kanóc megcsodálja őket. Bokszos teste beléjük bizsereg. Folyosó. Vitrinek. Kupák feliratokkal. Öltöző. Zuhanyozó. Szauna! és ott

a folyosó végén, ahonnan valami ágyúszerű egyenletes pufogás keveredik sok apró ütéssel, pattogó vezényszavakkal, igen, ott az ökölvívócsarnok.

Belépnek.

Kanóc korabeli srácok dolgoznak a teremben. Párban vannak, bokszkesztyűsen, de nem egymást csépelik, hanem a párok egyik tagja embertest nagyságú, nehéz, láncon lógó bőrbabát tart, a másik meg ugrálva rohamozza, s üti a bábút. A tartó egy-egy erősebb ütés után babástul együtt hátralődul egy kicsit, de el nem eresztené.

- Csere! - hangzik fel, s aki eddig fogott, most az üt.

Arrébb egy felnőtt versenyző hatalmas medicinlabdát ver neki teljes erejéből valami gumifélével borított falnak, majd elkapja a lomhán visszapattanó labdát, s újból löki neki a falnak, amely ütemesen reng a csapásoktól.

Fejük felett berregés hallatszik, utána a teremből vezényszó.

- Befejeztük. Sorakozó!

A srácok sorba állnak. A legkisebb Kanóc öcsikéje lehetne, a legnagyobb tán olyasforma, mint Bokszos. Állnak vagy húszan egy sorban, feszes vigyázzállásban, amikor a pattogós vezényszavakat osztogató Laci bácsi hangja élesen felharsan:

- Egészségetekre!

- Váljék! - hangzik egyszerre a gyerektorkokból, majd szétspriccelve rohannak a zuhanyozóba. Rájuk fér, mert mindegyik csatakos az izzadságtól.

Az edző is. Jön a gyerekek után, amikor megpillantja a jövevényeket.

Kanócnak ismerősen odaint, a fiú közelebb lép, Bokszos marad a helyén, nem mozdul. Nőni kezd benne az aggodalom, hogy az a hívó kézmozdulat nem is neki szól.

Meredten bámulja a termet, az ismeretlen eszközöket, a három ringet, orrában érzi a gumi, a műanyag és az izzadság elválaszthatatlanul összekeveredő szagát, fülébe brummog a szellőztető ventilátor zúgása, merő ismeretlen világ, mégis oly otthonos, mintha ott szunnyadt volna valahol a zsigerei legmélyén, s most kezdi magához szippantani, hogy el ne eressze többé, talán soha.

Az edző látja rajta a megilletődöttséget, odamegy hozzá, bemutatkozik, s kezet nyújt. Kemény kézfogása van.

- Szóval te vagy a Bokszos! - méregeti, s megállapítja, jókötésű, izmos gyerek, igazi bokszolóalkat, de hát ez nem minden. Kérdés, hogy tehetsége, szorgalma, esze és főleg tisztessége van-e hozzá. Majd elvállik.

- Hány éves vagy?

- Tizenöt leszek.

- Serdülő korosztály. Most fognak edzeni. Javaslom, üljetek le, nézzétek végig, hogyan dolgozunk.

Bokszos meglepődik. Titokban mást várt. Azt, hogy kipróbálják vagy leigazolják, vagy nem is tudja, mit, mindenesetre többet. Kicsit csalódottan kérdi:

- Én nem kapok bokszkesztyűt? Beállnék bunyózni.

Laci bácsi csöndes, de nagyon határozott. Érzik rajta, megszokta, hogy utasítani szokott.

- Először is jegyezd meg, fiú, hogy itt mi nem bunyózunk, hanem bokszolunk. Az ég és föld. Másodszor pedig jegyezd meg, hogy itt nem az történik, amit te szeretnél, hanem rendszeres munka folyik. Bokszolókat képzünk. De úgyis meglátod majd.

Indul az öltöző felé. Ők maradnak, Szemben velük Bokszos álmainak csúcsa: a ring.

Nem is egy, három.

Három szorító. A középső szorító fölött, szemközt a falon egy ember rajza, fölötte a felirat:

Kiütési pontok.

S a testen ott vannak sorra, bejelölve.

E rajz láttán érzi csak meg igazán az ember, hogy minden eszköz ezért van. A bokszért, a versenyzésért, a győzelemért.

S Bokszos elmélyülten tanulmányozza a rajzot. Ha mégis sor kerül arra, hogy majd kipróbálják, s összeeresztik valakivel, tudja, hol kell a másikat megütnie ahhoz, hogy egyből ő legyen itt a menő.

A terem benépesül. Az öltözőből jönnek be a fiúk, kisebbek és nagyobbak, karcsúbbak és zömökebbek.

Leülnek a tornapadra, nézik az órát, várnak.

Az óra felet mutat. Laci bácsi jön.

Ültükben megmerevednek köszöntésére.

Magyaráz. Majd fölállnak párokba - lehetnek vagy harmincan -, gyakorolnak. Az egyik előrelép, balegyenest üt, a másik félrehajol előle.

Dobogás. Lihegés.

Csere.

- Jobb kéz támad!

Végzik a gyakorlatot.

Bokszos nézi, s megállapítja, lenne köztük keresnivalója. Legszívesebben odamenne az edzőhöz, hogy szóljon neki, de valahogy nem mer. Pedig nem nagy ember, fiatal is, de olyan rendet tart, de olyat...

“Akár az oroszlánszelídítő - ötlik fel Kanócban, de elhessegeti. - Nem, ez egészen más.

Ide maguktól jönnek, maguktól csinálják, ez nem oroszlánszelídítés...”

Újabb gyakorlat.

Csinálják.

S ekkor az edző odajön a közelükbe.

Bokszos erőt vesz magán, megszólal:

- Hadd csináljam velük! Hoztam tornacuccot...

Az edző végigméri. Nem szokás első alkalommal beállítani az érkezett, de lássuk csak...

Int neki, hogy mehet, s Bokszos eltűnik az öltözőben.

Az edző visszamegy, újabb gyakorlatot ad, Kanóc nézi a srácokat.

Homokzsák. Támadás - védés. Medicinlabda.

Az arcok verejtékeznek, a trikók kezdenek átnedvesedni, mégis csinálja mindegyik zokszó nélkül, mintha fizetnék érte, pedig, amint az egyik fiútól megtudták, a serdülőben még útiköltséget sem kapnak. Csuda kemény srácok, már elmúlt vagy félóra az edzésből, s többet dolgoztak, mint ők három testnevelési órán együttvéve. Ő már biztos nagyon lihegne. A Kapeller Dini meg már az elején kidőlt volna. Jönne ide a nagy eszével, nézné meg őket. Ezeknek is van annyi akaratuk ehhez, mint neki az angol nyelvhez...

Jön Bokszos.

Tavalyi tornacuccát már kissé kinötte, minden feszül rajta, de mindegy. Megy az edzőhöz. Ő odavezeti a tükörhöz, bemutatja a gyakorlatot, az alapállást, ütéseket, s Bokszos elkezdheti a levegőt csépelni.

Az edző nézi egy kicsit. Arcán nem látni, elégedett-e, vagy sem.

Tíz perc múlva ismét visszamegy hozzá.

Bokszos ott táncol a tükör előtt, előre-hátra, üt, visszaugrik.

Most kérdez valamit.

Az edző bólint. Odaviszi őt a többiekhez, magához int egy nyurga, mosolygós képű barna srácot, azt adja neki párnak.

A tömeg csinálja a kijelölt gyakorlatot, Laci bácsi magával szólít pár srácot a ringbe. Kesztyűt húznak, ő pedig valami nagy, tappancsos kesztyűt ölt. Gyakorolnak. Kesztyűvel. Támadás, visszaütés... A srácok ütései elhalnak az edző kezében, de ő - ha akarja, bármikor és bárhol eléri őket kesztyűjével. Váltva dolgozik velük, mondja, hová üssenek, ő hová fog ütni, kijavítja hibáikat. Többet táncol, mint az összes együttvéve, s rajta is kezd kiütni az izzadság.

Már több mint egy órája tart.

Kanóc szeme előtt szinte káprázik a terem. Hiába, szokatlan, s valahogy nem az ő világa.

Bokszos még bírja. Pedig már ő is csatakos.

Még mindig a nyurgával gyúrják. Már a nevét is tudja:

- Jegenye. - Így szólítják a többiek.

Csak azt nem tudja róla, hogy második lett az országoson, a serdülők között. S nem véletlen, hogy Laci bácsi éppen vele rakta őt össze. Tudatosan tette. Jegenye gyakorlott fiú, nem hagyja, hogy az új srác buzgalmában véletlenül megüsse, s ha támadni kell, tud rá vigyázni, hogy ő se üsse meg erőből.

Bokszos mintha csak érezné a másiktól sugárzó biztonságot, nagyon összeszedi magát. Meg akarja mutatni neki. Az edzőnek is szeretné, de az ide sem néz. Iskolázik a ringben.

- Mi sosem megyünk a ringbe? - lihegi Jegenyének.

- Majd. De te nem hiszem, hogy jönnél. Az újakat csak félév után engedik bokszolni.

- Disznóság - szalad ki Bokszos száján. - Pedig azok is tudhatnak. - S hirtelen üt.

Jegénye maga elé kapja a bokszkesztyűt, amely erősen csattan Bokszos ütésétől.

Az edző szeme odavillan. Észrevette, de Bokszos nem tudja.

Pár perc múlva abbahagyja az iskolázást.

Mindenki kesztyűt kap, mennek a ringbe. Nyolcan-tízen is jutnak egybe. A kötelek irányába kell a levegőt támadni. A fiúk gyakorlottan, engedelmesen csinálják a gyakorlatot.

Bokszos erővel csépele a levegőt. Dühös. Szeretné megmutatni, mit tud, de nem hagyják érvényesülni. Pedig ha kipróbálnák...

Fortyog benne az akarhatnék.

Laci bácsi szemét ez sem kerüli el. Tud a szemekből olvasni.

Amikor lefújja ezt a gyakorlatot, megkérdi az új fiút:

- No, bírod még?

S Bokszost, akit eddig még soha senki sem tartott igazából kordában, a bizonyítani akarás lovalja. Érdesen válaszol:

- Bírom. És akármelyiket megverném...

Az utóbbi mondat csak úgy véletlenül szaladt ki a száján. Voltaképpen csak gondolta, nem akarta kimondani, de most már mindegy. Kimondta, állja. S helykén néz körül.

A fiúk nem szólnak, az edzőt nézik, mit válaszol.

Szeméből olvassák ki, hogy támadni fog. De hangja nyugodt, mint mindig.

- Az új fiú nagyon erősnek érzi magát. És verekedni akar. Mit gondoltok, megpróbálja?

Vállvonogatás.

- No jó. Nem bánom. Igaz, mi nem szoktunk verekedni, csak bokszolni, de ha annyira akarja...

Bokszoshoz fordul.

- És mondd csak, kit szeretnél megverni közülük?

Hangja hideg és kimért, Bokszos hátán a hideg futkározik végig tőle, de most már nem visszakozhat, mert kiröhögik. Érti, hogy valamit elrontott, de helyre akarja hozni. Nagyon akarja, s ezt csak valami látványos bunyóval, nagy győzelemmel teheti.

Jegénye felé bólint.

- Mondjuk, hogy őt.

- Jegénye, vállalod? - kérdi az edző, s Kanóc nem veszi észre, amint tekintete összevillan Jegényéével.

- Miért ne?

Megigazítja kesztyűjét, bemászik a ringbe.

Bokszos utána.

Elhelyezkednek a két ellentétes sarokba.

- Középre! - hangzik az edző szava.

Középre mennek. Jegenye előrenyújtja kesztyűjét, s Bokszos, ahogy az igazi mérkőzéseken látta, hozzáérinti a magáét.

- Boksz! - hangzik a vezényszó.

Kerülgetni kezdik egymást.

A srákok figyelik, mi történik a ringben. Kanóc is odahúzódik közéjük.

Bokszost idegesíti, hogy a másik csak kerülgeti, táncol körülötte, de még véletlenül sem üt. Mintha szántszándékkal kímélné őt. Ezt nem viseli el. Támad, üt. Jegenye eltáncol. Bokszos utána. Képtelen elérni. Aztán az egyik ütése után Jegenye ökle kivág, s éppen telibe találná Bokszos állcsúcsát, de mielőtt elérné, gyengén visszahúzza az ütést, így az éppen hogy csak simogat.

“Kímél! Játssz velem!” - villan fel Bokszosban, s már megint érzi a másik magabiztosságát, ami a végsőkig ingerli. Csak egy ütést tudjon neki bevinni. Csak egyetlenegy igazi nagy ütést, s akkor az úgy elterül majd, mint a béka. Nehéz lesz, mert technikás ez a Jegenye, de muszáj. Azon az egy ütésen múlik minden.

Hajtja magát. Megy előre. Támad.

Jegenye hátrál. Körülhátrálja az egész szorítót. Megint középben vannak.

Bokszos már nem lát semmi mást a dühtől, csak a másik mosolygós képét, amint ott táncol az ökle előtt, s képtelen elérni.

Előre!

Jegenye megint hátrál. Ott a kötél a háta mögött. Nem tud továbbmenni.

“Most!” - villan fel Bokszosban. Összeszedi minden erejét a nagy ütésre, ökle előrelendül, beleadja egész testsúlyát, ökle száll, mint a pöröly, már érzi a csattanást, amikor hirtelen félrehajol előle az a mosolygós Jegenye, kissé oldalt tartja a csípőjét, elegánsan mondja - hoppá! -, és Bokszos teljes lendületével nekivágódik a szorító kötelének. Keze belegabalyodik, lába kicsúszik alóla, és zuhan, csak zuhan lefelé. Keményen koppan a padlón.

Csodálkozó kábulatban hever.

Padlóra küldték. Pedig meg sem ütötte senki.

Feje fölött, a kötél túoldalán lábak, nadrágok, trikók, és valahol a magasban fejek, arcok, szemek... nézik, csak nézik, amint ott hever elnyúlva, tehetetlenül...

Szeretné szemét behunyni, fülét befogni, hogy ne lássa, na hallja a rögtön felcsattanó gúnyos röhögést, a megalázót, a megsemmisítőt, amely kijár a hülye baleknak, aki belemászott a csapdába.

Csönd van.

Nem röhög senki.

Nincs gúny, nincs káröröm.

S ekkor belecsap a felismerés:

- Ezek itt *tudták*, mi következik! Tudták! Számítottak rá! Nem csoda nekik, hanem így természetes!

S Bokszos, a nagy Bokszos, a lakótelep réme, szép csendesen feltápáskodik. Legszívesebben levetné a kesztyűt, amit maga erőszakolt a kezére, visszaadná, s eltűnne messzire, hogy sohase lássák többet. Talán meg is tenné, de az edző hangja megállítja:

- Jól van, fiú. Verekedni már tudsz, a bokszot meg majd megtanulod... ha... akarod...

Bokszos csak áll, nem szól, nem felel, nem fogadkozik, csak lehajtja a fejét.

Bokszos megadta magát.

Az edző előre tudta. Nem az első forróvérű bunyós a gyakorlatában. S nemcsak a bokszhoz ért. Pedagógus is. Van olyan gyereke, akibe önbizalmat kell pumpálni, van, amelyiket először meg kell törni, hogy ember legyen belőle.

Bokszost megtörte.

Most már talpra kell állítani.

Csakhogy az nem megy egyik napról a másikra. S kettőn múlik. Figyeli a fiút, miközben beparancsolja az egész társaságot a ringbe erőfejlesztő gyakorlatra.

A kesztyűk a kötelekre kerülnek, a társaság hanyatt fekszik a padlón, s négyütemű erőfejlesztő gyakorlatok következnek.

Testek pattognak a földön, szinte követhetetlen sebességgel ficánkolva, mint a partra vetett hal, ám mégis meghatározott sorrendben, meghatározott cél érdekében.

A többiek között ott tátog, liheg, kínlódik az új fiú. Látszik, nem megy neki, nem tudja követni a többieket, akik már gyakorlottak, de akarja.

Kanóc nézi őket. Hallja a testek dobogását, a tüdők zihálását, az egész úgy rátelepszik, mintha ő is ott lenne közöttük, pedig nincs is ott, csak nézi őket, de még nézni is fárasztó, nézni is követhetetlen, és azok csinálják, csak csinálják, nem törődve könnyökkel, térdel, pattognak, fickándoznak, verik magukat a földhöz, mintha mindenik egy-egy megszállott volna.

- Elég! - hangzik a vezényszó. Majd az újabb: - A csarnok előtt gyülekező!

Fáradtan, ziháló tüdővel, csatakosra izzadt trikóban mennek ki az őszi szürkületbe, de hiába hűvösödik, nem érnek rá fázni, mert Laci bácsi int nekik.

- Négy kör levezetőfutás...

S a fiúk nekiindulnak a járdán, lassú, tempós futással a szürkületnek.

Kanóc marad csak ott. Áll az edző mellett. Nem tud szólni.

Elfáradt, mintha velük együtt dolgozott volna.

Aztán, hogy múlnak a percek, és sehol senki, csak megkérdi:

- Mennyit futnak?

- Egy kör úgy két kilométer... Nyolc-tíz perc alatt itt az eleje... - S valóban, lassan máris föltűnnek. Öten futnak az első csoportban, közöttük Jegenye. Kiszámított, tempós mozdulatokkal

rója az utat.

Bokszos az utolsó csoportban van. Láthatóan fáradt, liheg, de gyötri magát.

Amikor eltűnnek a szürkületben, Laci bácsi halkán megszólal:

- Érdekes fiú ez a te protezsáltad. De talán lesz belőle versenyző...

Kanóc nem felel. Kicsinek és semminek érzi magát ezekhez a srácokhoz képest. Mennyit gyötrik magukat nap mint nap, hogy néha odaálljanak a ringbe küzdeni, hány nap és hány gyerek, és milyen nagy a világ, s hány országban küszködnek, és súlycsoportonként csak három érmet adnak ki az olimpián... Ha valaki egyáltalán eljut odáig... Mennyi tanulás, gyakorlás...

Valahogy szégyelli magát. Ez az egész emberszelídítés olyan gyerekes dolognak tűnik. Elolvas egy kutyaszelídítési könyvet, aztán nekiáll hülyéskedni, hókuszpókuszolni... Jó, jó, hogy eddig bejött, de abban benne van a kis Csanyik meg a telepi srácok, a Bokszoszt pedig nem ő szelídítette meg, hanem ezek, itt...

S Kanóc, a dicsőségre szomjas, tapsokat áhító emberszelídítő a második kör után elhatározza, ezzel a ténykedésével nem arat le babérokat.

A harmadik kör is elkocogott előttük. Az utolsó csoport is, Bokszos nem haladt velük. Valahol elmaradt.

“Leállt. Nem bírta” - gondolja Kanóc, s nem is csodálkozik rajta.

S akkor, három perccel a legutolsók után, lassan, ólomlábakon, megjelenik Bokszos. Alig viszi a lába, de megy. Kanóc legszívesebben leintené, hogy hagyja abba, ne gyötörje magát, elég volt, ami sok, az sok... de addigra Bokszos már tovaporoszkál a leszálló estében.

Feltámad a szél, s bebújik Kanóc pulóverja alá.

Legszívesebben elindulna haza, de nem teheti.

Ki kell várni a többieket, és igen, meg kell várnia Bokszoszt.

Jönnek az elsők. Már csak hárman vannak együtt, közöttük Jegénye. Rámosolyog Laci bácsira, aki int nekik:

- Befelé, fiúk...

Betrappolnak. Aztán a többi érkező is.

A legutolsó társaság után nyolc perccel betámolyog Bokszos is.

Már nem a lába hozza, hanem az akarata. S talán már nem is tudja pontosan, mit csinál, mert futna tovább, de az edző hangja megállítja:

- Nem arra, fiú, eredj zuhanyozni a többiekkel!

Bokszos megy. Nem szívesen. Tart a többiektől. Ma kétszer égett le előttük. Egyszer a ringben, egyszer a futásban. Tökutolsó az utolsók között.

Jó, hogy gőz van és pára, nem látni élesen az arcokat, jó, hogy zuhog a meleg víz, lemossa a verejtéket, langyosan áztatva a komor gondolatoktól nehéz kobakokat.

S amint magában áll a zuhany alatt, odalép hozzá valaki.

A Jegénye.

Már felöltözött, de azért nem fél, hogy vizes lesz a ruhája, kicsit megpaskolja a vállát.

- Jól van, Bokszos. Aztán remélem, nincs harag. És nyugi, meg majd még jobban is.

Ránéz. Amaz barátságosan rámosolyog.

Akkor látja, hogy a többiek sem bántják a szemükkel.

S Bokszosba ekkor beledobban:

“Hiszen ezek befogadtak... befogadtak... Befogadtak!”

Legszívesebben elbőgné magát, mert olyan bőghetnékje támadt, mint meg nem tudna mondani, mikor. Régen... nagyon régen, amikor még minden rendben volt körülöttük...

...Este van. Hűvös. Fénylenek a telepi lámpák. Mennek Kanóccél kettesben haza.

Hallgatnak.

S akkor Bokszos, lassan forgatva a szavakat, megszólal:

- Hallod, nagyon fiatal ember a te nagybátyád... de marhára tud... Igazi mester...

Kanóc sejtette, hogy előbb-utóbb szó esik még erről. Mindegy. Legyen, aminek lennie kell.

- Nem ő a mester. Ő csak a segédje - mondja halkán.

- Nem baj, akkor is tud - feleli Bokszos, s hozzáteszi: -, és állati rendes tag...

- Az - bólint rá Kanóc, aztán kiböki azt is, ami a lelkét nyomja. - És jobb, ha tőlem tudod meg, a mester nem is a nagybátyám... azt csak úgy mondtam...

Bokszosra néz. Azt sem bánja, ha a következő pillanatban lekever neki a vallomásért.

Bokszos keze nem mozdul. Még csak nem is rezzen. Pihen nyugodtan, a teste mellett lógva. Csak a szemét veti rá, néz, néz, s hosszas nézés után csak ennyit mond:

- Nem baj, öcsi... Akkor is köszönöm.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

*“Várj a jelzett helyen!” - Ketten a kiserdőben - Vallomás -
Én bízom benned! - Nem vagyok egyedül...*

Rázza a szél a fák leveleit. A telepszéli kiserdő akácait már félig csupaszra vetkőztette, fakóarany pénzecskéik kergetődzve bucskáznak a sárga murvával beszórt sétaút enyhe domborulatán.

A buszvégállomás mögött, a sétaút torkolatánál várakozik Kanóc.

Mónit várja.

Már három napja szeretne vele szót váltani nyugodt körülmények között, zavartalanul.

Nem akarja, hogy együtt lássák őket. Azok után, ami Morcos óráján történt a múltkor, nem kéne detektívnek lenni ahhoz, hogy tudják, kitől akart azon a cédulán bocsánatot kérni. S ez igazán nem tartozik senkire. Még Boglyasra se, pedig ő is kérdezte, de hiába a barátja, nem mondta meg neki. Titok. Bent az iskolában, tízpercben sem csapódhat Móni mellé, mert a Menyus Márti figyeli minden lépését, lesi, melyik lánnyal áll szóba, és milyen arckifejezéssel. A téren is sokan látnák.

Titokban kell találkozniok.

Kanóc már tegnap odacsempészett egy levelet Móni köpenyszébe, amelyre ezt írta:

M!

Szeretnék VELED négy szemközt beszélni, ha te is úgy akarsz. Várnálak a buszvégállomás mögött, a kiserdőnél, amikor neked megfelel. Jóó???

K.

Ma délelőtt a történelemkönyvébe csúsztatva megtalálta a választ.

K!

Akarom. Ma délután nevelőanyám bemegy Bélucival a városba. Ráérek. Három és négy közt várj a jelzett helyen.

M.

Negyed négy van. Kanóc vár. Türelmetlenül vár.

Odahaza fél háromkor már nyugodtan ülni sem tudott. Kiment a fürdőszobába, nézegette magát a tükörben, s igyekezett haját rendbe szedni. S a régi pulcsija helyett fölvette az új kardigánját, amit anyu hozott neki Bécsből.

Amikor már úgy-ahogy elégedett volt megjelenésénél, lelkesen bezengte nagyinak: - Őrsi összeröffenésünk lesz a suliban, sötétedésre jövök. A lecajt akkor fejezem be! - s ellejtett. Igaz, röpké pillanatra lelkiismeret-furdalása támadt, amiért a nagyit ilyen csúnyán átejtette, de kénytelen volt, különben nagyit faggatódzni kezd, s akkor lóttek az egész randinak.

Ez ugyanis az. Igazi randi. Élete első randevúja. Világosan érzi, hogy az. Ő hívta Mónit, hogy találkozzanak, s a lány igent mondott. Mondhatott volna nemet is, móríkáhatott volna, írhatta volna, hogy nem ér rá, vagy tudom is én mit.

De ő ezt felelte: "Akarom."

Kanóc már egészen ronggyá olvasta azt a cédulát. Lesi, mikor tűnik fel a lány. Még nem tudja, mit kell mondani, ha megérkezik, nem kérdezte senkitől, de majd csak lesz valahogy. Különben sem akar semmit a Mónitól, csak bocsánatot kérni, meg sétálgatni vele egy kicsit és beszélgetni. Szereti hallani a hangját. Nézni is szereti. Igaz, hogy a Mirellával is így volt a nyáron, s vele voltak közös titkaik is, de az már olyan régen volt. Vagy két hónapja. De úgy érzi, mintha sokkal régebben lett volna. És azt még Mirella sem vehetné rossz néven tőle, hogy beszélget valakivel. Mónival. Akivel máris van közös titkuk. Az, hogy segített neki Ordítós Győző megszelídítésében. Meg a mostohaanyját is elmondta neki. Egyedül neki. Ez azt jelenti, hogy bízik őbenne.

Ettől a gondolattól melegség járta át.

Csak már itt lenne!

Fél négy. Úgy látszik, nehezen tud elszabadulni.

Kanóc lesi.

Nemhiába. Fél négy után öt perccel feltűnik. Jön sietve az úton, drapp kordnadrág van rajta, egészen rásimul, meg olyan drappos-barnás spriccelt pulóver, garbós nyakú, még sosem látta rajta, vagy ha látta is, eddig nem figyelte. A pulóver is egészen simulós, és a Mónikának csuda jó alakja van, a csípője oldalt kerekedik, a nadrág feszülésén látni domborulatait, nem úgy, mint az iskolaköpenyben, s a pulcsi alatt, a melle helyén is kezd már neki hegyesedni, és amint egyre közelebb ér, minden egyre jobban látszik, és olyan szép, egyenletes a járása is, hogy igazán oda kell figyelni rája. Igen, a haja is olyan fénylős barna, meg frissen fésült, mintha most jönne a fodrásztól, pedig biztos, nem is onnan jön, hanem hazulról. És van neki egy kis drapp retikülje is, olyan vállra akasztható, a jobb kezével tartja, hogy ne lefegjen, és úgy lépked, olyan begyesen, hogy meg kéne zabálni, olyan aranyos. Egész más, mint a suliban vagy babasétáltatás közben. Van benne valami különös... valami... valami ünnepi. Igen, ez a helyes kifejezés. Ünnepi.

- Ő is készült! - dobban Kanócban, s elindul feléje.

Már messziről egymásra mosolyognak. Nem akarattal, csak úgy jön, magától.

Aztán vagy háromlépésnyire egymástól megállnak.

- Hát... eljöttem... - mondja Móni, s kicsit piros az arca. Bár lehet, hogy a sietéstől.

- Már vártalak... - feleli a fiú, s közelebb lép.

- Akkor... szia! - nyújtja a lány a kezét.

- Szia!

Kezet fognak. Nem erős szorítással, éppen csak érintéssel, amely után az ember gyorsan visszkapja a kezét, nehogy többet eláruljon vele a kellesténél.

Aztán állnak. Kicsit zavartan méregetik egymást, mintha nem is egy osztályba járnának. Mindketten látják a másikon, hogy ő is készült a találkozóra, mindketten érzik, hogy itt most történik valami közöttük, csak azt nem tudják, mi, s hogyan kezdjék.

Kanócot hajtja valami belülről, hogy neki kéne megszólalnia, s rövid hallgatás után kiböki:

- Mit gondolsz, sétáljunk?

- Sétáljunk.

- Arra jó lesz? - int kezével bizonytalanul az erdei sétaút felé.

- Nem bánom.

Elindulnak. Önkéntelenül is egymáshoz igazítják lépteiket, lassan mennek, rövid léptekkel, s ahelyett hogy egymást néznék, az utat bámulják.

Csönd van körülöttük. Még nyáron is kevesen járnak erre, most senki. Csak a szél fütyörészik, s a lábuk lépte hallik.

Jó időbe telik, amíg Kanóc megszólal:

- Ugye nem haragszol már, amiért olyan undok voltam?

- Nem. Akkor sem haragudtam. Csak...

- Csak?

- Szomorú voltam... de... de csak addig, amíg Morcos föl nem olvasta az üzenetedet...

- Az ám! Az egész osztály előtt... mint matekfeladványt! S megpróbálja Morcost utánozni: - de hol az egyenlet másik oldala?...

- Itt vagyok! - jelentkezik Móni, mintha a suliban lennének, s a Morcosnak válaszolna. Ezen aztán elnevetik magukat. - Hanem azért jó, hogy nem mondtad meg, kinek szólt a leveled...

- Ugyan! Még ha keresztbe vág, akkor sem! - mondja önérzetesen Kanóc, s hangjában annyi lovagiasság harsonázik, amennyi már szinte vallomással ér fel.

- Igazán rendes volt tőled...

- Csak az nem, hogy titkolóztam előtted... - felel tárgyilagosan Kanóc. - Tudod, a Bokszos ügyében... Pedig én... igazán nem akarok előtted titkolódnizni...

- Nem?

- Nem. Semmit sem.

S amint sétálnak lassan egyre beljebb az őszi erdőbe, Kanóc elmondja Móninak az egészet. Úgy, ahogy volt. Nagybácsiival, apuval, telefonokkal, a mesterrel, meg a boksztréninggel együtt.

Móni hallgatja. S miközben Kanóc szavai peregnek, az jut eszébe, hogy Kanóc mindent elmond neki. Mindent, de mindent, úgy, ahogy az ember csak magában szokta végiggondolni. S még csak azt sem kérte tőle, tartsa titokban. Mert tudja, hogy nála jó helyen van.

Aztán egyszer csak vége. Kanóc befejezte.

Móni pedig odafordul hozzá, s csak ennyit mond:

- Tudod, Kanóc, akárhogy is volt, te azért mégiscsak megszelídítetted a Bokszoszt.

- Ugyan...

- De! Hidd el! Ha te nem kezded el, akkor mi van, mi? Semmi... Így meg...

- Szerencsém volt.

- Mert akartál valamit. Igen, csak azért jöhetett be a dolog.

- Hagyd, Móni. Nem vagyok én szelídítő... de még mennyire nem... Ahhoz állati sokat kéne tudni...

- De van érzéked hozzá!

- Lehet. Lehet, hogy van, csak tudod, az a kérdés, tudásom van-e? Az nincs... S van-e szorgalmam a tudás megszerzéséhez?... Magam sem tudom...

Halkan mondja, mintha csak magában gondolná végig, s érdekes módon nem is érzi, hogy ezzel ő most teljesen levetkőzött a lány előtt, Pucérabbra, mint tornaóra élön a fiúöltözőben, hiszen az ember teste ruhán keresztül is sejthető, de a legbentit, azt csak nagyon ritkán mutatjuk.

- Lesz. Biztos, hogy lesz - mondja a lány, s nem sima vizsgálatának szánja, mert lám, egész határozottan teszi hozzá: - én bízom benned...

S amikor ezt mondja, kinyúl kissé oldalra, ott, ahol egymás mellett haladva himbál a kezük, s megfogja Kanóc kezét. Megfogja és megszorítja.

Olyan hirtelen jött, önkéntelen mozdulattal történt mindez, hogy Kanóc egészen meglepődik, hiszen neki kellett volna Móni kezét megfognia, néha hozzá is ért már, de csak mintha véletlenül lenne, és most... Móni megtette. Lehet ugyan, hogy nem azért, amiért ő akarta, hanem, hogy tényleg érezze a bizalmát, de akkor is, megszorította a kezét, ő pedig visszaszorítja, és tartja, tartja jó erősen. S Móni nem tiltakozik, nem akarja visszahúzni, hanem inkább belefészkelte az ő tenyerébe, úgy mennek tovább szótlánul. S ez olyan jó, hogy egészen megtelik tőle az ember melle, feszíti, csak feszíti valami belülről, hogy majd belepattan, pedig nem is történt más, csak az, hogy fogják egymás kezét, és érzik, teljesen érzik a másikat. És kicsi kis bizsergések támadnak, futkároznak, kergetődznek innen oda, onnan ide.

Móninak szorít a torka és hallja a szíve kalapálását. Pam... pam... pam... papam... papa... papam... papapam... papapapam... papapapapam... Kezén érzi a fiú szorítását, pedig ő igazán nem azért fogta meg a kezét, az csak úgy jött, maga sem tudja, hogyan, és erre Kanóc visszaszorította, tartja, el sem engedi, csak fogja, fogja, és olyan jó, hogy fogja, mert ettől ő érzi, hogy most már tartozik valakihez, van valaki, akinek ő fontos, mert más úgyszólván, mert az apu, akinek kézen kéne őt fognia, meg kéne simogatnia, eleresztette a kezét, pedig valamikor, amikor az anyu élt, nagyon szerette őt, nagyon szép, vidám életük volt, játszottak, nevettek, és amikor az anyu meghalt, akkor meg esténként együtt sírtak, egymást vigasztalták, és minden héten együtt vittek virágot anyunak a temetőbe, de aztán jött Helga, és minden megváltozott.

Helga az orvosi rendelőben dolgozott, és apu odajárt a gyomorfekélyére orvosságért, és a Helga írta fel, amit az orvos rendelt. És teljesen biztos, hogy ő mondhatta az apunak, hogy nem élet az élet így özvegyen, így nem lehet gyógyulni meg gyereket nevelni, asszonyt kellene hozni a házhoz. Ezt kezdte mondogatni apu odahaza, valahányszor orvosnál volt, de biztos, hogy nem magától jutott az eszébe, hiszen olyan jól megvoltak egymással. Aztán az apu egyre többször mondogatta, majd egyszer meghívta vasárnapra Helgát, akinek nem volt lakása, csak albérlete, és a Helga nem hagyta, hogy apu mosogasson ebéd után, azt mondta, nem férfinak való, és ettől az apu egészen ellágyult. Aztán többször is jött hozzájuk, és volt úgy, hogy ő már egyedül ment ki anyuhoz a temetőbe, az apu pedig bejelentette, hogy elveszi feleségül Helgát, mert akkor jobb lesz neki. Akkor hiába mondta neki, hogy neki így jobb, az apu magyarázgatott meg simogatta, s

akkor azt felelte apunak, vegye el, ha annyira akarja.

Elvette. És Helga odatelepedett közéjük. Az apu nem ül már le este az ágya szélére, és nem neki mesél el mindent, és amikor Helgával beszélgetnek, sokszor halkra fordítják a szót, és titkolóznak előtte, és amikor az apu nincs otthon, a Helga mindig úgy néz rá, mintha keresztül akarná döfni, pedig igazán igyekeznek, de a Helgának nincs szíve. És biztos, hogy igazuk van a szomszédasszonyoknak - hallotta, amikor beszéltek -, hogy a Helga a lakásért ment csak az apuhoz, és hogy Bélucit se akarta igazán. De az apu nem tud semmit, nem sejt semmit, süket és vak, de ő sohasem fogja megmondani neki, miket beszélnek, mert tudja, hogy az fájna neki, és nem akarja, hogy fájjon, inkább neki fájjon, hogy elfordult tőle; csak Helga ne bánthatna minden pillanatban, mert azt nem bírja, és egyszer még egészen elüldözi, érzi, hogy úgylis azt akarja...

Zubognak, csak zubognak Móniban a gondolatok, de ez most mind nem fáj annyira, mert érzi azt a kézszorítást, és tudja, hogy Kanóc nemcsak játékból szorítja, hanem igazából és nagyon, az ilyent még előszörre is meg lehet érezni, és azt is tudja, hogy ezentúl nem kell mindent egyedül magába sírnia, mert akármi történik, van kinek elmondani, van, aki megérti.

Mennek, csak mennek szótlantul; fűti őket onnan belülről az a melegség, amit szítani sem kell, még a gondolatuk is ellágyul, s csendesen pihen kezük szorításában.

Mennek kézen fogva, végig az ösvényen, amely kanyargózik, s miután körbetekeregte a kis erdőt, visszaér majdnem oda, ahonnan elindult.

Mire a végére érnek, már szürkül. Pedig oly rövidnek tűnt az út. Hiába, Vége. Buszvégállomás. Emberek. Ismerős is akadhat.

- Máskor is kijövünk? - rebben Kanóc kérdése.

- Ha lehet... - sóhajt a felelet.

Szinte fáj nekik, amikor egymás kezét eleresztik.

TIZENHARMADIK FEJEZET

*A titok kipattan - Kérdés és visszhang - Szelídítés megrendelésre? -
Ajánlatok és ajánlattevők - Ezt nem vállalom - Mi történt Mónival? -
Szökevény a lépcsőházban - Hány méter magas a tető? - Nem engedem! -
Többé nem megyek haza!*

Amit ketten tudnak, az nem titok többé.

Amit Menyus Mártyi kiszimatol, azt legalábbis az egész iskola tudja. S Mártyi kishúga történetesen együtt járt Bokszos húgával. Csöpi viszont boldogan újságolta, hogy bátyja egészen megváltozott, amióta bokszolni jár. Megszelídült. S ez annak a drága Kanócnak az érdeme.

Mártyi természetesen azonnal felfogta a hír jelentőségét, de egyben azt is, hogy itt valami mutyiban történhetett, mert Kanóc gondosan titkolja. Szabad ilyen újságból kihagyni az osztályt? Nem! Ez pizsokság! S hol maradnak az izgalmas részletek, amiken csámcsogni lehet?

Elsőként érkezett az osztályba, az érkezőknek újságolta, amit tudott, s leste Kanócot azért, amit nem tudott.

Amikor a fiú megjött, még le sem tette a táskáját, Mártyi máris lecsapott rá:

- Szép kis alak vagy, hallod-e?! Mástól kell megtudnunk, ami történik... na persze, mert mi nem számítunk, mi le vagyunk ejtve, bennünket már arra sem méltatsz, hogy kegyeskedj közölni velünk...

S mondta, csak mondta.

Kanóc csak hápogott. Időbe tellett, míg felfogta, hogy Csöpi mesélt arról, amiről ő hallgatni akart.

A titok tehát nem titok többé, kolompolja a hírharang, néhány kellőképpen kiszínezett részlet, s máris úszhatna a dicsőségben, de nem fülk hozzá a foga.

Mindössze annyit hajlandó elárulni, hogy valóban foglalkozott Bokszossal, semmi többet.

Amit titokzatosságba burkolnak, az csigázza fel legjobban az ember kíváncsiságát. Hősünk egész ostromgyűrűbe került.

Faggatták a barátai.

Boglyas szemrehányóan, Tohonya keresztkérdésekkel, Dugó érdeklődéssel, Pircsi megint bevetette bájait, s még Kapeller Dini is leereszkedett trónusáról.

- Érdekes - jegyezte meg -, az ember ki sem nézné belőled, hogy milyen képességek szunnyadnak benned. A múltkoriban az a kiabálós autós, most meg a Bokszos. Egy felnőtt, egy gyerek. S két egymástól teljesen eltérő karakter.

Igaz, "karakter" helyett mondhatott volna jellemet is, de az nem lett volna eléggé tudományos.

Mindegy. Már az is szép, hogy Dini ezúttal önszántából hajlandó elismerni a nyilvánvaló tényeket. S mintha nem is fanyalogna annyira, mint szokott. S nem is áll meg a pusztá

megállapításnál, még kérdez is:

- Igazán kíváncsi volnék rá, milyen pszichológiai módszerekkel érted el náluk a pozitív fordulatot.

De kacifántosan mondja! Van, aki egészen elbambul a nyakatekert kérdés hallatán, de még Kanócon is látszik, át kell fogalmaznia magában, hogy pontosan érzékelje, a másik mire gondol.

Dini észreveszi a pillanatnyi zavart, de nem igyekszik kihasználni, noha tudja, ha "tudományos síkra" terelné a dolgot, pillanatok alatt kiderülne fölénye. Csak az a kérdés, használna-e magának vele. Úgy tűnik, az emberek sokkal többre becsülik a kézzelfogható köznapi dolgokat, mint a magasságos tudomány szárnyalását. Így hát nem feszeget semmit, de látni rajta, várja kérdésére a választ.

- Hogy mivel értem el? - töpreng Kanóc... - Nem mindegy? Elértem és kész. A saját módszereimmal.

Ami igaz, igaz, a srácok szívesen hallottak volna erről bővebben is, de Kanócnak nem volt kedve magyarázgatni.

Meg aztán mit is magyarázhatna. Azt, hogy egyelőre még bizonytalan önmagában is. Ezt kár volna nagydobra ütni.

Pedig Dini nagyon feszegeti:

- De milyen módszereddel? Eddig minden, hogy úgy mondjam, a háttérben történt, pedig az igazán meggyőző speciel az volna, ha láthatnánk is ténykedés közben. Vagy utólag ki lehetne elemezni. Nem veszed észre, hogy így sántít kissé a dolog?

Észrevette. De hagyta, hadd mondja Dini a maga szövegét, láthatólag ezúttal nem kötözködni akart, csupán a saját komplikált lelke tört ki belőle. Hadd törjön. Nem köt bele. Nem veszi fel az eléje dobott kesztyűt, nem bonyolódik sem magyarázatokba, sem vitákba.

Ő már lezárta magában a "Bokszos-ügyet", levonta belőle a következtetéseket, ünnepeljék őt, ha akarják, ha az jó nekik, vagy meditáljanak a dolgokon, az a lényeg, hagyják őt békében az emberszelídítéssel. Elég volt. Nem egyszerű, bár lehet, hogy igaza van Móninak, ha felkészül rá, még lehet belőle valami! Érzéke van hozzá...

De hol késik Móni?

Pillanatok múlva becsöngetnek, s ő sehol.

Mi történhetett?

Nem derült ki. Becsöngettek, s a hetes bediktálta Mónit hiányzóknak.

Áz alag igazán élvezetes órát tartott, Kanóc mégsem tudott rá kellőképpen koncentrálni. Móni járt az eszében. Tegnap délután, amikor sétáltak, még nem volt semmi baja. Legalábbis nem panaszkodott. Megfázott volna? Vagy valami otthoni zűr?

Nagyon nyomta őt a bizonytalanság.

Tízpercben igyekezett gondolataival elkülönülni, ám hiába.

Nyomába szegődtek az első megrendelők.

Pekó Sanyi kezdte a sort. Naiv, cingár gyerek, nem sok vizet zavar, csupán olyankor érdemes rá

odafigyelni, amikor a bélyeggyűjteményéről beszél. Szuperklassz gyűjteménye van. Néha behozza megmutatni egyik-másik albumát - több is van neki -, s olyankor körülveszik a gyűjtőtársak, a csereberélni akarók és az irigyek. S ilyenkor a cingár elemében van. Mintha egész más gyerek lenne. Vagy ilyen valójában, csak gondosan titkolja?

Nos, Sanyi odasündörgött Kanóchoz. Félrehívta, hogy a többiek ne hallják szavát, a puhatolódzással kezdte.

- Nézd, felőlem Dini beszélhet, amit akar, én tudom, hogy benned milyen képességek szunnyadnak...

Megállt. Várta, hogy Kanóc bólintson rá, vagy jelezze, hogy egyetért, de hiába. Így tehát az igényelt bátorítás nélkül folytatta:

- Én igenis hiszem, hogy te tudsz embert szelídíteni... és... és - kicsit habozott, aztán kerek pereg előjött kérésével -, kérlek, szelídítsd meg a nővéremet. Akkora szája van, hogy nem lehet tőle megmaradni odahaza. Pedig délután, ha hazajön a gimiből, együtt vagyunk. De nem lehet tőle se tanulni, se a bélyegekkel foglalkozni, se semmi. Összeveszett a fiújával, és most rajtam köszörüli a nyelvét... Ugye segítesz rajtam?

A kérés bele volt írva a szemébe, Kanóc látta is, de valahogy még egy pillantással sem tudta őt biztatni.

Amaz megérezte. S Kanóc hajlandóságának megnyerése érdekében megtette ajánlatát:

- Ha segítesz, nem leszek hálátlan... Neked adom az állatsorozatos albumomat.

Semmi biztatás.

- Vagy az autósat, ha azt jobban szeretnéd? No?

Kanóc röviden és velősen csak ennyit felelt:

- Tartsd meg a bélyegeidet!

Sanyi elődalgott, de jöttek helyébe mások.

Szinte sort álltak már az óhajok, s mert visszautasítások is kiszivárogtak, egyre magasabbra szöktek az ajánlatok.

A b-be járó Töttös Ede már egyenest a gördeszkáját ajánlotta fel arra az esetre, ha megszerezné számára Pircsi hajlandóságát. Elvégre aki szelídíteni tud, az képes a szíveket is kormányozni.

Kanóc végül már nem tudta, hogy bosszankodjon-e, vagy röhögjön.

A harmadikat választotta: sajnálkozott. S egy kicsit szomorú is lett.

Kinyílt előtte a gondok és óhajok többnyire bezárt kapuja, megkeresték őt bizalommal, reménykedve, de mit válaszolhatott volna nekik?

Azt, hogy “nem értek hozzá, rossz helyen kereskedtek”, vagy azt, hogy “oldjátok meg magatok”?

Egy biztos: rövid idő alatt jobban beléjük látott, mint immár hat esztendeje.

Pedig még nem volt vége. A legkeservesebb kérés a nagyszünetben következett.

A kis Bárány Jóska sündörgött oda hozzá, körülnézett, hogy senki ne hallja, amit mondani akar,

úgy rebbent ajkáról a kérés:

- Te Kanóc... szelídítsd meg az apámat!

S nézett esengő tekintettel, mint aki a megváltást várja. Kanócba beledöfte a szavak, s facsarni kezdte belülről az a tekintet. Igaz, a kis Bárányon hosszú köpeny volt, már nem látszottak rajta se kék, se zöld, se sárga foltok, csak a szeme volt karikás, mert az éjjel megint ki kellett menekülniök a lakásból tomboló apja elől.

Ezt ugyan nem mondta, de Kanócban felrémlett a saját álma: a nagycirkuszi mutatvány, amikor egy ilyen riadt tekintetű asszony könyörgött, szelídítse meg a férjét. Az is szakasztott ilyen nyúzott volt, ilyen ijedt, ilyen reszketős, ilyen esendő.

S felrémlett benne az álombeli férj köpcösen, izmuktól dagadóan, durván, s az az alak hasonlított a Jóska apjára. Nemegyszer látta már hazatámolyogni, pedig nem is egy lépcsőházban laktak.

Összecsomósodott torkában a sajnálat.

Szerette volna Jóskát biztatni, hogy igen, természetesen, azonnal nekilát, de tudta, hogy az áltatás lenne, hazugság, a legteljesebb becsapás, hiszen fogalma sincs róla, hogyan is lehetne egy ilyen alakot megszéldíteni. Varázspálca csak az álmokban van, Jóska apja pedig nagyon is valóságos szörnyeteg. Ahhoz nem elég egy ötlet, nem használ a szelídség, oda talán Ali izomkötegei kellenének, oroszlánt megbíró válla, s ha az is kevés volna, elővehetné oroszlánokat bökődő vaspálcáját. Igen, az kéne, nem ő.

A konok várakozással rászegeződő tekintet biztatást vár, de ő képtelen hazudni.

Pedig Jóska még egy rövid mondatocskát ejt ki, szinte alázattal:

- Már anyám sem bírja erővel...

Kanóc sem bírja. Lesüti szemét, hogy ne kelljen elviselnie a másik fásult tekintetéből rászegeződő reményt.

Hosszú ideig hallgat, mielőtt kimondja:

- Ne haragudj, Jóska, nem vállalom.

- Neem?

- Nem.

A másik csak áll, topog, nehéz hinnie, hogy a vélt utolsó szalmaszálba sem tud belekapaszkodni.

- Kár... - bukik ki kissé lebiggyedő ajkán, s szemét elfutja a könny. Kész csoda, hogy még maradt könnye. Kanócnak legalább annyira fáj, de még vigasza sincs, csak halk mentsége:

- Nézd, Jóska, az meghaladja az erőmet...

Így igaz, így őszinte.

Csakhogy az igazság is tud ám fájni.

Annak is, aki kapja, annak is, aki kimondja.

Két rajzórájuk következett Pamaccsal. S miközben az ember a vízfestéket kevergeti meg mázolja fel a rajzlapra, jut idő gondolkodni. Kanóc véges-végig gondolja a saját gyámoltalanságát, ami még csak hagyján, hiszen ő még gyerek, de hogy ne lenne a világon senki, aki a Bárány

Jóskáékon tudna segíteni, ez már rettenetes.

Mégiscsak nagyon szükséges hivatás lenne az emberszelídítés, ha nehéz is. Már tudja, hogy az, hiszen belekóstolt.

Aztán meg Mónira gondolt.

Mi lehet vele?

Hogyan tudhatna meg valamit róla?

Megkérhetné a Menyus Mártit, ugorjon be hozzá sulis után, hiszen egy házban laknak, így nem is lenne feltűnő, de akkor holnap a Márta azzal kürtölné tele a világot.

Ne kürtölje. Inkább kitalál majd valamit.

Amikor elült az utolsó kicsengetés, s maga mögött tudhatta az iskolát, határozottan gondterhelt volt.

S amikor ráadásul még Boglyas is melléje szegődött, kiselőadást tartva a barátságáról, amely nem tűri a titkolózást, torkig lett. De türtőztette magát, nem kört ki, bár érezni lehetett hangjában a feszültséget:

- Igazad van. De ne most... Hagyj egy kicsit. Fáradt vagyok...

Boglyas csodálkozva bámult rá, azután vállat vont, és Varga Mari mellé szegődött, hátha ő beszédesebb kedvében van.

Kanóc még csak utána sem nézett.

Ment haza elgondolkozva, be a kapun, lép a lifthez, amikor halk surranást hall, egy alak áll előtte, s az ismerős, kedves hangon, mélyről fakadó keserves sóhaj fogadja:

- Végre! Nagyon vártalak!

Móni, mintha egyike lenne a telep kóbor macskáinak, a vasrácsos ajtóval zárt pincelejártnál lapult, várva a fiú érkezését. Onnan osont elő.

Kanóc, alighogy megpillantotta, máris tudta, talán még sohasem volt soha senkinek akkora szüksége rá, mint most Móninak.

Az ilyet valahogy megérzi az ember.

- Mi történt veled?

- Hosszú. De egy biztos. Én többet nem megyek haza.

Olyan eltökélten jelentette ki azt a rettenetes mondatot, hogy Kanóc szinte belesápadt. Majd egy szemvillanás alatt felmérte, ez a hely nem alkalmas bizalmas beszélgetésre.

- Gyere! - nyitotta ki a liftet.

- Hová?

- Ne törődj vele, csak gyere!

Beszálltak. A fiú megnyomta a tizedik emelet gombját, a lift emelkedett velük, s ahogy emelkedett, úgy nőtt Kanócban az aggodalom. Felértek. A tizediken nemcsak lakások vannak, de innen nyílik az átjáró a másik lépcsőházba, meg a tetőkibúvó. Csöndes helyek. Csak a gyerekek tévednek ide játék közben, meg a tetőfedők, ha beázás van. Itt most nem zavar senki.

- Beszélj! - mondta a fiú.

Móni rákezdte. Szaggatottan beszélt, el-elcsuklott az izgalomtól.

- Tegnap kezdődött. Amikor hazamentem. Már otthon volt.

- Ki?

- Ő. A Helga. Maga elé állított, úgy vallatott. Hol csavarogtam, kivel és miért, mert látja, amit lát, merthogy az ünneplőmben vagyok, és ő tudja, mit jelent ez... meg hogy túl korán kezdem, és ő felel az apámnak, ha elzüllok, meg ilyesmik...

- Miért nem mondtad, hogy velem voltál?

- Neki? Amikor csak úgy fröcsög belőle a rosszindulat. Akkor is szidott volna. Mert neki nem az a fontos, miért bánt, csak az, hogy bántson. Könnyebb a lelke. Mindenért én vagyok a rossz. Ha nem kezdek el mosogatni, az a baj, mert ő ugyebár el van foglalva Bélucival... ha Bélucit teszem tisztába, akkor mért nem mást csinállok... mindig az a baj, amit csinállok, mert közben nem mást csinállok... de én tudom, a legfőbb baj az, hogy vagyok.

- Ne mondj ilyet! Ez rettenetes.

- Ez az igazság. Az a baja velem. Mintha én tehetnék arról, hogy az anyu meghalt, én pedig élek. Meg is mondtam neki.

- Megmondtad?

- Meg. Odakiabáltam a szemibe! Pofon vágott. Erre sikoltozni kezdtem, hogy üsse azt, akinek kenyeret ad.

- Erre ő?

- Megrázott és lelökött a földre. Azzal, hogy számolunk, ha az apád hazajön.

- És apád? Megvédett?!

- Csitította Helgát.

- Na látod!

- De nem védett. Csak olyanokat mondott neki, hogy értse meg, hogy benne vagyok a kamaszokban, de a Helga tüzelte őt, hogy gyűlölöm őt is, Bélucit is, és legjobb lenne, ha volna valami intézet, ahová bedughatnának, mert ő nem bír velem, és az apu válasszon, vagy ők, vagy én... és akkor az apu kikelt magából, hogy ebbe bele kell bolondulni, erre én el akartam rohanni, de rám zárták az ajtót, mint valami elítéltre... és én nyüszítettem, hogy engedjenek ki, de nem engedtek... Hiába bögtém fél éjszaka... az apu nem jött be hozzám, nem kérdezett, nem vigasztalt... mert már neki sem kellek, már ő sem szeret... Pedig tudom, hogy ébren voltak. Beszéltek egymással. Tudom, engem tárgyaltak. Éjfél után Béluci felsírt, biztosan görcsölt a kis hasa, akkor én a Béluci miatt sírtam... aztán elaludtam.

- Reggel fel sem ébresztettek?

- De igen. Már csak Helga volt otthon. Azt mondta, menjek a suliba, legalább addig nyugalom lesz odahaza. Mire én megmondtam neki, hogy tőlem most már örökre nyugta lesz... és én nem mentem be a suliba, ahogy ő hitte, hanem bementem az apuhoz a boltba, és kipakoltam neki. Elmondtam, hogy milyen életem van nekem, mióta Helga odaköltözött. És azt is elmondtam neki, amit az asszonyok beszéltek róla. Akkor elsápadt, elkezdte a kezét tördelni, és azt

hajtogatta, hogy értsem meg a helyzetet, legyenek türelemmel, hiszen most már ott van Béluci is... és ő nem is tudja, mit tegyen, nekem kell alkalmazkodni, pedig tudhatta, hogy nekem van igazam.

De nem az fájt a legjobban, hanem az, hogy közben meg sem fogta a kezem, meg sem simogatott, nem is törődött vele, hogy nekem hogy fáj... Erre megmondtam neki, hogy legyenek egymással boldogok, és eljöttem. Utánam szólt, hogy menjek vissza, de nem mentem. Minek menjek, ha úgysem kellek?

S nézett, csak nézett maga elé, kétségbeesetten, életuntan, mintha csak a tetőkibúvó betonfalára volna írva a következő kétségbeesett lépés.

Kanóc sokáig nem tudott szólni. Visszhangot dobolt benne Móni sorsa, s ahogy át- meg átgondolta, beléje hasított, hogy tegnap kezdődött. A találkozásjuk után. S jószerével miatta. Ha ő nem hívja randira Mónit, akkor a lány otthon marad, akkor pedig nincs muri, veszekedés, és semmi sincs, semmi, csak a mindennapi zűrök. Vagy később, valami másért úgyis kitört volna a családi botrány? Mert már fortyogott minden, mint a tűzhányó... csak alkalom kellett, s ez lett az alkalom. Igen, így lehet. Csakhogy most... most mi lesz?

Megfogta Móni kezét, úgy kérdezte tőle.

Vállrándítás.

- Nem tudom. Csak azt, hogy nem megyek haza. Van nyolcszáz forint megtakarított pénzem. Elhoztam magammal. Egy darabig elég lesz.

- De hol alszol?

- Ott nem.

- De mégis?

- Nem tudom. Csövezek. Más is megteszi.

- Összeszed a rendőrség.

- Hadd szedjen. És én azt sem bánom, ha állami gondozásba vesznek... még ott is jobb lehet.

- Ne beszélj ilyeneket, Móni... hát ezért kerestél meg, hogy ilyeneket mondj?

A lány ingatni kezdte fejét, majd kissé lecsillapodva felelte:

- Nem ezért... csak azt akartam, hogy tudjad, és hogy elbúcsúzzam tőled, mielőtt...

- Mielőtt?

- Mielőtt elmegyek. Te vagy az egyetlen, akitől érdemes elbúcsúzni. Béluci még kicsi, úgysem értené. Legyenek vele boldogok.

A teljes reménytelenségre Kanócnak nem volt szava. Mit feleljen? Itt különben sem felelni kell, hanem tenni. Rendbe hozni, ami még rendbe hozható. De mi hozható rendbe? És hogyan? Mit tehetnének két felnőtt ellenében? Bele kell zavarodni... Most kéne a varázspálca, ami álmában volt. Csak rájuk intene, megpendülnének a kis csillagocskák, és minden rendbe jönne... De nem jön... és Móni itt van vele, és még azt sem tudják, mi lesz a következő percben...

Haza kéne őt vinni hozzájuk, egy darabig ellehetne az Ágival, Ági biztos bele is menne, meg apu is megértené, esetleg anyu is, de éppen tegnap utaztak el megint külföldre. Nagyi a házparancs-

nok, és nagyi nem érti meg az ilyet. Ő csak azt hajtogatná, hogy “menjen haza, és kérjen bocsánatot”. De egy bocsánatkérés megoldja-e a dolgokat, és Móninak kell-e bocsánatot kérnie? Vagy Móni apjának kellene az asztalra ütnie odahaza, de gyáva hozzá... vagy nem is akarja... vagy tudom is én... ha egyáltalában szereti még Mónit... Hogyan lehetne ezt megtudni? Mert ha szereti, akkor még van remény. Akkor még rendbe lehet hozni a dolgokat. De ha nem szereti, akkor meg úgyis minden mindegy.

Szinte zakatoltak Kanóc gondolatai, de legfeljebb látni rajta, hogy gondolkodik, hallani csak a szót lehet.

Móni szavát, aki halkán kérdi:

- Mit gondolsz, hány méter magas lehet a tető?

- Megőrültél?!

S kétségbeesetten megragadja a lányt mindkét kezével, mintha az máris ugrani akarna.

- Hagyj! Tudsz jobbat? És nem mindegy az, hogy hová megy el az ember? Az a fontos, hogy többé már ne bántsák.

Kanóc teljes erejéből szorítja a karját, hogy magához térjen, hogy érezze, nincs egyedül, s szinte eszelősen szuggerálja:

- Nem engedem... érted? én nem engedem!

S Kanóc, a leendő emberszelídítő, egyszeriben megfélemedezett minden fellengzős álmáról, nagyratörő vágyairól, melyeket már amúgy is megnyirbált a dolgok valósága, csupán azt tudja, hogy Mónit meg kell menteni! Nem másnak kell megmentenie! Neki! Most! Azonnal! És addig el sem eresztheti! És ha kell, szembeszáll az apjával is! Odamegy hozzá, és megmondja neki... de mit mond meg neki, hiszen nem is ismeri, és ha ismerné, akkor mi lenne? Esetleg kapna egy pofont... vagy ami még rosszabb, egyszerűen leintené őt, hogy ne avatkozzon bele a családi dolgaikba... Ki kell valamit találni! Valami jót, ami segít! És addig is Mónit biztonságba kell helyezni. Csak az kell, hogy most már ő is akarja.

Alighanem akarja. Kanóc világosan érzi, hogy a karja megremeg, enyhül feszessége, engedelmesen elernyed keze szorításában, miközben megadóan mondja:

- Jó... csak találj ki valamit! - nagy sóhaj, majd újabb három szó: - valamit, ami segít.

S íme, Kanóc kezébe tétetett le egy emberi sorsa. Annak a sorsa, aki immár csak egyetlen szalmaszálba kapaszkodhat. Óbelé. S ha nem tud valamit kitalálni, nem tud segíteni, akkor... Nem, ezt még végiggondolni sem szabad!

És éppen Móni akarná ezt tenni. Móni, aki neki annyit, de annyit jelent.

A gyermekvállalat is megszélesíti, ha felelősséget raknak rájuk. Kivált ekkorát! És életbevágót!

Kanóc minden fogadkozásnál ékebben csak ennyit mondott:

- Segítek rajtad! Bízzál bennem!

Kérdés volt rá a válasz. Halkan rebbenő, de mindent kimondó kérdés. Így hangzott:

- Tehetek mást?

Olyan kérdés volt ez, amelyre nem szavakkal kell megadni a választ.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

*Egy kétségbeesett apa - Ez rettenetes! - Menyus a fejét rázza - Halló, mentők! -
A rendőrségen - Te vagy az oka! - Egy tiszta lelkiismeretű*

Este hat óra volt, amikor Szücs Béla becsukta az üzletet, és sietve elindult hazafelé. Kedden csak ötig tartanak nyitva, akkor csúsztatják le a szombatot. Zárás után a szokásos takarítás, a napi bevétel elszámolása, postázása, a polcokat is fel kell tölteni a másnapi nyitáshoz, s csak utána végeznek a dolgozók. A főnök pedig utoljára. Ő is zár. Szücs Béla lelkiismeretes boltvezető volt, szerette maga körül a rendet, ezt mindig is megkövetelte beosztottjaitól, de leginkább magától. S ez alól még a mai nap sem volt kivétel. Pedig ma minden oka megvolt a sietségre. Ám hiába hajtotta volna előre az időt, lassabban haladt, mint bármikor. S ő egyre idegesebb lett.

Tegnap este otthon az a családi jelenet, s reggel Móni váratlan látogatása és hirtelen elrohanása... ez rettenetes... Tegnap estig látszólag olyan rendben volt minden, annyira békésnek és kiegyensúlyozottnak tűnt a családi otthon, s most lappangó, rejtett ellentétek lobbantak és robbantak. De miért? Hogyan?

Egész nap ez járt a fejében. Újból és újból végiggondolta életét, házasságát, özvegységét, majd Helgával való kapcsolatát. Tény, hogy nem szerelmi házasság volt. S utólag végiggondolva nem is ő kezdeményezte, hanem az asszony. Lehet, hogy volt benne számítás is, érdek is, a harmincon felüli nő révbe jutásának vágya, de ez nem bűn. Voltaképpen őt is a latolgatás vitte ebbe a házasságba. Családi nyugalmat áhított, valakit, akivel megoszthatja a terheket, akire lehet támaszkodni, aki segít felnevelni Mónit, s úgy tűnt, Helga erre tökéletesen alkalmas. Igaz, hogy a gyerek kapálódzott ellene, de bárki ellen kapálódzott volna, aki belelép életükbe. Végül mégiscsak úgy tűnt, megvoltak egymással. Igaz, hiányzott a régi nevetése, de ennek elmaradását fejlődése is előidézhetette. S úgy látszik, kisöccsét is rajongásig szerette. Sőt, talán jobban ért a nyelvén, mint Helga. Jobban ki tudja mutatni a szeretetét. Helga valahogy olyan tartózkodó, nem öntik el az érzelmei... de az a tegnapi kitörése... mintha gyűlölné Mónit. Móni meg őt? Vagy talán ez kölcsönös? De miért? És hogyan lehetne rajta segíteni? Hiszen most már ott a kisfiú is. Neki is anya kell, család, családi légkör... Mi ebből a kiút?

Egész nap idegeskedett. S ráadásul a gyomra is elkezdett fájni. Lehet, hogy kiújul a gyomor-fekélye, ugyanis idegi alapon kapta meg annak idején, még a felesége betegségekor... és még csak telefonálni sem tudott haza, mert nincs otthon telefonjuk. Pedig jó lett volna megtudni, mi van odahaza, még akkor is, ha nincs csend, s azok otthon megint eszik egymást... Valamit tennie kell, de mit?

Toronyiránt sietett haza a parkon keresztül. Hulló platánlevelekbe gázolt, melyek szárazon zörrentek akár gondolatai.

Nem csöngetett az előszobaajtón, amint szokott; a saját kulcsával nyitotta ki, meglepetésszerűen akart érkezni, hogy saját szemével és fülével érzékelhesse, milyen odahaza a hangulat.

Az előszobába csak Béluci gögicsélése hallatszott ki.

Amikor benyitott a szobába, Helga háttal az ajtónak az ablak előtt állt, még a függönyt is

félrehúzta, hogy jobban láthasson az utcára.

Amint meghallotta, hogy nyílik az ajtó, megrezzent, s gyorsan feléje fordult. Festett szőke haja meglebbent a hirtelen mozdulattól, sűrű, hűvös tekintetében riadalom ült.

- Te vagy az? - kérdezte, s hangjában alig rejtett izgalom bujkált.

- Ki más lenne?!

- Azt hittem, ő jött haza.

Az apa megdöbbent.

- Hát nincs itthon?

- Nincs. Pedig már két órája lesem az ablakból. A picit sem vitte le sétálni, pedig az mindig az ő dolga.

Az apát tövisként szúrta meg az elszólás. Lám, még a saját gyermekének sétáltatása is teher neki. De ez most mellékes, ez későbbi gond, a nagyobb baj, hogy Móni nincs idehaza. Ez utóbbi Helgát is aggasztotta. Bár lehet, hogy csak a férje miatt. Rendes ember, jó férj, nem akarja holmi családi pörpatvar miatt elveszíteni. Nyugodt életet biztosít neki, dolgozni sem engedi Béluci hároméves koráig, nehogy hazahozza a rendelőből a gyerekre a betegségeket, mindene megvan, a lángoló szerelem pedig sohasem volt a sajátja. Mindig a rendezett anyagiakat, a gond nélküli életet áhította. S akkor az a lány egyszer csak megbolondul, kiabálni kezd. Nem, ezt nem tűrhette... És ha pofon vágta?! Mással is megesik. Mit akar az a kölyök? Megvan az otthona, a külön szobája, kényelme, és ő a gyerek, alkalmazkodjék ő a felnőttöz. Ezt megmondta az éjjel Bélának is, s úgy tűnt, megértette.

Bár, ahogy most itt áll, csupa kérdőjel az egész ember. Meg látható nyugtalanság. Ez érthető is. Őt is nyugtalanítja, hová tűnt a gyerek. Kivált azután, hogy reggel azzal távozott, hogy vissza sem jön. De hát az ilyesmit nem szabad komolyan venni. Különben is idegesek voltak mind a ketten, és azt hitte, a gyerek csak fenyegetődzik... Erről azonban hallgatni fog. Nem kell Bélának mindent tudnia. Már is milyen gyanakodva nézi. S amint szól, a hangjában is mintha bujkálna valami riasztó:

- Délelőtt bent volt nálam az üzletben...

- Nem ment iskolába? Oda küldtem.

- Nem oda ment. Bejött hozzám.

- Mit akart?

- Panaszkodott. Rád panaszkodott.

Vizsla szemekkel nézi az asszonyt, aki kelleetlenül húzza a száját:

- Úúúgy?

- Igen, úgy!

- Miket mondott?

- Erre vagy kíváncsi? Nem arra, hogy hová lett?! Nem mondott neked reggel semmit?

- Á! semmit... - rebbent kicsit bizonytalanul.

- Csodálom. Nekem mondott.

- Mit?

Nagy sóhaj.

- Azt, hogy legyünk boldogok egymással, ő nem zavar bennünket.

Csend szakadt közéjük. A döbbenet csendje, mely fölött ott lebegett Móni árnya, mely közéjük ereszkedett, s ők egyre távolodtak egymástól.

- Ezt... ezt nem gondolta komolyan - próbálkozott az asszony valami önvigasztalás-félével.

- Úgy látszik, komolyan gondolta - felelte a férfi, s hirtelen egész csontig hasított belé az aggodalom. Hová mehetett az a gyerek? Hiszen nincs neki senkije!... Vagy... vagy mit tett magával?! Ez rettenetes! Bele kell zavarodni! - Megyek, megkeresem valahol - motyogta bizonytalanul, amúgy is kissé beesett, csontos arcán a bőr még szorosabbra feszül, szeme alatt árok sötétedik, tekintete bizonytalan, csak valami komor szomorúság bujkál benne.

Indul.

Meg kéne tudnia, a boltból bement-e még az iskolába? De vajon vannak-e még ott ilyenkor? Talán...

Aztán amikor kilép az ajtón, eszébe jut, hogy itt a házban lakik egy osztálytársnője. Valami Mátyus... vagy Menyus?... de lehet, hogy Mikus... valami ilyesmi lehet. Sosem érdeklődött utána különösebben. A házban lakókat se nagyon ismeri. Nagy ház, az emberek sokfelől jöttek, nemigen járnak össze, tátásból is alig ismerik egymást. Lemegy a kapuhoz, nézi a névtáblát.

Menyus. Mégiscsak Menyus.

Becsönget.

Harmincöt körüli fekete asszonyka nyit ajtót.

Köszön, elnézést kér, s zavartan mondja:

- Kérem, az én kislányom az ön kislányának osztálytársa... és ha itthon van a lánya, akkor vele szeretnék...

- Márti! Keresnek!

Márti kíváncsian jön ki az előszobába. Látja az ajtóban állót, tudja róla, hogy Móni apja, bár még sohasem beszéltek. Mit kereshet náluk? Ja, persze, biztos üzeni akar, hogy Móni beteg, vagy ilyesmi...

- Csókolom! Tessék mondani, mi van Mónival?

S akkor a vele szemben álló felnőtt nagyon fáradtan csak annyit tud mondani:

- Én meg tőled akartam kérdezni. Nem volt ma az iskolában?

- Nem.

- Déltájban sem ment be?

- Neem... - hangzik csodálkozóan.

- Miért, mi történt?

- Azt én is szeretném tudni - szól tompán, szinte a föld alól. - Még nem jött haza.

- Húha! - hökken meg a gyerek, s ebben a pillanatban eszébe sem jut, hogy ez olyan újság, amilyen még nem volt, amit holnap reggel az egész iskola szájáról szájra ad, mert itt valami titok lappang, vagy még ennél is rosszabb... valami rettenetes, valami nagyon-nagyon rettenetes, hiszen a Móni nem olyan, hogy csak úgy magától kimaradjon, annak oka van... de mi?

Az anyja sajnálkozva mond valamit a kétségbeesetten álldogálónak, valamit, hogy fel kéne hívni a mentőket, meg jelenteni kéne a rendőrségnek, de remélhetőleg...

Szücs Béla motyogva köszön, megfordul, elindul lefelé.

Észre sem veszi, hogy hosszan, sajnálkozva néznek utána.

Utca. Gépkocsik. Ritkán egy-egy járókelő. Szemét mereszti. Egyikük sem Móni.

Tanácsstalan. Aztán elhatározza, hogy először a mentőknek telefonál.

Száz méterre tőlük van három telefonfülke. Odamegy. Az egyikben csonka drót lefeg, valaki levágta a telefonkagylót, s elvágta a biztosítóláncot is. A másodikban hiába gyömszölné a pénzt a bedobónyílásba, eltömődött. Gombot vagy hasonlót tehettek bele. A harmadik rossz. Tutul, tutul, de nem ad vonalat.

Rettenetes!

Újabb háromszáz méter.

Három telefon közül egy jó. Ketten vannak előtte. Toporog.

Végre!

Kap vonalat. Tárcsázik. Felveszik. Ők azok, a mentők.

Az ügyeletessel beszél. Elfúló hangon érdeklődik, hogy egy ilyen meg ilyen kislányt nem vittek-e be a mentők valamelyik kórházba. Valami baleset, vagy...

Türelem, utána kell nézni.

Vár.

Nem. Nem vittek be ilyen gyereket. Persze attól még bekerülhetett közvetlenül is valamelyik kórházba, úgy, hogy más bevitte. Meg kéne kérdezni a kórházakat is.

Igen, de melyiket?

Máris hárman toporognak, várják, hogy befejezze a beszélgetést.

Befejezi.

Talán kicsit megkönnyebbülhetne, de csak nehezebb lesz a szíve. Most már csak rosszabb lehet, mint valami egyszerű baleset.

Taxiállomás.

Kerületi rendőrkapitányság.

Ügyeletes. Bejelentés. Kérdések. A kislány személyleírása, eltűnésekor milyen ruhát viselt... különös ismertetőjele... van-e róla fénykép?

Van. Fáradtan nyújtja oda. Elteszik.

Lehet-e valami oka a gyerek eltűnésének?

Mit feleljen erre?

Megvonja vállát, s széttárja kezét.

Még néhány kérdés, aztán udvariasan: - Köszönöm, elmehet... Mi a magunk részéről mindent elkövetünk...

Kitámolyog az utcára.

Elindul hazafelé. Taxi nincs, busz sem jön, gyalog megy. Hosszúra nyújtott, egyenletes léptekkel siet, s titokban egy kicsit reménykedik: hátha... hátha mégis hazaért.

Csönget.

Helga rohan ajtót nyitni.

Egymásra néznek. A másik tekintetéből mindketten látják, semmi hír. Móni eltűnt.

Az apa szótlánul bemegy a szobába. A szoba sarkában a gyerekágyban a pici már alszik. Odamegy, nézi egy darabig, aztán fáradtan, mint akinek már álltányi ereje sincs, lezúg a fotelba. Ül mozdulatlanul, meredten bámulja a semmit, s rá sem néz Helgára, amikor csöndesen, de nagyon mélyről és nagyon súlyosan tör elő belőle:

- Te vagy az oka!

Ennyit mond csak.

Az asszony nem tiltakozik, nem vág vissza, nem mentegetődzik. Le sem ül férje mellé, csak áll, kissé távolabb, nézi őt, s remegni kezd...

Néhány házzal arrébb egy általuk nem ismert Kanóc nevű szőke fiú éppen lefekvéshez készülődik. Már megfürdött, rajta a pizsama, jó éjszakát kíván Áginak és a nagynak, a tévé sem érdekli, visszahúzódik szobájába. Lefekszik heverőjére, eloltja a villanyt, a kintől beszűrődő hideg neonfény vibrál a falon. Szinte bebújik az ember bőre alá, még így, paplanon keresztül is. A hirtelen északi szél betolakszik a nagy ablakok piciny résein, lehűti a szobákat, de a távfűtés még nem működik, nincs itt az ideje, csak akkor kapcsolják be, ha már nagyon cidri lesz, de mit számít ez most. Semmi sem számít. Kanócnak nagyon mozgalmassá vált délutánja, estéje volt. Ember legyen, aki utána csinálja.

Nem kevesebbet tett, mint azt, hogy amíg nagy délután aludt, kicsempészte a lakásból hálósákját, a tőrakra hordott gumimatracot, élelmet, zseblámpát, Ági két kinőtt pulóverjét, saját melegítőjét, s ez még mindig semmi: - ezenkívül alkonyatkor eltüntetett egy eleven s az igazat megvallva kissé begyulladt leányzót, titokban és észrevétlenül, ami roppant fontos volt tervéhez, hiszen pontosan tudta, hogy Mónit most, ezekben a percekben egész biztosan már halálra keresik.

Hadd keressék!

Úgysem találják meg!

Móni biztonságban van! És öngyilkos sem lett!

Bár lehet, hogy forgolódik szokatlan fekhelyén, lehet, hogy fél azon a helyen, ott, egyedül, lehet,

hogy sóhajtozik, talán reszket is egy kicsit, de ezen Kanóc bármennyire is szeretne, nem tud segíteni. Ezt Móninak kell kibírnia. Ki fogja bírni! Elvégre: valamit valamiért!

Ami a fődolog: sikerült Mónit megvédeni nemcsak a szülői bántásoktól, de önmaga sötét, s úgy lehet, életbe vágóan sötét terveitől is. Móni él!

Jelen pillanatban ez a legfontosabb!

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

*Rendőrautó az iskola előtt - Menyus tényleg mindent tud - Tohonya elsüvölti magát -
Segítsünk nyomozni! - Detektívek az osztályban - Ki látta utoljára? - Gyanús jelek -
Pamacs testcsele*

Reggel az iskola előtt rendőrautó állt. Nem ült benne senki, akit hozott, az már alighanem bent van.

Az érkezők megbámulták, megálltak egy pillanatra, s kíváncsian kérdezték egymást, mi történhetett. Találgatásnál többre nem jutottak. Főleg arra tippeltek, hogy az éjszaka betörők jártak a suliban, de a bejárati ajtókon s a homlokzati ablakokon semmiféle külsérelmi nyomot nem lehetett felfedezni.

Akadtt, aki arról ábrándozott, hogy a betörők elrabolták az osztálykönyveket. Homolya meg egyenest azon sóhajtozott, bárcsak a dolgozatfüzeteket rabolták volna el a tanáriból, akkor nyoma veszne tegnap írt matekdolgozatának.

Tohonya és Kanóc együtt érkeztek a sulihoz. Már messziről látták a csődületet, közelebb érve az okát is sejtették.

Tohonya nagy lelkesülésében hátbavágással figyelmeztette Kanócot a rendőrautóra, s határtalan élvezettel jelentette ki:

- Te! Ezek itt nyomoznak a suliban!

S máris felvillant benne, hátha a srácokat is beveszik a buliba. Vagy legalábbis lesz valami érdeklődés, kihallgatás, vagy fene tudja, mi, de mindenesetre igazi nyomozás, amelynek néhány műhelytitkát most ellesheti. Ez mégiscsak más, mint a mozi meg a tévé, ez olyan igazi. De mit nyomoznak?

Kanóc kicsit elsápadt. Ő pontosan tudta, hogy nem *mit* nyomoznak, hanem *kit*?

Ezek szerint a család bejelentette a rendőrségnek Móni eltűnését. S úgy látszik, itt keresnek valami nyomot.

Egy biztos: ha kérdezik, faggatják, egy szóval, egy kicsike szemrebbenéssel sem árul el semmit. Abból rettenetes nagy botrány lenne. A suliban is, Móniéknál is, de legfőképpen náluk, odahaza. S most még csak az apu sincs itthon villámhárítónak. A nagyira meg rájönne a szívbaj, ha megjelenne náluk a rendőrség. Hát még akkor, ha kiderülne, hová rejtette el a lányt. Lesz, ami lesz, ő hallgat. Móni biztos helyen van. Még rendőrkutyákkal sem találhatják meg. Persze nagyon ciki a dolog így, hogy a rendőrség is keresi, ez, őszintén szólva, kimaradt a számításából, de most már mindegy, a lavinát nem lehet megállítani.

Nagyot sóhajtott. Jöjjön, aminek jönnie kell!

Magára erőltette a fapofát, s Tohonya lelkendezésére csak motyogott valamit.

Menyus Márti érkezésekor azután robbant a bomba. A ducika a rendőrautó láttán azonnal kapcsolt.

Jólétesültségét alig bírta visszatartani az osztályig. De addig muszáj. Az újságot először a 7. a-nak kell megtudnia. Elvégre az ő osztálytársuk miatt van itt a rendőrség. Becsörtetett az osztályba, egyenest föl a katedrára, táskáját lecsapta a tanári asztalra, s túlkiabálva az osztály zsvajját, ekképpen szirénázott:

- Csendet kéééereek! Csend legyeeeen!

Egy pillanatra megszakadtak a legfontosabb véleménycserék, tárgyalások s legádázabb civakodások is. Ez az egy pillanat elég volt Menyusnak ahhoz, hogy bezengje a nagy kérdést, mely mindenkit foglalkoztatott:

- Tudjátok, miért van itt a rendőrség?

Kíváncsi csend.

Hatásszünet. Márti körüljáratja tekintetét, kivár, aztán robbant:

- Azért, mert eltűnt a Szücs Móni!

- Honnan tudod?

- Egy házban lakunk, és az apja tegnap este nálunk kereste!

Ez a kijelentés igazán meggyőzően hangzott, s még azok is elismerték hitelességét, akik egyébként kételkedtek Márti szavahihetőségében.

Ő pedig tovább ecsetelte:

- Az édesanyám azt mondja, hogy lehet egyszerű elcsavargás is, bár ez szerintem Móni esetében kizárt dolog - de lehet baleset, gyermekrablás, sőt! Akár kéjgyilkosság is!

Hosszú, döbönt csend. Hideg futkároz a hátakon. Még elképzelni is nehéz, hogy Móni, a mindig csendes, légynek sem ártó Szücs Móni, aki tegnapelőtt még itt volt közöttük, sőt felelt is az Ázalagnál, most talán véreben heverhet valahol, mert heverhet, ha jobban meggondoljuk. Borzasztó!

Még nincs vége a csendnek, még nem szabadulnak el az indulatok, amikor Tohonya elsüvölti magát:

- Srácok! Segítsünk nyomozni! Meg kell találnunk Mónit!

Alighogy megindulna az egyetértő fölhördülés, máris újabb hang:

- Igaza van Tohonyának! Meg kell találnunk! Elvégre a mi osztálytársunk!

Kapeller Dini szólt. S kész csoda, hogy helyeselt Tohonyának, akit pedig oly kevésre tartott, akár egy káposztafejet. Hat év alatt nem fordult elő, hogy valamiben is igazat adott volna neki. De most, úgy látszik, rendkívüli időket élünk. Dini egy követ fúj Tohonyával. Vagy ez tán valami változás jele?

Több szót már nem lehet érteni, mert kitör az egyetértő segíteniakarás, mindenki mondja a magáét, s túlkiabálná a többit, s ettől zeng az egész osztály, szinte mozognak a falak, kész csoda, hogy ki nem dőlnek a folyosóra, ahol már berreg a csengő, s amelynek végén már feltűnik Pamacs, vele a Diri meg két idegen civil ruhás is.

Pamacs már messziről hallja az ordítóást, majd elsüllyed szegyenében, hogy az ő osztálya ilyen fegyelmezetlen de már nem siethet előre, figyelmeztetni a bandát, hogy csönd, mert jön a diri,

meg idegenek is jönnek. Az ordítózást már mind a négyen észlelték, de valahogy egyikük sem teszi szóvá, a dirinek még a szeme sem rebben, pedig ő sokat ad az iskola hírnevére, de most nem a hírnév az érdekes, hanem az, hogy eltűnt az egyik gyerekük, s ez már komoly ügy, akár gyilkosság is lehet, s meg kell adni minden segítséget a nyomozáshoz.

A 7. a-hoz közeledve Pamacs mégiscsak elszánja magát, három lépést előresiet, sarkig nyitja az ajtót, odaáll eléje, s kitárt karral jelzi a kintieknek: “tessék belépni”, a bentieknek pedig “csillapodjatok, de gyorsan, mert máris késő”.

A zsvajt elvágják, robogás, padok koppannak, testek zuhannak be a helyükre, hogy amikor a diri belép, egyszerre felpattanjanak, úgy, amint az rendesebb helyeken szokás. Pamacs közben égne emeli tekintetét, s a homlokán lefelé elindul két verejtékcsepp.

Az igazgató betessékeli a vendégeket, becsukja az ajtót utánuk, s int a társaságnak, üljenek le.

Leülnek. Mocorgás. A diri megvárja, amíg elül, s csak akkor mondja:

- Gyerekek! Komoly ügyben kérjük a segítségeteket! Az elvtársak a kerületi rendőrkapitányság életvédelmi osztályáról vannak itt. Egyik társatokról van szó.

- Tudjuk! Eltűnt a Szücs Móni! - hangzott Kapeller Dini felől.

A két detektív ebben a pillanatban összenézett.

Majd a magasabbik, akinek rövidre nyírt szőke haja és kis bajuszkája volt, Dinihez fordulva megkérdezte:

- Honnan tudjátok?

- A Menyussal egy házban lakik. Tegnap este kereste náluk is az apja.

- Melyiktek Menyus?

Márti fölállt. Kicsit feszengett ugyan, de talán csak azért, mert világosan érezte, hogy ő most fontos személyiséggé vált.

- Szóval te vagy az. És mondd csak, rajtad kívül ki volt még odahaza, amikor keresték nálatok Mónit?

- Az egész család. Az anyu nyitott ajtót a Szücs bácsinak, de ő engem keresett.

- Mit kérdezett tőled?

- Azt, hogy volt-e Móni délelőtt az iskolában. Amikor mondtam, nem, azt kérdezte, hogy déltájban sem jött be? Mondtam, nem. Megjegyzem, nem értettem, miért jött volna be déltájban, ha reggel nem jött. És miért éppen déltájban?

- Köszönöm. Ül le. Még majd beszélgetünk.

- Igenis.

Márti olyan peckesen ereszkedett vissza a padra, mint aki pontosan érzi az ügyben a maga jelentőségét. Alighanem valami fontos nyomot várnak tőle. De mit?

Akkor megint megszólalt a kis bajszos.

- Engem főleg az érdekelne, ki mikor látta utoljára Mónit. S nem láttátok-e véletlenül valamikor korábban valakivel sétálgatni, beszélgetni. Esetleg valami ismeretlen vagy akár ismerős

felnőttel?

Egyszerre kezdtek volna beszélni, de a diri egy kézmozdulattal leintette őket.

- Csak sorban! Jelentkezésre!

Egymás után jelentkeztek.

Kiderült, hogy tegnapelőtt a suliban mindenki látta. Hazafelé menet is legalább öten, akik abban az irányban laknak.

- És később?

A Szexbomba jelentkezett. A diri intésére felállt. Teleszívta tüdejét, s kihúzta magát, hogy kicsit felnöttebbet mutasson. Az alacsonyabbik detektív még egész fiatal volt, s határozottan jóképű. Szavait is inkább hozzá intézte, mint a bajszoshoz.

- Láttam őt délután, úgy három óra után.

- Igen? Hol?

- A buszmegállóban. Én a városba készültem, s akkor a másik oldalon láttam Mónit felszállni egy buszra. Arra, amelyiknek a végállomása a kiserdő mellett van. Várakozás közben még intettem is neki, de ő nem vette észre. Nagyon készült valahova.

- Miből gondolod?

- Nem gondolom. Tudom. Ugyanis egész jó szerelésben volt, olyanban, amiben sosem láttam a suliban, még köpeny alatt se hozta be megmutatni; meg drapp retikül lógott a vállán, a haja is frissen volt fésülve, meg a szeme is csillogott. Lefogodom, hogy randira indult.

Felszisszenés. Randira? A Móni? Sosem hitték volna róla. De a Szexbombának muszáj hinni. A randihoz nagyon ért.

Az osztály feszengésében fel sem tűnt, hogy egyikük - Kanóc - a többieknél izgatottabban mocorog Pircsi bejelentésére. Csak ki ne derüljön, hogy volt valaki, aki együtt utazott vele a buszon, s esetleg meglátta őt is, amint az erdő szélén várakozott Mónira.

Szerencsére nem akadt ilyen tanú.

Ám a detektív következő kérdését már mintha egyenest rá szabták volna.

- Mondjátok, gyerekek, nem tudjátok, kivel jár az a kislány? Osztálybelivel vagy mással?

Egymásra néznek, s általános vállvonogatás.

- Esetleg valami felnőttel?

Csodálkozó tekintetek.

Azt viszont világosan érzik, hogy ezen a ponton remélhető valami nyom, a detektív azért is firtatja.

Kanóc lapul. Igaz, egyetlen szavával tisztázhatja mindent, véget vethetne az aggodalomnak, az izgalomnak, berekeszthetné az egész nyomozást, de azt az egy szót ő nem mondhatja ki. Már késő. Már egyre nő a gubanc, egyre zűrösebbé válik minden, s az ügy, amit ő Móni és apja között akart lebonyolítani, íme kiterbélyesedett, dagad, egyre dagad, mint a mesebeli kiscigány, s felfalja mindent és mindenkit, aki a közelébe kerül. Elsőként őt, akit máris bekapott,

elnyelt, megnémített, pedig ő igazán nem így képzelte el.

A rendőrséget valahogy kihagyta a számításból.

Pedig íme, itt vannak. S a bajszos nagyon firtatja a dolgokat.

- Szóval ti nem láttátok? Talán akad majd valaki, aki látta. Van-e esetleg valami más észlelésetek Mónival kapcsolatban?

Csend. Aztán Menyus s homlokára csap, hogy hallani a csattanását, s máris kapálódzik a kezével.

Intenek neki. Feláll.

- Kérem, nekem van egy barátnőm a házban. A Terjék Ica. Ők a Szücsék fölött laknak. Az Ica említette nekem ma reggel iskolába jövet, hogy tegnapelőtt este Szücséknél állati nagy veszekedés volt, ordítózás meg bögés, de azt nem lehetett kivenni, min veszekszenek, csak feltűnt nekik, merthogy a Szücsék máskor nem szoktak veszekedni.

A két nyomozó megint egymásra nézett.

S ekkor kis kéz kapaszkodott felfelé; félve, bátortalanul az ajtó melletti padsor fölé. A Bárány Jóskáé.

- Mondd csak...

Jóska felállt, s bizonytalanul elkezdte:

- Tegnap reggel az apám leküldött a Csemegebe egy kis... egy kis üveg... pálinkáért, merthogy az utcán nem szabad inni, és visszafelé jövet találkoztam a Mónival. Ott ült a parkban egy padon, és a Csemege felé nézett. Még kérdeztem is tőle, megvár-e, mert akkor együtt mehetünk a suliba, de mondta, hogy ő most nem jön be, neki még az apjával van egy-két szava. És a Csemege felé intett. Aztán amikor hazaszaladtam a pálinkával, és mentem a suliba, még mindig ott ült...

Visszafojtott lélegzettel hallgatták. Érezték, ez valami állati fontos nyom lehet, s ezt még akkor is érzik, ha a két detektív nem vált jelentőségteljes pillantásokat.

Más bejelentéssel aztán már tényleg nem volt. Már éppen megköszönték a gyerekek segítségét, s indultak volna, amikor Tohonya, aki igazán nem nagyon nyitogatta a száját a tanerők jelenlétében, még akkor sem, ha ösztökélték erre, feltette lapátmancsát.

- Mi az, fiam, van még valami?

Feláll. Zavartan toporog, aztán kiböki:

- Semmi... vagyis hogy csak az, hogy hadd segítsünk nyomozni!

A bajszos önkéntelenül elmosolyodik. De akkor már a padsorok közül is fel-felhangzik: - Hadd segítsünk... segíteni szeretnénk... segíteni akarunk... a mi osztálytársunk...

S a közóhaj egyre lelkesebbé, követelőbbé válik.

A diri szigorúan leinti őket, de akkor sem hallgat el a társaság, csak akkor lesz tökéletes csend, amikor látják, hogy a bajszos megszólal:

- Köszönöm, gyerekek. Ez szép és igazán megható, de ti azzal segítettetek, hogy elmondtátok, amit tudtok. A többi a mi dolgunk.

Mennek. A diri kíséri őket, Pamacs zárja a sort.

Amikor becsukódik utánuk az ajtó, végigmorajlik a csalódás az osztályon.

- Disznóság!... Dedósnak néznek!... Fel kéne lázadni... Az idő sürget!... Talán még nem késő!...

S a zsinatolásból kihallatszik Tohonya mélyülő kamaszhangja:

- Srácok, nekem a Móni családja gyanús!

Valóban lehet a dologban valami, állapítják meg néhányan, de ez ügyben az osztály nem sokat tehet. Ezt a rendőrségnek kell kiderítenie. Annál kivitelezhetőbb, amit a Kapeller Dini mond. Úgy látszik, az Oxfordinak nem csupán az órákon forog az agya, hanem ilyenkor is. Mégiscsak fej. Pedig javaslata pofon egyszerű, bárkinek eszébe juthatott volna, de jellemző, hogy neki jutott eszébe. Így hangzik:

- Gyerekek! Át kellene fésülnünk a kiserdőt!

- Úgy van!... Igaza van!... Hátha ott van valami nyom...

Egészen begerjednek. Észre sem veszik, amint csendesen, lassan nyílik az ajtó, nem is egészen, csak jó résnyire, hogy a ricsaj ki ne hallatsszék nagyon a folyosóra, s a résen Pamacs csusszan be az osztályba. Hallja a kiáltozást, érzi a lelkesedést, őt is elkapja, tudja, van ráció abban, amit a gyerekek akarnak, hátha a kiserdőben ráakadnak a gyerekekre... remélhetőleg még élve... s ez igazán nem tűrne halasztást... de hogyan helyezkedhetne szembe ő, egyszerű kis tanár a rendőrségi szakvéleménnyel, nem, azt nem lehet... pedig igazán tehetnének valamit...

S Pamacs nagy léptekkel felmegy a dobogóra. Ekkor már észreveszik, elcsendesednek, főleg, amikor int nekik, hogy szólni akar.

- Kedves gyerekek! Hallottátok, mi a helyzet. És - sajnos - nem igénylik a mi segítségünket. De... mit szólnátok ahhoz, hogy... miután most úgyis két rajzóránk volna egymás után... ha ez idő alatt elmennénk a házi feladatként kapott őszi csendélethez témát gyűjteni a kiserdőbe? De most aztán pszt... - s Pamacs szájára teszi ujját, s bár feszegeti őket belülről a lelkes öröm, s legszívesebben odarohannának s feldobálnák Pamacsot a levegőbe, az a szájra tett ujj csöndes belső örömet parancsol, rendet és fegyelmet, hiszen nem boríthatják most fel az egész iskolát.

S azzal a ritka csendes engedelmességgel, amit csak a teljes közakarat képes ráparancsolni az emberre, Pamacs intésére elindulnak utána halkán, szinte lábujjhegyen lépve, mennek végig a hosszú folyosón, mint a szellemek, ki az iskolakapun, az ügyeletesek meg a hivatalsegéd megdöbbenően bámulnak utánuk, mintha kísérteteket láttak volna eltűnni, a kiserdő irányában.

TIZENHATODIK FEJEZET

*Csatárláncban - Tohonya önállósítja magát - Az apa gyanús - Keresztkérdések tüzeiben -
Miért? - Szavamat adom - Előzzük meg a rendőrséget! - Kupaktanács -
A nagy nyomozás, avagy a Móni-hadművelet - Kanóc zavarba jön*

A kiserdő ott húzódik végig a városszéli betonút túloldalán. Erdő volt már akkor is, amikor a lakótelep építését kezdték, csak fái voltak valamivel kisebbek. Az akácfákat, nyárfákat, feketefenyőket valaha négyzethálósan telepítették, akármerről is nézett végig az ember, sorban álltak a fák, akár a katonák, csak a madarak hordta magról kelt bodzák, fagyalok, olajfüzek bontották meg a rendet, s kölcsönöztek igazi erdőformát az egésznek. Vagy két kilométer hosszan szegélyezte a betonutat, de szélessége alig több, kétszáz méternél.

Ez nem a Bakony rengetege, de éppen eléggé kusza és elhagyatott ahhoz, hogy nem csupán egy gyereket, de akár tíz embert is nyomtalanul el lehessen tüntetni benne. Erre gondolt Pamacs tanár úr, amikor csatárláncba állította a gyerekeit s kiadta a parancsot. Öt-hat méternyire álltak egymástól, s élő szalagként érték végig keresztben a kis erdőt.

Szemüket meresztve elindultak. Minden farakást megmozgattak, minden gödröcskét megpiszkáltak, minden kis zugot szemügyre vettek, sehol semmi.

Kanóc ott haladt Dini és Bárány Jóska között, tette a dolgát, de csak úgy ímmel-ámmal, mint aki értelmetlennek tartja az egészet. Közben a terep helyett inkább a többieket figyelte, ki hogyan buzgólkodik.

Dinit mintha kicserélték volna, mintha egy más, nagyon is érdeklődő, közösségi ember lenne. Igaz, ő javasolta a kiserdő átkutatását is - amely elismerésre méltó logikára vall -, s mintha a mozdulatai, a modora is egyszerűsödne valamilyen szintre. Kanócnak legalábbis úgy tűnt.

S ha valaki harmadik figyelte volna mindkettőjüket, hamar észrevehette volna, hogy Dini a szorgalmas, a buzgó, Kanócon mintha közöny tett volna úrrá.

Dininek ez szemet szúrt. Igazán nem akart piszkálódni, de azért kiszakadt belőle:

- Hallod, te aztán nem erőlteted meg magad!

Kanóc mintha megrezzent volna. S bizonygatva válaszolt:

- Dehogynem. Csak nem látszik meg rajtam. Ahhoz az öt-tíz méterhez, ami rám jut, pedig igazán nem kell szemüveg.

- Neked nem. Nekem kell! - jegyezte meg Dini, s figyelni kezdte Kanóc sávját is. Úgy tűnt neki, mintha a másik valamiért dekoncentrált volna, vigyáz rá, el ne nézzen valami fontosat. Egyébként pedig furcsa, hogy éppen Kanóc, aki különben minden rendkívüliben benne van, most olyan elmélázó. Mi van vele? Miért nem csipkedi magát?

Lassan csörtetve, nézgelődve haladtak előre.

A nagy előrefigyelésben senki sem vette észre, hogy Tohonya egyszer csak lemaradt. Igaz, előtte szólt Boglyasnak, húzódjon be egy kicsit középre, az ő helyére is, de mást nem mondott. Aztán

ahogy múltak a percek, Tohonya csak nem mutatkozott.

A leendő mesterdetektív ugyanis elbatározta, hogy önállósítja magát. Teljesen fölöslegesnek érezte magát ott, ahol rajta kívül még harminchetem pásztázzák az erdőt, amikor szerint nem is itt van a megoldás kulcsa.

Tohonya kombinált. S ugyanazokon a szálakon akart elindulni, amelyeket a nyomozók is firtattak.

Zsebre dugott kézzel, lezseren himbálódzó járással - akár nagy példaképe, a nápolyi rendőr-felügyelő a mozivásznon - elindult a telepi csemegebolt felé.

Mire odaért, fejében már készen állt a terv.

Belépett az üvegajtón, de nem ment oda a kosarakhoz, mint a vásárlók, hanem odament az egyik pénztárosnőhöz, aki előtt sorakoztak a fizetésre várók, s két vevő között udvariasan érdeklődött Szücs kartárs iránt.

- A boltvezető kartárs? - a pénztárosnő nyakát nyújtogatva nézett végig a megrakott önkiszolgálópultok között, majd kijelentette: - Alighanem a raktárban van. Menj be a kenyereshez, szólj neki, ő majd kihívja.

“Szóval ő a boltvezető. Ezt sem tudtam eddig” - töprengett befelé haladtában Tohonya, de nem tudta eldönteni, mit kezdjen ezzel az újabb információval. Változtat-e valamit a dolgokon?

“Persze hogy változtat! - nyilallott azután bele -, hiszen mint vezetőnek jobban van lehetősége ide-oda csámborogni a bolt vagy a raktár valamelyik zugában, ha valakivel négyszemkőzt akar maradni. Vagy valamit - esetleg valakit - el akart rejteni! Igaz, mi oka lett volna az apjának, hogy eltüntesse? De hátha volt; hiszen veszekedtek.”

A feladat: mindenáron be kell jutnia a raktárba is.

Odalép a kenyerespult elé. Fiatal, vörös hajú lány áll mögötte. Ipari tanuló.

Kapásból letegezi.

- Szia, nagylány! A főnököt keresem.

- Te is?

- Miért? Más is kereste?

- Negyedórával ezelőtt ment el tőle két ember.

- Igen? És a magasabbiknak kis bajusza volt.

- Honnan tudod?

- Tudom. Én nagyon sok mindent tudok. De ne faggass, hanem szólj be!

- Kérlek... - mondja kissé sértődötten a lány, s eltűnik a raktár lengőajtaja mögött.

Tohonya gondterhelten néz utána. Úgy látszik, a rendőrség megelőzte. Már jártak itt. S alkalmasint ők is körülnéztek a raktárban. Mindegy. Hátha van, amit nem vettek észre? Majd kiderül...

Kicsapódik a lengőajtó, és sovány képű, láthatólag nyúzott, negyven körüli férfi jelenik meg. Szemei kutatva keresnek.

“Ő az!” - gondolja Tohonya, s odalép hozzá.

- Kezit csókolom, Szücs bácsi! - mondja tiszteletteljes udvariassággal. - Tudom, nem tetszik ismerni, én a Móni egyik osztálytársa vagyok, és ilyen minőségben keresem Szücs bácsit.

- Szervusz... - mondja kesernyésen Móni apja, s Tohonya hiába várja, hogy a bemutatkozás után nagy hirtelen betessékélje a raktárba, annak, úgy látszik, esze ágában sincs, csak néz rá szenvtelenül, mint akinek teljesen mindegy, hogy miért jött, mit akar... Vagy talán mégsem? Tohonyának hirtelenjében mentő ötlet villan az eszébe. S jó hangosan, hogy a vöröske is meghallja, meg az a néhány lézengő vevő is, folytatja:

- Kérem szépen, én tudom, hogy negyedórával előttem mentek el Szücs bácsitól a nyomozók...

A “nyomozó” szó hallatára a férfi összerezzen, s egyszeriben kellemetlen neki, hogy a fiú itt, mindenki füle hallatára emlegeti, hogy a rendőrség járt nála.

- Várj csak, fiam, ne itt... Gyere beljebb...

S máris tessékeli be a raktárba.

Tohonya tőle szokatlan gyorsasággal követi.

Ládák, papírzsákok, konténerek alkotta folyosón mennek a raktárból lerekesztett kis üvegfalú irodába. Tohonya villámgyorsan pásztázza végig a terepet, de semmi gyanús. Igaz, nem ártana alaposabban is körülnézni.

Belépnek az irodába. A férfi int neki.

- Tessék. Ül le. És most mondd!

- Igenis. Szóval említettem, hogy a Móni egyik osztálytársa vagyok, és ilyen minőségben... azt szeretném elmondani, hogy bennünket nagyon megrázott a Móni eltűnése, mert nagyon rendes lány és jó osztálytárs volt... vagyis hogy van...

- Köszönöm az együttérzést, ha ezért jöttél...

- Nem ezért! Azért, hogy megmondjam, az egész osztály segíteni akar... vagyis hogy részt vesz a nyomozásban... éppen most fésüljük át a kiserdőt...

- És?! - hangzik türelmetlenül.

- Semmi! - feleli Tohonya, bár kissé behúzza a nyakát, hiszen ő még a vége előtt olajra lépett.

- Hála istennek! - hangzik a megkönnyebbült sóhaj.

Tohonya hallja a spontán sóhajt, s a férfi arcán is látja a felvillanó megkönnyebbülést.

“Örül neki! Úgy látszik, aggódik. Akkor pedig talán még sincs köze hozzá. Vagy csak tettetné?” No de ő majd megforgatja. S kissé mutáló hangján folytatja:

- És nemcsak a kiserdőt fésüljük át, mindenben akarunk segíteni... Csakhogy... mi csupáncsak akkor segíthetünk, ha az ügyel kapcsolatban rendelkezünk bizonyos információkkal...

Az “információkkal” szót jól megnyomja, hogy nyilvánvalóvá váljék, mennyire szakszerű segítségről volna szó.

- Mire vagytok kíváncsiak? - kérdi fáradt hangon a férfi, s arra gondol, édes mindegy, hogy a rendőrség találja meg, vagy a gyerekek, fő, hogy meglegyen. S élve, épségben kerüljön elő. A

többi már az ő dolga lesz, mert biztos, hogy még egyszer nem fajulhatnak eddig a dolgok.

- Mindenekelőtt azt szeretnénk tudni, hogy tegnap délelőtt miért járt itt a Móni?

A férfi nem felel. Habozik.

Ez gyanús.

Úgy látszik, mégis meggondolja magát.

- Hogy miért? - kezdi vontatottan - családi ügyből kifolyólag... igen... kifejezetten családi ügyben...

Nem mond többet. A rendőrségnek őszintén elmondta, a gyerekekre viszont igazán nem tartozik.

Tohonya azonban nem hagyja magát aprópénzzel kifizetni.

- Szóval családi ügyben? - és most felnőtt nyomozók módjára keresi a férfi tekintetét -, és mi volt az a családi ügy?... Merthogy anélkül bajosan tudunk...

S elhallgat. Nézik egymást. A fiú határozott, egyenes tekintettel, a férfi meg-megrebbenővel.

“Megmondja? Ne mondja?... - Kinek árt, ha megtudják? Ha Móni előkerül, tőle is megtudhatják... ha meg nem, akkor úgymint mindegy... akkor minden mindegy.” Halkan, röstelkedve szól:

- Azért járt itt, mert volt odahaza némi családi nézeteltérés. Összekülönböztek a feleséggel... vagyis hogy a nevelőanyjával... és... én is ideges lettem... s ez, úgy látszik, nagyon megviselte őt...

Sóhaj. Kimondta. Úristen! Hányszor kell még kimondania? S ki mindenkinek? Most már mindegy, csak Móni kerüljön elő...

Tohonya hallgatja a vallomást, s érzi, őszinték a szavak... Nagyon aggódik... és furdalja őt a lelkiismeret... Viszont ha így áll, akkor Mónit talán nem rabolta el senki, hanem egyszerűen... egyszerűen... megszökött... igen... megszökött...

Ez lehet a helyes következtetés. Nem tartja magában. Kimondja:

- Akkor a Móni megszökött...

- Gondolod? - néz rá a férfi reménykedve.

- Gondolom. Ha pedig csak megszökött, akkor meg is lehet találni! Főleg, ha besegítünk!

Olyan önbizalommal mondta, amiből kétségtelen volt, hogy saját maga el is hiszi, amit állít. S olyan lelkesedéssel, ami az apát teljesen meghatotta.

- Ha tudtok... nagyon megköszönném... - mondta halkan, de elérzékenyülése egy szikrát sem hatott Tohonyára, aki máris tovább kombinált, s azt sem tartotta magában.

- Csakhogy honnan tudja azt a Móni, hogy a kiváltó ok megszűnt, vagyis hogy ő nyugodtan hazamehetne, ha... ha előkerítenénk...

- Bátran jöhetne. Erre szavamat adom. Sőt!

S nyújtotta a kezét Tohonya felé. A fiú meglepődött egy kicsit, aztán látva a feléje nyújtott kezet, ő is nyújtotta a magáét. S ezzel a kézfogással mintegy szavatolták, hogy Móninak bántódása nem eshet. Csak előkerüljön!...

Amikor az osztály visszacapatott a kiserdőből, csupán a sereghajtó Dini vette észre, hogy az

iskola melletti kis trafóház mögül valaki odacsapódik melléje. Tohonya volt az.

- Pszt! - jelezte neki, hogy síri csönd, majd halkán megkérdezte tőle: - Mi volt?

- Semmi... - legyintett amaz.

- Nem is lehetett... a lányt ugyanis nem elrabolták, hanem megszökött!...

- Honnan veszed?

- Beszéltem az apjával! A lányt elüldözték! Persze, az is lehet, hogy valaki rejtegeti.

- De ki? És miért?

- Majd kinyomozzuk! Bízd csak ide!

S Kapeller Dini, az osztály esze ezen s délelőttön immár másodszor állapította meg, hogy Tohonya, akit eddig semmibe vett, úgy látszik, megtáltosodott.

A lehetőség szárnyakat adott neki. Három hosszú órányi ideje volt arra, hogy kidolgozza haditervét. S Tohonya füle mellett ezen a délelőttön lenge fuwallattá foszlottak a magyar irodalom szépségei, elsuhantak a földrajztudomány legváltozatosabb tájai, s párává váltak a fizika mélységei. E köznapi régiókból hadvezéri magaslatoakra emelkedet, amit soha senki nem föltételezett volna róla, s talán még önmagának is bomba meglepetés, ha volna most ideje meglepődni.

Zsenialitása odáig terjedt, hogy még a harmadik tízpercben megsúgta Menyus Mártinak a nagy titkot: fontos nyomok birtokába jutott, s azok részére, akiket érdekel a nyomozás, tanítás végeztével előrukkol tervével.

Jól számított. Márti szája működésbe lépett. S amikor Morcos megkönnyebbülten elköszönt tőlük délben az iskola aulájában, ahelyett hogy tülekedve, egymást lökdösve lódultak volna ki az iskolakapun, a más osztálybeliek legnagyobb elképedésére a 7. a fegyelmezetten vonult ki, majd Menyus Márti vezetésével a kis trafóház mögött, a parkban megálltak, s a szemek Tohonyára szegeződtek.

A fiú szűkszavú volt és mértéktartó. Röviden ismertette délelőtti látogatását Szücs papánál, majd elmondta következtetését.

- Szerintem Móni itt bujkál valahol a telepen. Mégpedig valamelyik pincében vagy tetőátjáróban. A feladat: párokra oszlunk és megkeressük.

Rövid vita, kérdések, ellenvélemények, húzódozás, majd a harminchét gyerekből harmincan vállalták.

Tizenöt pár. Vagy ha úgy tetszik, tizenöt kutatócsoport.

Kezdés: lehetőség szerint ebéd után minél előbb.

Akkor veszi kezdetét a *nagy nyomozás*. Avagy a *Móni-hadművelet*.

Felbuzdulva oszlottak szét. A dolog sokkal izgalmasabb, mint egy számháború, s ami a fő: közvetlen és kézzelfogható haszna van. Móni!

Kanócot nem tudta Tohonya fellelkesíteni. Sőt! Határozottan rosszkedve volt, már azóta, hogy a nyomozók látogatást tettek az osztályban. Legszívesebben félrevonulna, elbujdokolna, de azt sem teheti, a látványos visszahúzódás egyszeriben rátereli a gyanút. Pedig annak még a látszatát

is el kell kerülnie, s éppen Móni érdekében.

Így azután részt vett a kiserdei kutatásban - lelkesedés nélkül -, s jelentkezett a délutáni nyomozásra is, különben Tohonya joggal orrolna meg rá.

Közben egyre nyomasztja, hogy visszaél jóakaratokkal, lelkesedésükkel, a segíteni akarással, hiszen tudván tudja, minden lépésük hiábavaló.

Rosszkedvűen indul haza.

Pechje van, Tohonya utoléri, mehetnek együtt. Egymás mellett a fő-fő nyomozó és a rejtegető. Két volt barát. Két leendő ellenfél. Ez utóbbit azonban csak Kanóc tudja.

Szótlatlanul baktat, lóg az orra, s Tohonyának ma szokatlanul éles a szeme.

- Mi van veled?

- Mi lenne? Semmi.

- Le vagy törve.

- Ugyan! Egyszerűen nehéz napunk volt.

- Máskor is volt már.

- Ez igaz. De te is voltál már letörve.

- Ez is igaz.

Csönd. Csak cipőjük alatt recseg a gyöngykavics, amint lépnek. Tohonyát voltaképpen bántja, hogy Kanóc ilyen közömbösen baktat mellette. Bezzeg amikor Ordítós Győző úrnál barátja szorult segítségre, akkor ők Boglyással menten ugrottak. Ő meg olyan, mint aki nem hiszi a dolgokat. De akkor miért nem mondja? Miért sumákol itten mellette? S Tohonya, a máskor szelíd és béketűrő, lapáttenyerű Tohonya ekkor megáll, s a lépni akaró Kanóc karjára tenyerel.

- Egy pillanatra!

- Mi bajod?

- Semmi. Csak addig nem megyünk tovább, amíg nem mondasz valamit.

- Miről?

- A tervemről! Ki mondjon valamit, ha te sem?

Kanóc hallgat. Mit mondjon? Mondja azt, hogy nézd, Tohonya, én téged becsaplak. Járatom, csak járatom veled a bolondját, pedig úgyis hiába keresitek. S minek nyomozni akkor, ha felesleges a nyomozás. Ezt azonban nem mondhatja. Ha viszont kibökné az igazságot, azzal Mönit árulná el. Meg önmagát. Így aztán cipelheti magával titkát, terhét. De legalább a szemét kellene kinyitnia ennek a jó fiúnak. Legalább néhány ügyesen elhelyezett célzással. Hogy ne strapálja magát hiába.

S a szemébe bámuló Tohonyának magyarázni kezdi:

- Tudod, Tohonya, amint hallgattalak, azt gondoltam, igazad van, amikor azt föltételezed, hogy Mönit elüldözték. A jelek valóban erre mutatnak.

- Na ugye?!

- Várd csak ki! Csakhogy mit gondolsz, akit elüldöztek tegnap, és nekiindul úgy, hogy - teszem

fel - többet vissza sem tér, gondolod, az itt kuncsorog a környéken? Itt, ahol annyian ismerik? Szerintem kizárt dolog...

- Majd meglátjuk!

- Majd meg! De még nincs vége. Gondolod például, ha valaki - megint csak tegyük fel - szökni akar, akkor nem keres hozzá szövetségeseket? Mondjuk olyanokat, akik elrejthetik?

- Elképzelhető.

- Vagy pedig tény.

- De biztos vagy benne!

- Én igen! De hiába is mondanám, nem hallgatsz úgysem rám. Fejedbe vetted, hogy jani leszel, megelőződ a rendőrséget, s előkeríted Szücs Mónit. Akár akarja, akár nem. Akár jó neki, akár nem. És ha ő nem akarná? Ha megint csak tegyük fel - nem óhajtana hazatérni. Mert - mondjuk - fél a megtorlástól...

Tohonya ekkor fejére csapott.

- Ó, én marha! Hát nem elfelejtettem megmondani?

- Mit?

- Azt, hogy az apja kezét adott rá, hogy odahaza nem lesz semmi zűr!

- Ez biztos?

- Persze hogy biztos. De miért fontos ez neked?!

- Nem nekem fontos, hanem a Móninak!

- Akit először meg kell találnunk, hogy megmondhassuk neki...

- Így igaz... - toldotta meg Kanóc, s elöntötte a veríték. Lám, az előbb majdnem elszólta magát örömeiben. Márpedig neki Móni nélkül nem szabad határoznia, s a lányt nem találhatja meg senki. Senki, de senki! Tohonya sem! Megesküdött neki, amikor oda vitte, ahol sohasem fogják keresni. Szegény Tohonya, milyen optimista... milyen lelkesen szavalja:

- Tudod, Kanóc, én előkerítem azt a lányt. Van rá egy fogadásom.

- Legyen. Drukkolok neked, de fogadok, hogy nem keríted elő!

- Miben fogadjunk?

- Nekem mindegy. Amibe akarod.

A lapátenyerű Tohonya ekkor ráfüggesztette tekintetét Kanócra, s mély meggyőződéssel csak ennyit mondott:

- Tudod mit? Pofon vágatsz, ha nem találom meg. És ha elrejtették, azokkal együtt, akik rejtegetik.

S Kanócot szinte égette, úgy tüzelt belőle a meggyőződés. Szinte már maga is kívánni kezdte, sikerüljön a Tohonyának. Persze, ez lehetetlen. Sosem találja meg, amíg ő nem akarja. Biztos, nyert fogadás ez.

Ám Kanóc világosan tudta, hogy ezt a fogadást sohasem fogja behajtani. S ha valaki Tohonyát pofon akarná csapni, annak ő nekimenne. Mert a jószándékot, a tenniakarást, akár sikerül, akár

nem, tisztelni kell!

TIZENHETEDIK FEJEZET

*Rejtőző az éjszakában - Hosszú, hosszú nap - Mi lehet Kanóccal? - Tohonya nyomoz -
Gyanús alibi - "De jó, hogy itt vagy!" - A rendőrség közleménye - Hallgatni fogok! -
Az üzenet - Hazatérés - Édes kislányom!*

Móni fázott, pedig már magára húzta a két pulóvert is, amit Kanóc kicsempészett hazulról, amikor idehozta. De régen is volt az! Már kerek huszonnégy órája. Csak annyi? Nem több? Úgy tűnik, mintha már egy hete rostokolna egyedül ebben a fűtetlen kamrában. Ráadásul az éjszaka betört az északi szél, zörgő leveleket hajszolt maga előtt, nekisodorta őket odakint a falnak, kerítésnek, tutulni kezdett valahol fent a háztető nyílásain, s betolakodott Móni rejtekhelyére is az ajtó láthatatlan résein.

Rettenetes éjszaka volt. A fiú valami öreg gyalupadra ágyazott meg neki, gumimatraccal, hálósákkal, sebtében, szemmeresztő félhomályban, amelyben csupán valami fenti kisablak szolgáltatva a világosságot, s csupán annyit, amennyit a távoli utcai lámpák pislá fénye útjára bocsátott.

Félt kibújni a hálósákból, félt leszállni, mindenféle sötétlő titokzatos tárgyak körvonalait vélte látni, percegéseket hallott, a sarokból valami rágszálást - lehet, hogy egér volt -, csupán a kamrában terjengő fenyődeszkaillat jelentett némi megnyugvást a nagy ismeretlenben.

Nem tudott aludni. Hevert nyitott szemmel gondolatainak rabságában. Először ide-oda csapongtak, pergették a nap eseményeit, kétségbeejtő lassúsággal, majd örült gyorsasággal ide-oda, oda-ide. Reggel... távozás... apja... és akkor Kanóc megfogta a kezét jó erősen, és azt mondta: - Nem engedem! Nem engedem!... - S akkor ő rábízta magát teljes egészében. Legyen minden úgy, ahogy a fiú gondolja. Ő már nem tudott gondolkozni, nem volt elképzelése, semmije sem volt, és senkije, csak Kanóc, az édes, drága, jó Kanóc, aki ráparancsolt, neki csak szót kellett fogadnia. Sötétedésig gunnyasztott a tetőátjáróban, akkor lecsempészte őt, s kerülő úton, mint a tolvajok, elindultak. Először csak gyalog, azután buszon. Alig pár megállónyira, Pestújhelyen szálltak le, régi utcák, kis kertes házak, kerítések, kertekben felugató kutyák, csend, alig egy-egy járókelő. Régi, jó pár éve kátrányozott, megbarnult deszkakerítésnél álltak meg. A fiú gyorsan kulcsot szedett elő, kinyitotta a kiskaput, beosontak. Senki sem vette őket észre. Csak ekkor szólalt meg:

- A nagy háza. De ő most nálunk alszik. Csak az a baj, hogy nem találtam a lakáskulcsát. Meg aztán bármikor hazaugorhat meglócsolni a virágait.

- Egyedül lakik itt?

- Nem. A másik lakás Dezső bácsié. Az a bátyja. Feleségével laknak itt, de elutaztak. Hévízre van beutalójuk. Csak az a baj, hozzájuk is csak az ablakon tudnánk bemenni. Ott meg rács van. De várj csak...

Fölemelt az ablakpárkányról egy leborított virágcserepet. Két kulcs volt alatta.

- Választhatsz. A pincében alszol, vagy Dezső bácsi barkácskamrájában.

- Inkább a kamrában...

Így került ide.

Jószerevel nem is láthatta akkor, hová. A villanyt, ha akarták volna, sem lehetett felgyújtani. A gondos öregek mindig kikapcsolják az órát, ha huzamosabban eltávoznak. S ha mégsem, akkor a szomszédok miatt nem lehet. Nehogy betöröt gyanítva átjöjjenek. Még szerencse, hogy nincs kutyájuk, amelyik ugatna.

Kanóc megágyazott neki, ellátta élelemmel, s elment azzal, hogy ma megint jön. Csak ki ne mozduljon. Ha a nagyj jönne locsolni, úgysem néz ide be. Dezső bácsi nem tűrte, hogy az asszonyok rendet csináljanak birodalmában. Akkor semmit sem találna. Nem is bántják, egye csak meg a rendetlenség meg a por.

Mindegy. A por a legkevesebb. Fő, hogy itt nem keresik. Maradhat. De meddig? És utána hová? Kanóc szerint az apja sírni fog utána, s akkor majd örül, ha előkerül... de hátha téved... akkor mi lesz?

S szegény, magányos Mónit, ott, az éjszakában, lassan, lassan hatalmába kerítette a kétségbeesés. Először csak vacogni kezdett, azután eleredtek a könnyei...

- Anyu... édesanyu... drága jó édesanyám, ha ezt látnád... - hüppögte sokáig, de sírása visszhangtalan maradt. A holtak füle bezáródott a földi panaszokra, mindörökre.

Amikor derengeni kezdett, s a kisablak kiszürkült, kicsit megkönnyebbült. Engedett a félelem szorítása, vesztett keserűségéből a csordogáló könnypaták, a világosság közeledte visszahozta a reménykedést.

Amikor már jól láthatók voltak a tárgyak, kibújt a hálósákból, kiosont a kamrából megkönnyebbültni, s megkereste a kerti csapot is, hogy vizet vigyen be magának, mielőtt a szomszédok fölébrednek.

Lassan, araszolva telt el s nap. Keresi-e egyáltalán valaki? Vagy senkinek sem hiányzik?... Semmit sem tud... süket és vak itt... Mi van Kanóccal, hogy nem jön?... Hát nem tudja, nem érzi, hogy nagyon, rettenetesen nagyon várja?...

Érzi, persze hogy érzi, de nem mehet. Tohonyával párosan járják végig a lépcsőházakat, pincéket, tetőátjárókat. Tohonyának eszébe jutott egy remek szöveg, melynek hallatán a legszörösebb szívű házgondnok is kinyitotta a pincét, már ahol zárva volt. Komoly, hivatalos kép, s hozzá a körítés:

- Iskolánk elvállalta a következő lomtalanítási akció patronálását. Ezt készítjük elő társadalmi munkában. Fel szeretnénk mérni a területen - így mondta, "területen", s nem házban - található lomok összetételét.

Ez használt. Zárak nyíltak, felnőttek váltak készséggé, elvégre miért legyenek alávalóbbak a társadalmi munkában ügyködő gyerekeknél.

Sehol semmi. Pontosabban senki. Senki, akit keresnek.

Az utca túlfelén időnként Boglyas és Kapeller, látják - ők is egy pár - s tudják, arrébb újabb és újabb párok fészülik át a lakótelepet.

Lassú, sziszifuszi munka, talán unják is már, de csinálják.

Kanóc sem tehet mást. Hiába várják túrhetetlen türelmetlenséggel, mégsem mehet. Nem

mondhatja Tohonyának, hogy fölösleges az egész.

Lassan szürkül. Fogynak a házak, nő Kanóc mehetnékje. Végre! Az utolsó ház! Legszívesebben kézen ragadná Tohonyát, hogy futtában vonszolja végig, aztán menjenek, menjenek, ki-ki a maga útjára.

Tohonya azonban lassú, alapos. Nem végez félmunkát. Bepillant minden zugba, minden sarokba. Még zseblámpát is hozott, amivel bevilágíthat. Az sem segít. Móni sehol.

S a leendő nyomozó nagyot sóhajt. Ez a sóhaj nem annak a jele, hogy feladja a reményt, hiszen a többiek közül bárki a nyomára juthatott, mégis valami csalódásféle.

Kanóc is sóhajt. Aztán csak annyit mond Tohonyának:

- Sajnos, nincs!

- Nálunk! De talán a többieknél! Eljössz velem körülnézni?...

- Elmennék... de... ne haragudj, Tohonya, holnap fizikaóránk lesz Morcossal, és tudod, hogy a múltkor is szórakozott velem...

- Jó, jó, megértelek, bár azt hittem... No mindegy, megyek egyedül...

S elválnak. Kanóc hazafelé üget, Tohonya ki a főútvonalra, ahol a busz is jár. Hátha összeakad néhány párral.

Csak amikor már jócskán eltávolodtak egymástól, akkor ötlik fel benne, milyen alibivel ment el barátja. Készül, merthogy múltkor a Morcos... a Morcos... húha! A Morcos valami cédulát vett el Kanóctól, amiben kér valakit, hogy ne haragudjon rá. De kitől kért Kanóc bocsánatot? Kitől? És miért nem bízik a nyomozás sikerében? Lehet, hogy azért, mert tud valamit? Csak gondosan titkolja? Tőle kitelik! De nem! Őt nem lehet csak így faképnél hagyni, holmi lecke csinálás ürügyével. Beállít hozzájuk, és kerek pereg megkérdi tőle... Sietős léptekkel elindul.

A nagy nyit ajtót. Csodálkozva néz Tohonyára.

- Mi az, fiacskám, te nem mentél el a gyűlésre?... - kérdi kíváncsi gyanakvással...

- Milyen gyűlésre?

- Ami az iskolában lesz... a nyomozás miatt... ahol beszámoltok egymásnak...

- Ja persze! - kap homlokához Tohonya, és máris kombinálni kezd. Kanóc meglépett. De miért? És hová ment?

Nagyi meg csak mondja a magáét:

- Nem is értem, hogyan juthat a rendőrség eszébe, hogy befogjon benneteket a nyomozásba... Azt a kisleányt, aki eltűnt, már a hentesnél is beszélnek...

- Kisleány - javítja ki Tohonya.

- Tényleg? Én kisleányról hallottam. Mondtam is az unokámnak, vigyázzon jól magára, ne álljon szóba senki idegennel... kivált ilyen sötétben... el sem akartam engedni... de mondta, hogy kötelező, meg hogy úgyis csoportosan jártok...

- Persze hogy csoportosan - bólogat Tohonya, s miközben nagy lélegzetet vesz, gyorsan közbekérdez:

- Régen elment?

- Á! Talán három perccel előtted. Ha sietsz, még utoléred!

Tohonya nem siet, rohanna. De merre? Most már biztos, hogy Kanóc titkol valamit. Sumákol összevissza, mindenkit át akar ejteni. Na nem! Csak kerüljön a keze közé. Lesz egy-két szava hozzá!

Valami hetedik érzéktől hajtva a főútvonal felé indul tempós kocogással. Ha arra ment Kanóc, hátha így utoléri.

Három perc alatt kiért. Az ellenkező oldalon, a megállóba akkor állt be a busz, eltakarva előle a megállóban várakozókat. Már égnek a villanyok. Kevés a felszálló, Tohonya nincs messze tőlük, látja őket feltűnni a jármű elviselhetően átlátszó üveglapja mögött. Alig hárman vannak. S az egyikük: - Kanóc!

Tohonya szinte felordít.

Minden hiába, idáig hallik, hogy kattannak az ajtók, a busz elindul. Viszi a mit sem sejtő Kanócot ismeretlen célja felé. Tohonya öklét emeli utána, aztán gyorsan leereszti. Az nem használ. De ha utána menne a következő busszal, s közben nyitva tartaná a szemét, akkor hátha többet tudna, mint amennyit megtudott az egész napi lőtás-futással?...

Teljesen besötétedett. Móni kétségbeesetten álldogál, már-már a sírás fojtogatja. Fülel az utca felé minden neszre, reménykedik a közeledő lépéskoppanások hallatán, s lebiggyed szája, amikor távolodnak.

Aztán hangos kulcskordulás a kapu felől, majd halkabb nyikorgás. Jön! Keze a kamra kilincsén, hogy kitárja, s rohanjon az érkező elé, de visszaretten. Hátha nem ő az? Hátha a nagyjött virágot locsolni. Keze megdermed, s visszafojtott lélegzettel áll az ajtóban.

Halk kopogás s a várt, kedves hang: - Ne aggódj... én vagyok!...

Tárja az ajtót, s szinte odazuhan a belépő Kanóc karjai közé. A fiú tartja. Móni odabújik a mellére, odahajtja fejét a vállára, a haja a nyakát birizgálja, érzi a lélegzetvételét, a szívdobogását, s hallja, amint feltör belőle: - De jó, hogy itt vagy... de jó!... Már nem tudtam, mi van veled...

Pillanatokig álltak úgy? Vagy percekig? Nem mérte egyikük sem. A lányban nem volt szemernyi szégyenkezés sem, hogy odabújt a fiúhoz, kétségbeesetten, védelmet, oltalmat keresően, tudva, öneki most más oltalma a világon nincsen.

Kanóc nyugtatóan átkarolta, a haját simogatta, nem szólt, nem is tudott volna mit mondani, csak állt erősen, oszlop gyanánt, tartva mindkettejük terhét. Aztán később valahogy kicsit elzsibbadt a válla, szemernyit megmozdította, s akkor Móni hirtelen ellépett tőle, s önkéntelen, vele született női ösztönösséggel tör fel belőle:

- Ne haragudj...

- Ééén? Miért?

- Mert... én igazán nem akartam... csak úgy jött...

- Az nem baj... Igazán nem baj...

S álltak egymással szemközt, zavarral küszködve, mintha most az égardta egy világon semmi más fontosabb dolguk nem lenne, csak az, hogy bizonytalanul mentegessék azt, amit a körülmények hatására szívük parancsolt.

Nem tartott sokáig. Előretolakodott a gondolatokban feszülő rideg valóság jeges hullámával, hirtelen elborítva mindazt, ami az imént történt közöttük. S pattogni kezdtek a kérdések és a válaszok, hogy megvívják csatájukat, miként a katonák azon a végtelen csatamezőn, melyet úgy hívnak: Élet.

- Mi újság?

- Keresnek.

- Kik keresnek?

- Mindenki. Apád bejelentette a rendőrségnek. Reggel kint voltak a suliban.

- Miattam?

- Persze hogy miattad.

- És?

- Mindenfélét kérdezgettek. Aztán az osztály elhatározta, hogy segít nyomozni. Feltúrtuk érted a kiserdőt.

- A kiserdőt?

- Azt! Hátha oda rejtett el a kéjgyilkos.

- Micsoda?

- Kéjgyilkos. A Menyus Márta mondta. De szerintem az anyjától ered. Édesapád tegnap este náluk keresett...

- Keresett?

- Keresett. Hányszor mondjam még, hogy keresett!

- Biztos? Nemcsak azért mondod, hogy...

- Nemcsak azért? Tohonya szerint egészen odavan!

- Honnan tudja?

- Járt nála a boltban délelőtt. A nyomozás érdekében. Mert délután is nyomoztunk. Az egész telepet végigkutattuk. Minden pincét és minden padlást, hátha oda bújtál. Azért jöttem csak most...

- Nyomoztatok utánam?...

- Hajaj! Tohonya még az egérlyukba is bevilágított. Zseblámpával.

- És mit mondott az apuról?

- Azt, hogy nagyon nyúzott. Megviselt. És biztos, hogy nem ő tette.

- Miit?

- Az eltüntetésedet.

- Ezzel gyanúsították?

- Még a rendőrség is járt nála... Logikus, nem? Ki akarják deríteni, miért volt nálatok családi veszekedés...

- Ezt is tudják?

- Persze. A fölöttetek lakók hallották... És ha veszekedés volt, természetes, hogy a család is gyanús...

S ekkor Móniból önkéntelenül kibukott a sóhaj:

- Szegény apu...

S Kanóc is csak annyit felelt rá:

- Nehéz napja lehetett... - aztán lerázta magáról a sajnálatot, s megkeményítve hangját, folytatta:

- de neked is. És az apád igazán megérdemelte, hogy egy kicsit szenvedjen...

- Kicsit? Gondolod, hogy csak kicsit szenvedett?

- Nem tudom. Lehet, hogy nem kicsit... Te ismered... és téged bántott... bántottak...

- Ez igaz... - biggyedt le megint a lány hangulata.

Hallgattak. Próbálták rendezni gondolataikat, de azok szerteszaladtak, mint a birkanyáj, amelynek közébe vágott a farkas. A legközönségesebb jelen, Móni pusztá léte tolakodott az előtérbe.

- Hoztam ennivalót - mondta Kanóc. - Meg elhoztam a táskarádiómat is, hogy ne unatkozzál. De ne csavard fel hangosra. Csak így...

Bekapcsolta.

Jól ismert bemondó hangja hallatszott halkán. Az Esti Krónika ment már.

Éppen a híreket mondták. A szokásos. Érkezett... elutazott... megtárgyalták... ankétot... határozatot... takarékoság...

Majd csend, szinte látni, amint a bemondó lélegzetet vesz, s felhangzik:

“A rendőrség közleménye!

Újpalotai lakásáról eltűnt Szücs Móni hetedik osztályos iskolai tanuló. A gyerek 154 centiméter magas, haja és szeme barna. Eltűnésekor zöldes kordnadrágot, iskolaköpenyt és világosdrapp anorákot viselt. Aki tud róla valamit, értesítse a kerületi rendőrkapitányságot, vagy tegyen bejelentést bármelyik rendőrőrsön.”

- Hallottad? - suttogta kétségbeesetten Móni.

- Hallottam.

- Már a rádióban is keresnek... Ez rettenetes!...

- Úgy látszik, a rendőrség büntényre gyanakszik...

- Büntényre?

- Arra. Különben biztos nem mondták volna be. Lehet, hogy a tévében is mutatnak majd, holnap meg az újságok hozzák a fényképedet... Szoktak néha ilyesmit hozni...

- Szörnyű! Én ezt nem akarom! Ez becsapás! Mindenki becsapása!...

- Tehettünk volna mást?...

- Nem... De akkor is...! Meg kéne nekik mondani, hogy élek, hogy semmi bajom, hogy jó helyen vagyok... ne aggódjon értem senki... se a rendőrség... se az osztály... és... apu... ő se aggódjon...

- Jó, jó, de ki mondja meg? És kinek? És mi lesz azután? Gondolod, beérik azzal, hogy élsz? Elhiszik?

- És ha írnék?

- Akkor azt firtatják, hol vagy? És miért? És nem maradhatsz ott... mert kiskorú vagy és... és tudom is én, és abból is zűr lesz, hogy elrejtettelek, abból is, hogy hova... Még a nagyit is meghurcolják mint gyermekrejtegetőt... Vagy a Dezső bácsit... pedig ő itthon sincs...

S csípős korbácsával közénk suhintott a felnőttvilág célszerűen berendezett mechanizmusa, jog, törvény, rendőrség, felelősségrevonás, s ők ott álltak tanácstalanul tanakodva, keresvén a kibúvót, az egérlyukat, ahová bebújhatnának, ahol elrejtőzhetnének, ahová nem tud behatolni a ridegség, a bántás, a szomorúság, ahol úgy lehetne élni, amint kellene: egymást megbecsülve, boldogan, szabadon...

Ilyen menedék nincs.

S erre nekik is rá kellett jönniük.

Végül is Kanóc mondta ki, amire mindketten gondoltak.

- Haza kéne menned.

- Haza.

- Még ma este. Apád örülni fog neked. A mostohád meg? Ez apádon múlik... De leállíthatja a rendőrséget, az újságokat, a nyomozást meg mindent. Aki megkerült, azt nem kell többé keresni...

- Azt nem. De gondolod, nem fognak faggatni, hol voltam, merre jártam, hol bujkáltam?

- Faggatni fognak.

- A rendőrség is? - Talán az is...

- S akkor... akkor mit feleljek? Mit tudok felelni? Nem mondhatom el az igazat, mert akkor téged is...

- Ne törődj velem!

- Éppen veled ne törődjek! Kivel törődjek akkor, ha veled sem?!

- Magaddal, Móni, magaddal! Te vagy a fontos, nem én... én az egészet csak azért... csak érted... Hát érted?

S Kanóc megfogta a lány kezét. Szorította, ő meg belekapaszkodott, úgy felelte:

- Nem igaz! Te vagy a fontos... és én igenis hallgatni fogok. Ha kérdeznek, nem válaszolok... ha faggatnak, összeszorítom a fogam... Bujkáltam... egyedül bujkáltam... és senkinek semmi köze hozzá, hol és merre... örüljenek, hogy hazamegyek... örüljenek... ha tudnak majd neki örülni...

S zokogva odaborult Kanóc vállára. Ott sírt sokáig, sós könnyei ráfolytak Kanóc nyakára.

Amikor jól kisírta magát, elcsendesedett, s konok elszántsággal mondta:

- Kész vagyok... Mehetünk...

Belekarolt Kanócba, s elindultak.

Az utcácskák néptelenek voltak, pislá fények világoltak nekik. Lépteiket akaratlanul is összeigazították, s azok egyszerre koppantak a betonjárdán.

Gyalog mentek végig az öt megállót, hogy mennél tovább tartson. A Bokréta térnél megálltak egy lámpa alatt. Kanóc papírt, ceruzát kotort elő zsebéből, s a hátát tartva oda asztalnak, pár sort íratott le Mónival.

Este nyolc is elmúlt már, mire odaértek Móniék házához.

Nyálkás őszi köd permetezett a kopaszodó fákra, s feketére nedvesítette a szürke betont. Hazament már, aki tehetne, aki meg nem, annak sietős volt, s nem őket bámulta.

Móni letről, az utcáról fölnézett az ablakukra.

Világos volt.

Kanóc érezte, hogy megremeg. Aztán kihúzta karját az övéből, elindult, s a fejével biztatóan intett neki vissza: - Gyere...

A lifttel egy emelettel följebb vitették magukat. Onnan indultak gyalog lefelé. Móni megállt a félnél, a kanyarban, úgy, hogy ne látszódjék, a fiú pedig becsöngetett.

Nyílt az ajtó.

Szücs Béla nyitotta. Gyorsan, türelmetlenül, reménykedve, mint aki vár valakit.

Nem ő az! Csalódás ült ki az arcára. Csak egy kisfiú. Ismeretlen fiú. Tiszteletteljesen köszön.

- Kezét csókolom!

- Szervusz! - Majd pislákoló reménnyel: - Te is a Móni osztálytársa vagy?

- Az vagyok - felelt a fiú. - Üzenetet hoztam. Tőle!

- Tőle? - s az apa arca hirtelen felragyog. - Gyere be, fiam!

Kanóc belép. Az előszoba kicsi, nyitva a nagyszoba ajtaja, arra tessékelik.

Az ablaknál, a már langyosodó radiátor előtt, a fotelban ül Helga, a mostoha. Éppen a kicsit szoptatja. A gyerek cuppogva nyeli az anyatejet. Kanóc nem akart tapintatlan lenni, de úgy lépett be, hogy oda kellett néznie. Az asszonyt nem zavarja. Szoptat, a picit nem szabad közben zavarni, s a belépő gyerek, még ha fiú is. Fejét is feléje fordítja, hadd hallja, mivel érkezett.

Az apa türelmetlenül kezdi faggatni:

- Megtaláltátok? Láttad? Beszéltél vele?

Kanóc a kérdésözönre csupán ennyit felel:

- Ezt a levelet küldte - s nyújtja a cédulát.

Az apa hirtelen kikapja kezéből, s máris issza szemével az ismerős kerek gyermekbetűket.

Édesapám!

Élek! Hazamenjek?

Csókol Mónid.

Ennyi az egész. Ennyi! De ennyi szóba is elfér maga az élet. És csókolja... és azt írta: "Mónid"... hogy hazajöjjön-e? Persze hogy jöjjön... most, azonnal, mindjárt!

Ám a gondolatok gyorsabban száguldanak, mint a szó, s Helga is integet neki a szabad kezével, hadd hallja, mi áll a levélben.

Nincs ereje felolvasni. Fél, hogy belebicsaklik a hangja.

Nyújtja az asszonynak a cédulát.

Ő is elolvassa.

Az apa tekintete nem kérleli őt, hanem követel. Azt a választ követeli, amelyet tőle akar hallani ahhoz, hogy nyugalomban együtt élhessenek.

Helga nézi a férjét, látja, hogy a törődöttség egészen megöregíti, mert úgy tűnik, a lánya mégiscsak fontosabb neki, mint hitte, talán nála is fontosabb, de mit tehet ez ellen, Bélától megkapja a mindig áhított otthont és biztonságot, itt cuppog a mellén a pici, kettejük gyermeke, ő sem nőhet fel civódásban... Itt valakinek engednie kell. Neki. Nem lesz könnyű, de meg kell próbálnia másként, mint eddig.

S beletörődve az élet rendjébe, csak ennyit felel:

- Siessen haza... várjuk!

S csak ekkor szólal meg az apa:

- Hallottad? Tudod értesíteni?

Kanóc nem válaszol, csak bólint. Aztán odalép az előszobaajtóhoz, kitarja egészen a falig, s úgy mondja, hogy a beton lépcsőház is kong bele:

- Móni, várnak!

A lépcsőházban felülről lépések indulnak... egy... kettő... három... négy... öt... hat... hét... nyolc... kilenc...

Ennyi lépés a félemelet.

S ennyi lépésbe éppen belefér minden kétség és remény.

Móni jön, némán, Kanóc félreáll az útjából, s ott áll egymással szemközt apa és leánya.

Nézik egymást, a szemük bepárásodik, az apa kitarja két karját, s csak ennyit mond...

- Kislányom!... édes... édes... kislányom...

Móni előrelép, beleomlik a szorításába, állnak csak, karolják egymást, hogy el se is eresszék, szólni sem tudnak, csak némán egymásba folynak könnyeik.

Mire csillapodik bennük az érzelem, az a fiú, aki Mónit hazavezette, már nincs sehol.

Elment.

Elődalgott, hogy ne láthassák, a bögés is ragadós.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

Bombameglepetés! - Osztályvulkán kráterében - Boglyas közbelép - Kapeller igazán rendes - Nehéz nap - Zűrös fizikaóra - Morcos lecsap - Kanócban megszólalnak a dobok - Bárány, az áldozat - Oroszlánketrechen - A szabadító

Reggel Tohonya az osztályban leste Kanócot. Majd csak megérkezik, s akkor elkapja. Tegnap este hiába buszozott utána, s hiába várta este nyolcig a megállóban, hogy visszatérjen titokzatos útvjáról. Pedig van hozzá néhány csiklandós kérdése. Kanóc azonban sehol.

Nem csoda. Este még végig kellett hallgatnia nagy sopánkodását, Ági kontrázását, leckéjével sem állt sehogy, tizenegy is volt, mire ágyba került, s akkor sem tudott még elaludni.

Ma reggel alig tudták kiverni az ágyból. Aztán amikor mégis felébredt, hirtelen eszébe jutott Móni, az órára pillantott, s egyszeriben rákapcsolt.

Amikor beesett az osztályba, szemvillanás alatt fölmérte, hogy még idejében érkezett. Másra már úgysen volt ideje. Tohonya azonnal rátenyerelt, s húzta maga után, félre a sarokba, rövid s talán nem is túlságosan baráti felelősségre vonásra. Mielőtt azonban rákezdhetne volna, hirtelen megrökönyödés viharzott végig az ajtó közelében állókon.

Az agyonkeresett, a mindenhol kutatott, a sehol sem talált Szücs Móni lépett be az osztályba.

Bombameglepetés!

Erre senki sem számított. Főleg azért nem, mert sokan hallották a rádióban is, a tévében is este a rendőrségi közleményt. S mert legtöbben részt vettek a tegnapi délutáni eredménytelen nyomozásban.

S akkor az eltűnt megjelenik, mintha mi sem történt volna.

Óriási!

Vagyis hogy disznóság!

De mégsem! Inkább jó, hogy épségben megkerült!

Fő, hogy itt van!

S fő, hogy első szájából értesülhetnek majd minden részletről.

Öröm, lelkesedés, sértettség és kíváncsiság kavargott a morajban, melynek célpontja az érkező volt.

Móni legjobb szeretett volna elsüllyedni. De nem lehet.

A tömegben egy pillanatra felfogta Kanóc felé irányuló tekintetét.

Bátorítást sugárzott, és hallgatást parancsolt. De úgy, hogy még Tohonyának sem szúrt szemet, pedig ő Móni érkezését észlelve, fél szemét Kanócon tartotta. Valami áruló jelre várt.

Nem volt áruló jel.

Csak a megkerült állt ott a kérdésözönben.

Menyus Márta furakodott hozzá a legközelebb, s túlszirénázva a többieket, sipákolta:

- Halálra kerestünk, hol jártál?

A kérdés fennakadt valahol a magasban, mindenki meghallotta, mindenkit ez érdekelt, lassan elhallgattak. Várták a választ.

Csönd.

- Nem hallod?! Azt kérdeztem... azt kérdeztük: hol jártál?

Ez a kérdés munkált mindenkiben. Tegnap még boldogok lettek volna, hogy életben van, s ha rátalálnak valamelyik pince mélyén meggyötört, csapzottan, mindenki odalett volna a sajnálattól, de most, hogy előkerült, s láthatóan rendezetten, szertefoszlott a tegnapi aggodalom, sajnálat, együttérzés, s maradt a pusztán kíváncsiság.

Móni nem tudná ezt tudatosan megfogalmazni, de érzi. Érzi, és védekezni akar. S a hallgatás nem elegendő védelem. Valamit mondania kell, Valamit, akármit. Fellángol benne a dac, s Menyus pimasz felelősségre vonó kérdésére valami hirtelen ötlettől vezéreltetve azt válaszolja:

- Meglátogattam a nagynénémet.

Püff neki! Olaj a tűzre!

- Gyalázat!... Ezt érdemeljük?!... Nincs is nagynéné! Azért szólhattál volna! Pimaszság! Ez nem felelet!

A felháborodás fortyog, mint az izzó vulkán krátere.

Móni érzi maga körül a kismizettség lávafolyamát, olvadni kezd magára erőltetett nyugalma, belülről már reszket, arcára kezd kiülni a tehetetlen, riadt kétségbeesés.

Kanóc áll a tömegben. Mindent hall, mindent lát, és mindent érez.

Még egy pillanat, s nem törődik se leleplezéssel, se rendőrséggel, odarohan, odaáll Móni mellé, és a szemükbe vágja, hogy olyanok, mint a farkascorda, nekiesnek annak, aki nem üvöltött együtt velük.

Ám ekkor Boglyas, a mindig segítőkész, nagyszívű Boglyas megelőzi.

Nem tartozik az osztály izomkolosszusai közé, de odafurakszik a tömegben keresztül Mónihoz, eléje áll, felemelt kézzel hadonászik, úgy kiáltozza:

- Megörültetek?! Tisztára megörültetek?!

Talán nem is a hangja hatott, azt a hátrébb állók már úgysem hallhatták, hanem az arca, a gesztusai, melyek világosan mutatják, hogy Boglyas, a leendő riporter, az emberek faggatója és megértője, teljesen kikelt magából.

Halkul a moraj. Már hallani Boglyas hangját:

- Mit akartok tőle?! Nekiestek, mintha ő tehetne mindenről! Másnak talán nem lehetnek zúrjai?! Akár odahaza, akár másutt?! Lehetnek! Neked is, neked is, neked is!

...és sorban mutogat reájuk.

Akire rámutat, abban benne reked a szó.

- Mért kell így nekiesni?... Ha akarja, úgyis elmondja... Ha nem most, később... Hátha rossz neki róla beszélni... Hátha szégyenli... vagy tudom is én... Nem rárontani kell, hanem mellé állni... Legalább negyedannyira, mint tegnap... Vagy már elfelejtettétek, olyan régen volt?!

Elhallgattak. Csend van.

S nemcsak Móni reszket Boglyas háta mögött, de a göndör hajú is remeg. Egész vörös az arca is. Ekkor valahonnan hátulról, az ordítózásból kimaradtak közül felhangzik Kapeller Dini hangja is:

- Igaza van Boglyasnak. Segíteni kell neki. Ki miben tud.

S most már Mónihoz intézi szavait. Halkan, mintha csak beszélgetnének. Most már így is tökéletesen hallani.

- Tudom, kicsit gyenge vagy matekból. Ha akarod, segítek majd neked... Eddig valahogy úgysem nagyon törődtünk veled... Rám számíthatsz...

Egyszerűen mondta, minden póz nélkül. Mintha lefoszlott volna róla valamilyen máz, amit eddig magára erőltetett, s az okoskodó jó tanuló ráfestett cégére alól elővillanna az ember.

Tohonya azonnal megérzi. Már tegnap is kapisgálta, amikor Dini azonnal a nyomozás mellé állt. Pedig nem is készül detektívnek... és nem is akart okoskodni... csal segíteni akart... Szakasztott ügy, mint ő is...

Egyetértőleg dörmögi:

- Igaza van Oxfordinak... és rendes tőle...

Így mondja. A becenevén. De nem sértésnek szánja, hanem simogatásnak. Már amennyire egy érdes kamaszhang képes simogatni. Úgy tűnik, igen. Senki sem nevet. S akik az imént a lehangosabban ordítottak, azok közül néhány lehajtja a fejét.

Kanóc alig tud megállni a helyén. Legszívesebben odarohanna Boglyashoz, megölelgetné, mert a Boglyas több, mint igazi barát. S nemcsak a barátjáért áll ki, hanem helyette is, pedig nem is tudhatja, hogy most kell segíteni, de ugyanúgy gondolkozik és ugyanúgy érez, mint ő.

És a Dini is nagyon rendes. Ki sem nézte volna belőle. Úgy látszik, nemcsak esze, szíve is van. Csak eddig valahogy nagyon dugdosta.

S a Tohonyának is van. Még ha nem is szónok. És ha fél is az oroszlanoktól, de tenni azt tud... meg akar is...

Ő sem lapíthat tovább. S már gyanús sem lehet, hiszen nem elsőként szól. S nem is mond sokat, Móni úgyis megérti azt is, ami a szavak mögött van.

S kimondja:

- Én is segíték, amiben csak kell... - aztán még hozzáteszi - mindenben...

Az utóbbit csak Móni tudja. De Tohonya is felfigyel arra az egy szóra. Meg a hangsúlyra is.

Innen-onnan felhangzott még néhány én is, én is, s leeresztettek a felborzolt idegek.

Móni is képes már megszólalni.

Boglyasnak mondja, de mindenkinek szól, akit illet:

- Köszönöm.

Halkan hangzott, de hallották.

Aztán kicsit hangosabban, bátrabban, mentegetődve mondja az egész osztálynak.

- Ti meg ne haragudjatok rám... és hogy tudjátok... az az igazság, hogy elszöktem hazulról... mást nem mondhatok...

Azzal elindul a helyére.

Utat nyitnak neki, s szétoszlanak.

Szóval megszökött - munkál az agyokban -, akkor mégiscsak a Tohonyának volt igaza... és amiket a Tohonya mondott tegnap, a nyomozás előtt, azok után érthető, ha nem teregeti ki a családi szennyesét... Azt mindenki bugyorba kötve titkolja mások előtt...

Elmúlt a tömegpszichózis. S végeredményben Móni bocsánatot kért tőlük... talán nem is haragszanak már... annyira.

Nem ártana előszedni még egy kicsit a fizikát. Ma Morcossal kezdik a napot. S a negyedik óra is az övé: matek.

Nehéz nap lesz a mai.

Morcoss ezúttal kicsit később jött be, láthatólag nem túl jó hangulatban. Igaz, máskor sem fuvolázik, mindig kicsit katonás, kicsit pattogó, de ebben is vannak árnyalatnyi különbségek, s azt megérezni.

- Úgy látszik, frontátvonulás van... - jegyezte meg Menyus Varga Marinak, aki válaszul kissé megvonta a vállát.

Lehetett benne valami. Ma az osztály is nyugtalanabb, robbanékonyabb volt a szokásosnál. Az óra előtti események tették volna, vagy az, hogy tegnap délután a nyomozás miatt nem készültek annyira?

Ki tudja?

Morcoss azonban mindez nem érdekli. Eszében sincs, van egyéb gondja. András fia belázasodott, felesége vidéken, orvosért kellett telefonálni, haza sem tud ugrani délelőtt, amikor az kijön, mert órái vannak, amiket meg kell tartani, amelyekre koncentrálni kell, mert ha már erre az átkosan göröngyös pályára adta a fejét, akkor nem fűrészpont akar töltögetni a matematikától meg a fizikától olyannyira húzódozó koponyákba.

Első órája a 7. a-ban van. Tűrhető osztály, s akadnak benne néhányan, akiket érdekel is az, amit tanít nekik. Ez látszik a szemekből, a jelentkezésekből, a figyelemből, gyakorlott tanár pontosan tudja, kivel hányadán áll.

Ma különben semmi különös, a légnyomással akar foglalkozni, leadja nekik az anyagot, az mindig pihenés, s ma jobb, ha lazít egy keveset, nem tudni, mire ér haza.

Hetes. Jelentés. Beírás.

S kezd:

- Kedves gyerekek, ma a légnyomásról tanulunk. Bolygónkat, a Földet több száz kilométer vastagságban levegő veszi körül. Mint valami óceán. Mi a Földön ennek a levegőóceánnak az

alján élünk.

Valamikor régen azt hitték, hogy a levegő súlytalan. Pedig ez nem így van. Ha akarjuk, nagyon egyszerű módon megállapíthatjuk, hogy a levegőnek is van súlya. Ha például a felfújott futball-labdából kiengedjük a levegőt, anélkül hogy a labda térfogata megváltoznék, a súlya csökken. Ez a csökkenés pontosan mérhető. Egy liter levegő súlya...

Mondja, csak mondja, ezúttal kicsit fáradtan, fásultan vagy csupán rutinszerűen, de ez megérzik, és valahogy olyan nehéz rá odafigyelni. A levegőben is van valami, meg azután a könyvben is elolvashatja majd az ember.

Nemcsak Morcos lazít egy kicsit akaratlanul is, de az osztály figyelme is szerteágazóbb. Legalábbis a többségé. Akadnak, akiket érdekel a dolog, szeretik a fizikát, még Morcost is elviselik, de ők vannak kevesebben.

A Kapeller, a Kanóc, a Homolya, a Varga Mari, Boglyas meg Molnár Miska biztosan közéjük tartoznak, de hiába figyelnek hatan vagy akár tizenhatan, ha a többiek mocorogni kezdenek, s önállósítják magukat.

Menyus Márti Pircsi felé bámul meredten. A Szexbomba ugyanis mióta irodalmi színpados lett, színészképeket gyűjt, lehetőleg autogrammal, s ha lehet, a rádió meg a tévé előtt ácsingózva, személyesen, s főleg ifjabb férfi sztároktól. Azért persze az együtteseket sem hanyagolja el, s úgy látszik, van egy új képe is, a legmenőbb társaságtól, amit neki is látni kell.

- Mutasd meg nekem is! - súgja.

Semmi hatás.

Hangosabban:

- Ne légy undok! Én is látni akarom őket!

Pircsi enged a követelésnek. Odacsúsztatja:

- Nesze, de vigyázz rá!

Bárány Jóska elbújik Tohonya széles háta mögé, s összekulcsolt kezére rakva fejét, a padra borul. Apja már megint murizott az éjjel.

Dugó a sportújságot lapozgatja a pad alatt, tudósítás van benne a tegnapi válogatott tornászviadalról, amit ugyan személyesen is végignézett, de azért látni kell azt is, mit ír róla az újság.

Mangold keresztrejtvényt fejt, Döme kicsomagolja a pad alatt tízórúját, s óvatosan majszolni kezdi. Mellette ül Dobrócsi, a fő verekedős, rágógumival van tele a szája, legszívesebben buborékokat is fújna belőle, pattogatná. Ám amikor meglátja Döménél a kolbászt, összefut szájában a nyál. S az a pizsok Döme úgy tud zabálni, hogy az ember hasa korogni kezd tőle, még ha akkor állt is fel az asztaltól.

Megböki őt könyökével:

- Adj egy kicsit!

- Hogyisne! Te sem adtál reggel rágógumit!

- Még adhatok!

- Nem kell már! Tartsd meg!

- Pedig finom.

És Dobrócsi megfogja az ajka közé tolt rágó végét, s az előtte ülő háta mögött elkezd kihúzni. Nyúlik, vékonyodik a szél, ott gusztustalankodik a zabáló Döme orra előtt, az nem tudja többé elviselni, s belekap, hogy elszakítsa.

A gumi szakad, Dobrócsi könyöke lök, úgy látszik, a kelletténél sokkal erősebbet, mert Döme egyensúlyát veszítve kizuhan a padból. Elterül, mint a béka, kiáltásra nyílt szájából kipottyan a félig rágott kolbász, s odaplaccsan eléje a padlóra.

Nincs tanár, aki ezt elnézné.

Morcos kivált nem.

Igaz, a kicsi püsmögéseket, elkalandozásokat, összenézéseket, egymásnak csúsztatott cédulákat ma nem tette szóvá, de ami sok, az sok.

- Mi az?! Mi történik ott? - reccsen félbeszakítva a magyarázatot, s föláll.

Mindenkiben elhül a vér.

Morcos elindul a tett színhelye felé, de az első pad előtt megáll. A harmadik padban ülő Dugó riadtan rakná el a sportújságot, de már késő. Morcos azt is észrevette. Szabó Mici kártyanaptárát is. Menyus sem tudta idejében visszapasszolni Pincsinek a színészképeket. Dobrócsi pedig ott tehetetlenkedik, lóg az elszakadt rágógumicsík a szájából, se lenyelni, se kiköpni nem képes már.

Ami sok, az sok! Ami tűrhetetlen, az tűrhetetlen.

S Morcos általában nem türelmes, ha az óráját zavarják.

- Takarítsd el azt a moslékot a földről! - parancsolja a padlón szerencsétlenkedő Dugónak.

Ezen a moslékon máskor talán röhögnének, de most még a lélegzetük is fennakad.

- Te meg tüntesd el azt az undorító vacakot a képedből!

Döme és Dobrócsi sietnek engedelmeskedni. Gyorsak és készségesek, hátha az majd enyhítő körülménynek számít.

S máris ott állnak fehéren Morcos előtt.

- Mi volt ez?! - kérdi Dömét.

Az rásandít Dobrócsira, tart tőle, de a várható megtorlás még arrébb van, Morcos látta, amit látott, a tagadásnak nincs értelme.

- Kilökött a padból, tanár úr, kérem.

- És miért, ha szabad érdeklődnöm? - reccsen a másikra.

- Mert... mert nem adott egy falatot a kolbászból... - nyeli le Dobrócsi a rágógumi maradékát.

- Ő sem adott rágógumit, pedig egész dobozzal van neki.

- Iiigen? Add csak ide!

Akár a fogát húznák. De adja. S csak magában zúdít átkos fenyegetéseket a galád árulóra.

Mindegy. A lavina elindult.

Morcos tetemrehívást rendez.

- Kolbász! Rágógumi! Lökösödés! Újságotolás! Kártyanaptár! Színészképek! Mi ez, kérem?! Klubdelután, étterem vagy cserebere vásár?! Majd én megmutatom, ha nem tudnátok, hogy ez fizikaóra.

Fenygetően szétnéz, aztán egész halkán, de annál vészjóslóbban jelenti be:

- Villámfelelés lesz, az egész évi anyagból!

Megdermed a vér. Van, aki elsápad, van, akinek a szíve nekilódul, van, akinek minden porcikájából kiszáll az erő.

A fizikafelelés nem tartozik a vágyálmok közé. Morcosnál különösen nem. Ám egy felingerelt Morcosnál villámfelelés az egész eddigi anyagból, az szinte egyenlő a halálos ítélettel.

Morcos ujjával dobol az első padon.

Úgy hangzik, mintha bitót ácsolnának.

Kanóc a többiekkel együtt hallja a dobolást.

“Tisztára olyan, mint a filmekben a kivégzési dobok - villan fel benne. - Szakasztott olyan. Morcos pedig, mint valami bakó. Vérszomjas bakó. Aki meg sem várja, hogy kimondják a halálos ítéletet, nincs siralomház, utolsó kívánság, csak fogja a pallost, és lesújt.”

Pedig vannak itt ártatlanok is. Akik figyeltek. Azt is észre kellett volna vennie.

A fiúban megfeszül valami. Mint egy acélszalag.

Az ösztönös tiltakozás.

Nem szól, nem beszél, nem sikoltozik. Csak van. Feszül. Egyre erősebben feszül.

S valahonnan, a tudata legmélyéről, ahol ott élnek a dolgok, hogy akkor pattanjanak elő, mint a kard, amikor szükség van rájuk, előtolakszik cirkuszi álma. Amikor ő volt az emberszelídítő. S varázspálcája volt, kicsiny csillagokkal.

Egy intés csak, egy pendülés, és mindenki megszelídült. Még Morcos is. Pedig akkor oroslánsörénye volt, s vérszomjasan csattogott a foga.

Most nem csattog. Száját szorosan összezárja, s csak dobol, dobol ujjával a padon, hogy megdermed tőle a vér.

S Kanócban is újabb dobok szólalnak meg, válaszként amazokra, szíve lüktetése adja a hangokat, melyek egyre gyorsulnak, egyre erősödnek, miként csatában, roham előtt a harci dobok. Már csak ezeket a dobokat hallja. Morcos abbahagyta, a síri csendben odalép a tanári asztalhoz, ám mielőtt felütné az osztálykönyvet, ridegen közli:

- Mindenki csak egy kérdést kap. Mentő kérdésre ne számítsatok.

Elhangzott az ítélet.

Fellebbezésnek helye nincs. Övé a hatalom.

Kezdődhet a kivégzés.

Moccanás sincs. Csak a szemek szegeződnek az osztálykönyvre.

Az elején kezd, vagy a végén? Esetleg összevissza?

Módszeresen kezd. A legelején.

- Bárány! - csattan fel a hangja.

Ő az első a névsorban. Szegény kis Bárány Jóska, a maga kék foltjaival, álmatlanságával, kit az imént még szendergéséből riasztott fel Döme zuhanása, s Morcos pattogása szolgáltatta hozzá a hideg zuhanyt. Már teljesen éber. Riadt, akár egy kiséger. Két lábon járó, védtelen kis emberegér.

Tekintete irgalomért könnyörög.

Kanóctól egy kissé hátrább áll, jól látja még a szemét is. Pedig nem rá, hanem Morcosra függeszti.

Hiába.

Immár minden indulat nélkül, de hűvösen, precízen hangzik a kérdés:

- Mekkora nyomóerő hat a fürdőkád százötven centiméterszer hatvan centiméter méretű aljára, ha a víz negyven centiméter magasban van a kádban? A feladat levezetésére vagyok kíváncsi.

A kis Bárány csak néz, jószereivel még fel sem fogta a kérdést, s ha különben értené is, gondolatait megbénította az ijedtség, ő mindentől megijed, egész élete nem más, csak rettegés, oly tömértelen mennyiségben, hogy abba még egy oroszlan is belerokkanna.

- Nos? - hangzik kis idő múltán a sürgetés.

S ekkor, mielőtt lesújtana a pallos, s működésbe lépne a tanári golyóstoll, egy kéz emelkedik a magasba, miként a zászló, s mozgatják, lengetik, hogy lehetetlen nem észrevenni.

Kanóc keze.

Türelmetlenül és sürgetően, mintha életbe vágó hírt akarna jelezni.

- Mi az? Mit kapálódzol?

Kanóc feláll, s megszólal. Kissé bizonytalanul keresi a szavakat:

- Tanár úr, kérem... kérem...

- Gyorsabban, nem érünk rá!

S ekkor a fiúból kitör. Immár minden óvatosság, keresgélés, fontolgatás nélkül.

- Tanár úr, kérem, ez nem igazság!

Még a falak is felszisszennek. Amióta csak állnak, ilyet még nem hallottak. Legfeljebb mutyiban... fröcsögve vagy elsuttogva... de így, nyíltan, őszintén, szemtől szembe; ilyen még nem volt!

Morcos meghökken.

Mi ez? Jól értette? Vagy valami hallucináció?

- Mit mondasz?!

Nem tévedés. Tisztán, világosan hallatszik:

- Azt, hogy ez nem igazság. A tanár úr megharagudott néhány gyerekre, és most mindenkit sújt.

- Mi az, te kritizálsz?

- Nem... én igazán nem, de tessék elhinni, hogy ez nem igazságos.

Szemek szegeződnek Kanócra, csodálattal, bámulattal és biztatással teli tekintetek, miként egykoron a gladiátorokra, akik egy szál karddal, sőt, pusztá kézzel szálltak szembe a núbiai puszták arénába vetett oroszlánjaival.

Ez már több, mint egy gyerek okvetetlenkedése. Ez már harc. Küzdelem. Ketten vannak a porondon az egyenlőtlen küzdelemben. S az egyiknek el kell véreznie.

S mintha ezt Morcos is megérezte volna. Nem reccsen vissza, hanem mintha érveket keresne.

- Szóval ez szerinted nem igazságos? Hm... És az rendjén való, hogy akkor, amikor én mindent elkövetek, hogy fejetekbe tömjem a fizika oly szükséges tudományát, akkor ti mindennel foglalkoztok, csak azzal nem, amivel kéne? Annyira tudjátok, hogy már tanulni sem kell?

- De kell! És... tanár úr, kérem, én figyeltem... és nemcsak én... sokan figyeltünk... és igazán azért, mert érdekel...

- Még szép, hogy érdekel... Talán most köszönjem meg...

- Azt nem mondtam... Csak azt, hogy nem igazságos... így... az egész anyagból... Mert a múlt órán nem tetszett mondani, hogy az egész anyagból készülünk...

- Úgy van!... Igaza van!... Hajrá, Kanóc! - hangzott fel, halkán, mintegy a föld alól, s gondosan elváltoztatott hangon néhány gyámoltalan biztatás.

Morcos nagyon is jól hallotta. S azt is tudja, ha hagyja, a következő pillanatban a gyenge fuvalatból vihar kerekedhet.

Álljon oda vitatkozni egy gyerekkel! Ugyan! Hová fajulna a dolog?!

Hangja megkeményedik.

- Abbahagytad, vagy van még valami?!

- Igenis, abba... - hangzik, de csupán visszavonulás még, s nem vereség. Mindenesetre alkalmas arra, hogy Morcos támadásba lendüljön.

- Legfőbb ideje! Mit képzelsz, majd éppen te fogod nekem megmagyarázni, mi az igazságos, és mi nem? Tán még azt is meghatároznád, mit kérdezhetek és mit nem? Legközelebb majd egy kicsit fegyelmezitek magatokat, és nem passzióztok, ha óra van... Mi az, mit motyogsz magadban? Mondd csak hangosan, hadd hallom...

Hallhatja. Csengőn, minden bizonytalankodás, remegés és félelem nélkül.

- Mondtam már... Akkor sem igazság... mert a tanár úr felnőtt... és pedagógus... és mi a felnőttektől tanulunk mindent. Az igazságot is.

Koppantak a szavak. Súlyosan, élesen.

Élesen villant a válasz is.

- Csönd! Elég legyen!

S a villámlás után kis időre megérkezett a mennydörgés is.

- És menj ki az osztályból! De előbb tedd le az asztalra az ellenőrző könyvedet!

Csend. Papírzörgés. Léptek.

Kanóc elindult. Megy Morcos felé. Egyenes derékkal, emelt fővel, s amikor elhalad mellette,

bátran a szemébe néz. Aztán lerakja az ellenőrzőt az asztalra, panaszosan csikordul az ajtó, majd kattán, mintha börtönajtó volna, s csak a döbbenet csendje fészkelődik a teremben. S a szemek szegeződnek rá az ajtóra. Pontosan oda, ahol Kanóc kilépett. Ám ezek a tekintetek beszélnek.

S amire kevés volt a szó, azt ezek a néma tekintetek elmondják.

Morcos tud belőlük olvasni.

Hosszan, nagyon hosszan hallgat. Nézi az osztályt meg azt a szerencsétlen kis alakot, aki még mindig ott áll, várva a megváltó véget.

A tanár ráreccsen:

- Mi az? Te még mindig állsz?! Ül le!

Bárány Jóska lerogy a padba, szinte képtelen felfogni, hogy életben van, megmenekült.

Morcos pedig hátat fordít az osztálynak, odalép a tábla elé, kezébe veszi a krétát, s mintha mi sem történt volna, folytatja:

- Hol is tartottunk... Persze, a légnyomásnál... Nos, a levegő nyomása függ a tengerszint feletti magasságtól is... Nagyobb magasságban a levegő nyomása kisebb, mert emelkedés közben csökken a felette levő légoszlop súlya... - és leadja az anyagot, úgy, amint az eredetileg szándékában volt.

Pisszenéstelenül hallgatják.

De a gondolatok nem a fizika magasabb régióiban kalandoznak, hanem kívül az ajtón, annál, aki egymagában álldogál kint a folyosón, s akinek szívében nem található egyetlen csepp megbánás sem; ő csak azt tette, amit a szíve parancsolt.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

Kanóc, az EMBERSZELÍDÍTŐ - Köszönöm! - A kézfogás - Móni mégis vallomást tesz - Megkönnyebbülés - Tohonya kideríti a titkot - Rendben, fiú!

Kicsöngettek. Morcos fogta az osztálykönyvet, ment.

Az osztály nem tülekedett kifelé. Homolya volt a hetes, szóval sem sürgette őket. Mintha összebeszéltek volna, úgy várták azt, aki kívül volt.

Kanóc nem várt senkit és semmit. Láta, amint Morcos elfüstölgött mellette, talán észre sem vette őt, vagy nem akarta észrevenni, hogy ne kelljen megszólítania.

Az osztály nem tódult a nyomában. Furcsa. Azután megint nyílt az ajtó, Boglyas jött ki. Érte.

- Miért nem jössz be, mire vársz? - kérdezte, s megsimította a vállát.

- Minek menjek?

- Csak... Egypár szóra, na...

- Ne hülyéskedjete!

Zavarban volt. Megérezte, hogy most valami hálálkodásféle következik, de neki ne hálálkodjon senki, csupán azt tette, amit a szíve parancsolt. Azért pedig nem jár semmiféle nagyjelenet. Ez nem cirkusz, hogy megtapsolják az embert, s közben hajlongjon előttük sokáig, egyre mélyebben, hogy tovább tapsoljanak. Ez egyszerűen csak élet. Nem is nagybetűvel, csak úgy, kicsivel. És Bárány Jóska olyan esendően állt ott, és annyi baja van szegénynek úgyis az életben, hogy muszáj volt valamit tennie. Nem lapulhatott szó nélkül. Ennyi az egész. Ennyi és nem több. De ezt az ember csak úgy belülről érzi, az ilyet igazából talán meg sem lehet magyarázni.

- Gyere már... - s Boglyas a karját, egész lent a csuklójánál, szelíd erőszakkal húzza maga után, be az osztályba.

Áll az ajtónál, a többiek meg, ki hol, szanaszéjjel, ám mégis mintha valami ünnepélyesség lengene a levegőben. Pedig nem szervezett meg senki semmit, nem választottak ünnepi szónokot, csak álltak, és várták azt, akit kiküldtek közülük, mert egyes-egyedül ő merte megmondani az igazságot. Azt, ami elől még Morcos is meghátrált.

Érdekes, de amint belépett, nem estek neki a legközelebb állók, senki sem kezdte el a kezét szorongatni, éljenzés sem volt, csak valami várakozás. Tudat alatti várakozás valamire, ami mindenkiben ott mocorog, csak valami biztatásra, jelre vár, hogy kitörjön.

Kapeller Dini már éppen fontolgatta magában, hogy kanyarít valami köszönetfélét, nem mintha neki is szüksége lett volna arra, hogy megmentse a villámfeleléstől, de az osztály nagyobbik felét igenis, hogy megmentette, még ha önmagát áldozta is fel értük. Akár Dugovics Titusz - gondolta, s fontolgatta, hogy mint történelmi hasonlatot beleszöjje-e mondandójába.

Ám ekkor, az általános zavarban és tanácstalanságban vékony hangján megszólalt a kis Bárány Jóska. Belőle, aki oly ritkán szokott beszélni, most sem fakadt ékes szónoklat. Csupán egyetlen mondatocska csúszott ki a száján őszinte csodálattal:

- Láttátok, hogy megszelídítette a Morcost?

A cérnahangocska szinte csilingel. Hangjai megállnak a levegőben, belemuzsikálnak a fülekbe, az agyakba, a szívekbe, felpattantják a szavak zárát, hogy megeredjenek, előtörjenek, kiáradjanak.

- Az ám! Srácok! Megszelídítette! - bömböli el magát széles mosollyal Tohonya, odatülekszik, szelíden hátba vágja Kanócot, hogy az ünnepelt belerezzon, miközben Tohonya boldogan újságolja az egész világnak. - Ugye, hogy tud szelídíteni! Mindig mondtam! - S ebben az örömben ott vibrál a megbocsátás a tegnapiért s a büszkeség, hogy lám csak, az én barátom!

Felszakadnak a zsilipek, mindenki akar szólni, legalább egy szót; adni egy kézfogást, egy simogatást, mert ha valaki, akkor a Kanóc tényleg megérdemli.

Jönnek hozzá sorban mind, a Homolya, a Mangold, a Pircsi, Varga Mari, a Menyus, és igen, a sokak között jön Móni is. És most senkinek sem tűnik fel, amikor azt mondja:

- Köszönöm! - és hozzáteszi: - Minden rendben. - S megszorítja a fiú kezét. Most lehet, most nem feltűnő, most nem árul el semmit, csak az érti, akinek szól.

Kanócnak ez a két szó többet jelent most minden ünneplésnél.

S e két szó az ő titkuk is marad - mindörökre.

Ám nincs idő sokáig dédelgetni őket, újabbak jönnek, elsodorják Mónit, aki immár nem áll a középpontban, történt új esemény, új csoda, mert mindig történik valami az életben; csak vagy észreveszi az ember, vagy elsétál mellette.

Kapeller Dini is odajön Kanóchoz. Eddig türelmesen várt, nem szeret tolakodni, inkább vár, hadd fogyjanak előle, mert ő nem érheti be egy odavetett szóval, érintésnyi kézfogással.

Fogy a sor, tódulnak ki a folyosóra, erre az eseményre legjobb lenne rohanni s ordítani jó nagyokat, s a folyosón néha lehet, ha nincs közel az ügyeletes tanár, aki most úgyis az Ázalag, ő pedig szelíd és elnéző, csak olyankor fogja szigorúbbra, amikor a diri is megjelenik a láthatáron.

Dini marad ott utolsónak.

Állnak egymással szemben az Oxfordi és az Emberszelídítő. Tűz és víz. Higany és gránit. Mozgékonyság és állandóság. Különbözőségek és ellentétek.

Mindig is feszült közöttük valami. Irigység? Féltékenység? Civakodás? Ösztönös taszítás? Ki tudja? Lehet, hogy ebből is, abból is egy kevés. S oly közel van még az év eleji összecsapás is, hogy az árnyéka tán eddig is elér.

Ám most az akkori sértett, az örök ellenfél odalép Kanóchoz, s ékes szónoklat, cizellált, kényeskedve formált mondatok helyett egyszerűen csak ennyit mond:

- Te, Kanóc! Tudod, én sohasem voltam valami nagy véleménnyel rólad, s ez az emberszelídítési hókuszpókusz sem tetszett. A megfogalmazás sem... De közben rájöttem, hogy van benned valami... valami... és akárhogy is gondolkozom, nem tudom megmagyarázni magamnak, hogy micsoda... De van!... és lehet, hogy néha nagyon zűrösen csinálod a dolgaidat, de oda kell rájuk figyelni... És most az órán... az állati rendes volt tőled!

Úgy mondja, ahogy a többiek is szokták, "állati rendes volt"... Pedig ez a kifejezés eddig hiányzott Kapeller választékos szóhasználatából. De most így jött ki.

Kanóc kicsit elmosolyodik, úgy válaszol:

- Tőled is állati rendes volt reggel, hogy a Szücs Móni mellé álltál...

- Ugyan - mondja kissé zavartan Oxfordi, majd hozzáteszi: -, tehettem mást?

- Na látod - jön a másiktól a visszhang -, én is azt mondom, tehettem mást?

Nem kell magyarázat. Mindketten értik, a másik mit gondol.

S elindul egymás felé a kezük.

Kanócnak izmos tenyere van, erős szorítása, Dinié puhább, gyengébb. Mindegy. Nem ez a lényeg, hanem az, hogy elérik egymást.

Kezet fognak.

Mindketten érzik, nemcsak erre az alkalomra szól.

Ott állnak a tanári asztal előtt.

S amikor eleresztik egymás kezét, akkor pillantja meg Kanóc az ellenőrző könyvét. Ott áll az asztal sarkában. Ahová ő odatette.

Dini látja pillantását, s megjegyzi:

- Nem írt bele. Direkt figyeltem.

- Nem? - csodálkozik Kanóc, felveszi, belelapoz, nézi. - Tényleg nem. Úgy látszik, megfeledezett róla.

- Vagy ki tudja? - mondja elgondolkozva Kapeller.

- Nem hiszem. Inkább megfeledezett róla - válaszol Kanóc. - Én mindenestre matekóra előtt visszateszem neki az asztalra.

- Tedd. Akkor majd elvállik.

- El.

Kanócban azonban továbbra is ott birizgál, vajon tényleg elfelejtette-e Morcos beírni az ellenőrzőjébe azt, ami szándékában volt. Hiába, erre csak Morcos tudja a választ. De azzal, hogy megint odateszi neki a könyvecskét, színt kell vallania.

Becsöngetnek.

Csapódik az ajtó, áramlik be az osztály, hogy elfoglalja a padokat, s létezésével betöltse a termet, mely nélkülük semmi, de velük együtt: a 7. a.

Amint csörtetnek a helyükre, Menyus kinéz az ablakon, le az emeletről, s máris felkiált:

- Srácok! A rendőrség! A tegnapiak!

Az ablakok megtelnek fejekkel, mindenki a maga szemével is szeretné látni.

Kanóc nem rohan oda. Sejtí, miért jöttek, s lopva Mónira pillant. A lány idegesen kulcsolja ujjait, tudja, őt keresik. Igaz, még az este bejelentette az édesapja, hogy megkerült, s akkor mondták neki, jó, majd akkor ma lezárják az ügyet.

Fél tőlük. A tekintetüktől, a kérdéseiktől, s attól, mit kezdenek vele, ha hallgat. Mert hallgatni fog. Vagy azt mondja, a metróállomásokon csövezett, vagy a pályaudvaron, vagy valamelyik

pincében. De ezt csak akkor mondja, ha nagyon faggatják. Fél, hogy meglátják rajta, amikor nem mond igazat.

Elfogja Kanóc butató pillantását, biccent egy kicsit a fejével, hogy érti, s hogy a fiú legyen egész nyugodt. Nem fog beszélni. A fiú visszabiccent, ő is érti az üzenetet...

Énekórájuk van Bujdosó Arankával.

Szemüveges vénlány a nyugdíjkor határán, ez az utolsó tanítási éve. De már öt évvel ezelőtt, harmadikban, amikor megismerték, akkor sem volt türelme a gyerekekhez. Mindegy, kibírják valahogy. Legfeljebb megutálják az éneket, a zenét, és szegény Kodály foroghat a sírjában.

Alig kezdi el az órát, máris kopognak.

Aranka idegesen kapja fejét az ajtó felé, mintha rángatózna, s az egész osztály arra néz. ők tudják, kik kopoghatnak.

Tévedtek. Nem a nyomozók voltak, csak egy nyolcadikos. Az igazgatóiból küldték, hogy hívja oda a Szücs Mónit.

Móni elvörösödve feláll, szinte reszketnek a lábai, amikor elindul.

Sokan sajnálják, mások inkább azon mérgelődnek, miért nem azok jöttek ide. Akkor egyrészt ők is mindent megtudnának, azt is, amit a Móni nem akart elmondani, meg Bujdosó Arankából is kevesebb jutna nekik.

Sajna, csak hiú ábránd. Az ajtó becsukódott Móni mögött.

Folyik az óra. Hosszú, unalmas.

Kanóc az óráját nézi.

Már negyedórája, hogy elment Móni... már húsz perce... huszonöt... félóra... és még sehol... Mi történik az igazgatóiban? Mit tesznek vele?... Szegény Móni... és mire jó ez az egész, amikor úgyis megkerült, és otthon is rendeződnek a dolgok, és úgy lesz minden, mint más, rendes családban... mert remélhetőleg úgy lesz, s akkor most, az igazgatóiban... Lehet, hogy vallatják?... S akkor...

És Kanóc immár azt várja, mikor kopognak ismét az ajtón, hogy őt is szólítsák. Pedig igazán nem tett semmit. Csak jót akart. Megmentette. Rendbe hozta, amit lehetett... úgy, ahogy ő tudta, gondolta... Lehet, hogy a felnőttek másként hoznák rendbe, de akkor miért nem hozzák?...

Már majdnem vége volt az órának, amikor visszajött Móni. Egyedül jött. Ki volt sírva a szeme.

Még Bujdosó Aranka is észrevette. Hosszasan nézte szemüvege fölött, fejét csóválta, s rászólt:

- Hogy nézel ki? Egy lány nem nézhet így ki. Eridj a mosdóba, hozd magad rendbe.

Móni sarkon fordult, ment.

Most, ebben a pillanatban mindenki kivétel nélkül sajnálta. S egy emberként utálták Bujdosó Arankát.

Nem sok részük volt már benne, kicsöngettek, mielőtt Móni visszaért volna.

Az osztály fellélegzett, megint tízperc, irány a folyosó. Menyus rohant ki elsőként, egyenest a mosdó irányába, pedig nem is volt neki hasmenése, csupán nyüzsögni akart Móni körül, hátha most megtudhat valamit.

Elkésett. Móni éppen jött ki az ajtón, s összeütköztek. Menyus elterült a földön, de nem gurult arrébb, mert azért annyira nem gömbölyű. Móni segítette őt fel.

Addigra már sokan nyüzsögtek körülöttük.

- Mi volt? Mit akartak tőled?

- Semmi különös... csak faggattak, hol bujkáltam... miért... hogy kerültem haza, meg ilyeneket...

- Csaaak?

- Meg az életemről is kérdeztek... meg... anyuról is...

Amikor az édesanyját említette, Móninak megint gyanúsán fényleni kezdett a szeme.

- Hagyjátok már... nem látjátok, hogy rögtön megint sír! - hangzott fel ekkor Kanóc hangja.

Olyan ember hangja, akire ma mindenki odafigyel, akire ma mindenki hallgat.

Abbahagyták a faggatást, s lassan arrébb mennek, ki-ki a dolgára. Még Menyus sem ácsingózik ott, tisztára fölösleges, mert ez a Móni, úgy látszik, némasági fogadalmat tett. Mint az a néma levente, akit a színházban látott... Már nem jut eszébe a neve, de nem is fontos, csak az, ő is hallgatott, mint a kuka... S a hírharang arrébb ducan, s fülel, hol hangzik fel valami érdekes.

Móni és Kanóc kis időre egyedül maradnak. Egyedül a folyosó ide-oda áramló, zajos, egymást túlbeszélő seregében. Jó, hogy ennyien vannak, jó, hogy ennyire beszélnek, így legalább senki sem figyel most rájuk.

Senki más, csak Tohonya.

Nem volt szándékában, csupán véletlenül vette észre, azok ketten együtt vannak. Figyeli őket. Úgyszincs más dolga.

Azok nem veszik észre. Más dolguk van most. Rövid az idő, fontos a közlendő.

- Miért sírtál? Bántottak?

- Nem. Nagyon rendesek voltak. Beszélgettek velem. Két férfi. Egy bajszos meg egy fiatalabb. Még a dírít is kiküldték. A veszekedést kérdezték, meg a Helgát, az aput, az anyut, meg azt, hogyan bánnak velem... meg ilyesmiket... Aztán amikor az anyut kérdezték, akkor kezdtem el sírni... még ők vigasztaltak.

- Engem... engem nem kérdeztek?... Vagyis hogy azt, hogy...

- Kérdezték, hol bujkáltam.

- És?

- Nem hitték el a pályaudvart meg a metró... Azt mondták, ott igazoltattak volna a rendőrök... aztán hebegni kezdtem... és... Nem tudtam tovább hazudni.

- Mit mondtál nekik?

- Hát azt, hogy már azon gondolkoztam, hogy leugrom valamelyik tetőről, amikor te megfogtad a kezem, és azt mondtad, nem engedem... aztán mindent elmondtam nekik...

- Mindent?

- Mindent. Értsd meg, nem tehettem másként.

Engesztelést kérően nézett Kanócra, aki ebben a pillanatban mintha valami csalódásfélét érzett volna. Csak ennyit ért a fogadalom? Mégis elárulta!... Gyenge volt, hiába gondolta, hogy erős lesz... Most aztán következik ő meg a fejmosás. Mindegy. Kibírja. Morcost is kibírta, ezt is ki fogja.

Látva az arcán végigsuhanó felhőt, Móni riadtan kérdezte: - Haragszol?

Ránézett. Nemet intett a fejével. Hiába, képtelen rá haragudni. S máris keresgéli számára önmaga gondolataiban is a mentségeket.

Nincs rá szükség. A lány ráfüggeszti szemét, úgy kérdi:

- Nem is kérded, mit szóltak hozzád?

- Mit?

- A fiatalabbik azt mondta: "Rendes srác lehet. Jót akart. Fölösleges faggatni őt is."

- Ezt mondta?

- Ezt.

Kanóc láthatólag megkönnyebbült. Móni észreveszi rajta, és biztatótag rámosolyog. Kanóc visszamosolyog.

Szól a csengő.

Végigberreg a folyosókon, s tereli befelé a gyereknépet új órára, új viadalra.

Mónit elkapja a Varga Mari, szervezi a Vöröskeresztet, Kanóc elmarad tőlük.

S ekkor, ebben a pillanatban odalép hozzá Tohonya, a jövő rendőrfelügyelő, s lapáttenyerét ráteszi Kanóc vállára. Aztán úgy fordítja, hogy egymás szemébe nézhessenek. Bele, a legközepébe, hogy ne lehessen elpislogva sumákolni. S mutáló hangjával utánozza eszményképét, a száz-valahány kilós nápolyi rendőrfelügyelőt, úgy mondja:

- Te Kanóc! Én kinyomoztam ám, hogy ki rabolta el, ki rejtegette a Mónit!

Kanóc, bár most már semmitől sem kell tartania, összeressen. Senki sem szereti, ha rájönnek a titkára.

- Rájöttél? - kérdi megadóan.

- Rá! Megmondjam?

- Inkább ne! Én is tudom.

S eszébe jut a fogadás, amit kötöttek a nagy nyomozás előtt, s Kanóc becsülete úgy kívánja, ne maradjon adós, ha már ő veszített. S belenézve a derék Tohonya jószándékú, tiszta két szemébe, ezt mondja:

- Vesztettem, Tohonya. Megnyerted a fogadást. Gyere arrébb, a folyosó sarkába, ahol nem látják, és vágj pofon.

S máris indulna.

Tohonya azonban tartja a vállát, és felröhög.

- Meghülyültél, barátom? Csak nem képzeled?!

Aztán rákacsint, s úgy mondja:

- Tudod mit, a helyedben biztos én is így tettem volna.

S szokása szerint szelíden hátba veri Kanócot.

Nevetnek. Majd Kanóc megkéri:

- De szót se róla. Titok. Csak mi tudjuk. Meg a rendőrség!

- Rendben, fiú! Akkor családon belül marad!

Testvéri egyetértésben baktatnak be az osztályba, mintha mi sem történt volna.

HUSZADIK FEJEZET

*Morcos kapitulál - Tanúk nélkül - A tanár is ember - Teréz napján -
Hurrá, autózni megyünk! - Hová lett a cirkusz? - Csöpi énekel - Jó élni!*

Matekóra következik.

Csak ezen essenek még túl, utána már csak osztályfőnöki a drága jó Pamaccsal, aki lehet, hogy nem jó festőművész, de remek tanár, olyan megértő, hogy kenyérré lehetne kenni, de az igazán nagy baj lenne, mert akkor elfogyna, mielőtt kijárják a nyolcadikat is.

Most azonban még Morcoshoz lesz szerencsájük vagy inkább szerencsétlenségük. Nem bánnák, ha elmaradna az órája.

Egyes-egyedül Kanóc várja feszülten. Éppen az, akinek a legtöbb félnivalója lehetne.

Nem fél. Matekból erős. És az ellenőrzőjét is visszatette az asztalsarkára. Látja meg a Morcos. Írjon be, amit csak akar, úgymint igazságtalanság lesz minden betűje. És mit számít egy beírás akkor, ha a lelkiismerete tiszta. Ha úgy érzi, neki van igaza. S ezt mindenki tudja, kivéve azt, akinek legjobban kéne tudnia.

Morcos belép.

Felállnak.

A tanár odamegy az asztalhoz, int, hogy üljenek le.

Felrobajlanak a padok, fészkelődés, majd csend. Figyelik, milyen hangulatban van.

Úgy tűnik, mintha kissé már megenyhült volna. Leül, kicsit moccan a széken, elhelyezi az osztálykönyvet az asztalon, s akkor ott, az asztal sarkában megpillant egy ellenőrző könyvet. Meg sem kell néznie rajta a nevet, tudja, kié.

“Hm... Nem vitte el a gyerek...” - gondolja, s ahogy végignéz az osztályon, tekintete egy pillanatra megáll Kanócon.

Látja arcán a feszült figyelmet. Őt figyeli.

Úgy tesz, mintha mi sem történt volna, mintha ott sem lenne az a füzetecske a tanári asztalon, de közben próbálja lemérni, vajon csak az az egy gyerek figyeli, vagy az egész osztály akarja őt próbára tenni.

Alighanem csak az az egy. De ő kemény, konok makacssággal.

Mély lélegzetet vesz, elkezdi az órát. Most már kissé nyugodtabb, mint reggel, az imént beszélt fiával telefonon. Járt náluk az orvos, csupán torokgyulladás. Igaz, alaposan belázasodott, de majd elmúlik. Jövő nyáron alighanem ki kéne vettetni a manduláját. De az még arrébb van. Hány, de hány órája lesz még addig?

Feláll, a táblához lép, magyarázni kezd. Ma továbbhalad az anyaggal.

Példák. Képletek. Levezetések.

Majd jelentkezőt kér, aki önállóan megpróbálná.

Néhány kéz a magasba emelkedik. Érdemes Morcosnál ilyenkor kijönni a táblához, mert az új anyaggal sosincs nála rizikó. Aki gyorsan felfogta, s meg tudja oldani, annak beírja az ötöst, akinek nem sikerül, annak újból magyarázza. Ehhez van türelme. A számokhoz, képletekhez, szabályokhoz. Azokkal sosincs baj, azok mindig engedelmeskednek neki.

Morcos megállapítja magában, hogy Kanóc nem jelentkezik. Pedig szokott. Most azonban keze a padon, nem emeli fel, nem lengeti.

Alighanem megsértődött.

A tanárban kis tüske kezd mocorogni, de nem ér rá ezzel törődni, folyik az óra.

Akkor veszi észre, hogy Kapeller sem jelentkezett. Pedig ezek ketten a legjobb matematikusok az osztályban.

Érdekes. Vajon a másik miért nem jelentkezik?

Varga Marit hívja ki. Ügyesen dolgozik, jelest kap.

Folytatják. Múlik az idő, szalad az óra. Morcos teszi a dolgát, de ha nem néz is arra, valahogy mindig magán érzi azt a tekintetet.

Néhányszor az asztalra vetődik a pillantása, voltaképpen azt az ellenőrzőt keresi. Jobb szeretné, ha nem lenne ott. Ha hirtelen eltűnne. Ha oda sem került volna. Mit tegyen vele? Hagyja ott, mintha észre sem vette volna? Írjon bele? Adja vissza üresen? De mikor? És hogyan?

Vannak esetek, amikor a tanár is tanácstalan. Amikor vívódik benne a tanári tekintélyféltés, emberi igazságérzete és a mindenki ott lapuló megalkuvás.

S Morcos, a szigorú, a kérlelhetetlen, a mindig pattogó Morcos - miközben matematikaképletek és -megoldások tódultak ki belőle - titokban és láthatatlanul birkózott önmagával.

Már alig öt perce van hátra az órából.

Már annyi sincs.

Kicsöngettek.

A magyarázatot befejezte, a leckét feladta, de maradt még egy lecke, amit neki kell megoldania.

S nem otthon. Most.

Azonnal.

S Morcos - bár neheze érik - elszánja magát. Összecsukja az osztálykönyvet, de nem indul még. Odaszól az osztálynak:

- Kimehettek.

Legalább tanú ne legyen.

S amikor meglódnak, s Morcosra való tekintettel viszonylagos rendben vonulnak kifelé, a tanár azt az egyet figyeli.

Amikor odaér a közelébe, megállítja:

- Te maradj bent!

Kanóc megáll.

Az utána haladók észreveszik, visszanéznek rá, tekintetükkel próbálják bátorítani, azt hiszik, most jön a nagy leszámolás. Ami fizikaóra után elmaradt.

Az osztály kiürült, az ajtó becsukódott, ketten maradtak bent.

A tanár és a tanuló.

Mindketten zavarban vannak, de mindketten érzik, valamit most tisztázniuk kell.

Morcos felveszi az ellenőrzőt, lapozgatja. Még eléggé év elején járnak, de már jó néhány tisztességes jegy sorakozik benne. Három éppen az ő tantárgyaiból. S a gyerek tavaly versenyzője is volt. Foglalkozott is vele. Értelmes, nyílt emberke. Úgy tűnik, most kezd belemenni a kamaszkorba, nyílik a szeme és a szája. S amit fizikaórán odavágott a szemébe, nos... hát igen... abban... a saját szemszögéből nézve volt valami.

Csendesen megkérdi:

- Miért nem tetted el? Vagy meg sem nézted?
- Megnéztem. Azért nem tettem el. Nem tetszett beleírni.
- Nem is fogok. Tedd el nyugodtan.

S nyújtja az ellenőrzőt.

A fiú is nyúl utána. Nem mondja azt, hogy "köszönöm", hallgat, miközben elveszi.

S akkor a tanár, aki érzi, hogy még tartozik valamivel a fiúnak, halkán megszólal:

- Beteg a fiam. És tudod, a tanár is csak ember. Ugye, megérted?
- Meg.
- És ugye, azért nincs közöttünk harag.
- Nincs, tanár úr.
- Akkor jó...

Hóna alá fogja az osztálykönyvet, indul. Két lépés után megáll, félig visszafordul. Hangja kérlelő.

- Azért, ha lehet, ne üsd nagydobra!
- Hallgatni fogok.
- Köszönöm.

Megy. Ez volt ma az utolsó órája. Siet haza, ki kell váltani a gyógyszereket.

Amikor alig egy perc múltán Kanóc ott áll a faggatódzó társak gyűrűjében, a kérdésözönre csupán ennyit mond:

- Nem történt semmi, csak beszélgettünk - majd hozzát teszi -, nem is olyan rossz fiú ez a Morcos, mint amilyennek mutatja magát...

Kisütött az őszi nap. Szelíd szél hintáztatja a kopaszodó fákat, a fű még zöld, szép hétféleg

ígérkezik.

A gyereksereg gomolyogva tódul ki az iskolából, ellepik az utcát, a tereket, kiáltoznak, kergetődznek, nevetnek, visongatnak, hiszen két napig megint övék a világ.

Kanóc kikanyarodik a főútra, megy a virágosbódéhoz, nagyinak holnap lesz a névnapja, hadd örüljön, hogy gondolnak rá. Igaz, anyu külön a lelkére kötötte, mielőtt elutazott: cédulát is hagyott az asztalán, nagy felkiáltójellel, el ne felejtse. Szerencse, hogy azt a cédulát ma belerakta a tolltartójába, különben biztosan kimegy az eszéből. Így nem. Hiába, anyu ismeri őt. Apu is. Persze azért mindent mégsem tudnak róla. Vannak dolgok, amiket az ember nem szokott elmesélni senkinek. Vagy ha mégis, az úgysem pontosan olyan, mint ahogy érzi, meg ahogy történik. Az valahogy benne marad az emberben. De talán így is van jól. Mindenkinek megvan a maga élete.

S Kanóc valahogy örül most annak, hogy egyedül mehet. Boglyas valami iskolarádiós műsort bütyköl még a suliban, Tohonya siet bedobni az ebédet, mert kezdődik a karateedzése, Móni pedig... vele úgyis találkozik délután. Ebben a szép időben biztos ő hozza a Bélucit sétáltatni. Együtt sétálnak majd. Még ha meg is látják őket. Elvégre nem bujkálhatnak örökké. És a matekkorrepetálást sem hagyja a Kapellerre, s odahaza szól majd, hadd jöjjön fel hozzájuk Móni. Vagy ő megy majd hozzájuk. Nincs abban semmi, ha együtt tanulnak.

A virágosbódé előtt sor áll. Úgy látszik, sok a Teréz a telepen, és kevés a virágos. Beáll a sor végére. Alighogy odaáll, ismerős kocsi fékez a virágos előtt. Az acélkék Porsche. Győző úr kászálódik ki belőle, ő is virágért jön. Persze, az ő felesége is Teréz. Köszön neki, a férfi visszaköszön, aztán szabadkozni kezd.

- Húha! Most jut eszembe, neked még tartozok egy kocsikázással. De a napokban annyit járkáltam vidékre, hogy egészen megfeledkeztem róla.

- Nem baj, én sem értem rá.

- No ez megnyugtató. Holnap viszont itthon vagyok. Délelőtt jó lesz? Vagy inkább délután? Nekem édes mindegy.

- Nekem is... de... ha kérhetnék valamit...

- Ki vele!

- Hadd hozzam magammal a barátaimat is.

- Felőlem. Négy helyet van a kocsiban.

- Remek! Éppen négyen vagyunk.

S máris azon gondolkodik, hogy még ma délután értesíti valahogy Boglyast, Tohonyát, és természetesen szól Móninak is. S elmosolyodik. Győző úr nem is sejti majd, kiket kocsikáztat.

Persze, azért nem ártana szólni a srácoknak is, hogy lássák, amikor körülkocsikáznak a telepen. Hú de nagy szám lesz! Ordítós Győző úr megkocsikáztatja őket! Ő ül majd előre Győző úr mellé, kiinteget az összes ismerősnek... vagy... mégsem. Inkább üljön előre Boglyas, ő a legalacsonyabb, s akkor ő hátul Tohonyával és Mónival... Talán nem is fog integetni, hanem inkább megfogja Móni kezét... óvatosan, hogy Tohonya ne vegye észre... meg persze csak akkor, ha Móni engedi...

Sárga szegfűt vett. Az nagy kedvenc virága. Indul haza.

A Csemege előtt megy el, ahol a hirdetőtáblán még most is ott egy cirkuszi plakát. Igaz, a felét már valaki letépte, de még látszanak az összes szereplők.

Cirkusz... Hol van az már?... De régen volt... s mennyi minden történt azóta. De mennyi!

Megy át a parkon. Kicsi, táncoló léptekkel halad, de talán maga sem veszi észre jókedvében.

A játszótérnél, ahol a hinta, a csúszda meg a mászóókák vannak, újabb ismerős.

Csöpi hintázik ott.

Amikor megpillantja Kanócot, kis talpaival fékez, leállítja a hintát, kicsatolja a láncot, rohan oda a fiúhoz. Lenzőke haja varkocsba fonva, piros maslival lobog utána. Lihegve ér oda, arca nekipirult, orra körül még ott pettyesedik néhány nyári emlékül itt maradt szeplő, s most is pöszít kicsit, mint mindig.

Lelkendezve újságolja:

- Képzeld, micsoda újság van nálunk!

- Micsoda?

- Hát az, hogy a Bokszos otthagya a mesterét. Elhelyezte őt az egyesület, hogy járhasson edzésre. Bizony! És azt mondja, tavaszra már indítják versenyen is! És azóta az anyunak mindig jókedve van! Még énekel is. Engem is megtanít ám! Már ötöt is tudok. Elénekeljem?

- Majd, Csöpi! Majd legközelebb meghallgatom mind az ötöt. Jó?

- Majd? Nem most?

S Csöpi arcáról hirtelen lehervad az öröm.

Kanóc azonnal észreveszi, s máris nem siet annyira. Minek? Ráér. A szegfű sem hervad el hazáig.

Mosolyogva kezdi biztatni a kislányt:

- Tudod mit? Nem a legközelebb hallgatom meg, hanem most. Legalább az egyiket. Jó lesz?

- Jó.

S a gyerekarca máris ismét felderül

Kanócra néz, készülődik egy kicsit, s rákezd. Kicsit pöszén, kicsit hamisan, de a vékony cérnahangocska elkezd kapaszkodni, száll, csak száll, mint őszi szelek szárnyán az ökörnyal, könnyedén, lebegően; rátekeredik arra, aki útjába akad, a hangocska is rátekeredik Kanóc szívére, befonva ártatlan boldogsága tiszta örömeivel.

A fiú nézi, hallgatja, s szállni kezd vele.

Jó élni!

-oOo-